ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 40 (91)
6 ΙΟΥΛΙΟΥ 1940 - Ε.'

1330

Η Νεολαία

Ἡ Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ ἐκπροσωπεῖ ταύτην, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Β'. — ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19 (Β' ὄροφος)
Ἀριθ. Τηλεφ. Λογιστηρίου 32-094
» » Συντάξεως 34-425

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τεύχ. 40 — 6 Ἰουλίου 1940
ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν	καὶ μὴ μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ.	160	200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ »	»	80	100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ »	»	40	50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:	Λιρ. Ἀγγλίας		1
	Ἀμερικῆς Δολ.		6
	Αἰγύπτου Λιρ.		1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας) καὶ Σχολικὰς Ἐφορίας. ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἐ. ἀ. καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς Ε.Ο.Ν.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. Συνδρομηταί, τῶν ὁποίων ἔληξεν ἢ λήγει ἡ συνδρομή, ὅπως μᾶς ἐμβάζουν τακτικῶς αὐτήν.

Ὅσοι ἐξ αὐτῶν δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ τὴν ἀνανεώσουν παρακαλοῦνται νὰ μᾶς τὸ γνωρίζουν ἐπιστρέφοντες τὸ πρῶτον τεῦχος ποὺ θὰ λάβουν, μετὰ τὴν λῆξιν αὐτῆς, γράφοντες ἐπὶ τῆς ταινίας τὴν λέξιν «ἀπαράδεκτον».

Ἡ μὴ τοιαύτη ἐπιστροφὴ σημαίνει διὰ τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ συνδρομητοῦ νὰ συνεχισθῇ ἡ ἀποστολὴ τοῦ τεύχους καὶ τὴν ὑποχρέωσίν του ὅπως ἐμβάσῃ τὴν συνδρομήν του.

Ἐπίσης παρακαλοῦνται ὅσοι ἐκ τῶν κ. κ. Συνδρομητῶν ἀλλάσσουν διεύθυνσιν νὰ μᾶς τὸ γνωρίζουν ἐγκαίρως δι' ἐπιστολῆς των, ἐσωκλείοντες εἰς ταύτην καὶ 3 δραχμὰς εἰς γραμματόσημα διὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ πλακιδίου τῆς διευθύνσεώς των.

Η ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΚΑΙ Η ΓΗ

Εἰς τὴν πρώτην πανηγυρικὴν συνεδρίασιν τῆς Β΄ Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν τῆς Ἑλλάδος ὁ Ἀρχηγός, ἀφοῦ πρῶτα ἀνεσήκωσε μὲ τὸν ἰδικό του ξεχωριστὸ τρόπο ψηλὰ σ' ἕνα ἐπίπεδο ἀληθινῆς ἑλληνικῆς συγκινήσεως καὶ ἐξάρσεως τὰς σκέψεις καὶ τὰς καρδίας τῶν ἀκροατῶν του, ἐξήγησε μὲ ἁπλᾶ καὶ σταράτα λόγια τὰς αἰτίας ποὺ ἔκαμαν ἀπαραίτητον τὴν ἀνάμιξιν τοῦ Κράτους εἰς τὴν ὀργάνωσιν τοῦ γεωργικοῦ κόσμου τῆς Χώρας, καθὼς καὶ τοὺς σκοποὺς τοὺς ἐπαγγελματικοὺς καὶ τοὺς πολιτικοὺς ποὺ ἐξυπηρετεῖ αὐτὴ ἡ ὀργάνωσις. «Τὸ ἀνθρώπινον ὑλικόν, εἶπεν, εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἶναι πολύτιμον. Ἔλειψεν ὅμως πάντα ἡ ὀργάνωσις». Καὶ τὸ συμπέρασμα βγαίνει μονάχο του. Ἡ ἔλλειψις τῆς ὀργανώσεως, ἡ ἔλλειψις τῆς μεθοδικῆς καὶ συστηματικῆς ὁμαδικῆς προσπαθείας ἐστάθη φοβερὸν ἐμπόδιον εἰς τὴν ὁμαλὴν καὶ γόνιμον ἀνάπτυξιν τῶν πολυτίμων ἀνθρωπίνων ἱκανοτήτων καὶ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἐλάττωσιν τῆς ἀποδόσεως τῆς ἐκλεκτῆς ἀνθρωπίνης δυνάμεως. Ἡ συνεταιριστικὴ ὀργάνωσις τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου εἰς τὸ πανελλαδικὸ πλαίσιο ἔχει ἑπομένως τοῦτον τὸν σκοπόν: Νὰ ὀργανώνῃ, νὰ συντονίζῃ καὶ νὰ κατευθύνῃ (ἀφοῦ πρῶτα λειάνῃ τὰς τραχύτητας τοῦ ὑπερατομισμοῦ καὶ ὑποτάξῃ τὸν ὑπερατομισμὸν αὐτὸν εἰς αὐστηροὺς κανόνας συνεργασίας καὶ κοινοπραξίας, ποὺ θὰ πλατύνουν τὸν ἐπαγγελματικὸ καὶ τὸν κοινωνικὸ ὁρίζοντα τοῦ καθενὸς γεωργοῦ, ἐνῷ συγχρόνως θὰ κάμνουν τὸν μόχθον του ἁπαλώτερον καὶ πλέον γόνιμον) ὅλην τὴν δύναμιν τῶν ἐργαζομένων τῆς ὑπαίθρου, ποὺ εἶναι ἡ πολυπληθεστέρα καὶ ἡ σημαντικωτέρα παραγωγικὴ στρατιὰ τῆς Χώρας, εἰς τοὺς σκοποὺς ποὺ θὰ θέτῃ κάθε φορὰ στὸν ἑαυτό του τὸ Κράτος ὡς ἐκπρόσωπος καὶ ὡς φορεὺς τῆς θελήσεως τοῦ ἐθνικοῦ συνόλου.

Σήμερα πιὰ τὸ ξέρουν ὅλοι, ἀκόμα καὶ τὰ παιδιά, πὼς ὀργάνωσις θὰ πῇ ρυθμὸς καὶ κανὼν καὶ πειθαρχία. Καὶ ὅλα αὐτὰ μαζὶ σημαίνουν ζυγό. Τώρα πιὰ ὅμως κανεὶς δὲν τρομάζει μὲ τὰς λέξεις εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τώρα πιὰ τὸ ἐμάθανε ὅλοι οἱ καλῆς προαιρέσεως ἄνθρωποι, πὼς ὅποιος θέλει νὰ ἔχῃ σκοποὺς εἰς τὴν ζωήν του καὶ νὰ ἐπιχειρῇ τὴν πραγματοποίησίν των, πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ ξέρῃ νὰ ὑποτάσσεται καὶ νὰ ὑπακούῃ εἰς τὸν ζυγὸν αὐτῶν τῶν σκοπῶν. Οἱ ἀγρόται τῆς Ἑλλάδος τὸ ἔδειξαν καὶ τὸ δείχνουν ὄχι μὲ λόγια, ἀλλὰ μὲ ἔργα καὶ μὲ πράξεις καὶ μὲ κατορθώματα, ὅτι ἐμπῆκαν πολὺ καλὰ εἰς τὸ νόημα αὐτῆς τῆς ἀληθείας. Καὶ γι' αὐτὸ δὲν ἦτο καθόλου φιλοφρόνησις συνηθισμένη, ἀλλὰ ὁμολογία βαθείας ἐνδιαθέτου πεποιθήσεως, ἐκεῖνο ποὺ τοὺς εἶπε, καὶ δὲν τὸ εἶπε γιὰ πρώτη φορά, ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς, πὼς ἡ νέα τάξις πραγμάτων ποὺ ἐπεκράτησεν εἰς τὸν Τόπον καὶ ποὺ μὲ τὴν κάθε μέρα ποὺ περνᾷ ἀναπτύσσεται καὶ συμπληροῦται εἰς τοὺς κοινωνικοὺς καὶ τοὺς κρατικούς της θεσμούς, στηρίζεται κατὰ πρῶτον λόγον ἐπάνω στὸν ἐργαζόμενο λαὸ τῆς ἑλληνικῆς ὑπαίθρου.

Καὶ πρέπει νὰ λεχθῇ ἴσως πὼς δὲν ἦταν ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ προστατευθοῦν τὰ συμφέροντα καὶ νὰ κατασφαλισθοῦν τὰ δίκαια τοῦ ἐργαζομένου κόσμου τῶν χωριῶν ὁ λόγος ποὺ ἐβάρυνεν ὀλιγώτερον εἰς τὴν κατάλυσιν τῆς κοινοβουλευτικῆς φαυλοκρατίας εἰς τὴν Ἑλλάδα. Γιατὶ μὲ ὅλη τὴν δημοκοπικὴ ἀποχαλίνωσι, ποὺ ἐμοίραζε πρόθυμα τὰ πάντα εἰς τοὺς πάντας, ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς τὸ τμῆμα τοῦ λαοῦ ποὺ ἐσυνήθιζαν νὰ ξεγελοῦν καὶ νὰ ἐξαπατοῦν μὲ ὀλιγώτερο γιὰ τὸν ἑαυτό τους καὶ γιὰ τὸ σύστημά τους κίνδυνο οἱ ἐπαγγελματίαι τῆς πολιτικῆς — ποὺ ἔχει καταργήσει ἡ Αὐγουστιανὴ ἐπανάστασις — ἦσαν οἱ ἀγρόται. Καὶ δὲν εἶναι καθόλου τυχαῖον ὅτι αὐτὴν τὴν παρατήρησι, διατυπωμένη κάθε φορὰ κατ' ἄλλον τρόπο, ἀλλὰ κατὰ βάσιν ταυτόσημον, τὴν εὑρήκαμεν εἰς τοὺς λόγους ὅλων τῶν ἀντιπροσώπων ποὺ ἐπῆραν μέρος εἰς τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τῶν Συνεταιρισμῶν τῆς Ἑλλάδος.

Μιὰ τέτοια διαπίστωσις δὲν σημαίνει βέβαια καθόλου **πὼς ἡ μεταβολὴ τῆς 4ης Αὐγούστου τοῦ 1936 εἶχεν ἔστω καὶ ἀνεκδήλωτον καὶ ὑπολανθάνουσαν ταξικὴν ἀφορμήν,** μὲ τὴν ἔννοια πρὸ παντὸς ποὺ φαντάζονται οἱ θεωρητικοὶ τοῦ μαρξισμοῦ. Μιὰ τέτοια ἰδέα δὲν θὰ μποροῦσε νὰ σταθῇ οὔτε καὶ ὡς ὑπόνοια, ἀφοῦ κάθε μέτρο καὶ κάθε πρᾶξις τοῦ μεταυγουστιανοῦ Κράτους εἶναι καὶ ἀπὸ μία βεβαίωσις τοῦ καθολικῶς ἐθνικοῦ καὶ κατὰ φυσικὸν λόγον ὑπερταξικοῦ πνεύματος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐμπνέεται τὸ Κράτος αὐτό. Καὶ εἰς ἐκεῖνον πού, γιὰ νὰ ὑποστηρίξῃ τὸ ἀντίθετον, θ' ἀνεφέρετο εἰς τὸ ἀδιαφιλονίκητον γεγονὸς ὅτι ἡ στοργὴ καὶ ἡ πρόνοια καὶ ἡ ἀνησυχία καὶ ἡ μέριμνα τῆς μεταυγουστιανῆς Ἑλλάδος ἔχει εὐνοήσει ἐνδεικτικῶς τοὺς ἐργαζομένους τῆς ὑπαίθρου, θὰ εἶχεν ὁ καθεὶς ν' ἀπαντήσῃ ὅτι αὐτὸ ἔγινε γιατὶ ὄντως εἶχε παραμεληθῇ πρὸ τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ ἀδικηθῇ ἡ χωρικὴ Ἑλλάς, ἀλλὰ καὶ γιὰ ἕναν ἄλλον, ἱστορικῆς καθ' αὑτὸ σημασίας, λόγον. Γιατί, ἔπειτα ἀπὸ τὸν πόλεμο καὶ τὴν ἀνταλλαγὴ τῶν πληθυσμῶν, τὸ βάρος τοῦ γεωργικοῦ παράγοντος ὄχι μόνον εἰς τὴν οἰκονομικὴν καὶ εἰς τὴν παραγωγικὴν ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐθνικήν μας ζωὴν ἔχει αὐξηθῇ πολύ. Δὲν θὰ ἦτο ὑπερβολὴ ἂν ἐλέγαμε ὅτι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀκμῆς τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας τῶν μέσων αἰώνων ὁ γεωργικὸς παράγων δὲν εἶχε τὴν σημασίαν ποὺ ἀπέκτησε σήμερα εἰς τὴν ἐθνικήν μας ζωήν. Ὁ ἐποικισμός, ποὺ ἕως τὸ 1928 ἦτο ἕνα ἀβέβαιον πείραμα, ἀπεδείχθη ἆθλος, ποὺ ἀνάλογον δὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ κανεὶς λαὸς εἰς τὸ ἀχανὲς πεδίον τῆς ἱστορίας. Ἦτο μία γεωργικὴ ἀναθεμελίωσις, ποὺ θὰ ἦτο τὸ ἀφυσικώτερον τῶν πραγμάτων ἡ ἐπίδρασίς του νὰ περιορισθῇ μόνον εἰς τὸ παραγωγικὸν καὶ εἰς τὸ οἰκονομικὸν ἐπίπεδον. Ἦτο κλῆσις πρὸς ἐπάνοδον τοῦ διεσπαρμένου εἰς τὴν ἀναπεπταμένην Ἀνατολὴν Ἑλληνισμοῦ εἰς τὰς πρωταρχικὰς γεωγραφικάς του ἀφετηρίας καὶ συγχρόνως αἴτημα ἐπιστροφῆς πρὸς τὴν γῆν δι' ὅλον τὸ Ἔθνος. Αἴτημα ἐπιστροφῆς πρὸς τοὺς πόρους καὶ πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς γῆς αὐτῆς. Ὅτι ἔτσι τὴν ἔνοιωσε καὶ τὴν ἐδέχθη ὁ Ἑλληνισμὸς αὐτὴν τὴν κλῆσιν φαίνεται ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἀναγεννητικὸς ὀργασμὸς ποὺ κατέλαβε τὴν ἑλληνικὴν γεωργίαν δὲν ἐντοπίζεται καθόλου εἰς τὰς περιοχὰς ποὺ ἐπυκνώθησαν ἀπὸ τοὺς ἐποίκους, ἀλλὰ ἁπλώθηκε καὶ ἀγκαλιάζει ὅλη τὴ Χώρα, ἀπὸ τὸ ἕνα της ἄκρο ἕως τὸ ἄλλο. Χάρις εἰς αὐτὸν τὸν ἀναγεννητικὸν ὀργασμὸ *κατεκτήσαμεν ἀκόμη μίαν φορὰν οἱ Ἕλληνες, αὐτὴν τὴν ἀνακτηθεῖσαν ἔπειτα ἀπὸ ἑνὸς αἰῶνος ἀγῶνας καὶ προσπαθείας ἑλληνικὴν Χώραν*. Τὴν κατεκτήσαμεν μὲ τὸν ἱδρῶτα, ἀφοῦ πρῶτα τὴν ἀνεκτήσαμεν μὲ τὸ αἷμα. *Καὶ ἡ δευτέρα αὐτὴ κατάκτησις ἔκαμεν ἀκόμη στερεωτέραν καὶ ἀκόμη περισσότερον ἀπρόσβλητον τὴν πρώτην. Τόσον ἀπρόσβλητον καὶ τόσον στερεάν, ὥστε ἡ βεβαιότης μας γι' αὐτήν, ἡ πίστις μας εἰς τὸ ὅτι θὰ τὴν κρατήσωμεν καὶ ἡ ἀπόφασίς μας νὰ μὴν ἀφήσωμεν ἀτιμώρητον ἐκεῖνον ποὺ θὰ ἐδοκίμαζε νὰ τὴν θίξῃ, νὰ εἶναι ἀσάλευτος καὶ σταθερὰ ὅσον καμμιὰν ἄλλη φορὰ σήμερα, ἐνῷ μαίνεται ἡ καταιγὶς τοῦ πολέμου εἰς τὸν Κόσμον καὶ ἔχουν διασαλευθῇ καὶ καταρρεύσει ὅλοι οἱ συντελεσταὶ τῆς ἰσορροπίας καὶ τῆς τάξεως εἰς τὴν Εὐρώπην.*

Ὅλη αὐτὴ ἡ νέα κατάκτησις, ποὺ δὲν ἔγινε χωρὶς θυσίας, ἀλλὰ ποὺ γιὰ τοῦτο ἐβάθυνεν ἀκόμη περισσότερον τὸν δεσμόν μας μὲ τὴν γῆν αὐτήν, ποὺ ἦτο πρὸ αἰώνων πολλῶν ἡ ἀφετηρία καὶ ποὺ ἔγινεν εἰς μίαν στιγμὴν καταφύγιον καὶ θὰ γίνῃ πάλιν κάποτε ὁρμητήριον τοῦ Ἑλληνισμοῦ, διὰ νὰ μετουσιωθῇ καὶ νὰ γίνῃ ἀπόκτημα τῆς ψυχῆς μας, ἔπρεπε νὰ συμπέσῃ μὲ μίαν μεταβολὴν εἰς τὸ πολιτικὸν ἐπίπεδον. **Οἱ νέοι οἶνοι χρειάζονται νέους ἀσκούς. Καὶ ἡ μεταβολὴ ἔγινε καὶ συνεχίζεται τέσσαρα χρόνια τώρα καὶ διαμορφώνει τοὺς νέους της θεσμούς.**

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑ ΤΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Δὲν θἆταν ἀκόμη ὀχτώ, ὅταν σήμανε τὸ κουδοῦνι τῆς ἐξώπορτας· ἦταν ἕνας ἀστυφύλαξ συνοδευόμενος ἀπὸ ἕναν βαθμοῦχο Φαλαγγίτη. Ἔφεραν τὰ δελτία τῶν τροφίμων, τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ συμπληρώσουν ὅλες οἱ οἰκογένειες καὶ θὰ περνοῦσαν νὰ τἄπαιρναν τὴν ἐπομένη. Δὲν ξέρω γιατὶ ἔσκυψα ἀπὸ τὸ παράθυρο τὴν ὥρα ποὺ ὁ ἀστυφύλαξ καὶ ὁ Φαλαγγίτης κατηυθύνοντο σὲ ἄλλα γειτονικὰ σπίτια νὰ ἐκτελέσουν τὸ ἴδιο καθῆκον. Γυναικοῦλες τοῦ λαοῦ, γέροι, ἄνθρωποι ποὺ τοὺς ἀρέσει νὰ εἶναι ἐν τάξει μὲ τοὺς τύπους, τοὺς ρωτοῦσαν γιὰ τὸν τρόπο ποὺ θὰ ἐσυμπλήρωναν τὰ δελτία, γιὰ διάφορες λεπτομέρειες ποὺ εἶναι ἀδύνατο νὰ διανοηθῇ μιὰ Ἀρχὴ ὅταν ἀποφασίζῃ τὴν ἐπιβολὴ κάποιου μέτρου. Κι' ἔβλεπα τὸ μικρὸ Φαλαγγίτη ποὺ ἔφερε δίπλα στὸν ἀστυφύλακα, μὲ κάποια ὑπερηφάνεια, τὰ διακριτικὰ τοῦ βαθμοῦ του, νὰ δίνῃ ὁδηγίες, νὰ ἐξηγῇ, νὰ κατευθύνῃ, μὲ θετικὴ καὶ χωρὶς καμμιὰ ἐπίδειξι σοβαρότητα. Ὑστερώτερα εἶδα ἄλλους Φαλαγγίτες, σὲ σπίτια, σὲ καταστήματα, νὰ κάνουν τὴν ἴδια δουλειὰ καὶ πάντα μὲ τὸν αὐτὸ σοβαρὸ τρόπο. Διαρκῶς μὲ βασάνιζε μιὰ σκέψι: Δὲν εἶναι τάχα αὐτὰ τὰ Ἑλληνόπουλα, τὰ ἴδια ποὺ ἦσαν καὶ χθὲς καὶ προχθές; Δὲν εἶναι τὰ ἴδια αὐτὰ ποὺ ἔφθασαν νὰ ὀργανώνωνται στὰ σχολειά τους σὲ μαχητικὲς ὁμάδες καὶ σὲ συλλόγους; Δὲν εἶναι τὰ ἴδια ποὺ ἐδιάβαζαν μὲ φανατισμὸ μεγαλύτερο ἀπὸ τοὺς μεγάλους τὸν κίτρινο Τύπο καὶ ἄλλα ἀνάλογα δημοσιεύματα;

Ἦσαν, ἀσφαλῶς, καὶ παρῆσαν, ἀλλ' ὅπως τὸ λέει καὶ ἡ κρητικὴ παροιμία: «καιρὸς πουλάει τὰ λάχανα, καιρὸς τὰ παραπούλια». Τὰ παιδιὰ ἦσαν ἡ εἰκόνα ποὺ ἀντιφεγγιζόταν στὸν καθρέφτη τῶν μεγάλων. Εἰκόνα καὶ ὁμοίωσις. Δὲν μποροῦσαν, βέβαια, τὰ παιδιὰ νὰ γίνουν τὸ παράδειγμα τῶν μεγάλων, νὰ τοὺς χαράξουν δρόμους καὶ νὰ τοὺς ὑποδείξουν καθήκοντα. Τὰ Ἑλληνόπουλα ἠκολούθησαν πάντα τοὺς μεγάλους ὅταν οἱ μεγάλοι ἐστάθηκαν ἄξιοι τῆς ἀποστολῆς τους μέσα στὴν ἴδια τους τὴν Πατρίδα καὶ στὸν ἀνθρώπινό τους προορισμό. Τὰ θυμᾶμαι τὰ Ἑλληνόπουλα στὴ Σμύρνη, ντυμένα τὴ στολὴ τοῦ προσκόπου. Ἦταν ἡ ἐποχὴ τῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεων τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1921 καὶ οἱ τραυματίαι κατὰ χιλιάδες ἔφθαναν στοὺς διαμέσους σιδηρ) κοὺς σταθμοὺς καὶ στὴ Σμύρνη. Οἱ νοσοκόμοι ἐχρειάζονταν στὴ γραμμὴ τοῦ πυρὸς καὶ στρατιῶται ἄλλοι ἀπὸ τοὺς ἀπαραιτήτους γιὰ τὴν τήρησι τῆς τάξεως καὶ τῆς ἀσφαλείας τῶν γραμμῶν δὲν μποροῦσαν νὰ μένουν στὴν ἰωνικὴ πρωτεύουσα. Καὶ τότε ἀντίκρυζε κανεὶς αὐτὸ τὸ συγκινητικὸ θέαμα στοὺς σταθμούς: Τὰ Ἑλληνόπουλα μὲ τὴ στολὴ τοῦ προσκόπου νὰ ἐπιστατοῦν παντοῦ, νὰ μεταφέρουν μὲ στοργὴ καὶ προσοχὴ τοὺς τραυματίας ἀπὸ τὰ νοσοκομειακὰ τραῖνα στὰ αὐτοκίνητα καὶ νὰ τοὺς συνοδεύουν ὡς τὰ νοσοκομεῖα, ὅπου ἄλλοι πρόσκοποι ἐκτελοῦσαν νοσοκομειακὰ καθήκοντα. Ἦτο θέαμα ποὺ καὶ κεῖνος ποὺ δὲν τὸ εἶδε μπορεῖ νὰ τὸ φαντασθῇ καὶ ποὺ δικαιολογεῖ ἐκείνους ποὺ πιστεύουν ὅτι τὸ παιδὶ πολλὰ μπορεῖ νὰ προσφέρῃ τὸ Κράτος, ἀρκεῖ αὐτὸ νὰ τοῦ δώσῃ ὀντότητα, νὰ τὸ ἐξυψώσῃ, νὰ τοῦ ἐμπνεύσῃ τὴν ἰδέα ὅτι ἔχει νὰ παίξῃ ἕνα ρόλο ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὰ ὅρια τῶν παιγνιδιῶν καὶ τῆς ἀφελείας. Αὐτὸ ἀκριβῶς ποὺ γίνεται σήμερα. Ξέρω ὅτι ὑπῆρξαν πολλοὶ μεμψίμοιροι ὅταν κατεβλήθη ἡ πρώτη προσπάθεια νὰ ὀργανωθοῦν τὰ Ἑλληνόπουλα σὲ μιὰ πανελλήνια μονάδα μὲ ὡρισμένες κατευθύνσεις, σκοποὺς σαφεῖς καὶ ἄρτια ἰδεώδη. Ἄκουσα πολλοὺς μὲ τὴν κακόχυμο διάθεσί τους νὰ δημιουργοῦν ζητήματα ἐκ τοῦ μὴ ὄντος, νὰ δίνουν τερατώδεις διαστάσεις σὲ ἀσήμαντα ἐπεισόδια, νὰ φαντάζωνται πράγματα καταπληκτικά, γιατὶ τοὺς τὰ ἐνέπνεε ἡ χολερική τους ψυχή. Σήμερα ξαστέρωσαν κι' αὐτοί, ἴσως γιατὶ ἄρχισαν νὰ καταλαβαίνουν ὅτι τὸ παιδί, ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ τοῦ ἐδόθη ἡ θέσις ποὺ τοῦ ἄξιζε, παίζει ἕνα ρόλο ποὺ καθημερινῶς γίνεται εὐρύτερος.

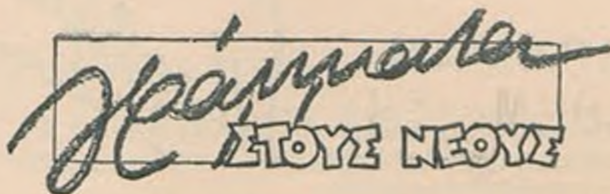
> **ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ**
>
> Τὰ ἀγόρια καὶ τὰ κορίτσια τῆς Ἑλλάδος πρέπει νὰ γνωρίζουν ὅτι ὅλα μποροῦν νὰ συμβοῦν, ἕνα ὅμως ἀποκλείεται ἀπολύτως: Ἀποκλείεται δηλαδὴ νὰ ὑποσταλῇ ποτὲ ἡ σημαία, τὴν ὁποίαν ὕψωσεν ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς. Ἡ σημαία ἡ γαλανόλευκη μὲ τὸν διπλοπέλεκυ, ποὺ τὴν κρατοῦν σήμερα στὰ χέρια τους ἕνα ἑκατομμύριο ἑκατὸ χιλιάδες ἀγόρια καὶ κορίτσια τῆς Ἑλλάδος.

Δὲν μπορῶ, βέβαια, νὰ ξέρω· σὰν ἄνθρωπος ὅμως ποὺ κινεῖται, ποὺ ζῇ μέσα στὸ κοινωνικὸ σύνολο καὶ κάνει τὶς διαπιστώσεις του, βλέπω ὅτι ἡ καρδιά μου γεμίζει ἀγαλλίασι. Τὰ Ἑλληνόπουλα περισσότερο ὁλοένα παίζουν τὸ ρόλο τους στὸν τόπο, γίνονται ἐξάρτημα τῆς ὅλης κρατικῆς μηχανῆς στὸ μέτρο τῆς δυνάμεώς τους καὶ ὅταν θὰ φθάσῃ ἡ ὥρα νὰ κυβερνήσουν τὴν χώρα, θὰ εἶναι πλήρως κατηρτισμένα.

Ἔτσι ἐξηλείφθη τὸ μεγαλύτερο σφάλμα ποὺ διέπραττεν ἄλλοτε ἡ οἰκογένεια καὶ ἡ παιδαγωγική: ὁ περιφρονητικὸς παραμερισμὸς τοῦ παιδιοῦ. Εἶναι, βέβαια, ὡρισμένη ἡ ἀκτὶς τῆς δράσεως τοῦ παιδιοῦ, ἀλλὰ μέσα σ' αὐτὴ μπορεῖ νὰ θαυματουργήσῃ, γιατὶ ἔχει φλόγα καὶ ἐνθουσιασμὸ στὴν ψυχή του καὶ ὀξύνοια πολλὲς φορὲς ποὺ καταπλήσσει. Στὰ παληότερα χρόνια, περιωρίζαμε ὑποχρεωτικὰ τὸ παιδὶ στὸ παιγνίδι, καὶ τοῦ ἐμπνέαμε τὴν ἀδιαφορία. Σήμερα τοῦ δίνομε τὸ παιγνίδι ὡς μέσο χαρᾶς καὶ σωματικῆς τονώσεως, ἀλλὰ καὶ τοῦ δίνουμε ὅλες τὶς δυνατότητες ν' ἀναπτύξῃ τὴν προσωπική του ἱκανότητα, νὰ διαδηλώσῃ τὰ διοικητικά του προσόντα, νὰ δείξῃ πρωτοβουλία, ν' ἀποκτήσῃ τὸ συναίσθημα τῆς εὐθύνης. Τ' ἀποτελέσματα, τ' ἀγαθώτατα ἀποτελέσματα, τὰ βλέπομε, καθημερινῶς, παραστατικώτερα γύρω μας. Τὸ Ἑλληνόπουλο μὲ τὴ φυσική του ἐξυπνάδα κατορθώνει πράγματα, γιὰ τὰ ὁποῖα τὸ Κράτος θὰ ἐχρειαζόταν καὶ ειδικὲς ὑπηρεσίες καὶ ποσὰ χρηματικὰ μεγάλα.

Χρ. Ἐμμ. Ἀγγελομάτης

ΟΥΡΑΝΟΣ ΚΑΙ ΓΗ

Ἀγαπητοί μου Φίλοι,

Ὅπως εἶναι γνωστό, στὶς δύσκολες στιγμές του ὁ ἄνθρωπος γίνεται πιὸ αὐθόρμητος, πιὸ εἰλικρινής, πιὸ ἐσωτερικός. Καὶ ὄχι μόνο ὡς ἄτομον, ἀλλὰ καὶ ὡς σύνολον, ὡς λαός, ὡς ἔθνος, κάποτε καὶ ὡς ἀνθρωπότης.

Καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ φαινόμενον παρατηρεῖται καὶ σήμερα, ποὺ ἡ ἀνθρωπότης περνᾷ τὶς ἀγωνιώδεις στιγμὲς τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου. Τὸ δέος τῆς καταστροφῆς καὶ τοῦ θανάτου, ὁ φόβος τοῦ ἀγνώστου μέλλοντος ποὺ θὰ προκύψῃ ἀπὸ τὰ ἐρείπια καὶ τὴν ἐρήμωσι, ἡ ἀγωνία τοῦ κινδύνου γιὰ τὴ συντήρησι καὶ τὴ διατροφὴ τῶν ἀνθρώπων, γεμίζουν καὶ πιέζουν καὶ πνίγουν τὴν ψυχὴ ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος. Καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασι τῶν αἰσθημάτων αὐτῶν, ὅλες οἱ σοφὲς θεωρίες, οἱ μηχανικὲς ἐφευρέσεις, οἱ ὑλιστικὲς ἀντιλήψεις πέφτουν ἀπὸ πάνω της μὲ μιᾶς, ὅπως ἡ σκουριὰ ἀπὸ τὸ σίδερο ποὺ τὸ πυρώνει ἡ φωτιὰ καὶ τὸ σφυρηλατεῖ τὸ σφυρί. Καὶ ἡ ψυχὴ τῆς ἀνθρωπότητος, καθαρισμένη ἀπὸ τὶς διάφορες σκουριές της, γυμνή, ἁγνή, ἀληθινή, ξαναπαίρνει τὴν θείαν οὐσίαν της, ξαναβρίσκει τὰ πιὸ αὐθόρμητα, τὰ πιὸ πηγαῖα, τὰ πιὸ πρωτόγονα αἰσθήματά της.

Κι᾽ ἔτσι, καθὼς ἔχει γίνει, κυττάξετέ την τώρα, ἀγαπητοί μου Φίλοι, κυττάξετε νὰ δῆτε ποιὰν στάσιν παίρνει, ποῦ ἀναζητεῖ ἀνακούφισι καὶ καταφύγιο, ποῦ στρέφει τὰ βλέμματά της. Νικηταὶ καὶ νικημένοι, φίλοι καὶ ἐχθροί, οὐδέτεροι κοντινοὶ καὶ μακρινοί, ὅλοι παρουσιάζονται ἑνωμένοι, εἴτε τὸ θέλουν εἴτε δὲν τὸ θέλουν, συνειδητὰ ἢ ἀσυναίσθητα, σὲ μιὰ κοινὴ στάσι: σὲ στάσι προσευχῆς, καὶ καταφεύγουν σ᾽ ἕνα κοινὸ καταφύγιο, ὅπου στρέφουν ἀπὸ κοινοῦ τὰ βλέμματά τους: στὸν Οὐρανὸ καὶ στὴ Γῆ.

Οἱ νικηταὶ εὐχαριστοῦν τὸν Θεὸ γιὰ τὴ νίκη τους. Οἱ νικημένοι καὶ οἱ κινδυνεύοντες στὸν Θεὸν ἀποθέτουν τὶς ἐλπίδες τους γιὰ τὴν σωτηρία τους καὶ γιὰ τὸ μέλλον τους. Καὶ ὅλοι μαζὶ προσπαθοῦν νὰ πατήσουν γερὰ τὰ πόδια τους πάνω στὴ Γῆ, γιατὶ ξέρουν ὅτι μόνο ἀπὸ τὴν ἐπαφὴ μὲ τὸ ἱερό της χῶμα θὰ μπορέσουν νὰ ξαναπάρουν νέες δυνάμεις, ὅπως ὁ μυθολογικὸς Ἀνταῖος, ὅτι μόνο σ᾽ αὐτὴν θὰ μπορέσουν νὰ ξαναβροῦν στοιχεῖα ζωῆς κι᾽ ἀνανεώσεως.

Μέσα στοὺς σωροὺς τῶν ἐρειπίων καὶ τὶς φλόγες τῆς καταστροφῆς, ποὺ τὶς ἐπροκάλεσαν κατὰ μέγα μέρος οἱ τεχνικὲς ἐφευρέσεις κι᾽ οἱ μηχανικὲς τελειοποιήσεις, ὁ ἄνθρωπος εἶδε τὴ χρεωκοπία τοῦ μονομεροῦς ὑλικοῦ πολιτισμοῦ, ἔνοιωσε βαθειὰ τὴ φωνὴ τῆς αὐστηρᾶς ἐπιτιμήσεως ποὺ τοῦ ἀπηύθυνεν ἀπὸ μέσα του ἡ ξεχασμένη καὶ παραγκωνισμένη, μὰ ἀθάνατη ψυχή του, κι᾽ εἶδε καθαρὰ τὸν μόνον ἴσιο, τὸν μόνο σωστὸ δρόμο, ποὺ ὁδηγεῖ στὸν ἀληθινό, τὸν ψυχικὸ κυρίως πολιτισμό, τὸν δρόμο τοῦ Θεοῦ.

Κι᾽ ὅταν ἀντίκρυσε, ἀνασκαμμένη, ξερὴ καὶ ἄγονη ἀπὸ τὰ ὄργανα τῆς καταστροφῆς, αἱματωμένη ἀπὸ τὸ ἴδιο του τὸ αἷμα τὴν ἱερὴ μορφὴ τῆς Μητέρας Γῆς κι᾽ ἔνοιωσε τὰ πρῶτα μηνύματα τῆς στερήσεως καὶ τῆς πείνας, ἀνατρίχιασε ἀπὸ τὸ φοβερὸ αἴσθημα τῆς ἀπομονώσεως καὶ τῆς ἐγκαταλείψεως. Καὶ θυμήθηκε τὴ μεγάλη γονιμοποιὸ δύναμι τοῦ τιμίου ἱδρῶτός του, θυμήθηκε τὴ χαρά, τὴν εἰρήνη, τὴν εὐτυχία τῆς δημιουργικῆς ἐργασίας καὶ φώναξε δυνατὰ καὶ ἔξαλλα: Γῆ! Γῆ! Καὶ τρέχει νὰ ξαναπέσῃ στὴν ἀγκαλιά της.

Κι᾽ ἔτσι, μὲ τὰ χέρια ὑψωμένα στὸν Οὐρανό, μὲ τὰ πόδια στερεωμένα στὴ Γῆ, ἀναζητεῖ ἡ Ἀνθρωπότης, μέσα στὶς φοβερὲς στιγμὲς ποὺ περνᾷ, τὴν παρηγοριὰ καὶ τὴν ἐλπίδα.

Μὲ ὅλη μου τὴν ἀγάπη

Μελῆς Νικολαΐδης

ΑΙΣΙΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΑΥΤΟΠΕΠΟΙΘΗΣΙ

Ἡ ἐποχή μας εἶναι μιὰ μεγάλη καὶ σπάνια ἐποχή. Γι᾽ αὐτὸ καὶ πρέπει νὰ εἴμαστε περήφανοι ἐπειδὴ ζοῦμε στὴν ἐποχὴ αὐτή. Σὲ μᾶς ἔλαχε ὁ κλῆρος τώρα, στὴν ἱστορικὴ αὐτὴ στροφὴ τοῦ κόσμου, ὄχι μόνο νὰ παρακολουθήσουμε τὰ γεγονότα, ἀλλὰ νὰ συμβάλουμε κι᾽ ἐμεῖς, κατὰ τὸ δυνατό, στὴν δημιουργία καλύτερης τάξεως πραγμάτων. Κι᾽ αὐτὸ δὲν εἶναι ὑπερβολή. Ἡ ζωὴ βέβαια ἀκολουθάει τὸ δρόμο της. Παράγοντες, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ τοὺς συλλάβῃ ἡ λογικὴ τοῦ ἀνθρώπου, παρεμβαίνουν καὶ δημιουργοῦν συγκρούσεις, ἀπὸ τὶς ὁποῖες πάντοτε κάτι καινούργιο προέρχεται. Ἀλλὰ καθένας ἀπὸ μᾶς ἂν θέλῃ νὰ θεωρῆται ἄξιος τῆς ζωῆς, πρέπει νὰ θεωρῇ ὄχι μόνον τὸν ἑαυτόν του ὑπεύθυνο γιὰ ὅ,τι συμβαίνει στὸν τόπο του, ἀλλὰ κι᾽ ὅτι αὐτὸς γεννήθηκε γιὰ νὰ διορθώσῃ ὅ,τι κακὸ προηγούμενο. Ἔτσι σὰν τοποθετηθῇ στὴ ζωὴ θὰ τὴν χαρῇ, θὰ νοιώσῃ μέσα του μιὰ ἀποστολή, ποὺ θὰ τοῦ γεμίζῃ τὸ εἶναί του, καὶ σ᾽ ὁποιες δήποτε συνθῆκες κι᾽ ἂν βρεθῇ, θὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ δρόμο του γιὰ τὴν ἐκτέλεσι τοῦ καθήκοντος ἄφοβα καὶ μ᾽ ἐμπιστοσύνη. Ὁ καθένας εἶναι ὑπεύθυνος γιὰ τὴ ζωή του. Μοιρολατρεῖες, ἀδράνειες, φυγὴ ἀπὸ ὑποχρεώσεις καὶ φόβοι γιὰ τὸ μέλλον προδίδουν ἔλλειψι νεότητος, ψυχῆς, καὶ ὁδηγοῦν σὲ μιὰ ζῆσι στεῖρα, κατώτερη, χωρὶς κανένα ἐνδιαφέρον. Σὲ τέτοιους τύπους ἡ ζωή, τὸ μεγαλύτερο δῶρο τοῦ Θεοῦ, θεωρεῖται βάρος.

«Ἡ ζωή, μᾶς ἐτόνισε ὁ στοχαστικὸς καὶ πολύπειρος Ἀρχηγός μας, τότε μόνον ἀξίζει ὅταν τὴν περνᾷ κανεὶς μὲ πεποίθησι, ἄφοβα, μ᾽ ἐμπιστοσύνη εἰς τὸ μέλλον κι᾽ ἀκόμη νὰ εἶναι ἕτοιμος καὶ νὰ τὴν θυσιάσῃ, ὅταν εἶναι ἀνάγκη».

> **ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ**
>
> **Ὁ ἀγὼν τῆς ὀργανώσεως εἶναι διαρκὴς καὶ ἀδιάκοπος. Τὰ στελέχη ὀφείλουν νὰ γνωρίζουν καλὰ ὅτι δὲν ὑπάρχει καιρὸς δι᾽ ἀνάπαυσιν. Καὶ πρέπει ἐπίσης νὰ ξέρουν οἱ ἡγήτορες τῆς ὀργανώσεως ὅτι ὅσα ἔχουν ἐπιτευχθῆ μέχρι τῆς στιγμῆς δὲν εἶναι τίποτα μπροστὰ σὲ ὅσα πρέπει νὰ γίνουν.**

Ἀνώτερος ἄνθρωπος δὲν θεωρεῖται παρὰ ἐκεῖνος, ποὺ δὲν ἔχει γιὰ σκοπό του νὰ ζήσῃ ὅπως-ὅπως, ἀλλὰ ἀγωνίζεται νὰ δημιουργήσῃ κάτι καλλίτερο. Ἐκεῖνος ποὺ κρύβει μέσα του ὡρισμένα ἰδανικὰ καὶ θυσιάζει καὶ τὴν ἴδια του τὴ ζωὴ γιὰ τὴν διατήρησι καὶ τὴν ἐπικράτησί τους, αὐτὸς θεωρεῖται ἀνώτερος ἄνθρωπος. Καλλιεργεῖ σωματικά, ψυχικὰ καὶ πνευματικὰ τὸν ἑαυτό του ὄχι γιὰ νὰ αἰσθανθῇ περισσότερες ἀπολαύσεις, ἀλλὰ γιὰ νὰ εἶναι σὲ θέσι νὰ ἀγωνιστῇ γιὰ τὰ ἰδανικά του μὲ κίνδυνο καὶ τῆς ἴδιας του ζωῆς.

Ἐμεῖς οἱ νέοι τῆς Ἑλλάδος, χάρις στὸ δημιουργὸ τῆς 4ης Αὐγούστου, ἀποφύγαμε βέβαια μέχρι σήμερα νὰ πληρώσωμε καὶ μὲ τὸ αἷμά μας τὴν διατήρησι τῶν Ἰδανικῶν μας. Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι δὲν εἴμαστε ἕτοιμοι νὰ δώσουμε καὶ τὴν ἴδια μας τὴ ζωὴ γιὰ τὴν διατήρησι τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς χώρας μας καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Ἔθνους μας.

Ἔχουμε ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στὸν ἑαυτό μας καὶ χωρὶς φόβο τραβοῦμε τὸν ἱστορικό μας δρόμο, μὲ τὴν πεποίθησι ὅτι ἡ Ἑλλάδα μας θὰ ἐξακολουθήσῃ στὸ πέρασμα τοῦ χρόνου ὄχι μόνο νὰ διδάσκῃ τοὺς λαοὺς μὲ τὸν παρελθόν της, ἀλλ᾽ ἐλεύθερη, ἀνεξάρτητη καὶ ἰσχυρή, νὰ ἀκτινοβολῇ μὲ τὸ ἑκάστοτε παρόν της γιὰ καλὸ ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος. Ἀπὸ τῆς 4ης Αὐγούστου αἰσθανόμαστε Ἐθνικὴ καὶ ἀτομικὴ αἰσιοδοξία καὶ αὐτοπεποίθησι καὶ κρύβουμε μέσα μας τὰ αἰώνια Ἑλληνικὰ ἰδανικά, διὰ τὰ ὁποῖα, ἂν παραστῇ ἀνάγκη, εἴμαστε ἕτοιμοι καὶ νὰ θυσιαστοῦμε.

Γ. Μυλωνᾶς

Στὸ περιθώριον

ΤΟ ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΣΧΕΔΙΟ

Ἀπὸ τοῦ παρόντος τεύχους ἐγκαινιάζομεν εἰδικὴν στήλην μαθημάτων διὰ τὸ Ἐλεύθερον Σχέδιον. Εἶναι γνωστὴ ἡ τάσις τοῦ παιδιοῦ καὶ τοῦ νέου νὰ ἀποτυπώνῃ ἐν σχεδίῳ ἀντικείμενα διάφορα, σκηνὰς ἐκ τῆς καθ' ἡμέραν ζωῆς κλπ. Ὅλα αὐτὰ γίνονται ἐνστικτωδῶς καὶ ἐξαιρέσει ὀλίγων περιπτώσεων εἶναι ἀτελῆ. Μὲ τὰ ἀνωτέρω μαθήματα γίνεται συστηματοποίησις τῆς ἐνστίκτου αὐτῆς ὁρμῆς, ἡ ὁποία κατόπιν ἐξελίσσεται εἰς τὸ περιγραφικὸν καὶ τὸ γεωμετρικὸν σχέδιον, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ βασικὸν θεμέλιον εἰς τὴν δημιουργικὴν προκοπὴν τῶν νέων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐπιδίδονται εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῶν διαφόρων τεχνῶν. Ἀλλὰ καὶ δι' αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν τὴν πρόοδον πάσης τέχνης καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς καλαισθησίας —τοῦ γούστου— ἐν γένει τοῦ τεχνίτου, τὸ σχέδιον παίζει σπουδαῖον, πρωταρχικὸν ρόλον. Καὶ νομίζομεν διὰ τοῦτο ὅτι ἐξυπηρετοῦμεν σπουδαιότατα τὰ ἐργαζόμενα εἰς τέχνας μέλη τῆς Ὀργανώσεως.

«ΨΥΧΙΚΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ»

Ὁ Ὑφυπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Σπέντζας, πληροφορηθεὶς τὴν ὡραίαν πρᾶξιν τῆς Φαλαγγιτίσσης Χρυσῶς Σπυρογιάννη, ἐκ Κορίνθου, ἡ ὁποία, ἀνευροῦσα χρηματόδεμα ἐκ δρχ. 2.600, ἔσπευσε νὰ τὸ παραδώσῃ εἰς τὸ πλησιέστερον ἀστυνομικὸν τμῆμα, μολονότι πτωχοτάτη, ἀπέστειλεν εἰς τὸν Γυμνασιάρχην της τηλεγράφημα, εἰς τὸ ὁποῖον, μεταξὺ ἄλλων, τονίζει τὰ ἑξῆς: «Ἐπαινοῦμεν τὴν ὡς ἄνω μαθήτριαν διὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην, ἥτις ἀποδεικνύει ὅτι ἡ συντελουμένη ψυχικὴ καλλιέργεια τῶν μαθητῶν τόσον ὑπὸ τῆς Ε. Ο. Ν., ὅσον καὶ ὑπὸ τοῦ Σχολείου, ἔσχε τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασίν της». Δὲν χρειάζεται, φυσικά, νὰ προσθέσωμεν ἡμεῖς τίποτε εἰς τὴν διαπίστωσιν τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΡΑΜΑΝ

Ἡ εὐκαιρία τῶν ἐτησίων Πανθρακικῶν ἀθλητικῶν ἀγώνων, μὲ τὴν ὁποίαν συνέπεσεν ἐφέτος ἡ ἀποκάλυψις τοῦ μνημείου τοῦ Μακεδονομάχου, συνεκέντρωσεν εἰς τὴν Δράμαν πολλοὺς ἐπισήμους ἀπὸ τὴν πρωτεύουσαν καὶ ἄπειρον κόσμον ἀπὸ τὰ θρακικὰ καὶ τὰ μακεδονικὰ τμήματα τοῦ Κράτους. Ἐδόθη μὲ τὴν ἀφορμὴν αὐτὴν καὶ εἰς τὸν τύπον τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν ἐπαρχιῶν καὶ συγχρόνως εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας, ν' ἀναλογισθῶμεν τὸ ἀναγεννητικὸν ἔργον, ποὺ ἐπραγματοποίησεν ὁ Ἑλληνισμὸς μεταξὺ πολέμων ἐξωτερικῶν, ἐμφυλίων διαταραχῶν καὶ οἰκονομικῶν κρίσεων εἰς τὰς βορείους ἐπαρχίας τοῦ Κράτους, τῆς ἑλληνικότητος τῶν ὁποίων, πρὶν ἀκόμη τὰς ἀνακτήσῃ, καταλύων τὸν μακρὸν ξενικὸν ζυγὸν ὁ ὁρμηθεὶς ἀπὸ τὴν Θεσσαλίαν τὸ φθινόπωρον τοῦ 1912 ἑλληνικὸς στρατός, ὑπερημύνθησαν μὲ τὴν πολύτροπον καὶ ἀκατάβλητον ἑλληνικὴν ἐπιμονὴν οἱ γηγενεῖς Ἕλληνες τῶν περιοχῶν αὐτῶν.

Πολλοὶ ἀπὸ αὐτούς, ἀληθινὰ ἐκλεκτοί, ἔδωσαν καὶ τὸ αἷμα καὶ τὴν ζωήν των. Ὑπὸ τὸν ξένον δυνάστην, διεκδικῶν τὰ δικαιώματά του τὰ ἱστορικὰ καὶ τὰ ἐθνολογικά, ὁ Ἑλληνισμός, ἀντεμετώπισεν εἰς τὰς περιοχὰς ἐκείνας μὲ πείσμονα ἀγωνιστικότητα κάθε ἀπόπειραν διεισδύσεως παρεισάκτων διεκδικητῶν τῆς ἐθνικῆς του κληρονομίας. Τὸ μνημεῖον τὸ ἀποκαλυφθὲν τὴν περασμένην Κυριακὴν εἰς τὴν Δράμαν ἐστήθη διὰ νὰ τιμήσῃ τοὺς ἀγῶνας αὐτούς, τῶν ὁποίων οἱ καρποὶ ὑπῆρξαν τόσον ἄφθονοι καὶ τόσον θαυμαστοί. Ἀπὸ τοὺς ἀγῶνας αὐτοὺς προῆλθεν ἡ σημερινὴ πυκνή, ρωμαλέα καὶ ἀπρόσβλητος ἑλληνικὴ ἄνθησις. Τὸ ἑλληνικὸν πολιτιστικὸν ἔαρ, τὸ ὁποῖον μέσα εἰς ὀλιγωτέρας τῶν τριῶν δεκαετηρίδων ἀνενέωσε καὶ ἀνεδημιούργησε κοινωνικῶς, οἰκονομικῶς, παραγωγικῶς τὰς ἐπαρχίας ἐκείνας τόσον, ὥστε σήμερον τίποτε νὰ μὴν ἐνθυμίζῃ ἐκεῖ τὸν νωθρόν, κλειστὸν καὶ μοιρολατρικὸν ρυθμὸν ζωῆς ποὺ ἐχαρακτήριζε τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς παρακμῆς τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας. Τρόποι καὶ συστήματα ζωῆς καὶ νόησις καὶ ἀντίληψις, ποὺ εἶχον ἐπιβληθῆ διὰ τῆς βίας, ἐπὶ αἰῶνας, ἔχουν ἐξαλειφθῆ. Δὲν ἀπέμεινεν οὔτε ἡ ἀνάμνησίς των. Ἐξηφανίσθησαν, ὅπως ἐξαφανίζεται τὸ ἐπικάθισμα τῆς σκόνης ποὺ συσσωρεύει ὁ καιρός, διὰ ν' ἀποκαλυφθῇ εἰς ὅλην τὴν λάμψιν της ἡ πολύτιμος ὕλη τὴν ὁποίαν ἐκάλυψεν.

Οἱ νέοι τῆς Θράκης, ποὺ συνέρρευσαν εἰς τὴν Δράμαν διὰ ν' ἀγωνισθοῦν τοὺς παναρχαίους ἑλληνικοὺς ἀγῶνας, εἶναι εὐτυχεῖς. Ἐγεννήθησαν καὶ ἐμεγάλωσαν μέσα εἰς ἀτμόσφαιραν ἐλευθερίας, φωτεινήν, μὲ τὸ κεφάλι ψηλὰ καὶ μὲ τὸ μέτωπο ὑπερήφανον. Ὑπῆρξαν μάλιστα στιγμαί, ποὺ μαζὶ μὲ ὅλους τοὺς νέους τῶν ἄλλων ἑλληνικῶν περιοχῶν, ἐδοκίμασαν καὶ αὐτοὶ νὰ παίξουν μὲ τὴν φλογερὰν οὐσίαν τῆς ἐλευθερίας καὶ ἐκινδύνευσαν νὰ κάψουν καὶ αὐτὴν καὶ τὸν Τόπο. Αὐτὴ ὅμως ἡ ἀλόγιστος ὁρμὴ ἔχει κατασιγασθῆ ἐγκαίρως καὶ σήμερα ἡ ἐλευθερία εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ εἰς τὴν Θράκην, ὅπως καὶ εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, ἔγινεν ὅσον δὲν ἦτο ποτὲ δημιουργικὴ καὶ γόνιμος. Αὐτὸ τὸ μαρτυροῦν, μὲ τὴν ἐξόχως εὔγλωττον καὶ πειστικὴν γλῶσσάν των, τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων καὶ ἡ ἀπόδοσις τῶν ἔργων αὐτῶν. Αἱ τελεταὶ τῆς Κυριακῆς ἦλθαν ἐπικαίρως διὰ νὰ μᾶς ἐνθυμίσουν τὰ ἔργα αὐτὰ καὶ συγχρόνως τὸν παλμὸν τὸν ἔντονον τῆς πληθωρικῆς καὶ πληθωρικὰ δημιουργικῆς ζωῆς ποὺ πάλλεται καὶ σφύζει ἐκεῖ ἐπάνω καὶ ποὺ εἶναι καὶ μένει καὶ θὰ παραμείνῃ **εἰς τοὺς αἰῶνας σταθερῶς καὶ ἀκαταλύτως ἑλληνικός.**

Στὸ περιθώριον

Ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ

Ὁ νέος πνευματικὸς διαγωνισμός, ποὺ προεκήρυξεν ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις τῆς Ε.Ο.Ν. μεταξὺ τῶν μελῶν της διὰ τὴν σύνταξιν ποιήματος, ποὺ νὰ ἐκφράζῃ τὰ συναισθήματά των διὰ τὴν ἡμέραν τῆς 4ης Αὐγούστου, δίδει τὴν εὐκαιρίαν εἰς τοὺς Νέους τῆς Ἑλλάδος διὰ μίαν ὡραίαν καὶ ὑψηλὴν πνευματικὴν καὶ ψυχικὴν ἄσκησιν. Ἀνεξαρτήτως τῶν τεχνικῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ διαγωνισμοῦ, τὰ ὁποῖα, κατὰ τὴν γνώμην μας, εἶναι δευτερευούσης σημασίας, τὸ γεγονὸς καὶ μόνον ὅτι τὰ παιδιὰ τῆς Ὀργανώσεώς μας θ' ἀφιερώσουν τὴν σκέψιν των καὶ τὴν ψυχήν των εἰς τὴν βαθυτέραν κατανόησιν καὶ συναίσθησιν τῆς ὑψίστης ἐθνικῆς, ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς, καὶ γενικώτερα πολιτιστικῆς σημασίας τῆς μεγάλης ἡμέρας τοῦ Ἑλληνισμοῦ, αὐτὸ καὶ μόνον τὸ γεγονὸς ἐνέχει ἐν ἑαυτῷ τὴν μεγαλυτέραν ἐπιτυχίαν τοῦ διαγωνισμοῦ καὶ ἀποτελεῖ τὸ καλύτερον Ποίημα, τὸν ὡραιότερον Ὕμνον πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς Ἐθνικῆς ἀφυπνίσεως καὶ τὸν μεγάλον Ἐμπνευστὴν καὶ Δημιουργόν της.

ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ ΤΗΣ Ε. Ο. Ν.

Ἡ ἀπόφασις ὅπως, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς προσεχοῦς ἐπετείου τῆς 4ης Αὐγούστου, ἐκδοθοῦν ἀναμνηστικὰ γραμματόσημα ἀφιερωμένα εἰς τὴν Ε. Ο. Ν., τιμᾷ τὴν Ὀργάνωσίν μας, ἡ ὁποία συναισθάνεται βαθύτατα τὴν τιμὴν αὐτήν. Ἀντιλαμβάνεται ὅτι ἡ συμβολικὴ αὐτὴ ἐκδήλωσις ἀποτελεῖ ἀναγνώρισιν καὶ ἐπιβράβευσιν τῶν μέχρι σήμερον προσπαθειῶν της, κατανοεῖ δὲ συγχρόνως ὅτι αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ ἀναγνώρισις ἐντείνει καὶ εὐρύνει τὰς μεγίστας ἔναντι τῆς Νεότητος καὶ τοῦ Ἔθνους γενικῶς εὐθύνας της, διὰ τὴν πιστὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὁποίων θὰ ἐξακολουθήσῃ ἐργαζομένη μετὰ πίστεως, ἀφοσιώσεως, ἐνθουσιασμοῦ καὶ ὁρμῆς, ἐμπνεομένη πάντοτε ἀπὸ τὴν ἰσχυρὰν καὶ ζωογόνον πνοὴν τοῦ Ἀρχηγοῦ.

Η ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΠΕΤΣΟΒΟΥ

Ἰούλιος 1913.

Ὁ καλοκαιρινὸς καύσων εἶναι ἀφόρητος. Παρ' ὅλα αὐτὰ ἡ προέλασις τῶν Ἑλληνικῶν στρατευμάτων συντελεῖται μὲ ἐνθουσιασμό, μὲ θάρρος, μὲ αὐταπάρνησι, μὲ ἀκατανίκητη ἀποφασιστικότητα. Ὅλη ἡ περιοχὴ τῆς Στρωμνίτσης ἔχει πιὰ ξεκαθαρισθῆ καὶ ὁ νικηφόρος Ἑλληνικὸς στρατὸς εἶναι κύριος τῆς Στρωμνίτσης, μὲ τὸ ὡραιότατο κάστρο της καὶ τὴν ὁλοπράσινη περιοχή της, ποὺ τὴν διασχίζουν μικρὰ ποταμάκια, ποὺ τὸ νερό τους τρέχει κελαρυστὸ γιὰ νὰ τὴν κάμη δροσερή, σὰν μιὰ δάσι γιὰ τοὺς στρατιῶτες, ποὺ 15 μέρες τώρα ἀνεβοκατεβαίνουν θριαμβευτικὰ μέσα στὴ ζέστη τοῦ καλοκαιριοῦ καὶ τὶς φλόγες τῶν κανονιῶν τὰ μακεδονικὰ βουνά...

Πολλοὶ νομίζουν ὅτι ἐδῶ θὰ εἶναι τὸ τέρμα τῶν ἐπιχειρήσεων. Ἦταν ἄλλως τε μέχρις ἐκεῖ ὁ πρῶτος ἀντικειμενικός τους σκοπός.

Μὰ ὁ στρατός, παρ' ὅλες τὶς κακουχίες, δὲν θέλει ν' ἀκούση γιὰ σταμάτημα. Κάθε ἄλλο. Ἀνεβαίνοντας τὶς βουνοκορφὲς ὁραματίζεται πίσω ἀπὸ τὰ βουνὰ τὰ παληὰ βουλγαρικὰ σύνορα καὶ πιὸ πέρα τὴ Σόφια, ποὺ ὀνειρεύεται νὰ τὴν καταλάβη κι' αὐτή, ὄχι βέβαια γιὰ νὰ τὴν κάμη δική του, μὰ γιὰ νὰ μπορέση ἐκεῖ νὰ ἐπιβάλη ἁπλῶς τοὺς ὅρους τῆς εἰρήνης!...

Καὶ οἱ στρατιῶται δικαιοῦνται στὴν ἐθνική τους προσδοκία, νὰ μὴ σταματήσουν στὴν Στρώμνιτσα... Καὶ νάτη ἡ Διαταγὴ τοῦ Βασιλέως, ἐπιτακτική, ποὺ στὴν ἀνακοίνωσί της σκόρπιζε παντοῦ ἐνθουσιασμὸ καὶ γέμιζε μ' ἐλπίδες νέων θριάμβων τοὺς ἀηττήτους Ἕλληνες στρατιῶτες.

Ἡ ἱστορικὴ αὐτὴ διαταγή, ποὺ ἀναγνώσθηκε σὰν ἡμερησία σ' ὅλα τὰ Σώματα ἔχει ὡς ἑξῆς:

Χατζῆ - Μπεηλίκ,
4 Ἰουλίου 1913, ὥρα 8 π.μ.
Ἡμερησία Διαταγὴ δι' ὁλόκληρον τὰ στράτευμα. Νὰ κοινοποιηθῆ εἰς τὸ στράτευμα ἀμέσως.

«Ἀξιωματικοί, ὑπαξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται,

Εἰσερχόμεθα ἤδη εἰς νέαν φάσιν πολέμου. Μέχρι τοῦδε ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς ὑποστὰς μεγάλα βάρη κατέφερε μέγα πλῆγμα κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοῦ. Χάρις εἰς τὴν ἀνδρείαν καὶ τὴν καρτερίαν σας ἡ ἐκστρατεία ἔλαβεν ὁριστικὴν τροπὴν ὑπὲρ ἡμῶν, ἀλλὰ δὲν ἐτελείωσεν ἀκόμη.

Διὰ νὰ καταβληθῆ ὁριστικῶς ὁ... ἐχθρὸς καὶ ἐξασφαλισθοῦν εἰς τὴν Ἑλλάδα οἱ καρποὶ τῆς νίκης, χρειάζονται νέοι ἀγῶνες καὶ νέαι θυσίαι! Γνωρίζω τοὺς κόπους καὶ τὰ δεινοπαθήματά σας. Ἀλλὰ βλέπω μετὰ πεποιθήσεως ὅτι θὰ ἐντείνετε τὰς προσπαθείας σας. Ἤδη ὁ σερβικὸς στρατὸς συναθροίζεται πρὸς ἐπίθεσιν. Ὁ ρουμανικὸς στρατός, 200 χιλιάδες, διελθὼν τὸν Δούναβιν, βαδίζει εἰς Σόφιαν. Εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ ὑστερήσωμεν καὶ ἡμεῖς εἰς προθυμίαν. Θὰ τὸ ἀποδείξωμεν. Λοιπὸν θάρρος, ὅπως πάντοτε καὶ ἐμπρός.

Κωνσταντῖνος Β'»

Αὐτὴ ἦταν ἡ διαταγὴ τῆς ἐξορμήσεως πρὸς νέα νικητήρια τρόπαια... Ὁ στρατὸς εἶχεν ἠλεκτρισθῆ ἀπὸ αὐτήν! Τὸ «πάντα ἐμπρὸς» τοὺς ἔκανε ταχύποδας καὶ προχωροῦσαν. Τὸ «προχωροῦσαν» εἶναι τρόπος τοῦ λέγειν. Ἀνέβαιναν! Μὰ καὶ αὐτὸ δὲν εἶναι ἡ κυριολεξία! Ἀνερριχῶντο εἰς τοὺς δύσβατους κατσικόδρομους τῶν βουνῶν, ποὺ τοὺς χώριζαν ἀπὸ τὰ παληὰ σύνορα τῆς Βουλγαρίας.

Εἰς τὴν μάχην εἶχαν ξεκινήσει μὲ ἀφόρητον ζέστην... Τώρα ἀνεβαίνουν μὲ ἀφόρητο κρύο!...

Ὁ ὁρίζων ἔχει καλυφθῆ ἀπὸ πυκνὰ μαῦρα, ἀπειλητικὰ σύννεφα καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως συναγωνίζονται τώρα μὲ τῶν κανονιῶν τὶς βροντές, σὲ ἀστραπὲς καὶ κεραυνούς, ποὺ αὐλακώνουν τὸν οὐρανὸ μὲ τὶς πύρινες τεθλασμένες τους.

Οἱ καταρράκτες τοῦ οὐρανοῦ ἄνοιξαν καὶ τὴ ζέστη τὴ διαδέχεται ἕνα κρύο διαπεραστικό!... Οἱ κατσικόδρομοι ποὺ ἀνεβαίνουν οἱ στρατιῶται μας γίνονται τώρα ὀλισθηροὶ καὶ τὰ μεταγωγικά μας προχωροῦν μὲ σοβαρὲς ἀβαρίες...

Καὶ ὅμως προχωροῦν.

Δὲν τοὺς φοβίζει τίποτε. Οὔτε οἱ βροντές, οὔτε οἱ κεραυνοί, οὔτε ἡ βροχή, οὔτε οἱ «καλοκαιρινοὶ» παγετῶνες. Οὔτε οἱ ὁμοβροντίες τοῦ ἐχθροῦ, οὔτε οἱ ὀβίδες τῶν βουλγαρικῶν κανονιῶν.

Καὶ προχωροῦν...

(Συνέχεια στὴ σελίδα 1280).

Ἡ ὀνομαστικὴ ἑορτὴ τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου Παύλου ἔδωκε τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὰ ἁπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος μέλη τῆς Ὀργανώσεως, ὁμοῦ μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, νὰ ἐκδηλώσουν πάλιν μὲ τὸν αὐθόρμητον καὶ πηγαῖον τρόπον των παλμώδη, ζωηρὰ καὶ κατακάθαρα τὰ αἰσθήματά των ἀφοσιώσεως καὶ λατρείας πρὸς τὸν Γενικὸν Ἀρχηγὸν τῆς Ε. Ο. Ν. καὶ πρῶτον Φαλαγγίτην. Ἡ ψαλεῖσα κατανυκτικὴ δοξολογία πρωτοβουλίᾳ τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως εἰς τὴν Πρωτεύουσαν καὶ αἱ ἄλλαι εἰς τὰς ἐπαρχίας, ἡ ἐγγραφὴ εἰς τὸ βιβλίον συγχαρητηρίων τῶν Ἀνακτόρων τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου, αἱ προσφερθεῖσαι ἀνθοδέσμαι ὑπὸ συναγωνιστῶν καὶ ὁ ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα ἐνθουσιώδης πανηγυρισμὸς ἐσυμβόλιζαν τὸ πανελλήνιον αἴσθημα θερμῆς οἰκειότητος καὶ ἀγάπης μὲ τὸ ὁποῖον περιβάλλεται ὁ Διάδοχος τοῦ Ἑλληνικοῦ Θρόνου, καὶ ἡ ἐθνική μας δυναστεία.

ΣΟΛΩΜΟΣ ΚΑΙ ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ

Γύρω ἀπὸ τὸν ἐθνικόν μας ποιητὴν ἔχει σχηματισθῆ μία ὁλόκληρος φιλολογία, διὰ τῆς ὁποίας καταβάλλεται προσπάθεια νὰ διαφωτισθῆ ἡ μορφὴ τοῦ Διονυσίου Σολωμοῦ καὶ

Διονύσιος Σολωμὸς

διαλάμψη περισσότερον ἡ ψυχολογία του. Εἰς ἕνα σημείωμά μου δημοσιευθὲν πρὸ καιροῦ ἀπὸ τῶν στηλῶν αὐτῶν ἐπροσπάθησα νὰ δώσω μίαν εἰκόνα τοῦ χαρακτῆρος του, ἀφηγούμενος μερικὰ ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικώτερα ἀνέκδοτα τῆς ζωῆς τοῦ ἐθνικοῦ ποιητοῦ. Τώρα θὰ παραθέσω μίαν ἐπιστολὴν τοῦ Ρεγκάλδι, ἡ ὁποία μᾶς παρέχει πολύτιμα στοιχεῖα διὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ Σολωμοῦ.

Ὁ Ἰωσὴφ Ρεγκάλδι ἦτο Ἰταλὸς πρόσφυξ εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ σήμερον μεγάλη Ἰταλία ἐστέναζε ὑπὸ τὸν βαρὺν Αὐστριακὸν ζυγόν. Πολλοὶ διακεκριμένοι Ἰταλοὶ πατριῶται κατὰ τὰ μέσα τοῦ περασμένου αἰῶνος εὗρον ἄσυλον καὶ προστασίαν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὁ Σολωμὸς ὁ ὁποῖος εἶχε σπουδάσει εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἐδείχθη εὐεργετικώτατος εἰς διαφόρους Ἰταλοὺς πολιτικοὺς πρόσφυγας, ἰδίως εἰς τοὺς Τομάζεο καὶ Ρεγκάλδι. Ὁ τελευταῖος αὐτὸς ἦτο διάσημος τότε καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην διὰ τὸ ἐξαιρετικόν του προσὸν τῆς αὐτοσχεδιάσεως ποιημάτων. Ἕνας ἀπὸ τοὺς πόρους συντηρήσεώς του λοιπὸν κατὰ τὴν διαμονήν του εἰς τὴν Ἑλλάδα ἦσαν αἱ ἑσπερίδες τὰς ὁποίας ὠργάνωνε καὶ εἰς τὰς ὁποίας τοῦ ἔδιδον οἱ ἀκροαταὶ τὸ θέμα καὶ αὐτὸς ἀμέσως αὐτοσχεδίαζε ἕνα ποίημα.

Ὁ ποιητὴς Γ. Ζαλοκώστας εἶχε γνωρισθῆ μὲ τὸν Ρεγκάλδι εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου καὶ τὸν ἐβοήθησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῶν φιλολογικῶν ἑσπερίδων του. Ὅταν ὁ Ρεγκάλδι ἔφυγε διὰ τὴν Κέρκυραν, διετήρησε ἀλληλογραφίαν μὲ τὸν Ζαλοκώσταν. Εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἐγγονοῦ τοῦ ποιητοῦ εὑρίσκεται μία ἐπιστολὴ τοῦ Ρεγκάλδι ἡ ὁποία ἔχει τὸ ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον ὅτι ὁμιλεῖ περὶ τοῦ Σολωμοῦ, μὲ τὸν ὁποῖον εἶχε συνδεθῆ στενότατα καὶ τοῦ ὤφειλε πολλὰς χάριτας διότι τὸν συνέδραμε καὶ οἰκονομικῶς κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐκεῖ διαμονῆς του. Παραθέτομεν λοιπὸν ὁλόκληρον τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ρεγκάλδι, γραφεῖσαν τὴν 14 Σεπτεμβρίου 1851 ἀπὸ τὴν Κέρκυραν πρὸς τὸν Ζαλοκώσταν:

Ἀξιότιμε φίλε,

Εἴχατε τὴν καλωσύνη νὰ τιμήσετε τὸ ποίημά μου «Ἔρως καὶ Θεὸς» μεταφράζοντάς το ἀπὸ τὴ γλῶσσα μου εἰς τὴ γλῶσσα σας καὶ ἀπὸ ἀνθρώπους ἁρμοδίους στὴν ἑλληνικὴ φιλολογία μοῦ διαβιβάζονται πολλοὶ ἔπαινοι γιὰ τὴ μετάφρασί σας· ὥστε εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ σᾶς εὐχαριστήσω. Εἴσθε ἀπὸ τοὺς πολὺ μορφωμένους οἱ ὁποῖοι μοῦ ἔδειξαν στὴν Ἑλλάδα μεγάλη εὐμένεια, ἡ ὁποία εἶναι ἕνας γλυκύτατος δεσμὸς ποὺ μ' ἑνώνει μὲ σᾶς καὶ μὲ κάνει συχνὰ νὰ ξαναθυμοῦμαι τὰ γοητευτικὰ βράδυα ποὺ περάσαμε μαζὶ πλάϊ στὶς Ὀλυμπιακὲς κολῶνες, ἀπέναντι ἀπὸ τὸ σεβαστὸ Παρθενῶνα. Ὢ! μὲ πόση ἡδονὴ ξαναθυμοῦμαι τὶς βραδυές μας, ποὺ τὶς ἔκανε εὔθυμες τὸ φλυτζάνι τοῦ καλοῦ καφέ, τὰ νερὰ τῆς Καλλιρρόης καὶ τὶς καθαγίαζε ἡ τρυφερὴ φιλία σας.

Ἐδῶ ὁ Γενικὸς Πρόξενος τοῦ Ἑλληνικοῦ βασιλείου μοῦ φέρθηκε πολὺ εὐγενικά. Ἐστάθηκε ὁ γλυκὸς διερμηνεὺς τῶν Ἀθηναίων φίλων καὶ μὲ ὡδήγησε στὰ σαλόνια τὰ καλλίτερα στολισμένα, σὲ κύκλους ἐκλεκτούς. Ὁ Σολωμός, ὁ Τομάζεο, ὁ Μουστοξύδης, τὰ τρία ὡραιότατα ἄστρα τοῦ Κερκυραϊκοῦ οὐρανοῦ κι' ἐγὼ σκιρτῶ μέσ' στὸ φῶς τῶν ἐξαιρετικῶν αὐτῶν ἀνθρώπων. Θὰ ἠθέλατε, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, νὰ σᾶς μιλήσω περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο γιὰ τὸ Διονύσιο Σολωμό. Καὶ γιὰ νὰ ἱκανοποιήσω τελείως τὰς ἐπιθυμίας σας θὰ σᾶς εἰπῶ ὅτι ἡ συναναστροφή του εἶναι ἕνα θαυμαστὸ σύνολο ἀπὸ ποίησι καὶ κριτική. Στὴν ὁμιλία του λαμποκοποῦν συχνὰ μεγάλες εἰκόνες· καὶ ὅταν ἀρχίζη νὰ συζητῆ γιὰ τοὺς συγγραφεῖς οἱασδήποτε ἐθνικότητος, τοὺς ἀνατέμνει μὲ σπάνια maestria.

Ζῆ μοναχικά· ἀποφεύγει τὴν παρέα τῶν ἀνθρώπων. Ὅποιος ἐπιθυμεῖ νὰ τὸν ἰδῆ ἂς πάῃ στὰ προπύργια τοῦ Κάστρου κι' ἔπειτα ἀπὸ τὸ μεσημέρι θὰ τὸν ἰδῆ νὰ περιπατῆ κατὰ μῆκος τῆς ἀγγλικῆς ἐκκλησίας, εὐχαριστημένος γιὰ τὴν ἤρεμη σκιά, κλεισμένη ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς τοίχους τοῦ ἱεροῦ καὶ τὰ πλευρὰ ἑνὸς ἀνηφορικοῦ πυργωτοῦ λόφου.

Συχνὰ θὰ τὸν ἰδῆτε ν' ἀνακατεύεται στὰ παιγνίδια τῶν μικρῶν παιδιῶν ποὺ μαζεύονται εἰς τὸ σχολεῖο ποὺ εἶναι σιμὰ στὴν ἐκκλησία.

Ἐπέρασα μαζί του εὐτυχισμένες ὧρες. Μὲ ἐτίμησε πολύ. Ἀγαπᾶ τοὺς Ἰταλοὺς κι' ἔχει ψυχὴ φκιασμένη ἀπὸ εὐγενέστατα αἰσθήματα. Ἑπομένως δὲν πρέπει νὰ προκαλῆ ἔκπληξι τὸ ὅτι ἐστάθηκε γιὰ ἐμένα γενναῖος σὲ περιποιήσεις.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος φθάνει. Θὰ προσθέσω ἀκόμη μιὰ λεπτομέρεια. Δὲν εὐνοεῖ τὴ νέα γλῶσσα ποὺ οἱ λόγιοι προσπαθοῦν νὰ μπάσουν στὴν Ἑλλάδα. Αὐτὸς θὰ ἤθελε νὰ διατηρηθῆ ἁγνὴ ἡ γλῶσσα τοῦ λαοῦ. Γύρω ἀπὸ τὸ θέμα αὐτὸ πολὺ ἄκουσα νὰ μιλοῦν, καὶ δὲν ξέρω ἀκόμη μεταξὺ τῶν φιλονικούντων εἰς ποῖον ὀφείλεται ὁ φοῖνιξ. Αἱ γλῶσσαι δημιουργοῦνται ἀπὸ τοὺς λαοὺς κι' ὄχι ἀπὸ τὰς Ἀκαδημίας. Τοὺς κανόνας τοὺς δίνουν τὰ ἔργα τῶν μεγάλων συγγραφέων καὶ κυρίως τῶν ποιητῶν, καὶ ὄχι οἱ σοφολογιώτατοι. Ἀκριβῶς μὲ τὰς ἀρχὰς αὐτὰς ὁ Σολωμὸς θὰ ἔβγαινε νικητής. Ἀλλὰ γιὰ τὴν Ἑλλάδα ὑπάρχει ἴσως κάποια ἐξαίρεσι, τὴν ὁποία πρέπει νὰ ἔχη κανεὶς ὑπ' ὄψιν του.

Χαῖρε, ἀγαπητότατε φίλε. Χαιρετήσετέ μου τὸν λαμπρὸ ἐξάδελφό σας μὲ τὸν ὁποῖον ἐκάμαμε τὸ βράδυ τῆς 23 Ἰουλίου τὴν ὡραία ἐκδρομὴ στὴν Ἐλευσῖνα. Τὰ σέβη μου εἰς τὸν κ. Ραγκαβῆ καὶ φροντίσετε ὥστε κατὰ τὴν ἐπιστροφή μου νὰ μπορέσω νὰ λάβω κάποιο ἐπεισόδιο ἀπὸ τὰς τραγωδίας του, Ιταλικά, καὶ θὰ προτιμοῦσα νὰ εἶναι παρμένο ἀπὸ τὸ δραματικό του ἔργο «Ἡ Παραμονή». Χαῖρε. Γράψετέ μου εἰς τὴ Ζάκυνθο.

Ὁ ἀφωσιωμένος φίλος σας
Ἰωσὴφ Ρεγκάλδι

Ὑστερ. — Κατὰ τὴν ἐπιστροφή μου εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ μὲ βοηθήσετε γιὰ νὰ μπορέσω νὰ τελειώσω ὅπως πρέπει τὸ κεφάλαιο ποὺ θὰ δείχνη τὴ σημερινὴ κατάστασι τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας καὶ ἰδίως τῆς ποιήσεως. Χαῖρε. Περιμένω ἕνα μακρό σας

Γεώργιος Ζαλοκώστας

γράμμα. Σᾶς συνιστῶ τὸ γράμμα γιὰ τὸ ζωγράφο Ciccoli. Ἂν δὲν ξέρετε τὸ μέρος ὅπου διαμένει, πηγαίνετέ το, παρακαλῶ, στὸ σπίτι τοῦ Ρίζου, ὅπου πάει συχνά.

Κώστας Καιροφύλας

ΤΑ ΚΑΡΑΒΑΝΙΑ ΤΩΝ ΘΕΡΙΣΤΩΝ

Ὅταν ὁ Θεσσαλικὸς κάμπος εἶχε χρυσώσει καὶ τὰ στάχυα ἦσαν ὥριμα, ἄρχιζαν νὰ φθάνουν τὰ καραβάνια τῶν θεριστῶν.

Ἡ Λάρισα, τὰ Τρίκκαλα, ἡ Καρδίτσα, ὁ Τύρναβος, τὰ Φάρσαλα ἐγέμιζαν ἀπὸ ἀλλοιώτικη ζωή. Χιλιάδες προσετίθεντο· ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Κατέβαιναν ἀπὸ τὰ βουνά. Εἶχαν μεγάλα δρεπάνια μὲ μακριὰ χέρια σὰν γιαταγάνια καὶ ἄλλοι δρεπάνια μὲ κοντὰ χέρια. Σὲ λίγο ὁ κάμπος ἐγέμιζεν ἀπὸ τὸν στρατὸ τῶν θεριστῶν. Τὰ χρυσᾶ στάχυα ἔπεφταν κάτω ἀπὸ τὰ μεγάλα καὶ ἀπὸ τὰ μικρὰ δρεπάνια. Ἀπὸ πίσω οἱ ἀραμπάδες, τὰ κάρρα, τὰ βοϊδάμαξα ἐφόρτωναν τὸ θερισμένο σιτάρι. Τὸ ἐπήγαιναν στὰ ἁλώνια. Τὸ στάχυ θὰ ἐγίνετο καρπὸς γιὰ τοὺς ἀνθρώπους. Τὸ ἄχυρο γιὰ τὰ ζῷα ποὺ ἁλώνισαν τὸν καρπό.

Στὰ ἁλώνια ἄλλα καραβάνια. Κάτι μελαχροινοὶ ἄνθρωποι μὲ πολλὰ ἄλογα. Ἐγύριζαν ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριό. Ἀνελάμβαναν τὸν ἁλωνισμό. Εἰς τὴν Θράκην, εἰς τὴν Μακεδονία καὶ εἰς τὴν Θεσσαλία τὰ πιὸ παληὰ χρόνια ἐγέμιζεν ὁ τόπος ἀπὸ αὐτὰ τὰ περίεργα καραβάνια. Ἄλογα κάθε χρώματος ποὺ ἀνῆκαν στὰ καραβάνια. Καρράδες, ντορῆδες, γρίβια, ψαρῆδες, μπλάνκα, μπάλια, ἀλιτζέδες, ὅπως λέγονται ἀπὸ τὸ χρῶμά των ἢ ἀπὸ τὸ κορμί. Οἱ ἄνθρωποι ποὺ τὰ εἶχαν ζοῦσαν ἀπὸ αὐτὴν τὴν δουλειά. Ἀνελάμβαναν ἐργολαβικῶς τὸ ἁλώνισμα.

Τώρα ἡ ποίησις τῶν παληῶν αὐτῶν καραβανιῶν ἔχει λιγοστεύσει. Οἱ κάμποι ἔγιναν πεζότεροι. Τοὺς θεριστὰς ἀντικατέστησαν αἱ θεριστικαὶ μηχαναί. Μοιάζουν μὲ δρεπανηφόρα ἅρματα τῶν ἀρχαίων Περσῶν, μὲ τὰς ἁρμαμάξας, ποὺ ἐσκόρπιζαν τὸν πανικὸν καὶ τὸν φόνον εἰς τὸν ἀντίπαλον στρατό. Τὰ δρεπανηφόρα πολεμικὰ ἅρματα σιγὰ-σιγὰ ἔγιναν τὰ σημερινὰ τάνκς ἢ ἅρματα μάχης. Καὶ τὰ δρεπάνια τῶν θεριστῶν ἔγιναν σιγὰ-σιγὰ αἱ σημεριναὶ μηχαναί. Σέρνονται αἱ θεριστικαὶ μηχαναὶ ἀπὸ ἕνα ἢ δύο ἄλογα. Ἔχουν πολλὰ δρεπάνια στὴν σειρά. Καθὼς προχωρεῖ ἡ μηχανὴ τὰ δρεπάνια κόπτουν τὰ στάχυα. Σὲ λίγο τὸ χρυσὸ χωράφι βρίσκεται ὅλο θερισμένο.

Ὕστερα ἔρχεται ἡ ἁλωνιστική. Ἀντικατέστησε τὰ ἄλογα καὶ τὰ βόδια τοῦ ἁλωνίσματος. Κινοῦνται ἄλλαι μὲ ἀκάθαρτο πετρέλαιο, ἄλλαι μὲ βενζίνα, ἄλλαι μὲ κάρβουνο ἢ μὲ ἄχυρο. Κάθε καύσιμος ὕλη χρησιμοποιεῖται γιὰ τὴν ἁλωνιστικὴ μηχανὴ ἀναλόγως τοῦ μηχανισμοῦ της. Πρὶν ἤθελεν ἕνας καλὸς γεωργὸς μὲ τὰ ζῷα δέκα καὶ δεκαπέντε ἡμέρας νὰ ἁλωνίσῃ. Τώρα ἡ μηχανὴ τελειώνει τὴν δουλειὰ σὲ λίγες ὧρες. Ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος βάζουν τὰ δεμάτια, ἀπὸ τὸ ἄλλο βγαίνει τὸ ἄχυρο τὴν ἴδια στιγμή. Δίπλα ἡ πίσω ἡ ἔξοδος τοῦ καρποῦ. Βγαίνει ἕτοιμο τὸ σιτάρι ἢ τὸ κριθάρι ἢ ἡ βρώμη ἢ ἡ σίκαλις. Ἀπὸ κάτω δέχεται τὸν καρπὸ τὸ ἀνοιγμένο τσουβάλι. Ἀστραπιαίως ὅλα αὐτά. Τὰ καραβάνια τῶν ἁλωνιστῶν γι' αὐτὸ ὠλιγόστευσαν καὶ σιγὰ-σιγὰ χάνονται. Λιγοστοὶ ἔχουν μείνει εἰς τὴν Θράκην καὶ εἰς τὴν Μακεδονία.

Πολὺ ἤλλαξε τὴν ζωὴ ἡ μηχανή. Ἔγινε γρηγορώτερος ὁ τρόπος τῆς ζωῆς. Ἔφυγεν ὅμως ἡ παληὰ ποίησις.

Ἐξεκινοῦσαν χιλιάδες θεριστῶν καὶ ἀπὸ τὰ χωριὰ τῆς Ἀττικῆς καὶ ἀπὸ τὰ Μέγαρα γιὰ τὸν κάμπο τῶν Θηβῶν. Ἐθέριζαν τὰ σανά. Περίφημος ὁ κάμπος τῶν Θηβῶν γιὰ τὴν μεγάλη σανοπαραγωγή του. Καὶ εἰς τὸν κάμπο τῆς Φθιώτιδος, τὸν κάμπο τῆς Λαμίας, ποὺ γίνεται εὐφορώτατος ἀπὸ τὸν Σπερχειό, κατέβαιναν καὶ ἐθέριζαν οἱ ὀρεινοὶ τῆς Οἴτης, τοῦ Βελουχιοῦ, τοῦ Καλλιδρόμου, τῆς Ὄθρυος. Καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ τῆς Ὄθρυος, στὸν κάμπο τῶν Φαρσάλων καὶ τοῦ Ἁλμυροῦ, κατέβαιναν οἱ ὀρεινοὶ τῆς ἄλλης πλευρᾶς τῆς Ὄθρυος καὶ τῶν μικροτέρων βουνῶν.

Ὁ κάμπος τῆς Λαρίσης ἐγέμιζεν ἀπὸ τοὺς ὀρεινοὺς τῶν Χασίων. Ἔφθαναν μὲ τὰς ἰδιαιτέρας στολάς των καὶ ἐστρατοπέδευαν πέραν ἀπὸ τὴν γέφυρα τοῦ Πηνειοῦ. Καὶ εἰς τὸν κάμπο τῶν Τρικκάλων κατέβαιναν οἱ ὀρεινοὶ τῆς Πίνδου. Καὶ εἰς τὸν κάμπο τῆς Ἄρτης οἱ ὀρεινοὶ τῶν Τζουμέρκων ἢ Ἀθαμανικῶν ὀρέων. Ἡ μεγαλυτέρα ὅμως συγκέντρωσις ἐγίνετο εἰς τὸν κάμπον τῆς Λαρίσης. Δὲν κατέβαιναν μόνον Χασιῶται. Κατέβαιναν καὶ ἀπὸ τὴν Ἀλβανία καὶ ἀπὸ τὴν Δυτικὴ Μακεδονία. Χιλιάδες πολλαὶ οἱ θερισταί. Ὅσῳ ἡ ἐσοδεία μεγάλη τόσῳ μεγάλο τὸ μεροκάματο. Τόσον ἄναβε τὸ βράδυ ἡ διασκέδασις. Ἡ ὑπαίθριος κατασκήνωσις ἐγέμιζεν ἀπὸ φωνὲς καὶ τραγούδια. Καὶ τὸ Σάββατο τὸ βράδυ καὶ ὅλην τὴν Κυριακή, ποὺ οἱ θερισταὶ δὲν ἐδούλευαν, διασκέδασις καὶ χορός.

Αὐτὴ ἡ ποίησις τῶν καραβανιῶν τῶν θεριστῶν καὶ τῶν ἁλωνιστῶν κάθε χρόνο περιορίζεται. Καὶ ὁ ποιητικὸς ἀνεμόμυλος μὲ τὰ ἄσπρα φτερὰ ἀντικατεστάθη καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὴν μηχανή. Δουλεύει μὲ ἀκάθαρτο πετρέλαιο καὶ κάνει τσάφ-τσάφ. Κάθε τέτοιος ἦχος εἶναι καὶ μία ἀποβολὴ καπνοῦ. Σὲ κάθε σχεδὸν μεγάλο χωριὸ τώρα καὶ ἕνας μικρὸς ἢ μεγαλείτερος πετρελαιοκίνητος μύλος. Λέγεται μηχανὴ ἢ φάμπρικα. Τὸ ὄνομα μύλος πάει νὰ καταργηθῇ. Καὶ οἱ νερόμυλοι ἔχουν χάσει ἕνα μεγάλο μέρος ἀπὸ τὴν δουλειά των. Νεροσυρμαὶ ποὺ ἐμαζεύοντο αἱ νεράϊδες καὶ οἱ καλικάντζαροι ἔχασαν κάτι ἀπὸ τὴν παληά των ποίησι. Ὄχι ὅλην, γιατὶ πολλοὶ ὑδρόμυλοι μένουν ἀκόμη. Εἰς τὰ νησιὰ ὅμως ποὺ ἐκυριάρχει ὁ ἀνεμόμυλος, πολὺ ὀλίγοι ἔμειναν. Καὶ ἐρειπώνονται διαρκῶς. Τὰ φτερά των ἐμάδησαν καὶ κουκοῦλα ἐτρύπησε. Γι' αὐτὸ εἰς πολλὰ μέρη τῆς Εὐρώπης ἔχουν γίνει σύλλογοι «φίλων τῶν ἀνεμομύλων». Νὰ προστατευθοῦν οἱ τελευταῖοι ποὺ ἔμειναν.

Ἡ ζωὴ διαρκῶς τροποποιεῖται. Νέαι μέθοδοι χρησιμοποιοῦνται. Καὶ τὰ παληὰ πράγματα, οἱ παληοὶ τρόποι, ὅπως τὰ καραβάνια τῶν θεριστῶν καὶ οἱ ἀνεμόμυλοι μᾶς συγκινοῦν γιατὶ ἀνήκουν εἰς τὸ παρελθόν.

Κ. Φαλτάϊτς

21. (Συνέχεια)

—Μὴ μαλώνετε, εἶπε γελώντας, σὰν ἑλληνικὲς πολιτεῖες! Τώρα ὅλοι εἴμαστε ἕνα. Δὲν ὑπάρχουν Ἀθηναῖοι καὶ Μακεδόνες ἢ Θηβαῖοι· ὅλοι εἴμαστε Ἕλληνες!

—Ἐγὼ εἶμαι Ἀθηναία! εἶπε μὲ πεῖσμα ἡ Ἑλένη καὶ πιὰ δὲν ξαναμίλησε.

Δίπλα στὸ μαγκάλι οἱ δυὸ μητέρες, ἡ κυρὰ Μέλπω κι' ἡ κυρὰ Ἐλπινίκη, κουβέντιαζαν σιγά, μασσώντας στραγάλια.

—Τί γίνεται ὁ ἄντρας σου, κυρὰ Μέλπω; ρώτησε ἡ σπιτονοικοκυρά.

—Ἄχ, τί νὰ σοῦ πῶ, κυρὰ Ἐλπινίκη μου; Κόβει ἀκόμα ξύλα, ξέκαμε τὰ δάση. Φκιάνει καράβια... Τί νὰ τὰ κάμη; Τὰ ὕστερα τοῦ κόσμου, κυρὰ Ἐλπινίκη μου!

Τὸ αὐτὶ τοῦ Λεωνίδα πῆρε τὰ λόγια αὐτὰ καὶ πετάχτηκε γελώντας.

—Τὰ πρῶτα τοῦ κόσμου νὰ λές, καπετάνισσα! εἶπε. Τώρα ἀρχίζει καινούργια ἐποχή. Πάει ἡ παλιά, ἔκλεισε. Δὲν ἔχει πιὰ χωριουδάκια καὶ πολιτεῖες μικροσκοπικὲς καὶ ταπεινὰ τσακώματα οἰκογενειακά. Πλάτηνε ὁ κόσμος, ἡ Ἑλλάδα τώρα εἶναι ὅλη ἑνωμένη, ἡ Μακεδονία κι' ἡ Ἑλλάδα εἶναι ἕνα βασίλειο, γίναμε μεγάλο ἔθνος! Ξέρεις ποιὰ εἶναι τὰ σύνορά μας;

Ἡ καπετάνισσα κούνησε τὸ κεφάλι, μὰ δὲ μίλησε.

Ἡ Κλειὼ γελοῦσε. Στράφηκε ὁ Λεωνίδας καὶ τὴν κοίταξε.

—Γιατί γελᾶς καὶ λόγου σου, ἡ ἀνηψιὰ τοῦ γενναίου Κλείτου, τοῦ Ἀράπη;

—Μὴν τὸν λὲς Ἀράπη! εἶπε ἡ Κλειὼ χτυπώντας τὸ πόδι της. Θυμώνω.

—Ἔτσι τὸν λέει κι' ὁ Ἀλέξανδρος, εἶπε ὁ Στέφανος, μὴ θυμώνεις, Κλειώ.

Ὁ Λεωνίδας ἐπέμεινε· ζύγωσε τὴν Κλειώ.

—Γιατί γελᾶς; τῆς εἶπε. Ξέρεις ποιὰ εἶναι τώρα τὰ σύνορά μας;

—Ἐγὼ ξέρω, εἶπε ἡ ξανθὴ Ἰφιγένεια.

—Λέγε νὰ δοῦμε!

—Ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά, πρὸς τὸ βορρᾶ, ἔχουμε ἕνα μεγάλο ποταμό, δὲν ξέρω πῶς τὸν λένε.

—Δούναβι! εἶπε ὁ Στέφανος. Ἐγὼ τὸν εἶδα. Εἶναι ἀλήθεια μεγάλος σὰ θάλασσα.

—Κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ ἔχουμε τὴν Πελοπόννησο καὶ τὴν Κρήτη.

—Τὴν πατρίδα μου! ἔκαμε τότε μὲ ὑπερηφάνεια ἡ Ἄλκα, ἀνοίγοντας γιὰ πρώτη φορὰ τὸ στόμα της.

—Κι' ὕστερα; Δυτικά; ἐπέμενε ὁ Λεωνίδας.

—Ἔχουμε τὴν Ἤπειρο καὶ τὴν Κέρκυρα.

—Κι' ἀνατολικά;

—Τὸ Βόσπορο καὶ τὸν Ἑλλήσποντο.

—Πλαντῶ! φώναξε πάλι ὁ Ἑρμόλαος γελώντας. Σύνορα εἶναι αὐτά; Βασίλειο εἶναι αὐτό; Σᾶς λέω δὲ χωροῦμε. Θὰ πλαντάξουμε!

—Μοῦ κάνεις τὸν Ἀλέξανδρο καὶ σύ! τὸν πείραξε ἡ Κλειώ. Κι' ἡ κοσκινοῦ τὸν ἄντρα της μὲ τοὺς πραματευτάδες.

Ὅλοι ἔσπασαν στὰ γέλια. Ὁ Ἑρμόλαος μάζεψε τὰ φρύδια.

—Δὲ φταῖτε ἐσεῖς, εἶπε· φταίω ἐγὼ ποὺ μιλῶ μὲ γυναῖκες. Πιάσε τὴ ρόκα, κοπέλλα μου, κάθισε στὴ γωνιὰ καὶ μὴ μιλᾶς!

Ἡ κυρὰ Ἐλπινίκη ἔφερε ἕνα λαγήνι μαῦρο κρασὶ καὶ ποτήρια.

—Ἐλᾶτε, εἶπε, νὰ πιῆτε ἕνα κρασάκι, νὰ ζεσταθῆτε καὶ μὴ μαλώνετε. Κάμετε ἀγάπη, παιδιά μου, πιῆτε στὴν ὑγειὰ τοῦ νέου μας βασιλιᾶ, πολλὰ τὰ ἔτη του!

—Στὴν ὑγειὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου! φώναξε ὁ Στέφανος ὑψώνοντας τὸ ποτήρι του. Καὶ μιὰ μέρα νὰ τὸν ποῦν Μέγα Ἀλέξανδρο!

—Στὴν ὑγειά του! Στὴν ὑγειά του! φώναξαν ὅλοι καὶ πετάχτηκαν ὄρθιοι.

—Καὶ στὴν Ἀσία μὲ τὸ καλό! εἶπε ὁ Ἑρμόλαος. Ὡσπέρα στὴν πρωτεύουσα τοῦ Πέρση βασιλιᾶ!

—Πῶς λὲν τὴν πρωτεύουσά του; ρώτησε ἡ κυρὰ Μέλπω.

—Δὲν ξέρω, ἀποκρίθηκε ὁ Ἑρμόλαος σηκώνοντας τοὺς ὤμους. Μὰ ἔννοια σας καὶ θὰ τὴ μάθουμε!

Κεφ. 33.

—Ἀλέξανδρε, παιδί μου, εἶπε ἡ Ὀλυμπιάδα στὸ γυιό της, ὁ δρόμος ἀνοίχτηκε, ἔγινες βασιλιάς, ἔχεις τώρα μεγάλη εὐθύνη. Πότε θὰ κινήσης γιὰ τὴν Ἀσία;

—Πρῶτα νὰ στερεωθῶ στὴν Εὐρώπη, ἀποκρίθηκε ὁ Ἀλέξανδρος μὲ σταθερὴ φωνή.

—Δὲν εἶσαι στερεωμένος;

—Ἀκόμα, ἀκόμα! Οἱ βάρβαροι πάλι σήκωσαν ἐπαναστάσι, οἱ Ἕλληνες ἄρχισαν πάλι νὰ μαζεύουνται ἐναντίον μου κι' ὁ στρατηγὸς Ἄτταλος μ' ἕνα μέρος ἀπὸ τὸ στρατὸ δὲ θέλει νὰ μὲ ἀναγνωρίση βασιλέα. Πρέπει ὅλους αὐτοὺς νὰ τοὺς δαμάσω.

Εἶπε, φίλησε τὸ χέρι τῆς μητέρας του κι' ἔφυγε βιαστικός.

Μάζεψε στρατό, πεζοὺς καὶ καβαλλάρηδες, καὶ χύθηκε πρῶτα νὰ ὑποτάξη τοὺς βάρβαρους. Πρῶτα πέρασε πάλι τὰ δάση, ἀνέβηκε τὰ χιονισμένα βουνά, ἔπεσε στοὺς βάρβαρους καὶ ὑπέταξε τὶς ἄγριες φυλὲς ὡς πέρα στὸ Δούναβι!

Κι' ἔπειτα στράφηκε στὴν Ἑλλάδα. Πέρασε ἀπὸ τὰ ριζοβούνια τοῦ Ὀλύμπου, μπῆκε στὴ Θεσσαλία, διάβηκε τὰ Τέμπη, σκαρφάλωσε τὰ στενὰ μονοπάτια τῆς Ὄσσας, μπῆκε στὴ Φθιώτιδα καὶ Φωκίδα, ἔφτασε τέλος στὴ Βοιωτία:

—Θὰ τιμωρήσω, εἶπε, σκληρὰ τοὺς Θηβαίους, ποὺ μοῦ σήκωσαν ἐπανάστασι! Νὰ δοῦν οἱ Ἕλληνες ποιὸς εἶμαι!

Σὰ λιοντάρια ὥρμησαν οἱ Μακεδόνες καὶ νίκησαν κατὰ κράτος τὸ Θηβαϊκὸ στρατό. Μπῆκε ὁ Ἀλέξανδρος στὴ Θήβα.

—Νὰ καταστραφῆ σύρριζα, διέταξε. Μὴν ἀγγίξετε μονάχα τοὺς ναοὺς τῶν θεῶν καὶ τὸ σπίτι ὅπου κατοικοῦσε ὁ μεγάλος ποιητὴς ὁ Πίνδαρος.

Ὀχτὼ χιλιάδες Θηβαῖοι πουλήθηκαν σκλάβοι, οἱ ἄλλοι διασκορπίστηκαν. Ἡ Θήβα ἐξαφανίστηκε. Αὐτὴ ποὺ πρὶν ἀπὸ λίγα χρόνια, ὅταν ζοῦσαν ὁ Ἐπαμεινώνδας κι' ὁ Πελοπίδας, εἶχε

Σᾶς λέω δὲ χωροῦμε. Θὰ πλαντάξουμε.

καταχτήσει τὴν Ἑλλάδα καὶ ταπεινώσει τὴ Σπάρτη, τώρα κοίτουνταν σωρὸς ἐρείπια.

Ὅλες οἱ ἑλληνικὲς πόλεις τρόμαξαν κι' ἔστειλαν πρέσβεις στὸν Ἀλέξανδρο.

— Εἴμαστε δικοί σου, τοῦ μηνοῦσαν. Φίλοι καὶ σύμμαχοι.

Ὁ Ἀλέξανδρος πέρασε τὸν Ἰσθμὸ καὶ πῆγε στὴν Κόρινθο. Ἐκεῖ ἀπεσταλμένοι ἀπ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ Σπάρτη, τὸν ἀνεκήρυξαν ἀρχιστράτηγο τῶν Ἑλλήνων.

Στὴν Κόρινθο γνώρισε ὁ Ἀλέξανδρος καὶ τὸν περίφημο κυνικὸ φιλόσοφο Διογένη: Πόσα δὲν εἶχε ἀκούσει γι' αὐτόν! Πῆρε, λέει, κάποτε μέρα μεσημέρι ἕνα ἀναμμένο φανάρι κι' ἔψαχνε στοὺς δρόμους.

— Τί ζητᾶς, Διογένη; τὸν ρώτησαν.

— Ἕναν ἄνθρωπο! ἀποκρίθηκε.

Εἶχε γεννηθῆ σὲ μιὰ πόλι τῆς Μαύρης Θάλασσας, τὴ Σινώπη. Ἐπειδὴ ἔβριζε τοὺς ἄρχοντες τῆς πολιτείας τὸν κατεδίκασαν σὲ ἐξορία. Ὁ Διογένης πῆρε τὸ ραβδί του κι' ἕνα τάσι ποὺ εἶχε γιὰ νὰ πίνη νερό:

— Κι' ἐγὼ σᾶς καταδικάζω νὰ μένετε στὴ Σινώπη! εἶπε.

Περνώντας ἀπὸ ἕνα ποτάμι, εἶδε κάποιον νὰ πίνη νερὸ μὲ τὴ φούχτα τοῦ χεριοῦ του. Ἀμέσως ἔπιασε τὸ τάσι ποὺ κρατοῦσε.

— Μπορῶ ν' ἀπελευθερωθῶ κι' ἀπὸ αὐτό! εἶπε καὶ τὸ πέταξε.

Γύριζε ἀπὸ πόλι σὲ πόλι μεσόγυμνος, ἄγριος, μὲ τὸ ραβδί του. Ἦταν πιὰ ὀγδόντα χρονῶν ὅταν ἔφτασε στὴν Κόρινθο.

— Θέλω νὰ δῶ τὸ Διογένη τὸ φιλόσοφο! εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος. Ποῦ μένει;

— Μέσα σ' ἕνα πιθάρι, τοῦ ἀποκρίθηκαν γελώντας.

Τὸν ὡδήγησαν σ' ἕνα κῆπο ὅπου ἦταν ξαπλωμένος ἀπέξω ἀπὸ τὸ πιθάρι του ὁ Διογένης καὶ λιάζουνταν.

Ὁ Ἀλέξανδρος τὸν πλησίασε.

— Εἶμαι ὁ Ἀλέξανδρος ὁ βασιλιᾶς τῆς Μακεδονίας, εἶπε ὁ νεαρὸς μονάρχης μὲ ὑπερηφάνεια.

— Κι' ἐγὼ εἶμαι ὁ φιλόσοφος ὁ Διογένης, ὁ Σκύλος!

— Ζήτησέ μου ὅποια χάρι θὲς καὶ θὰ σοῦ τὴν κάμω, εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος μὲ γενναιοδωρία.

— Νὰ παραμερίσης λίγο ἀπὸ τὸν ἥλιο, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Διογένης.

Καὶ τὴν ὥρα ποὺ ὅλοι οἱ σύντροφοι κορόϊδευαν τὸ φιλόσοφο, ὁ Ἀλέξανδρος κούνησε τὸ κεφάλι του κι' εἶπε:

— Ἂν δὲν ἤμουν Ἀλέξανδρος θάθελα νὰ εἶμαι Διογένης!

* * *

Ὁ Ἀλέξανδρος γύρισε γρήγορα πίσω στὴ Μακεδονία. Περνώντας ἀπὸ τὸ ξακουσμένο μαντεῖο τῶν Δελφῶν σταμάτησε. Μπῆκε μέσα στὸ ναό, φώναξε τὴν Πυθία.

— Θέλω ν' ἀνεβῆς ἀμέσως στὸν Τρίποδα, τῆς εἶπε, καὶ νὰ μοῦ προφητέψης ἂν θὰ πετύχη ἡ ἐκστρατεία μου ἐναντίον τῶν Περσῶν.

— Βασιλέα μου, ἀποκρίθηκε ἡ Πυθία, εἶναι ἀδύνατον. Δὲν μπορῶ ἀμέσως. Πρέπει τρεῖς μέρες νὰ προσεύχωμαι καὶ νὰ νηστεύω πρὶν ν' ἀνεβῶ στὸ μαντικὸ τρίποδα.

Ὁ Ἀλέξανδρος τότε τὴν ἅρπαξε ἀπὸ τὰ μαλλιὰ καὶ τὴν κάθισε ἀπάνω στὸν τρίποδα.

— Ἀμέσως! πρόσταξε.

Κι' ἡ Πυθία τοῦ χαμογέλασε κι' εἶπε:

— Εἶσαι ἀνίκητος, παιδί μου!

Ὁ Ἀλέξανδρος χάρηκε.

— Δὲ θέλω τίποτα ἄλλο, εἶπε. «Εἶμαι ἀνίκητος» Ὁ λόγος σου τοῦτος φτάνει!

Τὴ γέμισε πλούσια δῶρα κι' ἔφυγε.

Ὅταν ἔφτασε στὴ Μακεδονία ἦταν πιὰ χειμώνας.

— Τὴν ἄνοιξι θ' ἀρχίση ἡ μεγάλη ἀσιατικὴ ἐκστρατεία! εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος στοὺς δύο γέρους στρατηγούς του, τὸν Ἀντίπατρο καὶ τὸν Παρμενίωνα.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΠΟΣ
ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

IV

Γ'. ΚΑΤΑΚΟΜΒΕΣ: ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Οἱ κατακόμβες εἶναι ἔργα ἀρχιτεκτονικῆς, ποὺ ἐκτελοῦνται ἀπὸ ἀρχιτέκτονες καὶ ἐργάτες (fossores). Στὸ κοιμητήριο τῆς Δομιτίλης εἰκονίζεται ὁ fossor Diogenes ὄρθιος, κρατώντας λύχνο στὸ ἀριστερό του χέρι καὶ μὲ σηκωμένη τὴν ἀξίνα στὸ δεξιό του ὦμο. Κάθε κατακόμβη — κι' ἔχει καθὼς εἴπαμε πάνω ἀπὸ 60 μοναχὰ ἡ Ρώμη — εἶναι ἕνας ὑπόγειος δαίδαλος ἀπὸ κουφωτὲς γαλαρίες ποὺ εἰσχωροῦν στὸ βάθος ἑνὸς βουνοῦ ἢ ἑνὸς λόφου. Ἡ εἴσοδός τους — ἡ κυρία — εἶναι ἕνας τάφος φανερός, ἀπ' αὐτοὺς ποὺ συνηθίζονταν κι' ἀπὸ τοὺς ἐθνικούς, μὲ πρόσοψι ἀπὸ τοῦβλο, ὅπου ἦταν ἀναγεγραμμένο τὸ ὄνομα τοῦ κατόχου. Ἀπ' ἐδῶ ἔμπαινε κανεὶς στὸν προθάλαμο, τὸ ἄτριο (atrium), ὅπου ὑπῆρχαν πεζούλια μαρμάρινα γιὰ νὰ κάθουνται οἱ ἐπισκέπτες τῶν νεκρῶν. Πλάϊ στὸ αἴθριο βρίσκονταν τὸ δωμάτιο τοῦ φύλακα καὶ τὸ τρικλίνιο ποὺ χρησίμευε γιὰ τὰ δεῖπνα τῶν νεκρῶν — τὰ νεκρόδειπνα. Ἀφοῦ περάση κανεὶς τὸν ἐξωτερικὸ τάφο, μπαίνει σὲ μιὰ ἥσυχη κατωφέρεια ποὺ ὁδηγεῖ κάτω στοὺς ὑπόγειους διαδρόμους, πλάτους ἕνα μέτρο καὶ ὕψους μόλις περισσότερο ἀπὸ ἀνάστημα. Οἱ στοὲς αὐτὲς (ambulacra) περιορίζονται στὰ πλάγια ἀπὸ γερὰ τοιχώματα, ποὺ δημιουργοῦσε τὸ σκάψιμο μέσα σὲ πώρινο συνήθως λίθο· ἡ στέγη τους εἶναι ἐλαφρὰ θολωτὴ σὰν ἀνοιχτὸ ἀέτωμα μὲ τοὺς τοίχους στοκαρισμένους· μέσα στοὺς ἀτελείωτους αὐτοὺς διαδρόμους, κάθε τόσο ἀπαντοῦμε πλάγια ἀνοίγματα ποὺ μᾶς φέρουν εἴτε σὲ σκάλες γιὰ τὴν ἀνάβασι καὶ τὴν κατάβασι, εἴτε σὲ ἄλλους ὑπόγειους ὀρόφους, γιατὶ ὑπάρχουν καὶ δύο, τρία κάποτε καὶ πέντε πατώματα, ποὺ τὸ πρῶτο βρίσκεται σ' ἕνα βάθος 7—8 μέτρων καὶ τὸ τελευταῖο φτάνει τὰ εἰκοσιπέντε μέτρα κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια. Αὐτὸ γίνεται ἐπειδὴ κι' ὁ χῶρος πιὰ δὲν ἐπαρκοῦσε γιὰ τὶς ἀνάγκες τῶν Χριστιανῶν καὶ οἱ σκαφεῖς δὲν μποροῦσαν νὰ προχωρήσουν πάντα κατὰ πῶς ἤθελαν, ἀναγκασμένοι νὰ παρακολουθοῦνε τὸ ἔδαφος κι' ἔτσι ἀνεβαίνοντας ἢ κατεβαίνοντας παρακάτω δημιουργοῦσανε καὶ ἄλλους ὀρόφους. Ἄλλοτε πάλι τ' ἀνοίγματα αὐτὰ τῶν στοῶν μᾶς ὁδηγοῦν μέσα σὲ ἰδιαίτερα δωμάτια, τετράγωνα, ἐπιμήκη, πολυγωνικά,—στὰ νεκρικὰ δωμάτια— ποὺ διακόπτουν κάθε τόσο τὶς στοὲς καὶ ὅπου βρίσκονται οἱ τάφοι τῶν ἐπιφανῶν οἰκογενειῶν. Διασκευασμένα κάποτε μὲ πολλὴ ἐπιμέλεια ἔχουνε τοὺς τοίχους ντυμένους μὲ πολύχρωμα μάρμαρα ἢ στολισμένους μὲ ζωγραφιές, τὴν ὀροφή τους θολωτή, ὅπου καμμιὰ φορά, ὅπως συμβαίνει καὶ στὶς στοές, ἀνοίγεται φωταγωγὸς (luminaria) ποὺ χρησιμεύει γιὰ τὸν ἀερισμό. Καθ' ὅλο τὸ μάκρος τῶν ὑπογείων στοῶν, ἐντοιχισμένοι δεξιὰ καὶ ἀριστερά, βρίσκονται οἱ τάφοι ἢ τόποι (locus-loculus), ποὺ λέγονται καὶ θέσεις, θῆκες, σωματοθῆκες, σωροί, τύμβοι, μνήματα, μνημεῖα ἢ μεμόρια (sepulorum, tumulus). Εἶναι ἕνας χωστὸς μέσα στὸ χῶμα χῶρος τετράπλευρος, ὅσος φτάνει γιὰ νὰ δεχθῆ ἕνα σῶμα ξαπλωμένο· μερικοὶ εἶναι σκαμμένοι βαθύτερα ὥστε νὰ χωροῦν δύο καὶ τρία σώματα ἀπὸ τὴν ἴδια πάντοτε οἰκογένεια (locus bisomus, trisomus). Μέσα στοὺς πλούσιους τάφους τοποθετοῦνται κάποτε καὶ ὁλόκληροι σαρκοφάγοι ἀπὸ μάρμαρο. Τὸ μπροστινὸ ἄνοιγμα τῶν τάφων κλείνουνταν πάντα μὲ πλάκα μαρμάρινη καὶ τῶν φτωχότερων μὲ τοῖχο ἀπὸ τοῦβλο σοβαντισμένο· ἀπάνω στὴ μαρμάρινη πλάκα ἢ τὸ ἐπίχρισμα ἔμπαινε μία ἐπιγραφὴ (tibulus) κατὰ τοὺς παλαιότατους καιροὺς ἁπλούστατη, ποὺ μνημόνευε μονάχα τὄνομα τοῦ πεθαμένου, κάποτε τὴν ἡλικία ἢ τὸ χρόνο τοῦ θανάτου του ἢ καὶ διάφορα χριστιανικὰ σύμβολα. Μέσα στοὺς τάφους τοποθετοῦσαν κατὰ τὸ ἀρχαῖο ἔθιμο διάφορα μικροπράγματα, — φτωχικὰ ἢ πολύτιμα — ἀνάλογα μὲ τὸ νεκρό, — δοχεῖα, δαχτυλίδια, μετάλλια, νομίσματα — ποὺ μερικὰ τὰ ἐντοίχιζαν καὶ στὴν ἐπιχρισμένη πρόσοψι, γιὰ νὰ ξεχωρίζεται ὁ τάφος ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς. Σήμερα ὅλες οἱ προσόψεις αὐτὲς ἔχουνε καταπέσει κι' ὁ ἐπισκέπτης βλέπει ἐλεύθερα μέσα στὸ ἀνοιγμένο βάθος τὸν μικρὸ σωρὸ ἀπὸ σκόνη ποὺ ἀφίνει ἔπειτ' ἀπὸ δεκαπέντε αἰῶνες τὸ ἀποσυντεθειμένο σῶμα. Πολλὲς φορὲς οἱ τάφοι εἶναι διατεταγμένοι ὄχι μόνο σὲ μιὰ ὁριζοντία σειρὰ μὲ τὸ ἔδαφος τοῦ δαπέδου, ἀλλὰ — γιὰ οἰκονομία χώρου — καὶ σὲ σειρὲς ἀπανωτὲς ὅπως τὰ συρτάρια τοῦ κομοῦ καὶ πολλὲς φορές, ὅταν ὁ χῶρος πλέον δὲν ἐπαρκῆ, οἱ τάφοι σκάπτονται καὶ κάτω ἀπὸ τὸ ἔδαφος· συχνὰ ὅμως πάνω ἀπὸ τὸν τάφο ἀφίνεται ἕνας χῶρος τετράπλευρος, ὁπότε σκεπάζεται ὄχι μόνο ἡ πρόσοψι ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπάνω ἐπιφάνεια τοῦ τάφου μὲ πλάκα· συχνότερα ἀκόμη — κι' αὐτὸς εἶναι ὁ χαρακτηριστικὸς τύπος ποὺ ἐπικρατεῖ στὶς κατακόμβες — πάνω ἀπὸ τὸν τάφο ἀφίνεται μιὰ κοιλότητα ἀψιδωτὴ — σὰν εἶδος ρηχῆς κόγχης μὲ ἰσόπεδο βάθος· ὁ ἀψιδωτὸς αὐτὸς τύπος λέγεται ἀρκοσόλιο (arcus-τόξο, solium-ἔδαφος). Ἡ ἰσόπεδη ἀψιδωτὴ ἐπιφάνεια τοῦ ἀρκοσολίου προσφέρεται ἀκριβῶς γιὰ διακόσμησι· διάφορες ἐπιγραφές, συμβολικὲς διακοσμήσεις καὶ παραστάσεις ἐκτελεσμένες σὲ τοιχογραφία (alfresco) δίδουν μιὰ εὐάρεστη ὄψι στὰ ἀρκοσόλια. Μ' ὅλο ποὺ ὁ τύπος αὐτὸς τῶν κατακομβῶν προῆλθε ἀπὸ τὴν Ἀνατολή, ἐκεῖ πολὺ λίγες κατακόμβες διεσώθησαν. Μεγάλες ὁπωσδήποτε κατακόμβες, ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὲς τῆς Ρώμης, βρέθηκαν στὴ Μάλτα, τὴ Νεάπολι, τὸ Παλέρμο καὶ τὶς Συρακοῦσες. Οἱ μεγάλες κατακόμβες τῆς Ἀλεξάνδρειας καταστράφηκαν μόλις τελευταῖα. Τώρα δὲν σώζεται πιὰ παρὰ μονάχα ἕνα ὑπόγειο κοιμητήριο παρὰ τὸ «Σεράπειο» καὶ μερικὰ ἄλλα ὑπόγεια στὴ νεκρούπολι «Ἀμφουσία»· μικρὲς ὅμως κατακόμβες καὶ ὑπόγειες κρύπτες βρίσκουνται σὲ ὅλη τὴν ἀνατολικὴ καὶ βόρειο Ἀφρική, πάμπολλες στὴν Παλαιστίνη καὶ τὴ Συρία κι' ἀρκετὲς στὴν Κιλικία καὶ τὴ Λυκαονία τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Γενικά, κατακόμβες καὶ μάλιστα κρύπτες καὶ ὑπόγειους τάφους χριστιανικοὺς βρίσκουμε σ' ὅλες τὶς γύρω ἀπὸ τὴ Μεσόγειο χῶρες καὶ ἰδίως στὰ παραθαλάσσια. Στὴν Αἴγυπτο καὶ στὴ βόρειο Ἀφρικὴ ἀπαντοῦμε καὶ μεγάλα πάνω ἀπὸ τὴ γῆ νεκροταφεῖα. Ὅλα ὅμως αὐτὰ ποὺ ἀναφέραμε ἀνήκουν στοὺς τελευταίους παλαιοχριστιανικοὺς χρόνους κι' οὔτε ἔχουν καλομελετηθῆ. Ἐξαιρετικῶς ἐνδιαφέροντα παλαιοχριστιανικὰ μνημεῖα μέσα στὶς ἑλληνικὲς χῶρες ἔχουμε τὶς Κατακόμβες τῆς Μήλου — τέλειο μικρογραφικὸ τύπο τῶν μεγάλων κατακομβῶν τῆς Ρώμης — ποὺ βρίσκονται στὸ δυτικὸ μέρος τοῦ χωρίου Τρυπητὴ καὶ στὴ θέσι Κλῖμα. Ἂν καὶ ἀνήκουν εἰς τὸν Γ' αἰῶνα — ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν τάφων ποὺ ὑπερβαίνουν τοὺς 1.500, πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἶναι μεγάλοι, γιὰ ὁλόκληρη οἰκογένεια, φαίνεται πὼς ἐξακολούθησαν νὰ χρησιμεύουν ὡς κοιμητήρια μέχρι τὸν Ε' ἀκόμη αἰῶνα. Οἱ τάφοι, σὲ τύπους ἀρκοσολίων, φέρουν στὸ ἀψιδωτὸ τύμπανο σὲ πινακίδα ἐπίτηδες διασκευασμένη τὴν ἐπιγραφὴ ΕΝ ΚΩ (ἐν Κυρίῳ), μεγάλο μονόγραμμα τοῦ Χριστοῦ καὶ ἴχνη ἀπὸ διάκοσμο μὲ ἄνθη καὶ κλάδους ἀπάνου στοὺς ὁποίους κάθονται πτηνά. Πρέπει ὅμως ἀπὸ πολὺν καιρό, ἴσως πρὸ αἰώνων, νὰ ἔχουν συληθῆ, γιατὶ δὲν βρέθηκε κανένα ἀξιόλογο ἀντικείμενο. Τὰ ἐλάχιστα λοιπὸν μνημεῖα βίου καὶ τέχνης ποὺ ἀποκαλύφτηκαν σ' ὅλες αὐτὲς τὶς ὑπόγειες κατοικίες νεκρῶν μᾶς ξαναφέρνουν καὶ πάλι στὶς κολοσσιαῖες κατακόμβες τῆς Ρώμης, τὶς μόνες ποὺ μᾶς διαφύλαξαν ἀκέραια τὴν ἱστορία τῆς πρωτογόνου Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΔΟΥΚΑΣ

ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

Ὁ Διγενὴς Ἀκρίτας

Β΄. Πῶς τὸν ἐμφανίζει ἡ λαϊκὴ φαντασία.

Ἡ ἡρωϊκὴ μορφὴ τοῦ Βυζαντινοῦ ἥρωα Διγενὴ Ἀκρίτα παρουσιάζεται περίεργα μεγάλη καὶ τρομερὴ μέσα στὰ λαϊκὰ τραγούδια καὶ μέσα στὶς παραδόσεις. Εἴδαμε πῶς τὸν ἐμφανίζει ἡ γραπτὴ Βυζαντινὴ Ἐποποιΐα. Μὰ ἀπὸ τὸν 14ον αἰῶνα ποὺ ἐγράφη ἡ Ἐποποιΐα αὐτὴ ἕως σήμερα, ἡ λαϊκὴ μοῦσα καὶ ἡ παράδοσις ἔχουν στολίσει μὲ νέα στοιχεῖα τὴν ἐμφάνισι τῆς ἡρωϊκῆς φυσιογνωμίας τοῦ Διγενῆ. Καὶ ὁ κάθε τόπος τῆς Ἑλλάδος ἔχει πλάσει πλῆθος παραδόσεις καὶ στίχους γιὰ τὸν ἥρωα.

Ἂς ἰδοῦμε γοργὰ πρῶτα τὶς παραδόσεις ποὺ κυκλοφοροῦν γιὰ τὸν Διγενῆ καὶ κατόπιν τὰ ἄφθονα τραγούδια τοῦ «Ἀκριτικοῦ» λεγομένου κύκλου τῶν δημοτικῶν μας τραγουδιῶν.

* * *

Σ' ὁλόκληρο τὴν Κρήτη ἀπὸ στόμα σὲ στόμα κυκλοφορεῖ ἡ φήμη πὼς ἔζησε κάποτε ὁ Διγενής, ποὺ ἦταν ἀντρειωμένος καὶ ποὺ ποτὲ δὲν ἐνικήθηκε. Λένε μάλιστα πὼς κάποτε ὁ ἥρωάς μας ἐπήδησε καβάλλα στὸ ἄλογό του ἀπὸ τὴν μιὰ ἄκρη μιᾶς ρεματιᾶς στὴν ἄλλη, κοντὰ στὴν Τουρλωτή. Ἀπὸ τὴν ὁρμὴ ἐκείνη τοῦ πηδήματος μείνανε, λένε, σὲ μιὰ πλάκα τὰ χνάρια ἀπὸ τὰ πέταλα τοῦ ἀλόγου του. Γύρω στὰ Χανιὰ κυκλοφορεῖ καὶ ἡ παράδοσι πὼς τὸ μνῆμα τοῦ Διγενῆ βρίσκεται ἐκεῖ κοντά, στὴ θέσι Κερατίδι.

Μὰ καὶ στὴν Κάρπαθο μιλοῦν γιὰ τὸν Διγενῆ καὶ λένε πὼς ἐκεῖ εἶναι τὸ μνῆμά του, στὴ θέσι Μενετές.

Ἐξ ἄλλου στὴν Κύπρο ὑπάρχει μιὰ τοποθεσία, ποὺ λέγεται «Λιγγρία τοῦ Διγενῆ». Ἐκεῖ ὑπάρχουν κάτι μεγάλα λιθάρια, ποὺ, ὅπως λένε, τὰ ἔρριξεν ὁ Διγενὴς κάποτε μὲ τὸ μικρό του δάχτυλο ἀπὸ ὧρες μακριά! Καὶ τὰ ἔρριξε μὲ τόσην εὐκολία — λένε — μὲ ὅση ρίχνει τὸ παιδὶ τὰ ξύλα στὸ παιγνίδι «λιγγρί».

Στὴ Μεσσαρὰ τῆς Κρήτης λένε ὅτι ὁ Διγενὴς ἦταν ὁ δυνατώτερος ἀπὸ τοὺς ὑπερφυσικοὺς ἥρωες Σαραντάπηχους. Καὶ προσθέτουν γι' αὐτόν:

«Ὁ Διγενὴς ἔρριχνε τοὺς μεγάλους βράχους μακριά, ὅπως ρίχνουν τὰ κότσια ὅταν παίζουν τὰ παιδιά. Καβαλλίκευε τὸ βουνὸ καὶ καθόταν ἀπάνω. Γι' αὐτὸ στὶς Καμάρες λένε τὸ μέρος ἐκεῖνο «Σέλα τοῦ Διγενῆ». Φαίνεται ἡ πατιά του παρακάτω στὸ βουνό. Ἐκεῖ ἐπάτησε ὁ Διγενὴς καὶ μὲ τ' ἄλλο πόδι στηρίχτηκε στὸ ἄλλο βουνὸ κι' ἔσκυψε καὶ ἤπιε νερὸ ἀπὸ τὸ ποτάμι ποὔτρεχε κάτω ἀπὸ τὰ σκέλια του. Τότες μὲ τὰ γένεια του ἔφραξε τὸ ποτάμι καὶ ξεχείλισε καὶ πλημμύρισε τὸν κάμπο τῆς Μεσσαρᾶς».

Ὑπάρχει καὶ στὴ Μεσσαρὰ παράδοσι γιὰ τὸ μνῆμα τοῦ Διγενῆ. Ἐκεῖ λένε πὼς βρίσκεται σ' ἕνα ψήλωμα στὴ Γάργαρη. Καὶ προσθέτουν πὼς εἶχε τόσο μεγάλο κορμὶ ὁ ἥρωας, ὥστε γιὰ νὰ τὸ χώσουν στὴ γῆ τὸ ἔκοψαν σ' ἑφτὰ κομμάτια!...

* * *

Ἕνα πλῆθος τέτοιες καὶ παρόμοιες παραδόσεις γιὰ τὸν Διγενὴ Ἀκρίτα κυκλοφοροῦν στὶς διάφορες ἑλληνικὲς χῶρες. Μὰ σ' ὅλο τὸν Ἑλληνισμὸ εἶναι ὅμοια γνωστὰ καὶ τὰ τραγούδια τοῦ Διγενῆ. Ἄφθονα ἀπ' αὐτὰ μικρὰ καὶ μεγάλα κυκλοφοροῦν καὶ τραγουδιοῦνται. Σ' αὐτὰ ὑμνεῖται ὁ Διγενής, μὰ περιγράφεται καὶ ἡ παλληκαριὰ τῶν φίλων καὶ τῶν συντρόφων του: τοῦ Ἀνδρόνικου, τῶν γυιῶν τοῦ Ἀνδρόνικου, τοῦ Κωνσταντῆ, τοῦ Γιάννη καὶ ἄλλων. Μερικοὶ πιστεύουν πὼς μὲ τ' ὄνομα τοῦ Κωνσταντῆ παρουσιάζεται ὁ πατέρας τοῦ Διγενῆ Μουσοὺρ ὁ Σῦρος καὶ μὲ τὄνομα τοῦ Γιάννη ὁ ἴδιος ὁ Διγενὴς Ἀκρίτας.

Ἀκόμα καὶ ἡ μητέρα τοῦ Διγενῆ παρουσιάζεται στὰ τραγούδια ὡς «ἀντρειωμένη λιγερὴ» ἢ ὡς φοβερὴ καὶ τρομερὴ «κλεφτοπούλα»...

Ὑπάρχουν καὶ τραγούδια ποὺ πλέκονται γύρω στὴν μνηστεία καὶ στὸ γάμο τοῦ Διγενῆ μὲ τὴν Εὐδοκία. Ὑπάρχουν ἄλλα ποὺ εἰκονίζουν μονομαχίες τοῦ Διγενῆ ἢ τῶν συντρόφων του μὲ ἄλλους ἀντρειωμένους. Παλληκαριὲς καὶ κατορθώματα, ὁρμητικοὶ πόλεμοι καὶ ἡρωϊσμοὶ γεμίζουν αὐτὰ τὰ τραγούδια.

Δὲν ξεχνοῦν τὰ τραγούδια τοῦ Ἀκριτικοῦ κύκλου καὶ τὸν πατέρα τοῦ Διγενῆ καὶ τὸν γάμο του μὲ τὴν ὡραία Ἑλληνίδα. Τὸ γραπτὸ ἔπος θεωρεῖ τὴν γυναῖκα τοῦ Μουσοὺρ πριγκήπισσα Βυζαντινή, μὰ τὰ δημοτικὰ τραγούδια τὴν θεωροῦν ἀντρειωμένη κόρη, ποὺ ἀντρικὰ ντυμένη πολεμοῦσε τοὺς Σαρακηνούς.

Σ' ἕνα λοιπὸν τραγοῦδι ἡ ἀντρειωμένη αὐτὴ κόρη καταδιώχθηκε ἀπὸ τοὺς Σαρακηνοὺς καὶ κατέφυγε στὴν ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ εἶπε στὸν Ἅγιο:

«Ἀφέντη μου Ἅϊ-Γεώργη μου,
σῶσε με τὸ κοράσιο,
νὰ κάμω τάμπα σου χρυσᾶ
καὶ τάβγα σου ἀσημένια
καὶ τὰ ξυλοκεράμιδα
οὖλο μαργαριτάρι».
Ἐσκίσανε τὰ μάρμαρα
κ' ἔμπηκε ἡ κόρη μέσα...

Μὰ τώρα φθάνει κι' ὁ Σαρακηνὸς στὸν Ἅϊ-Γεώργη. Καὶ ὁ Σαρακηνὸς αὐτός, ποὺ εἶναι ὁ πατέρας τοῦ Διγενῆ, τάζει κι' αὐτὸς ὅ,τι μπορεῖ:

«Ἅγιε μου Γιώργη Χριστιανέ,
φανέρωσε τὴν κόρη,
νὰ βαφτιστῶ στὴ χάρι σου
κι' ἐγὼ καὶ τὸ παιδί μου,
ἐμὲ νὰ βγάλουν Κωσταντῆ
καὶ τὸ παιδί μου Γιάννη».
Ἀνοίξανε τὰ μάρμαρα
καὶ φάνηκεν ἡ κόρη.

Ἔτσι ὁ Σαρακηνὸς Μουσοὺρ αἰχμαλώτισε τὴν κόρη, γίνηκε Χριστιανὸς καὶ ὠνομάσθη Κωσταντῆς καὶ παντρεύθηκε τὴν κόρη. Ἀλλὰ ὁ Διγενὴς τάχα ἐπῆρε τὸ ὄνομα Βασίλειος, ὅπως θέλει τὸ ἔπος, ἢ Γιάννης, ὅπως θέλει τὸ λαϊκὸ τραγοῦδι;

* * *

Σύμφωνα μὲ τὸ γραπτὸ Βυζαντινὸ ἔπος, ὁ Διγενὴς Ἀκρίτας ἐπέθανεν ἥσυχα στὸ ὡραῖο του παλάτι, ποὺ εἶχε πλάϊ στὸν Εὐφράτη. Κι' ὅταν ψυχομαχοῦσε πέθανε ἡ γυναῖκα του Εὐδοκία ἀπὸ τὴ λύπη της. Σύμφωνα ὅμως μὲ τὰ δημοτικὰ τραγούδια, ὁ Διγενὴς πέθανε, ἀφοῦ νικήθηκε σὲ μονομαχία μὲ τὸν Χάρο.

Στὶς διάφορες παραλλαγὲς τοῦ τραγουδιοῦ τοῦ θανάτου τοῦ Διγενῆ περιγράφεται καὶ διαφορετικὰ ὁ θάνατός του. Σ' ἄλλες ὁ Διγενής, ἀφοῦ νικήθηκε ἀπὸ τὸ Χάρο, ξαπλώνεται στὸ κρεββάτι του καὶ προσμένει τὸ τέλος του, περικυκλωμένος ἀπὸ τὰ παλληκάρια του, στὰ ὁποῖα διηγεῖται τὰ κατορθώματά του, ἐνῷ σ' ἄλλες πάλι παραλλαγὲς ὁ Χάρος παραμονεύει παντοῦ τὸν Διγενῆ γιὰ νὰ τὸν ξεπαστρέψῃ. Σ' ἄλλα τραγούδια πάλι περιγράφεται ὅτι ὁ Διγενὴς χτίζει κάστρο γιὰ νὰ μπῇ σ' αὐτὸ καὶ νὰ ἀποκρούσῃ τὸν Χάρο. Οὔτε ἔτσι ὅμως τὸν ἀποκρούει ἢ τὸν ἀποφεύγει. Τὸν προκαλεῖ σὲ μονομαχία, μὰ ὁ Χάρος τὸν νικάει.

Στὴν Κρήτη, ποὺ ὁ Διγενὴς θεωρεῖται ὡς τεράστιος ὑπεράνθρωπος, ὑπάρχει τραγοῦδι γιὰ τὸν θάνατό του ποὺ περιγράφει πὼς οὔτε ὁ Χάρος τολμᾷ νὰ τὰ βάλῃ μαζί του, μὰ τὸν ξεπαστρεύει «μὲ χωσία», δηλαδὴ τὸν πληγώνει παραμονεύοντας.

Καὶ ἰδοὺ τὸ ὡραῖο αὐτὸ Κρητικὸ δημοτικὸ τραγοῦδι:

«Ὁ Διγενὴς ψυχομαχεῖ
κι' ἡ γῆ τόνε τρομάσσει.
Βροντᾷ κι' ἀστράφτει ὁ οὐρανὸς
καὶ σειέτ' ὁ ἀπάνω κόσμος,
κι' ὁ κάτω κόσμος ἄνοιξε
καὶ τρίζουν τὰ θεμέλια,
κι' ἡ πλάκα τὸν ἀνατριχιᾷ
πῶς θὰ τόνε σκεπάσῃ,
πῶς θὰ σκεπάσῃ τὸν ἀητό,
τσὴ γῆς τὸν ἀντρειωμένο.
Σπίτι δὲν τὸν ἐσκέπαζε,
σπήλιο δὲν τὸν ἐχώρει,
τὰ ὄρη ἐδρασκέλιζε,
βουνοῦ κορφὲς ἐπήδα,
χαράκια ἀμαδολόγανε
καὶ ριζιμιὰ ξεκούνιε.
Στὸ βίτσιμά πιανε πουλιά,
στὸ πέταμα γεράκια,
στὸ γλάκιο καὶ στὸ πήδημα
τὰ λάφια καὶ τ' ἀγρίμια.
Ζηλεύγει ὁ Χάρος μὲ χωσιὰ
μακρὰ τόνε βιγλίζει
κι' ἐλάβωσέ του τὴν καρδιὰ
καὶ τὴν ψυχή του πῆρε».

Ἀντίθετα ὅμως, σύμφωνα μὲ ἄλλο τραγοῦδι, ὁ Χάρος δὲν ἐχτύπησε κρυφὰ τὸν Διγενῆ, μὰ τὸν ἐνίκησε σὲ μονομαχία. Κατὰ τὸ τραγοῦδι αὐτό, οἱ φίλοι τοῦ Διγενῆ τὸν βρήκανε ξαπλωμένο στὸν κάμπο, ποὺ βογγοῦσε ἀπὸ τοὺς πόνους. Ἐκεῖ τοὺς εἶπε νὰ καθήσουν καὶ τοὺς εἶπε:

«Τῆς Ἀραβίνας τὰ βουνά,
τῆς Σύρας τὰ λαγγάδια,
ποὺ κεῖ συνδυὸ δὲν περπατοῦν,
συντρεῖς δὲν κουβεντιάζουν,
παρὰ πενῆντα κι' ἑκατὸ
καὶ πάλε φόβο νἄχουν,
κι' ἐγὼ μονάχος πέρασα
πεζὸς κι' ἀρματωμένος,
μὲ τετραπίθαμο σπαθί,
μὲ τρεῖς ὀργυιὲς κοντάρι.
Βουνὰ καὶ κάμπους ἔδειρα,
βουνὰ καὶ καταρράχια,
νυχτιὲς χωρὶς ἀστροφεγγιά,
νυχτιὲς χωρὶς φεγγάρι.
Καὶ τόσα χρόνια ποὔζησα
δῶ στὸν ἀπάνω κόσμο
κανένα δὲν φοβήθηκα
ἀπὸ τοὺς ἀντρειωμένους...»

Καὶ ξαφνικὰ ὁ Διγενὴς εἶδε μπροστά του τὸ Χάρο μὲ μορφὴ ὅμοια σὰν τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ, ὅπως τὸν περιγράφει:

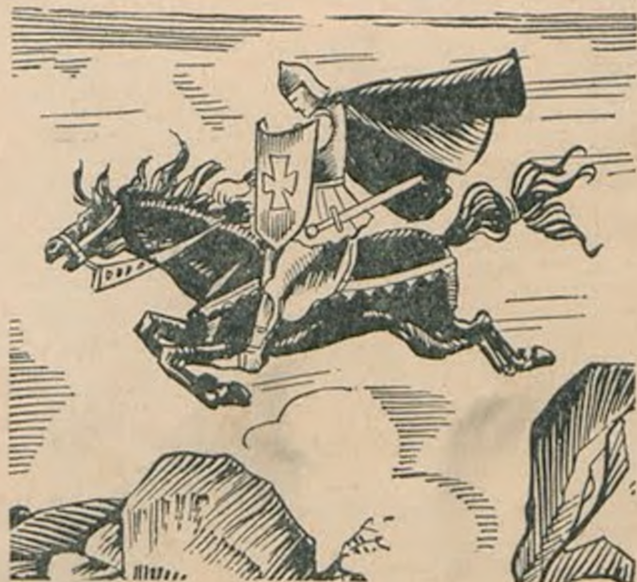
«Τώρα εἶδα ἕναν ξυπόλυτο
καὶ λαμπροφορεμένο,
πὄχει τοῦ ρίσου τὰ πλουμιά,
τῆς ἀστραπῆς τὰ μάτια.
Μὲ κράζει νὰ παλαίψωμε
σὲ μαρμαρένια ἀλώνια
κι' ὁποιος νικήσῃ ἀπὸ τοὺς δυὸ
νὰ παίρνῃ τὴν ψυχή του».

Καὶ προσθέτει ὁ ποιητής:

«Καὶ πῆγαν καὶ παλαίψανε
στὰ μαρμαρένια ἀλώνια
Κι' ὅθε χτυπάει ὁ Διγενής,
τὸ αἷμα αὐλάκι κάνει,
κι' ὅθε χτυπάει ὁ Χάροντας
τὸ αἷμα τράχο κάνει!».

Ἔτσι λοιπὸν νικήθηκε ὁ Διγενὴς ἀπὸ τὸν Χάρο καὶ πέθανε.

Φ. ΓΙΟΦΥΛΛΗΣ

Ἐπήδησε καβάλλα ἀπ' τὴ μιὰ ἄκρη τῆς ρεματιᾶς στὴν ἄλλη.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (14ης Ἰουλίου)

Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς: Ὑμεῖς ἐστὲ τὸ φῶς τοῦ κόσμου· οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη· οὐδὲ καίουσι λύχνον καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, καὶ λάμπει πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ. Οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν Πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφήτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι, ἀλλὰ πληρῶσαι. Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν ἢ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου ἕως ἂν πάντα γένηται. Ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων καὶ διδάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὃς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.

Τὸ ἀπέναντι Εὐαγγέλιον μᾶς ὁμιλεῖ περὶ τοῦ καλοῦ παραδείγματος. Τὸ ἰδανικώτερον καλὸν παράδειγμα γιὰ νὰ τὸ μιμηθοῦμε μᾶς προβάλλει ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ καὶ τὰ ἔργα των. Ἀποκαλεῖ τοὺς μαθητάς του «φῶς τοῦ κόσμου». Ὄχι δὲ μόνον τοὺς μαθητάς του ἀλλὰ καὶ ὅλους τοὺς ἀξίους του ὀπαδοὺς μὲ τὸ ἴδιο ὄνομα τοὺς προσφωνεῖ. Ὅλους αὐτοὺς ποὺ ἐπίστευσαν καὶ διέδωσαν τὸ Εὐαγγέλιόν του ὀνομάζει «τέκνα φωτός». Τοὺς δίδει δὲ αὐτὸ τὸ ὄνομα γιατὶ αὐτοὶ μὲ τὴν ζωὴν τους καὶ τὰ ἔργα τους πιστεύοντες διέδωσαν τὴν θείαν του διδασκαλίαν. Αὐτὸς ἦταν τὸ πραγματικὸ φῶς ποὺ ἐφώτισε τὸν κόσμον. Ἐπομένως οἱ μαθηταὶ καὶ πιστοὶ ὀπαδοί του δικαίως καὶ ἐπαξίως ἀποκαλοῦνται τέκνα φωτός. Ὁ Θεάνθρωπος ζητεῖ ἀπὸ τοὺς ὀπαδούς του μὲ τὰ ἔργα των νὰ λάμπουν μπροστὰ στοὺς ἀνθρώπους. Ζητεῖ ἀπ' αὐτοὺς παντοῦ καὶ πάντοτε νὰ δίδουν τὸ καλὸν παράδειγμα.

Γι' αὐτὸ ἐπαξίως ἡ Ἐκκλησία μας ἐδιάλεξε τὴν ἀπέναντι περικοπὴ γιὰ νὰ τὴν ἀφιερώσῃ εἰς μνήμην τῶν Ἁγίων Πατέρων. Γιατὶ αὐτοὶ μὲ τὸ παράδειγμά τους καὶ τὴν πίστι τους ἔγιναν ἡ αἰτία νὰ ξαπλωθῇ τὸ ἅγιον τοῦ Θεοῦ εὐαγγέλιον σ' ὅλο τὸν κόσμο καὶ ἐπομένως νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ μόνη ἀληθινὴ Θρησκεία, ἡ Χριστιανική.

Τὸ νὰ γίνῃ καλὸν παράδειγμα στοὺς συνανθρώπους του εἶναι καθῆκον καὶ ὑποχρέωσις κάθε ἀληθινοῦ Χριστιανοῦ. Διὰ τοῦτο καθένας ἀπὸ μᾶς, καθένας ἀληθινὸς Χριστιανός, ἂς φροντίζῃ νὰ γίνεται τὸ καλὸν παράδειγμα εἰς τοὺς ἄλλους. Ἂς παραδώσωμεν ὅλη μας τὴ θέλησι εἰς τὸ νὰ κάμωμεν τὰ παραγγέλματα τῆς θρησκείας μας. Ὅλος ὁ βίος μας ἂς λάμπῃ μπροστὰ στοὺς ἀνθρώπους ὅπως ὁ ἥλιος. Ἂς μὴ λησμονοῦμε οὔτε γιὰ μιὰ στιγμὴ τὰς ὑποχρεώσεις μας καὶ τὸ καθῆκον ποὺ ἔχομε ἀπέναντι τῶν πλησίον μας καὶ πρὸ πάντων ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ. Ὁ βίος μας ἂς εἶναι πάντα βίος δικαίου.

* ΣΤΟΝ ΔΡΟΜΟ ΤΗΣ ΔΑΜΑΣΚΟΥ *

Στὴν Ἱερουσαλήμ, στὴν Ἀντιόχεια, στὴ Δαμασκὸ οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ἰησοῦ πλήθαιναν διαρκῶς, καὶ ὁ ἀρχιερέας ἔστελνε ἐπιτροπὲς νὰ ζητήσουν ἀπ' τὸν διοικητὴ τὴν καταδίωξι τῶνξεθεμελιωτῶν τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας.

Ὁ πιὸ θερμὸς στὸ ἔργο αὐτὸ τῆς καταδιώξεως ἦταν ὁ Σαῦλος, ὁ νεαρὸς Φιλισταῖος ποὺ ἔνοιωθε τὸ αἷμά του νὰ κοχλάζῃ σὲ κάθε παράβασι τοῦ ἱεροῦ γράμματος καὶ ὁ ἴδιος ζήτησε ἀπ' τὸν Καϊάφα γράμματα συστατικὰ γιὰ νὰ πάῃ στὴ Δαμασκὸ ν' ἀρχίσῃ τὸ ἔργο τῆς καταδρομῆς.

Καβάλλα λοιπὸν σ' ἕνα ἄλογο ἀραβικὸ ἐκάλπαζε μαζὶ μὲ τοὺς συντρόφους του πρὸς τὴν Δαμασκό, ὅπου οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ἰησοῦ εἶχαν πληθύνει. Ἦταν μορφωμένος ὅσο λίγοι, μὲ κρίσι σταθερὴ καὶ γνώσεις πλούσιες καὶ ἐπειδὴ ἦταν Ρωμαῖος πολίτης εἶχε τὴν πεποίθησι πὼς ὁ ἔπαρχος δὲν θὰ τοῦ ἀρνιόταν τὴ χάρι ποὺ τοῦ ζητοῦσε ἐγγράφως ὁ ἀρχιερεὺς — νὰ καταδιώξῃ δηλαδὴ τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Ναζωραίου.

Γεμᾶτος ζῆλο ὁ Σαῦλος, προχωροῦσε στὸν ἔρημο δρόμο ἔξω ἀπ' τὴν πόλι, χαρούμενος γιατὶ ἤλπιζε πὼς θὰ συντελοῦσε κι' ἐκεῖνος στὴν κατάπνιξι τῆς ἐπικινδύνου αὐτῆς αἱρέσεως.

Ζέστη! Κολκαῖρι, καὶ ὁ δρόμος πρὸς τὴν Δαμασκὸ μέσ' στὸ μεσημεριάτικο λιοπύρι φαινόταν σὰν κορδέλλα μὲ πυρωμένο σίδηρο ποὺ σπίθιζε κάτω ἀπὸ τὰ πέταλα τοῦ ἀλόγου. Μέσ' στὸν ἀκίνητο αὐτὸν ἀέρα τὸν θολὸ ἀπὸ τὴ σκόνη, νόμιζες πὼς καὶ αὐτὸς ὁ χρόνος εἶχε πιὰ σταματήσει.

Ξάφνου μιὰ ἀστραπὴ ἔσκισε τὴ θολὴ σκονισμένη ἀτμόσφαιρα, μιὰ ἀστραπή, ποὺ ἐμπρός της φάνηκε σκοτεινὸς ὁ ἥλιος. Τὸ ἄλογο τοῦ Σαύλου τινάχτηκε πέρα τρομαγμένο καὶ τὸ θερμόαιμο ἀρχοντόπουλο σωριάσθηκε κατὰ γῆς. Θαμπωμένοι, περίτρομοι οἱ συνοδοί του, ἐπέζεψαν εὐθὺς καὶ ἔτρεξαν κοντά του.

— Ἀκούσατε; ρώτησε.

— Ἦταν βροντή!

— Ἤτανε σφύριγμα τοῦ ἀέρα.

Ὄχι δὲν ἤτανε οὔτε βροντή, οὔτε ἀνέμου φύσημα. Ἦταν ἡ φωνὴ τοῦ μάρτυρος τοῦ Γολγοθᾶ ποὖχε προβάλει στὰ μάτια τοῦ νεαροῦ Φαρισαίου.

— Σαῦλε, γιατί μὲ καταδιώκεις; Εἶναι κακὸ δικό σου ἂν κλωστᾷς εἰς τὰ καρφιὰ ἐπάνω.

Ποιὸς ἦταν αὐτός, ὁ δυνατὸς σὰν τὴν βροντὴ καὶ φωτεινὸς σὰν τὴν Ἀλήθεια, ποὺ ἐρχόταν νὰ τὸν ἐλέγξῃ τὴν ὥρα ποὺ ἀγωνιζόταν γιὰ τὴν πίστι του;

— Εἶμαι ὁ Ἰησοῦς ποὺ ἐσὺ καταδιώκεις, τοὖπε καὶ πάλιν ἡ φωνή. Οἱ φίλοι μου στὴ Δαμασκὸ θὰ σε φωτίσουν!

Κι' ὁ Σαῦλος ἔμεινε σὰν κεραυνόπληκτος στὴ θέσι ἐκείνη ὅπου εἶχε δῆ τὸ φῶς τοῦ ἥλιου νὰ χλωμαίνῃ μπρὸς στὴ λάμψι τοῦ Σταυρωμένου ὅπως χλωμαίνει κάθε τι διαβατικὸ μπροστὰ σὲ ὅ,τι εἶναι αἰώνιο καὶ ἀκατάλυτο.

Ἅπλωσε τρέμοντας τὰ χέρια γιὰ νὰ σηκωθῇ, μὰ ἡ δύναμίς του εἶχε παραλύσει μπροστὰ στὴν ξαφνικὴ αὐτὴ δύναμι ποὺ τ' ἀποκαλύφθηκε. Καὶ τὰ μάτια του ὀρθάνοιχτα, καθαρά, δὲν βλέπαν πιὰ καὶ δὲν ξεχώριζαν μπροστά του ὅπως δὲν βλέπομε ὅταν μετὰ τὸν ἥλιο μποῦμε σὲ ἀφώτιστο δωμάτιο.

Σηκώθηκε ψάχνοντας μὲ τὴ βοήθεια ξένων χεριῶν. Ἡ ξαφνικὴ ἀλήθεια ποὖχε ἀντικρύσει στῆς Δαμασκοῦ τὸν δρόμο τὸν ἐμπόδιζε πιὰ νὰ δῇ κάθε τι ἄλλο.

Τόσα χρόνια μὲ τὸ κεφάλι σκυμμένο στὰ βιβλία τοῦ Νόμου δὲν ἔβλεπε τίποτε γύρω του καὶ νόμιζε ἐχθρὸ καθέναν ποὺ δὲν ἔμενε κλεισμένος μέσ' στὴ στενὴ αὐτὴ ἀκτῖνα. Δὲν εἶχε φαντασθῇ μὲ τὴν καλή του πίστι πὼς κάτι πέρα ἀπ' τὸ γράμμα τοῦ Νόμου μποροῦσε νὰ ὑπάρχῃ καὶ νόμισε ἐχθρὸ τὸν ἴδιο τὸν Θεό του, γιατὶ δὲν τοὖχε μιλήσει μὲ τὴν ἀνθρώπινη τοῦ Μωϋσέως γλῶσσα.

Καὶ τώρα αὐτός, ὁ σοφός, ὁ νομικός, ὁ γραμματεὺς καὶ μορφωμένος ἔπρεπε νὰ καταφύγῃ στοὺς ἀξέστους ψαράδες τῆς Γενησαρέτ, μὲ τὴν θερμὴ καρδιὰ καὶ τὴ μεγάλη πίστι, γιὰ νὰ τοῦ δείξουνε τὸ μονοπάτι τῆς ἀλήθειας. Τὰ γράμματα καὶ ἡ μόρφωσίς του δὲν ἄξιζαν τίποτε ἀφοῦ τόσον καιρὸ τοῦ κρατοῦσαν κλειστὰ τὰ μάτια.

Ἔπρεπε νὰ καταφύγῃ στοὺς ταπεινοὺς γιὰ νὰ μάθῃ ἀπὸ ἐκείνους πὼς μεγαλύτερη ἀλήθεια ἀπὸ τὴν ταπεινότητα δὲν εἶναι, πὼς ὅποιος θέλει νἆναι πρῶτος πρέπει νὰ γίνῃ ὁ τελευταῖος ὑπηρέτης, πὼς ὅποιος ζητᾷ τὸν Θεὸ δὲν θὰ τὸν βρῇ μὲ τὴ σοφία καὶ τὸ λογικὸ μὰ μὲ τὴν καρδιά... γιατὶ ὁ Θεὸς δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ καλωσύνη καὶ ἀγάπη.

. . . .

Στὸν δρόμο τῆς Δαμασκοῦ κατέβηκε ὁ Θεὸς ν' ἀναζητήσῃ τὸν ἄνθρωπο ποὺ ἔσφαλε καλῇ τῇ πίστει καὶ παίρνοντάς τον ἀπ' τὸ χέρι τὸν τράβηξε κοντά του.

Κι' ὁ Σαῦλος, ποὺ ταξίδευε καλπάζοντας γιὰ νὰ καταδιώξῃ τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Δαμασκοῦ, δὲν σταμάτησε ἀπὸ τότε τὰ ταξίδια. Ἀφοῦ ξαναῦρε τὸ φῶς του καὶ ὠνομάσθηκε Παῦλος, δὲν ἔπαψε νὰ ὀργώνῃ τὴ θάλασσα καὶ τὴν ξηρὰ ἀπὸ πόλι σὲ πόλι, ἀπ' τὴν Συρία στὴν Κύπρο καὶ ἀπὸ τὴ Μικρασία στὴν Ἑλλάδα, ἀπὸ τὴ Μακεδονία στὴ Μάλτα καὶ ἀπὸ τὴν Κόρινθο στὴ Ρώμη, φέρνοντας παντοῦ τὸ καλὸ μήνυμα τοῦ ἐρχομοῦ τοῦ Μεσσία. Κι' αὐτὸς ὁ ἄλλοτε διώκτης προσηλύτισε τόσους ὅσους δὲν προσηλύτισαν ὅλοι μαζὶ οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι.

Κ. Ἀθανασ.

Ένα Νεοελληνικό Διήγημα

Ο ΕΞΑΓΝΙΣΜΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Εἶναι φανερὸ πὼς κάποιο λάθος ἔχει γίνει. Τὰ δέματα θἄχουν μείνει στὴν Κεντρικὴ κι' ἐμεῖς νομίσαμε πὼς ἦρθαν ἐδῶ. Ἔτσι εἶναι. Δὲν πρέπει λοιπόν, γιὰ ἕνα λάθος ποὺ θὰ διορθωθῆ, νὰ μοῦ γυρίσης τὸ κλειδί. Σοῦ ἔχω ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη. Κράτησέ το.

Ὅλοι ἔμειναν σιωπηλοί. Κι' ὁ Παυλῆς, μὲ τὸ κλειδὶ στὸ χέρι, στάθηκε λίγες στιγμὲς ἀναποφάσιστος, στρέφοντας ἀργὰ τὸ κεφάλι δεξιὰ κι' ἀριστερὰ καὶ κοιτάζοντας τ' ἄλλα παιδιὰ μὲ βλέμμα θολὸ καὶ ταραγμένο. Καὶ ξαφνικὰ ξέσπασε σὲ μιὰ περίεργη κραυγή, ἄγρια καὶ σπαραχτικὴ μαζί, ποὺ δὲ μποροῦσες νὰ ξεχωρίσης ἂν ἦταν φοβέρα ἢ κλάμα, ἀπειλὴ ἢ παράπονο.

— Θὰ σᾶς δείξω ἐγώ! Δὲ θὰ μοῦ τὸ πάρετε ἐμένα τὸ κλειδί! Ζηλιάρηδες! Θὰ σᾶς δείξω!

Τὰ παιδιὰ τὸν ἔβλεπαν σαστισμένα. Δὲν μποροῦσαν νὰ τὸ πιστέψουν. Νὰ κλαίη αὐτός! ὁ Μάγκας! Καὶ κοιτάζονταν μεταξύ τους μὲ κατάπληξι.

Ὁ ὑποτομεάρχης τοῦ ἔσφιξε φιλικὰ τὸ μπράτσο, τοῦ εἶπε μερικὰ καθησυχαστικὰ λόγια καὶ διέλυσε τὴ συγκέντρωσι. Ὅταν ἔμεινε μόνος, κάθησε στὸ γραφεῖο κι' ἔμεινε ἀρκετὴ ὥρα, ταχτοποιῶντας διάφορα ἔγγραφα, διαβάζοντας ἢ γράφοντας. Ξαφνικὰ ἕνας ὑπόκωφος θόρυβος ἀκούστηκε κοντὰ στὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο, σὰν κάτι βαρὺ καὶ μαλακὸ νἄπεσε μέσα. Ὁ ὑποτομεάρχης σηκώθηκε κι' εἶδε ἕνα χοντρὸ δέμα, τυλιγμένο μέσα σ' ἐφημερίδες καὶ δεμένο μὲ χοντρὸ σπάγγο. Χαμογέλασε, σὰν νὰ εἶχε καταλάβει τί εἶχε μέσα, σὰν νὰ τὸ περίμενε μὲ πεποίθησι καὶ λαχτάρα. Δὲν τὸ ἄνοιξε· ἔσχισε μονάχα στὴν ἄκρη τὴν ἐφημερίδα κι' ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὶς στολὲς καὶ στὶς ἐξαρτύσεις, ποὺ φάνηκαν. Τὸ πρόσωπό του ἦταν φωτισμένο καὶ γελαστό...

* * *

Ὅταν, ὕστερ' ἀπὸ ἀρκετὲς μέρες, τὰ παιδιὰ εἶχαν συγκεντρωθῆ καὶ πάλι, μιὰ Τετάρτη, στὸν ὑποτομέα, ἦταν ὅλα μὲ τὴ στολή τους. Καθαρά, συγυρισμένα, περιποιημένα. Ὁ ὑποτομεάρχης τοὺς ἔρριχνε κρυφὲς ματιὲς καὶ χαμογελοῦσε. Δυσκολευόταν νὰ τ' ἀναγνωρίση! Ἦταν τόσο ἀλλοιώτικα! Τὸ ἕνα κοίταζε τὴ στολὴ τοῦ ἄλλου, ἔσιαχνε τὸ σκοῦφο του, διώρθωνε τὴ γραβάτα του, βοηθοῦσε νὰ στέκη καλὰ ἡ ζώνη ἢ νὰ εἶναι καλὰ βαλμένες καὶ κουμπωμένες οἱ γκέτες. Οὔτε φωνές, οὔτε πειράγματα. Ἔβλεπε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο μὲ κάποιαν ἐκτίμησι, μὲ κάποιο σεβασμό, σὰ νἄνοιωθε πὼς ἡ στολὴ ἐκείνη τοὺς ἔκανε ἀνώτερους, καλύτερους, πὼς τοὺς ἔδινε ὑποχρεώσεις κι' εὐθῦνες. Κι' ὁ ὑποτομεάρχης τοὺς παρακολουθοῦσε ὁλοένα μὲ χαρούμενες ματιές.

Τοὺς μίλησε γιὰ τὸ χαραχτῆρα τοῦ ἀνθρώπου, γιὰ τὰ καθήκοντά του στὸν ἑαυτό του, στὴν οἰκογένειά του, στὴν κοινωνία. Τοὺς εἶπε γιὰ τὶς ἀρετές, ποὺ μπορεῖ καὶ πρέπει κάθε Φαλαγγίτης νὰ καλλιεργήση μέσα του, γιὰ τὸ σεβασμὸ καὶ τὶς ὑποχρεώσεις του στοὺς γονιούς του καὶ στὸ σπίτι του, γιὰ τὴν ἀλληλεγγύη, ποὺ πρέπει νἄχη πάντα στοὺς συναγωνιστές του καὶ σ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

Τὰ παιδιὰ γιὰ πρώτη φορὰ ἄκουαν καὶ παρακολουθοῦσαν μὲ τόση προσοχή. Ὕστερα ἔβαλαν τὸ ραδιόφωνο, τραγούδησαν, βγῆκαν ἔξω κι' ἔκαναν ἀσκήσεις καὶ παιγνίδια. Μέσα στὴ φασαρία ὁ Παυλῆς φώναξε τὸ Νίκο καὶ τὸν Παναγῆ, ἀποτραβήχτηκαν σὲ μιὰ γωνιὰ καὶ μίλησαν ἀρκετὴ ὥρα. Στὸ τέλος ὁ Παναγῆς, χτυπῶντας τὸν Παυλῆ στὴν πλάτη, τοῦ εἶπε:

— Σύμφωνοι! Καλὰ μᾶς τἄπες, μωρὲ Μάγκα!

Μὰ ξαφνικά, σὰ νὰ συναισθάνθηκε πὼς κάτι ἄπρεπο τοῦ εἶχε ξεφύγει, εἶπε σοβαρά:

— Ξέρεις, Παυλῆ; Περασμένα ξεχασμένα! Μονοιασμένοι πιὰ ἔ; Φίλοι!

Κι' ὁ Παυλῆς τοῦ χτύπησε κι' αὐτὸς τὴν πλάτη γελῶντας...

Τὸ δειλινὸ τῆς ἄλλης μέρας ὁ ὑποτομεάρχης, μπαίνοντας στὸ συνοικισμό, εἶδε τὸν Παναγῆ καὶ τὸ Νίκο, μαζὶ καὶ μ' ἄλλα παιδιὰ τῆς Ὀργανώσεως, νὰ σκάβουν στὸ δρόμο.

— Τί κάνετε ἐκεῖ; Τοὺς ρώτησε.

— Σιάχνουμε λιγάκι τὸ δρόμο, εἶπε ὁ Παναγῆς, καὶ κάνουμε αὐλάκι, γιὰ νὰ φεύγουν τὰ νερά.

— Ἄ, μπράβο! Πολὺ καλὰ κάνετε! Μπράβο, παιδιά!

— Καὶ ξέρετε, κύριε; Εἶπε ὁ Νίκος· λέμε νὰ σιάξουμε σιγὰ - σιγὰ καὶ τοὺς ἄλλους δρόμους, νὰ μὴ μένουν τὰ νερὰ καὶ νὰ βρωμίζουν.

Πόσο εἶχαν ἀλλάξει τώρα τὰ παιδιά!

— Καὶ θὰ φυτέψουμε καὶ δέντρα! Εἶπε φωναχτὰ κάποιο ἄλλο παιδί.

— Καὶ θὰ ἰσιώσουμε καὶ τὴν αὐλὴ τοῦ ὑποτομέα!

— Καὶ θὰ κάμουμε καὶ γυμναστήριο!

— Καὶ θὰ πάρουμε γραμμὴ ὅλα τὰ σπίτια, νὰ τοὺς ποῦμε νὰ μὴν πετοῦν στοὺς δρόμους τὰ σκουπίδια!

Ὁ ὑποτομεάρχης τοὺς ἄκουε καὶ τοὺς κοίταζε σιωπηλὸς καὶ συγκινημένος.

— Κι' ὁ Παυλῆς; τοὺς ρώτησε. Δὲν τὸν βλέπω.

— Θἄρθη πιὸ ἀργά, εἶπε ὁ Νίκος. Ἔχει πιάσει δουλειὰ στὸ ραφτάδικο τοῦ μαστρο - Γιώργη.

— Μπᾶ; Καὶ τὸ σχολεῖο;

— Δὲν ἔχει τὸ ἀπόγευμα σχολεῖο. Πηγαίνει τὸ πρωΐ.

— Καὶ τώρα πηγαίνει τακτικά, κύριε.

— Καὶ μελετᾶ! Ἔγινε καλὸς μαθητής.

Κι' ὁ Παναγῆς, δείχνοντας τὸ σκαμμένο αὐλάκι:

— Κι' αὐτὰ ὁ Παυλῆς μᾶς ἔβαλε νὰ τὰ κάμουμε.

Ὁ ὑποτομεάρχης ἔρριξε σ' ὅλα τὰ παιδιὰ ἕνα τρυφερὸ στοργικὸ βλέμμα, χάϊδεψε νευρικὰ τὸ κεφάλι ἑνὸς μικροῦ, ποὺ στεκόταν δίπλα του, κι' ἔφυγε βιαστικός, γιὰ νὰ μὴν προλάβουν τὰ παιδιὰ νὰ δοῦν τὰ μάτια του.

* * *

Εἶχαν περάσει μερικοὶ μῆνες. Ὁ ὑποτομέας εἶχε μεγαλώσει, εἶχε ἁπλωθῆ. Νοίκιασαν καὶ τὸ διπλανὸ δωμάτιο. Ἔφεραν κι' ἄλλα ἔπιπλα, εἰκόνες, καρέκλες. Ἔκαμαν ἕναν ὡραῖο κῆπο κι' ἕνα μικρὸ γυμναστήριο. Ὅλα τὰ παιδιὰ τοῦ συνοικισμοῦ εἶχαν πιὰ ἐγγραφῆ. Κι' ὅλα ἐργάζονταν μ' ἐνθουσιασμὸ καὶ μὲ πειθαρχία.

Οἱ δασκάλοι τοῦ συνοικισμοῦ ἦταν κατευχαριστημένοι. Εἶχαν τόσο πολὺ ἀλλάξει τὰ παιδιά! Τακτικὰ στὶς ὧρες τους, μελετημένα, φρόνιμα. Κι' ὅταν κανένα ἔκανε κάποια ἀταξία, δὲν προλάβαιναν αὐτοὶ νὰ ἐπέμβουν. Τὰ ἴδια τὰ παιδιὰ τὸ νουθετοῦσαν ἢ τοῦ ἔκαναν αὐστηρὲς παρατηρήσεις, κάποτε καὶ τὸ τιμωροῦσαν. Ἕνας - δυὸ δασκάλοι πῆγαν στὸν ὑποτομεάρχη ἐνθουσιασμένοι καὶ προσφέρθηκαν νὰ ἐργασθοῦν κι' αὐτοὶ στὴν Ὀργάνωσι.

Τὸ ἴδιο εὐχαριστημένοι ἦταν κι' οἱ κάτοικοι, ποὺ ἔβλεπαν ὄχι μόνο τὰ παιδιά τους ν' ἀλλάζουν, μὰ κι' ὅλη τὴ μορφὴ τοῦ συνοικισμοῦ τους. Οἱ δρόμοι εἶχαν σιαχτῆ. Στάσιμα νερὰ δὲν ὑπῆρχαν πιά. Παντοῦ εἶχαν φυτευθῆ δεντράκια. Καὶ πουθενὰ σκουπίδια ἢ ἄλλα πεταμένα πράγματα. Τὰ παιδιά, μὲ τὸ παράδειγμά τους, τὴ συμπεριφορά τους καὶ τὰ λόγια τους, εἶχαν φέρει μιὰ καινούργιαν ἀτμόσφαιρα ἀγάπης, ἠρεμίας, ἐργατικότητας καὶ τάξης, ποὺ ἔμπαινε σιγὰ - σιγὰ καὶ μέσα στὶς κοιμισμένες ψυχὲς τῶν γονιῶν τους καὶ τὶς τόνωνε καὶ τὶς ξυ-

ΠΑΙΔΙΚΗ ΤΕΧΝΗ: ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΣΧΕΔΙΟ

Τὸ παιδὶ σχεδιάζει. Ὅταν τὸ παιδὶ σχεδιάζῃ δημιουργεῖ. Ἀνεπηρέαστο, χωρὶς καμμιά κατάρτισι, χωρὶς τὰ στοιχεια των μεγάλων καὶ κατηρτισμένων: τὴ προοπτική, τὶς ἀναλογίες, τὴ λογική, τὴν ἁρμονία τῶν γραμμῶν καὶ τῶν σχημάτων, τὴ διαβάθμισι τῶν τόνων, τὴν ὁμοιογένεια κλπ., μὲ μονα ἐφόδια τὸ ἔνστικτο, τὴν παρατηρητικότητα καὶ τὴ φαντασία ποὺ μπορεῖ νὰ ἔχῃ, ζωντανεύει στὸ χαρτὶ τὶς σκέψεις του. Ἐκφράζει σ' αὐτὸ ὅλη τὴν ψυχική του ἁγνότητα, παρέχει σ' ὅλους μας τὴν εὐχαρίστησι τῆς χάριτος, τῆς δροσιᾶς καὶ τοῦ χιοῦμορ ποὺ διακρίνουμε μὲ τὴν πρώτη ματιά. Ὁ μεγάλος ποὺ βλέπει ἕνα σχέδιο παιδιοῦ ἐκδηλώνει ἀμέσως μ' ἕνα χαμόγελο τὴν εὐχαρίστησί του και ἐξετάζοντάς το πιότερο μένει ἔκπληκτος, πολλὲς φορές, ἀπὸ τὶς ἀρετές του.

Ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ἐργάζεται τὸ παιδὶ καὶ οἱ λύσεις ποὺ δίνει γιὰ νὰ ἐκφράσῃ τὄνα ἢ τἄλλο πρᾶγμα ἢ φαινόμενο, ἡ τολμηρὴ ἀρχιτεκτονικὴ καὶ ἡ σύνθεσι γενικὰ δὲν ἐκπλήσσει μόνο ἀλλὰ καὶ παραδειγματίζει τοὺς μεγάλους ἂν αὐτοὶ τύχῃ νὰ εἶναι καὶ λίγο, ἂν ὄχι ὅλως διόλου, εἰδικοί.

Ἡ λογικὴ ἐκμηδενίζεται ἀπὸ τὸ παιδὶ ἀσυναίσθητα.

Τὸ κέντρο τῆς προσπαθείας του εἶναι νὰ πῇ καθαρὰ αὐτὸ ποὺ θέλει. Π. χ. κάνει ὄρθιο τεράστιο τὸ γυμναστή, γιὰ νὰ δείξῃ ὅτι εἶναι πιὸ μεγάλος, καὶ γύρω-γύρω τὰ παιδιὰ μικρὰ ὄχι κι' αὐτὰ ὄρθια ἀλλὰ ἀκτινωτὰ μὲ κέντρο τὸν γυμναστή. Θέλει νὰ προσδώσῃ ἔτσι τὴν ἔννοια τῆς παρατάξεως τῶν παιδιῶν σὲ κύκλο.

Τὸ ἴδιο κάνει καὶ μὲ τὸ κιγκλιδόφραγμα τῆς αὐλῆς τοῦ σχολείου καὶ μὲ τὰ δένδρα γύρω-γύρω.

Σὰν σὲ κάτοψι δίνει τὸ γήπεδο τοῦ ποδοσφαίρου, ἕνα τετράγωνο σχῆμα· αἰσθάνεται ὅτι ἔτσι θὰ δώσῃ τὴν ἄπλα του. Τοὺς ποδοσφαιριστὰς τῆς μιᾶς ὁμάδος μὲ τὰ κεφάλια πρὸς τὸ τέρμα τους καὶ ἀντιθέτως τοὺς ποδοσφαιριστὰς τῆς ἀντιπάλου ὁμάδος. Πιὸ ἐκφραστικώτερα δὲ θὰ μποροῦσε νὰ δοθῇ ἡ ἀντιπαράταξι τῶν παικτῶν.

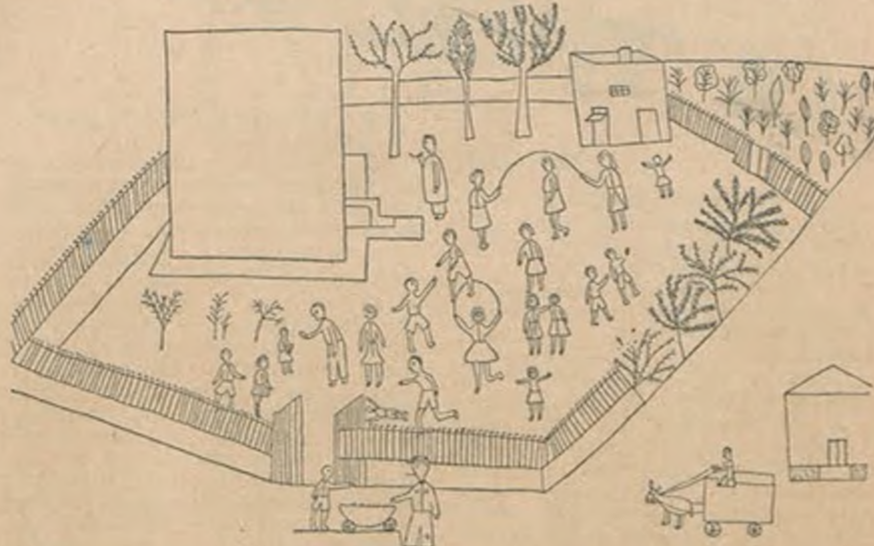
Ἱκανοποιεῖ τὸ παιδὶ τὴν πρωταρχική του ἀντίληψι νὰ περικλείῃ στὸ σχέδιό του ὅλη τὴν ἔννοια τοῦ θέματός του.

Ὁ χυμὸς τῆς τέχνης καὶ ἡ φρεσκάδα εἶναι φανερὰ στὰ παιδικὰ αὐτὰ σχέδια.

Τότε τὸ παιδὶ ἔχει αὐτὸ τὸ ἀποτέλεσμα, ὅταν, ὅπως ἀνέφερα, ἐργάζεται ἀνεπηρέαστο. Θἆναι πιότερο δημιουργικὴ ἡ ἀπόδοσίς του, πιότερο φανερὲς οἱ παραπάνω ἀρετὲς ὅσο πιότερο ἐλεύθερο ἀφεθῇ νὰ ἐργασθῇ.

Ἐμεῖς οἱ μεγάλοι, ποὺ ἔργο μας εἶναι νὰ ἐνισχύσωμε τὸ παιδί, θὰ δημιουργήσουμε ἀτμόσφαιρα γελαστὴ καὶ χαρούμενη σ' αὐτό· κάθε ἄλλο παρὰ αὐστηροὶ καὶ σχολαστικοί, πολλὲς φορὲς θὰ προσπαθήσουμε νὰ γίνουμε ἕνα μὲ τὴν παιδικὴ ψυχή, ἐνῷ συγχρόνως θὰ τὸ καθοδηγήσουμε, θὰ σταθοῦμε κοντά του, θὰ τοῦ κινήσουμε τὴ φαντασία, τὴν παρατηρητικότητά του καὶ τὸ ἐνδιαφέρον του καὶ ἔτσι σὲ ἀπόλυτα φιλικὸ περιβάλλον θὰ μᾶς δώσῃ ἕνα ἔργο ἀπὸ τὸ ἐγώ του, ἀπὸ τὸν κόσμο του μὲ χαρακτῆρα τὴ χαρά, τὴ δροσιὰ καὶ τὴν ἐξυπνάδα.

Γ. ΜΟΣΧΟΣ, ζωγράφος
Καθηγητὴς τῆς Παπαστρατείου Δημ. Σχολῆς

«Τὸ γειτονικὸ σχολεῖο». (Σχεδίασμα τῆς Φαλαγγιτίσσης Μαργαρίτας Κοτροκόη, μαθητρίας δημοσίας ἐπαγγελματικῆς σχολῆς, ἐτῶν 13).

πνοῦσε. Κι' ὅταν, μιὰ μέρα, εἶδαν τὰ παιδιά τους νἄρχωνται ἔξω, ἔνοιωσαν κάτι νὰ σπάζῃ μέσα τους, κάτι νὰ λυώνῃ καὶ νὰ γεμίζῃ τὴν ψυχή τους μ' ἐξαγνιστικὴ διάθεσι, μὲ πόθο ἀνατάσεως καὶ λυτρωμοῦ...

Τὸ ἴδιο βράδυ στὴ συγκέντρωσι, ὁ ὑποτομεάρχης βλέποντας τὰ παιδιὰ νὰ γεμίζουν τὸ μεγάλο δωμάτιο μὲ τὴ ζωντανή, γερὴ καὶ ρωμαλέα παρουσία τους, μὲ τὰ φωτεινά, καθαρὰ καὶ θεληματικὰ μάτια τους, μὲ τὴν εὐγενικὴ καὶ πειθαρχημένη συμπεριφορά τους, ἀκούραστα, ὅπως πάντα, πρόθυμα κι' ἀποφασιστικὰ γιὰ κάθε ἐργασία καὶ κάθε προσπάθεια, ἔφερε γιὰ μιὰ στιγμὴ στὸ νοῦ του τὴν παλιὰ θλιβερὴν εἰκόνα. Καὶ φωνάζοντας στὸ διπλανὸ δωμάτιο τὸν Παυλῆ, τοῦ εἶπε:

—Ἄκουσε, Παυλῆ. Ὁ ὑποτομέας μας ἔχει πιὰ ὀργανωθῆ καλὰ κι' ἔχει μπῆ σὲ καλὸ δρόμο. Ἡ παρουσία μου τώρα δὲν εἶναι ἀναγκαία κάθε μέρα. Θἄρχωμαι βέβαια συχνὰ νὰ σᾶς παρακολουθῶ καὶ νὰ σᾶς βοηθῶ, ἀλλὰ χρειάζεται κάποιος ἄλλος, ποὺ νὰ μένῃ πάντα ἐδῶ καὶ νὰ μὲ ἀντικαθιστᾶ. Αὐτὸς θὰ εἶσαι ἐσύ, Παυλῆ!

Ὁ Παυλῆς ἀνατινάχτηκε, σὰν νὰ εἶχε δεχτῆ κάποιο κτύπημα.

—Ἐγώ; Νὰ στέκωμαι ἐγὼ στὴ θέσι σας; Ἀδύνατο!

Ὁ ὑποτομεάρχης προσπαθοῦσε νὰ τὸν πείσῃ, τοῦ ἐξηγοῦσε τὰ πράματα, τοῦ ἔλεγε πὼς δὲν ὑπῆρχε κανένας λόγος νἄρχεται ὁ ἴδιος κάθε μέρα ἐδῶ, πὼς πηγαίνοντας κι' ἀλλοῦ θὰ μποροῦσε νὰ φανῇ πιὸ χρήσιμος, πὼς αὐτός, ὁ Παυλῆς, θὰ μποροῦσε νὰ τὰ καταφέρῃ μιὰ χαρά, εἶχε γίνει πιὰ τόσο ἀγαπητὸς κι' εἶχε τόσο ἐπιβληθῆ! Μὰ ὁ Παυλῆς, ἀνένδοτος, ἔλεγε ὁλοένα: «Δὲ γίνεται! Δὲ γίνεται! Βάλτε τὸν Νίκο, ποὺ εἶναι καλὸ κι' ἄξιο παιδί!».

—Ναί, τὸ ξέρω, μὰ ἐσὺ εἶσαι πιὸ κατάλληλος, Παυλῆ! Θὰ σὲ κάμω λοχίτη καὶ πρῶτο ἐπιτελῆ, γιὰ νὰ μπορῆς νὰ μὲ ἀντικαθιστᾶς.

—Ὄχι! Ὄχι! Δὲ μπορεῖ νὰ γίνῃ αὐτό! Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ γίνῃ!

—Δὲν ἐπιτρέπεται; Πῶς δὲν ἐπιτρέπεται; Ἀφοῦ ἔχω συνεννοηθῆ μὲ τὴν Κεντρική;

—Ὄχι γι' αὐτό. Εἶναι καὶ κάτι ἄλλο... κάτι ἄλλο ποὺ δὲν τὸ ξέρετε.

Κι' ἡ φωνή του χαμήλωσε τρεμουλιαστή.

—Κάτι ἄλλο; Ποιὸ Παυλῆ;

Ὁ Παυλῆς ἔσκυψε τὸ κεφάλι κι' ἔμεινε σιωπηλός. Ἦταν φανερὸ πὼς ὑπόφερνε, ἀγωνιοῦσε. Σὲ λίγο, μὲ φωνὴ σπασμένη κι' ἄταχτη:

—Θυμᾶστε τὶς στολὲς καὶ τὶς ἐξαρτύσεις;

—Καὶ τί σημασία ἔχει αὐτό; Τὸ ξέρω: Τὶς εἶχες πάρει καὶ τὶς γύρισες. Πάει, τέλειωσε πιὰ αὐτό!

Ὁ Παυλῆς τὸν κοίταξε κατάπληκτος, ζαλισμένος.

—Τὸ ξέρατε;

—Τὸ ἤξερα, παιδί μου, μὰ ἤξερα καὶ γιὰ ποιὸ λόγο τὶς πῆρες. Δὲν ἐφανταζόσουν πὼς ἀνάμεσα στοὺς τρεῖς βαθμοφόρους, ποὺ θὰ τοὺς ἔδινα τὶς στολές, ὁ πρῶτος θὰ ἤσουν ἐσύ. Δὲν εἶν' ἔτσι;

Ὁ Παυλῆς ἔγνεψε: ναί.

—Καὶ ζήλεψες γιὰ μιὰ στιγμὴ· φαντάστηκες πὼς ἐσένα δὲ θὰ σὲ θεωροῦσα ἄξιο γιὰ βαθμοφόρο, καὶ γιὰ ν' ἀντιδράσῃς ἔκρυψες τὶς στολές. Δὲν εἶν' ἔτσι;

Ὁ Παυλῆς ἔκαμε πάλι μὲ τὸ κεφάλι: ναί.

—Ἀδίκησες ὅμως τὸν ἑαυτό σου. Γιατὶ στὸ βάθος ἤσουν καλὸ παιδί, Παυλῆ, κι' ἐγὼ τὸ κατάλαβα ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή. Καὶ τὸ ἔδειξες ὕστερα τόσο ὡραῖα!

Ὁ Παυλῆς ἐξακολουθοῦσε νὰ τὸν ἀκούῃ καὶ νὰ τὸν κοιτάζῃ ζαλισμένος. Καὶ ξαφνικὰ γέρνει στὰ γόνατα τοῦ ὑποτομεάρχη, παίρνει τὸ χέρι του κι' ἀρχίζει νὰ τὸ φιλᾶ μ' ἀναφυλλητά.

Ἐκεῖνος τοῦ χάιδεψε τὰ μαλιά, σηκώθηκε σιγὰ-σιγὰ καὶ πέρασε στὸ διπλανὸ δωμάτιο. Ὁ Παυλῆς ἔμεινε στὴν ἴδια θέσι, γερμένος στὸν καναπέ, μὲ τὸ πρόσωπο μέσα στὰ χέρια, σιγοκλαίοντας. Ἄκουε τὴ φωνὴ τοῦ ὑποτομεάρχη πίσω ἀπὸ τὴν πόρτα, σὰ νὰ ἐρχόταν ἀπὸ πολὺ μακρυά, χωρὶς νὰ ξεχωρίζῃ λόγια. Μὰ ξαφνικὰ ἄκουσε δυνατὲς φωνὲς καὶ χειροκροτήματα καὶ τοῦ φάνηκε πὼς ἀνάμεσα σ' αὐτὲς ξεκαθάριζε τ' ὄνομά του: «Ὁ Παυλῆς! Ὁ Παυλῆς!» Ἀνασηκώθηκε. Καὶ ζαλισμένος ἀκόμα, ταραγμένος, εἶδε ν' ἀνοίγῃ ἡ πόρτα καὶ σὰν μέσα σ' ὄνειρο νὰ προχωροῦν θαμπὲς καὶ γελαστὲς οἱ μορφὲς τοῦ ὑποτομεάρχη, τοῦ Παναγῆ, τοῦ Νίκου, τῶν ἄλλων συναγωνιστῶν.

—Μπράβο, Παυλῆ! Ἄξιος! Ἄξιος! Νὰ μᾶς ζήσῃς!

Μελῆς Νικολαΐδης

ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΜΑΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΙΛΟΙ

Ὑπὸ Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

17. (Συνέχεια)

Ἡ θρησκεία τῆς ἀγάπης ὅμως δὲν τοὺς ἄλλαζε καθόλου βάρβαρα φυσικὰ ποὺ τὴν ὥρα τῆς μάχης φανέρωναν σ' ὅλη τὴν ἀγριότητα.

Ὁ Βλαδίμηρος εἶχε ἔρθει ἀπὸ τὴ μακρινή του πατρίδα γιὰ μισθοφόρος, ρογιαστὸς ὅπως τοὺς ἔλεγαν, μὰ στὸ δρόμο τὸν βρῆκε κάποιο ἀτύχημα, κουτσάθηκε ἀπὸ τὸ ἕνα πόδι κι' ἔτσι κρίθηκε ἀνίκανος γιὰ τούτη τὴ δουλειά. Μὴ ἔχοντας τί νὰ κάμη, πῆγε στὰ λιμανάκια τοῦ Βοσπόρου καὶ τῆς Προποντίδος κι' ἔδινε χέρι σὲ κείνους ποὺ φόρτωναν καὶ ξεφόρτωναν πραμάτειες κι' ἔκανε μαζὶ κι' ἐπίδειξη τῆς δύναμής του σηκώνοντας φορτία ποὺ χρειάζονταν δυὸ καὶ τρεῖς ἄντρες. Ἀπὸ κεῖ τὸν σύστησαν στὴ Χρυσοβέργαινα.

Ὁ Βλαδίμηρος τόσο ἀφοσιώθηκε στ' ἀφεντικά του ποὺ καθὼς ἔλεγαν οἱ κακὲς γλῶσσες θὰ ἦταν πρόθυμος, ἂν λόγου χάρη ἡ περίσταση τὸ καλοῦσε, νὰ θυσιάση γι' αὐτὰ ἀκόμα καὶ τὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς του.

Οἱ γνωστοὶ τοῦ σπιτιοῦ ἔλεγαν στὴ Χρυσοβέργαινα γελῶντας νὰ βάλη μιὰ ἐπιγραφὴ στὴν ἐξώπορτα: «Φυλαχτῆτε ἀπὸ τὸ Βλαδίμηρο», γιὰ νὰ μὴ βρίσκωνται ξαφνικὰ μπροστά του οἱ ξένοι καὶ κόβει τὸ αἷμά τους... Ἀπάνω κάτω δηλαδὴ ὅπως ἔκαναν οἱ παλαιοὶ Ρωμαῖοι στὰ ἐξοχικά τους σπίτια ἅμα εἶχανε κανένα ἀγριόσκυλο ποὺ ἦταν φόβος νὰ ξεσκίση τοὺς ἀνήξερους ἐπισκέπτες.

Ὡς τόσο εἶχε καὶ τὶς ἀδυναμίες του ὁ Βλαδίμηρος, καὶ ἡ μεγαλύτερη ἦταν ποὺ ἀγαποῦσε μὲ πάθος τὸ κρασί. Δίχως ἄλλο στὴν ἁπλοϊκή του φαντασία ὁ παράδεισος θάμοιαζε μὲ κάτι ὑπόγειες ταβέρνες ποὺ βρίσκονταν στοὺς κεντρικοὺς δρόμους τῶν ἐμβόλων. Ἐκεῖ μέσα στὸ δροσερὸν ἧσκιο καὶ τὴ μυρουδιὰ τοῦ μούστου ἄνοιγε ἡ καρδιά του, θαρρεῖς, καὶ γινόταν καλόβολος σὰ μικρὸ παιδάκι... Ἔλεγε ἱστορίες τῆς πατρίδας του, τσάτρα πάτρα, μισὰ Ἑλληνικὰ μισὰ στὴ γλῶσσα του, ποὺ ἔκανε τοὺς μπεκρῆδες νὰ ξεκαρδίζουνται στὰ γέλια. Πρόσεχαν ὅμως μὲ κάθε τρόπο νὰ μὴ τὸν θυμώσουν, γιατὶ τότε ἀπὸ παιδὶ γινόταν πάλι ἄγριο ἀρκούδι, ἔσπαζε ὅ,τι εὕρισκε μπροστά του — γῆς Μαδιάμ — κι' ἀλλοίμονο σὲ κεῖνον ποὺ ἔπεφτε στὶς χεροῦκλες του. Μιὰ ὁλόκληρη περίπολος δὲν μποροῦσε νὰ τὸν κάμη καλά. Σὲ τέτοια περίσταση πήγαιναν καὶ φώναζαν ἐπειγόντως τὸ Μιχαήλ. Μονάχα ἡ παρουσία αὐτουνοῦ μποροῦσε νὰ τὸν ξαναφέρη στὰ λογικά του.

Γιὰ τὸ Μιχαὴλ εἶχε λατρεία. Γιατί; Ἀφορμὴ δίχως ἄλλο στάθηκε στὴν ἀρχὴ τὸ ὅτι ὁ γυιὸς τῆς Χρυσοβέργαινας τὸν φιλοδωροῦσε μὲ τόση ἁπλοχεριὰ καὶ καλωσύνη ποὺ δὲν εἶχε ταῖρι της. Ἀφωσιώθηκε ἀπὸ συμφέρο. Ὕστερα ἡ ἀφοσίωση τούτη τοῦ ἔγινε συνήθεια καὶ στὸ τέλος, ὅπως συμβαίνει πάντα, κατάντησε μιὰ ἀνάγκη τῆς καρδιᾶς του, νὰ ποῦμε, ποὺ δὲν εἶχε τίποτα τὸ ὑλικό. Γιατὶ ὁ Βλαδίμηρος καὶ στὴ φωτιὰ ἀκόμα ἂν τοῦ ἔλεγες νὰ πέση γιὰ τὸ γενναῖο ἀρχοντόπουλο θὰ τὄκανε χωρὶς νὰ λογαριάση τίποτα.

Τοῦτον λοιπὸν πῆγε ζητῶντας ὁ Μιχαήλ.

— Βλαδίμηρε, τοῦ εἶπε, ἑτοιμάσου... Θὰ βγοῦμε μαζί.

Ὁ Βαράγγος χωρὶς νὰ ζητήση καμμιὰ ἐξήγηση πῆρε ἕνα φανάρι καὶ μιὰ χοντρὴ βέργα καὶ τὸν ἀκολούθησε.

Ὁ δρόμος ἦταν σκοτεινὸς κι' ἔρημος. Στὶς κεντρικὲς πλατεῖες καὶ τοὺς ἐμβόλους ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ περνοῦσε καμμιὰ συνοδεία ἀρχοντική. Μαγκλαβῖτες μπροστὰ μὲ δαδιά, πίσω οἱ ἄρχοντες καβάλλα ἢ σὲ λεκτίκια κι' ὕστερα πάλι σιωπή, σκοτάδι κι' ἐρημιά. Κάπου - κάπου ἀκούονταν φωνὲς καὶ τραγούδια ἀπὸ κάτι ὑπόγειες ταβέρνες ποὺ ἔμεναν ἀνοιχτὲς καὶ πέρα ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα. Ξένοι ναῦτες περαστικοὶ ἀπὸ τὴ Βασιλεύουσα καὶ στρατιῶτες ἀδειοῦχοι καὶ ἀλῆτες λογῆς λογῆς, ὕποπτα στοιχεῖα τῶν μεγάλων κέντρων σπαταλοῦσαν ἐκεῖ τὶς οἰκονομίες τους ἢ τ' ἄνομα κέρδη τους. Ἀπὸ τὶς ταβέρνες τοῦτες μποροῦσε νὰ στρατολογήση κανεὶς ἀνθρώπους πρόθυμους ν' ἀναλάβουν τὸ κάθε τι. Πολλὲς πολιτικὲς ταραχὲς ποὺ εἶχαν ἀφορμὴ προσωπικὰ συμφέροντα ὠργανώθηκαν σὲ τέτοια κέντρα καὶ κακουργήματα ἀκόμα καὶ συμφωνίες παράνομες· γι' αὐτὸ κι' ἀνάμεσα στοὺς πελάτες ποὺ ἔσκυβαν μπροστὰ στὰ γεμᾶτα ποτήρια, δίχως ἄλλο βρίσκουνταν καὶ μεταμορφωμένα ὄργανα τοῦ Ἐπάρχου ποὺ προσπαθοῦσαν νὰ ψαρέψουν πληροφορίες ἐνδιαφέρουσες γιὰ τὴν ἐξουσία. Τὸ κρασί, βλέπεις, λύνει τὶς γλῶσσες καὶ ρίχνει πέρα τὴ μάσκα.

Βοηθοῦσε στὰ λιμάνια τὶς μεταφορές.

Ὕστερα οἱ ταβέρνες τοῦτες ἦσαν ἕνα εἶδος πρακτορεῖα καὶ μάλιστα διεθνῆ πρακτορεῖα. Οἱ Βενετοὶ καὶ οἱ Γενουᾶτες ναῦτες μποροῦσαν νὰ σὲ πληροφορήσουν τί ἐμπόρευμα ζητιέται σὲ κάθε λιμάνι καὶ τί τιμὴ βρίσκει, ποιὸ πέρασμα θαλασσινὸ εἶναι ἐπικίνδυνο, ἂν οἱ δρόμοι τῆς Ἀνατολῆς εἶναι ἀνοιχτοί, ποῦ ἔγιναν καὶ πότε ἐπιδρομὲς καὶ τόσα ἄλλα ἀκόμα πολιτικὰ νέα ποὺ ἔφταναν μὲ δυὸ λέξεις, χοντροκομμένα, σὰν ἐπίσημα ἀνακοινωθέντα νὰ ποῦμε· ὅλα τοῦτα ἐδῶ τὰ μάθαινες μὲ λεπτομέρειες καὶ γαρνιτοῦρες πολλὲς φορὲς ὁλότελα παραμυθένιες μὰ ὡς τόσο πολὺ χαρακτηριστικές.

Σ' ἕνα τέτοιο κέντρο ἀπ' ἔξω σταμάτησε ὁ Μιχαήλ.

Μπροστὰ στὴν πόρτα ἔπεφτε ἕνα βαρὺ σκέπασμα ἀπὸ καραβόπανο χρωματιστό. Τὸ παραμέρισε καὶ βρέθηκε στὴν κορφὴ μιᾶς πέτρινης σκάλας μὲ ὀκτὼ - δέκα σκαλοπάτια. Ἐκεῖ κάτω μέσα σὲ θαμπὸ φῶς ξεχώρισε πολλοὺς ἀνθρώπους καθισμένους γύρω ἀπὸ κάτι μακρυὰ χοντροκομμένα τραπέζια. Τραγουδοῦσαν, φώναζαν, χειρονομοῦσαν. Βαρειὰ μυρουδιὰ ἀπὸ φαγητά, κρασὶ καὶ χνῶτα ἀνθρώπινα σὲ χτυποῦσε εὐτὺς κατάστηθα κι' ἔπρεπε νὰ σταθῆς λίγο ὥς που νὰ συνηθίσης. Στὸ βάθος ἕνα μακρὺ τζάκι ὅπου ἔβραζαν χύτρες λογῆς - λογῆς... Ἄσπροι ἀχνοὶ ἀνέβαιναν ἐκεῖθε... Κάτι πηχτὸ καὶ ὑγρό, θαρρεῖς, σέρνονταν παντοῦ.

Καθὼς μεμιᾶς βρέθηκε ἐκεῖ ὁ Μιχαὴλ ἀπὸ τὸν ἀνοιχτὸ μυρωμένο ἀέρα τῆς ἄνοιξης καὶ τὴν ἀστροφώτιστη νύχτα, εἶχε τὴν ἐντύπωση πὼς μπῆκε σ' ἕναν ἄλλο κόσμο ὁλότελα διαφορετικό. Τοῦτοι οἱ ἄνθρωποι ποὺ σκύβουν σὰν ἀποβλακωμένοι ἀπὸ τὴ ζάλη τοῦ κρασιοῦ κι' ἀφήνουν ἄναρθρες κραυγὲς χωρὶς λόγο, δουλεύουν σ' ἕνα δαίμονα, θαρρεῖς, σκληρὸ ποὺ δὲν κρατᾶ μονάχα τὸ κορμί τους μὰ καὶ τὴν ψυχὴ καὶ τὸ πνεῦμα τους στὴν πιὸ ντροπερὴ σκλαβιά.

— Βλαδίμηρε, εἶπε σιγὰ ὁ Μιχαήλ, ἐσὺ ποὺ ξέρεις καλὰ τὰ κατατόπια βρὲς κάποιο μέρος νὰ καθίσουμε· μὰ νἆμαστε μόνοι.

Ὁ Βαράγγος δὲν περίμενε καὶ τίποτα ἄλλο. Κατέβηκε μὲ μεγάλα βήματα σταθερά, ἔσπρωξε ἀπὸ δῶ, παραμέρισε ἀπὸ κεῖ καὶ τράβηξε ἴσια σὲ μιὰ γωνιὰ παράμερη καὶ ἄδεια.

Μερικοὶ ἔκαμαν νὰ μουρμουρίσουν κάτι, μὰ ἅμα εἶδαν μὲ ποιὸν ἔχουν νὰ κάμουν ξαναγύρισαν στὸ κρασὶ καὶ στὴν κουβέντα τους.

Ἕνας ἄνθρωπος ζωσμένος μὲ πέτσινη μπροστέλλα πλησίασε:

— Τί ὁρίζουν οἱ ἀρχόντοι; ρώτησε.

— Κρασί, ἀπάντησε ὁ Μιχαὴλ κι' ἔρ-

ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΣ

Λυκοῦργος
Ἐκ μαρμαρίνης προτομῆς τῆς Φαρνεσιανῆς συλλογῆς (μουσείου Νεαπόλεως).

Βρισκόμαστε στὸν 9ον αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ. Ὁ λαὸς τῆς Σπάρτης φθείρεται καὶ ἐξαντλεῖται ἀπὸ τὶς ἔριδές του. Φανερὸ πῶς κάτω ἀπὸ τὶς συνθῆκες αὐτὲς ὁ λαὸς τῆς πόλεως αὐτῆς δὲν θὰ μποροῦσε νὰ μεγαλουργήση. Χρειάζεται ἕνα χέρι στιβαρό, μιὰ διάνοια μεγάλη, γιὰ νὰ ἐπιβάλη τὴν τάξι καὶ τὴν ὁμόνοια, ἔτσι ποὺ νὰ μπορέση ὁ λαὸς νὰ προχωρήση στὰ μεγάλα του πεπρωμένα.

Τότε παρουσιάστηκε ὁ Λυκοῦργος. Ἦταν ἡ ὥρα του. Τὸ φαινόμενο αὐτό, τὸ φαινόμενο δηλαδὴ νὰ παρουσιάζεται ὁ ἐνδεδειγμένος ἄνθρωπος στὴν κατάλληλη στιγμή, δὲν εἶναι φαινόμενο σπάνιο στὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος. Πολλὰ εἶναι τὰ παραδείγματα στὴν ἱστορία καὶ ἰδιαίτερα στὴν ἱστορία τὴν δική μας, καὶ σὲ περίοδο ὑψίστης καταπτώσεως τοῦ λαοῦ, βρέθηκε κάποιος δυνατὸς καὶ μεγάλος ποὺ παίρνοντας στὰ χέρια του τὴν ἐξουσία ἀνύψωσε ἕνα λαὸ ἀπὸ τὸ βάραθρο τῆς συμφορᾶς καὶ τῆς καταπτώσεως.

Ἕνας τέτοιος ἦταν κι' ὁ Λυκοῦργος γιὰ τὴν Σπάρτη καὶ σὲ μιὰ τέτοια ἐποχὴ ἐμφανίσθηκε. Γιὰ τὸν Λυκοῦργο, τὸν σπουδαῖο αὐτὸ Νομοθέτη, στὸν ὁποῖον ἡ Σπάρτη ὀφείλει τὸ μεγαλεῖό της, δὲν ξέρουμε καὶ πολλὰ πράγματα. Ἡ φυσιογνωμία του εἶναι τυλιγμένη μέσα στὸ μῦθο καὶ στὴν παράδοσι, ὅπως συμβαίνει πολὺ συχνὰ γιὰ ὅλες τὶς μεγάλες φυσιογνωμίες. Οἱ ἴδιοι οἱ Σπαρτιᾶται φαίνεται ὅτι δὲν ἤξεραν πολλὰ πράγματα γιὰ τὴν καταγωγὴ τοῦ Λυκούργου καὶ περιωρίζοντο, ὅπως λέγει ὁ Ἡρόδοτος, νὰ τὸν λατρεύουν σὰν Θεόν. Ὁ Πλούταρχος καὶ ὁ Παυσανίας πολὺ λίγες πληροφορίες μᾶς δίδουν γιὰ τὴν καταγωγή του. Ὁ Ἡρόδοτος μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ἀνῆκε στὴν βασιλικὴ οἰκογένεια τῶν Αἰγιαδῶν καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι ἀνῆκε στὸ γένος τῶν Εὐρυπωντιδῶν. Κατὰ τὸν Ἡρόδοτον ἦτο ἐπίτροπος τοῦ Λεωβώτου, κατὰ δὲ τὸν Ἀριστοτέλην τοῦ ἀνεψιοῦ του Χαριλάου. Ἀπὸ τὶς ἀλληλοσυγκρουόμενες αὐτὲς πληροφορίες βγαίνει τὸ πιθανὸν συμπέρασμα ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν ποὺ ὁ Λυκοῦργος νομοθετοῦσε εἶχεν ἐπιτύχει ν' ἀνασταλῆ ἡ ἰσχὺς τῶν δύο βασιλικῶν οἴκων ποὺ κυβερνοῦσαν τὴ Σπάρτη, καὶ ὅτι ἡ Κυβερνητικὴ ἐξουσία εἶχε συγκεντρωθῆ στὰ χέρια του.

Παράλληλα μὲ τὶς ἀλληλοσυγκρουόμενες πληροφορίες γιὰ τὴν καταγωγή του, εἶναι ἀλληλοσυγκρουόμενες καὶ οἱ πληροφορίες γιὰ τὴν καταγωγὴ τῆς νομοθεσίας του. Ὅλες οἱ σχετικὲς παραδόσεις εἶναι ἀόριστες καὶ συγκεχυμένες. Κατ' ἄλλους, ἡ νομοθεσία του δὲν ἦταν παρὰ χρησμοὶ τοῦ Ἀπόλλωνος, τοὺς ὁποίους ἔδωκεν εἰς τὸν Λυκοῦργον ἡ Δελφικὴ Πυθία, κατ' ἄλλους δὲ ἦτο προϊὸν τῆς Κρητικῆς νομοθεσίας καὶ τῆς μελέτης τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων διαφόρων λαῶν ποὺ ἐπεσκέφθη πρὶν νομοθετήση ὁ Λυκοῦργος.

Ὁπωσδήποτε, ὅταν τεθοῦν κατὰ μέρος οἱ παραδόσεις καὶ οἱ θρῦλοι καὶ προσπαθήση κανεὶς ἀνάμεσα ἀπ' αὐτοὺς νὰ ξεχωρίση τὴν πραγματικότητα, τὸ πιθανώτερο συμπέρασμα ποὺ καταλήγει εἶναι ὅτι ὁ Λυκοῦργος ἦτο μιὰ ἀπὸ τὰς ἰσχυροτέρας φυσιογνωμίας τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὴν μελέτη τῆς Μινωϊκῆς νομοθεσίας, ἡ ὁποία ἂν καὶ ἀγνοεῖται σήμερον, στὴν ἐποχή του δὲν θὰ ἦταν ἄγνωστη, καὶ ἀποφασισμένος νὰ δώση στὸ λαὸ καὶ τὴν πατρίδα του νέες κατευθύνσεις, ἐπέβαλε μιὰ βαθειὰ κοινωνικὴ μεταβολὴ ποὺ ἀνέτρεψε τὴν ὡς τὴν ἐποχή του ἐπικρατοῦσα τάξι πραγμάτων στὴν πατρίδα του. Ἡ μεταβολὴ αὐτή, ποὺ ἐστηρίζετο κυρίως στὴν ἰσοπολιτεία, πάνω στὴν ὁποία καὶ εἶχε βασισθῆ τὸ ἀπὸ πολλοῦ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἐξαφανισμένο Μινωϊκὸ Κράτος, ἔδωκε νέες δυνατότητες στὸ λαὸ τῆς Σπάρτης καὶ διέγραψε τὰ νέα του πεπρωμένα.

Δὲν μποροῦμε βέβαια νὰ παραδεχθοῦμε ὅτι ἡ μεταβολὴ ἐκείνη ὑπῆρξεν ἔργο ἀποκλειστικὸ τοῦ Λυκούργου. Αὐτὸς ἔθεσε τὶς βάσεις καὶ χάραξε τὸν δρόμο. Οἱ γενεὲς ποὺ ἠκολούθησαν τὶς τροποποίησαν καὶ τὶς συνεπλήρωσαν. Ὁ Λυκοῦργος ἔθεσε τὸν θεμέλιο λίθο καὶ ἡ νομοθεσία του σ' ἕνα κυρίως ἀπέβλεπε σκοπό. Στὴν ὀργάνωσι τῆς δωρικῆς κοινότητος κατὰ τέτοιον τρόπο, ὥστε νὰ παύσουν οἱ αἱματηρὲς συγκρούσεις, μὲ τὴν διαλλαγὴν τῶν διαφόρων τάξεων. Ὡς ποιὸ σημεῖο οἱ νόμοι ποὺ ἔδωκε στὴν Σπάρτη ὁ Λυκοῦργος ὑπῆρξαν ἡ γνωστὴ Λυκούργειος νομοθεσία τῆς Σπάρτης δὲν εἶναι ἀπολύτως γνωστό. Φυσικὸ εἶναι οἱ μεταγενέστερες γενεὲς νὰ παρεξέκλιναν τῆς ἀρχικῆς νομοθεσίας τοῦ Λυκούργου, νὰ τὴν προσήρμοσαν περισσότερο στὶς ἀνάγκες ποὺ προῆλθαν ἀπὸ τὴν ἐξέλιξι καὶ νὰ τὴν κατέστησαν περισσότερη ἐλαστική. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ δὲν μειώνει τὴν σημασία τοῦ ἔργου τοῦ Λυκούργου. Ὑπῆρξε τὸ πνεῦμα ποὺ ἐνέπνευσεν ἕνα λαό. Καὶ γι' αὐτὸ δὲν εἶχαν ἄδικο οἱ Σπαρτιᾶται ἄν, λησμονῶντας τὴν ἀνθρώπινη προσωπικότητά του, τὸν ἐλάτρευαν ὡς Θεό. Οἱ μεγάλοι ἐμπνευσταὶ τῶν λαῶν, οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἔχουν τὴν δύναμιν νὰ ἐμφυσοῦν νέας δυνατότητας σ' ἕνα λαό, ξεπερνοῦν τὴν προσωπικότητά τους. Τὸ πνεῦμά τους, ξεπερνῶντας τὸ χρόνο τῆς πεπερασμένης ζωῆς τους, ἐκτείνεται πέρα ἀπ' αὐτὴν καὶ στὸ σημεῖο αὐτὸ ἡ δύναμίς των μετέχει τῆς θείας δυνάμεως.

Οἱ λεπτομέρειες τῆς Λυκουργείου νομοθεσίας δὲν ἔχουν σήμερα παρὰ ἱστορικὴ σημασία. Ἐκεῖνο ποὺ κυρίως ἐνδιαφέρει εἶναι οἱ βάσεις τοῦ ἔργου του, ποὺ ἦταν ἡ εὐνομία ποὺ ἐπέβαλεν, ἡ κοινωνικὴ ἐπανάστασις μὲ τὴν ὁποίαν κατώρθωσε νὰ συμφιλιώση τὰ ἀντιμαχόμενα φῦλα, νὰ ἐπιβάλη τὴν θαυμαστὴν ἐκείνην σχετικὴν ἰσοπολιτείαν, ποὺ ὑπῆρξε τὸ βάθρο πάνω στὸ ὁποῖον ἐστηρίχθη τὸ Σπαρτιατικὸ μεγαλεῖο, καὶ ἡ αὐστηρότης τῆς κοινωνικῆς ἀνατροφῆς ποὺ ἐχαλύβδωσε τὴν Σπαρτιατικὴν ψυχήν.

Ι. Ν. ΒΙΣΤΑΚΗΣ

ριξε ἕνα ἀσημένιο νόμισμα ἀπάνω στὸ τραπέζι.

Ὁ Βλαδίμηρος ποὺ δὲν μποροῦσε ἀκόμα νὰ καταλάβη ποιὸ λόγο εἶχε τούτη ἡ νυχτερινὴ ἔξοδο κοίταξε ξαφνιασμένος τὸν ἀφέντη του μ' ὅλο ποὺ ποτὲς δὲν ἐξέταζε τὸ γιατί, ὅταν τὸν πρόσταζαν κάτι. Ὁ Μιχαὴλ δὲν τὸν ἀφῆκε περισσότερο νὰ περιμένη.

— Βλαδίμηρε, θέλω ἀνάμεσα σ' ὅλους αὐτοὺς νὰ μοῦ βρῆς τρεῖς ζητιάνους ἢ ὅ,τι νἄναι... μὰ κουρελῆδες.

Κι' ἐπειδὴ ὁ δοῦλος ἔστεκε σὰν ἀποσβολωμένος...

— Δὲν κατάλαβες; τὸν ρώτησε. Νά, ἐδῶ πέρα ἐσὺ ἔχεις πολλὲς γνωριμίες. Δὲν εἶναι ἔτσι; Λοιπὸν κοίταξε καλὰ γύρω-γύρω... διάλεξε τρεῖς τέτοιους ποὺ σοῦ λέω καὶ φέρε τους ἐδῶ. Πές τους: Ὁ ἀφέντης μου σᾶς θέλει γιὰ μιὰ δουλειὰ ποὺ θὰ κερδίσετε χρήματα. Τίποτ' ἄλλο.

Κείνη τὴ στιγμὴ πλησίασε πάλι ὁ κάπελας κι' ἀπίθωσε πάνω στὸ τραπέζι μιὰ πήλινη καράφα κρασὶ καὶ κάτι μεγάλα τάσια ἀπὸ τὸ ἴδιο ὑλικό... Ἔφερε ἀκόμα καὶ τὰ ρέστα ἀπὸ τὸ ἀσημένιο νόμισμα. Μὰ ὁ Μιχαὴλ τοὔκαμε νόημα νὰ τὰ κρατήση.

Αὐτὸ φαίνεται τὸν ὑποχρέωσε σὲ τέτοιο σημεῖο ποὺ ἔσκυψε καὶ χαιρέτησε στὴ σειρὰ μιὰ δυὸ τρεῖς φορὲς βάζοντας σύγκαιρα τὸ χέρι στὸ μέρος τῆς καρδιᾶς' ὕστερα πῆρε τὸ θάρρος νὰ ρωτήση:

—Ἂν μπορῶ σὲ τίποτα νὰ βοηθήσω τ' ἀρχοντόπουλο, ἐγὼ ὁ ἀσήμαντος καὶ ταπεινός, θὰ τὸ λογαριάσω γιὰ μεγάλη μου καλοτυχιά.

Καὶ πλησιάζοντας πιὸ πολὺ ψιθύρισε στὸ αὐτὶ τοῦ Μιχαήλ:

— Κάθε δουλειὰ θέλει καὶ τὸν ἄνθρωπό της' κι' ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς ποὺ βλέπεις βρίσκονται ἄνθρωποι γιὰ κάθε δουλειά.

Ὁ Μιχαὴλ τοὔδωσε ἄλλο ἕνα ἀσημένιο νόμισμα καὶ τοῦ ὑποσχέθηκε ἀκόμα δύο ἂν τοῦ βρῆ κεῖνο ποὺ ζητοῦσε.

— Τρεῖς κουρελῆδες... ἀπόρησε ὁ κάπελας... Ὅπως θέλει ὁ ἄρχοντάς μου... Μ' ἂν πρέπη νἄχουν καὶ τίποτ' ἄλλα χαρίσματα ἐξὸν ἀπ' αὐτό, τότες νὰ τὸ ξέρω γιὰ νὰ διαλέξω τοὺς καλύτερους.

— Δὲν μοῦ χρειάζονται οἱ ἴδιοι, μὰ τὰ ροῦχα τους. Κατάλαβες;

— Καὶ βέβαια, ἀρχοντόπουλό μου, καὶ βέβαια κατάλαβα. Ὡς που ν' ἀνοιγοκλείσετε τὰ μάτια θὰ κάθωνται ἐδῶ ἀντίκρυ σας.

Ὁ Μιχαὴλ ἔχυσε κρασὶ στὸ τάσι τοῦ Βλαδίμηρου.

—Πιές, τοῦ εἶπε, πιὲς λίγο γιὰ νὰ συνέλθης. Φαίνεσαι ὁλότελα ἀποσβολωμένος. Δίχως ἄλλο πρέπει νὰ εὐχαριστήσω τὴν τύχη μου ποὺ βρέθηκε τοῦτος ὁ ὑποχρεωτικὸς ἄνθρωπος γιατὶ ἀλλοιώτικα δὲ θὰ κατάφερνα τίποτα.

Στὸ διπλανὸ τραπέζι ἄρχισε κάποιος νὰ τραγουδᾶ μὲ βραχνὴ μπάσα φωνὴ ἕνα σατυρικὸ τραγούδι:

Ἦρθε ἕνας χοντρὸς καραβοκύρης
ποὺ ἄραξε στὴ σκάλα τῆς «Ψαμμάθου»
καὶ σοὔφερε χαρίσματα
ἄνοιξε τὴν πόρτα σου νὰ τὸν καλωσορίσης.

Τέτοια τραγούδια γύριζαν πολλὰ στὰ λαϊκὰ στόματα ἀπὸ τότες ποὺ ἡ Θεοφανὼ ἀπὸ φτωχὴ κόρη κάπελα ἀνέβηκε στὸ θρόνο τοῦ Βυζαντίου. Τίποτα δὲν ἔλεγαν στὰ φανερά, μὰ ὁ καθένας καταλάβαινε τὸ κρυφό τους νόημα. Κάποτε τ' ἄκουε κανεὶς ἀπὸ πλῆθος ὁλόκληρο νὰ τραγουδοῦνται ὅπως στὸν Ἱππόδρομο λόγου χάρη στὶς μεγάλες συγκεντρώσεις. Ἡ ἐξουσία ἔκανε πὼς δὲν ἄκουε καὶ ὁ λαὸς χαιρόταν ἔτσι τὴν ἐλευθερία του καὶ ξεσποῦσε μὲ τὸν πιὸ ἄκακο τρόπο:

Ἡ βραχνὴ φωνὴ προχώρησε σὲ δεύτερη στροφή:

Ποιὸς εἶδε κόρη κάπελα παιδιὰ
ντυμένη στὸ χρυσάφι
σκύβουνε καὶ τὴ χαιρετοῦν
κι' αὐτὴ καβάλλα καμαρώνει.

Ἄλλη φωνὴ συνταίριασε μὲ τὴν πρώτη πιὸ δυνατὴ κι' ἔτσι τὸ τραγοῦδι ἀκούστηκε πάνω ἀπ' ὅλο τὸ θόρυβο ποὺ γινόταν ἐκεῖ κάτω. Ὅταν ἦρθε ἡ σειρὰ νὰ ποῦν καὶ τὸ τσάκισμα ὄχι πιὰ δυὸ μὰ δέκα εἴκοσι μπεκρῆδες ἀπὸ διάφορα μέρη τῆς ταβέρνας σμίξαν τὶς χοντροφωνάρες τους:

Φέρετε κρασὶ νὰ πιοῦμε.
κι' ὅλα ἐμεῖς θὰ σᾶς τὰ ποῦμε.

(Ἀκολουθεῖ)

1

1) Φαλαγγῖται Κομοτινῆς ἀσχολούμενοι εἰς ά
Ἑλλάδος ὑπέβαλον τὰς εὐχάς των εἰς τὴν Α
του ἑορτῇ. 3) Σκαπάνισσες Ἀθηνῶν παρακ
4) Σκαπανεῖς καὶ Σκαπάνισσαι Ἀμυνταίου
Ἄρτης. 6) Φαλαγγίτισσαι Παιανίας (Λιόπε
Κερκύρας. 8) Φαλαγγίτισσα

ΠΟΛΛΑ

3

6

5

8

νθελονοσιακὰ ἔργα. 2) Οἱ Φαλαγγῖται ὅλης τῆς
Β Υ. τὸν Διάδοχον Παῦλον ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ
ολουθοῦσαι τὸ Κουκλοθέατρον τῆς Π. Δ. Θ. Α.
Φλωρίνης 5) Ἡ ποδοσφαιρικὴ ὁμὰς τῆς Ε.Ο.Ν.
αι) 7) Φαλαγγῖται καὶ Σκαπανεῖς Ποταμοῦ
ι Μακρυχωρίου Χρυσουπόλεως.

ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ HECTOR MALOT

Χωρὶς οἰκογένεια

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὁ πατέρας μου, βλέποντας πὼς κερδίζαμε ἀρκετὰ μὲ τὸ βιολὶ καὶ μὲ τὴν ἅρπα, ἀπεφάσισε νὰ μᾶς πάρῃ καὶ μᾶς μαζί του, ἀλλὰ γιὰ μουσικούς. Καὶ μᾶς ἀνεκοίνωσε τὴν ἀπόφασί του τὴν παραμονή!

— Πᾶμε στὴ Γαλλία! μοῦ εἶπε ὁ Ματτίας. Ἂς ἐπωφεληθοῦμε ἀπὸ τὴν πρώτη εὐκαιρία ποὺ θὰ παρουσιασθῇ, γιὰ νὰ τὸ σκάσουμε!

— Καὶ γιατί νὰ μὴν ἀκολουθήσουμε τοὺς γονεῖς μου, ποὺ θὰ γυρίσουν ὅλη τὴν Ἀγγλία;

— Γιατὶ θὰ πάθουμε συμφορά.

— Μπᾶ! Στὴν Ἀγγλία μπορεῖ νὰ βροῦμε τὴν κυρία Μίλλιγκαν.

— Ἐμένα μοῦ φαίνεται πὼς πιὸ πιθανὸ εἶναι νὰ τὴ βροῦμε στὴ Γαλλία.

— Ἂς δοκιμάσουμε πρῶτα στὴν Ἀγγλία καὶ κατόπι βλέπουμε.

— Ξέρεις τί σοῦ ἄξιζε σένα;

— Τί;

— Νὰ σ' ἀφήσω καὶ νὰ γυρίσω στὴ Γαλλία μονάχος μου.

— Ἔχεις δίκηο. Καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ τὸ κάμῃς. Ξέρω πὼς δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ σὲ κρατήσω καὶ πὼς ἀπὸ μεγάλη σου καλωσύνη μένεις μαζί μου. Φύγε λοιπόν, πήγαινε νὰ ἰδῇς τὴ Λίζα καὶ νὰ τῆς πῇς...

— Ἂν τὴν ἔβλεπα, θὰ τῆς ἔλεγα πὼς εἶσαι κακὸς κι' ἀνόητος γιὰ νὰ σκέπτεσαι πὼς μπορῶ νὰ σ' ἀφήσω τώρα ποὺ εἶσαι δυστυχισμένος! Μὰ τί κακὸ εἶδες ἀπὸ μένα, γιὰ νάχῃς τέτοια ἰδέα; Πές μου, σοῦ ἔκαμα ποτὲ τίποτα; Τίποτα!... Ἐμπρὸς λοιπόν! δρόμο!

Καὶ νά μας πάλι στοὺς δρόμους, στοὺς μεγάλους δρόμους τοὺς ἐξοχικούς!

Ἀλλ' αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν εἶμαι ἐλεύθερος νὰ πηγαίνω ὅπου θέλω καὶ νὰ κάνω ὅ,τι μ' ἀρέσει: ἀκολουθῶ τὴν οἰκογένεια Δρίσκολλ. Κι' ὅμως, φεύγοντας ἀπὸ τὸ Λονδῖνο, μοῦ φαινόταν σὰ νὰ ἐλευθερωνόμουν. Δὲν θὰ ξανάβλεπα τὴν αὐλὴ τοῦ Κόκκινου Λέοντος, οὔτε τὴν καταπακτὴ ἐκείνη πού, χωρὶς νὰ τὸ θέλω, τραβοῦσε τὰ μάτια μου ἀκατανίκητα. Πόσες φορὲς ξύπνησα τὴ νύχτα τρομαγμένος, ἐπειδὴ εἶχα ἰδῆ στόνειρό μου, στὸν ἐφιάλτη μου, ἕνα κόκκινο φῶς νὰ μπαίνῃ ἀπὸ τὸ παραθυράκι μου! Ἦταν ὄνειρο, φαντασία, ἀλλ' ἀδιάφορο! Αὐτὸ τὸ φῶς τὸ εἶχα ἰδῆ μιὰ φορὰ κι' ἦταν ἀρκετὸ γιὰ νὰ τὸ αἰσθάνουμαι πάντα μπροστὰ στὰ μάτια μου, σὰ μιὰ φλόγα νὰ μὲ καίῃ!

Περπατούσαμε πίσω ἀπ' τ' ἁμάξια καὶ ἀντὶς τὶς βρωμερὲς καὶ νοσηρὲς ἀναθυμιάσεις τοῦ Μπέθναλ Γκρὴν ἀναπνέαμε τὸν καθαρὸ ἀέρα τῶν ὡραίων ἐξοχῶν ποὺ διασχίζαμε, καὶ ποὺ ἂν δὲν εἶχαν γκρὴν στόνομά τους, εἶχαν ὅμως πολὺ πράσινο γιὰ τὰ μάτια μας καὶ κελαϊδισμοὺς γιὰ τ' αὐτιά μας.

Τὴν ἴδια μέρα ποὺ φύγαμε, εἶδα πὼς πουλιόνταν τὰ ἐμπορεύματα ἐκεῖνα ποὺ εἶχαν κοστίσει ἔτσι φθηνά. Εἴχαμε φθάσει σ' ἕνα μεγάλο χωριὸ καὶ τ' ἁμάξια εἶχαν ἀραδιασθῆ στὴ μεγάλη του πλατεῖα. Κατεβάσθηκε τότε ἡ μπροστινὴ πλευρὰ κάθε ἁμαξιοῦ κι' ἐφάνηκαν ὅλα τὰ ἐμπορεύματα ποὺ ἦταν σωρευμένα μέσα.

— Ἐλᾶτε στὴ φτήνεια! ἐλᾶτε στὴ φτήνεια! φώναζε ὁ πατέρας μου στοὺς χωρικούς' πουθενὰ δὲν θὰ βρῆτε τέτοιες τιμές. Ἐπειδὴ δὲν πληρώνω ποτὲ τὶς πραμάτειες μου, γι' αὐτὸ τὶς πουλῶ τόσο φθηνά. Δὲν τὶς πουλῶ, τὶς χαρίζω! Ἐλᾶτε στὴ φθήνεια!

Κι' ἄκουγα ἀνθρώπους, ποὺ ἔβλεπαν τὶς τιμές, νὰ λένε στοὺς φεύγοντας:

— Καλέ, αὐτὰ τὰ πράγματα θὰ εἶναι κλεφτά!

— Μ' ἀφοῦ τὸ λέει καὶ μόνος του...

Ἂν ἔρριχναν τὰ μάτια τους σὲ μένα, ἡ κοκκινάδα τοῦ προσώπου μου θὰ τοὺς ἔδειχνε πόσο βάσιμες ἦταν οἱ ὑποψίες τους...

Ὁ Ματτίας τὴν παρατήρησε καὶ τὸ βράδυ, ἂν καὶ συνήθως ἀπέφευγε νὰ μοῦ μιλῇ καθαρὰ γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα, μοῦ εἶπε:

— Θὰ μπορέσῃς νὰ ὑποφέρῃς γιὰ πάντα αὐτὴ τὴ ντροπή;

— Μὴ μοῦ τὸ λές, ἂν δὲν θέλῃς νὰ τὴν αἰσθάνουμαι σκληρότερα.

— Αὐτὸ βέβαια δὲν τὸ θέλω. Θέλω μόνο νὰ γυρίσουμε στὴ Γαλλία. Σοῦ εἶπα πὼς θὰ πάθουμε συμφορά. Στὸ ξαναλέω, γιατὶ μοῦ φαίνεται πὼς δὲν θἀργήσῃ. Σήμερ' αὔριο, ἡ ἀστυνομία θὰ θελήσῃ νὰ μάθῃ πὼς ὁ μίστερ Δρίσκολλ μπορεῖ νὰ δίνῃ τόσο φτηνὰ τὶς πραμάτειες του. Καὶ τί θὰ γίνῃ τότε, σὲ παρακαλῶ;

— Ματτία, πάψε...

— Νὰ σοῦ πῶ λοιπὸν ἐγὼ τί θὰ γίνῃ; Θὰ μᾶς πιάσουν ὅλους καὶ θὰ μᾶς χώσουν στὴ φυλακή. Καὶ σένα, καὶ μένα, ποὺ δὲν κάναμε τίποτα. Γιατὶ πὼς θ' ἀποδείξουμε πὼς δὲν κάναμε τίποτα; Ποιὸς θὰ μᾶς ὑπερασπισθῇ; Μήπως δὲν τρῶμε καὶ μεῖς ψωμὶ ἀγορασμένο μὲ τὰ λεπτὰ αὐτῶν τῶν πραγμάτων;

Αὐτὴ ἡ ἰδέα ποτὲ δὲν μοῦ εἶχε περάσει ἀπὸ τὸν νοῦ. Καὶ τώρα μοῦ ἐρχόταν σὰν κατακεφαλιά. Θὰ μᾶς ἔπιαναν γιὰ κλέφτες!...

— Μὰ ἐμεῖς κερδίζουμε τὸ ψωμί μας! εἶπα, προσπαθῶντας νὰ ὑπερασπισθῶ τὸν ἑαυτό μου, ὄχι ἐναντίον τοῦ Ματτία, ἀλλὰ ἐναντίον αὐτῆς τῆς ἰδέας ποὺ μὲ κατατρόμαζε.

— Αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια, ἀποκρίθηκε ὁ Ματτίας' μὰ εἶναι κι' ἀλήθεια πὼς ἔχουμε συντροφιὰ μὲ ἀνθρώπους ποὺ δὲν κερδίζουν τὸ δικό τους. Αὐτὸ καὶ μόνο θὰ ἐξετάσουν. Καὶ θὰ καταδικάσουν μαζὶ μ' ἐκείνους καὶ μᾶς. Θὰ μ' ἐπίκραινε πολὺ νὰ καταδικασθῶ γιὰ κλέφτης, ἀλλ' ἀκόμα περισσότερο, νὰ καταδικασθῇς ἐσύ. Γιατὶ ἐγὼ δὲν εἶμαι παρὰ ἕνας φτωχὸς καὶ τέτοιος θὰ εἶμαι πάντα' ἐνῷ ἐσύ, ἅμα ξαναβρῇς τὴν οἰκογένειά σου, τὴν ἀληθινή σου οἰκογένεια, θὰ γίνῃς πλούσιος. Καὶ τί λύπη γι' αὐτή, τί ντροπὴ γιὰ σένα, ἂν καταδικαζόσουν τώρα!... Ἔπειτα, ἂν μᾶς βάλουν στὴ φυλακή, πὼς θὰ μπορέσουμε νὰ βροῦμε τὴν οἰκογένειά σου; Καὶ πὼς θὰ εἰδοποιήσουμε τὴν κυρία Μίλλιγκαν γι' αὐτὰ ποὺ σχεδιάζει ἐναντίον τοῦ Ἀρθούρου ὁ κ. Τζέϊμς;... Ρεμάκη, σὲ παρακαλῶ, ἄκουσέ με! Ἐδῶ κινδυνεύουμε. Πᾶμε νὰ φύγουμε ὅσο εἶναι καιρός!

— Φύγε σύ.

— Τὰ ἴδια πάλι! Μὰ δὲ σοῦ εἶπα; Μόνος μου δὲν φεύγω. Ἢ θὰ φύγουμε ἢ θὰ μείνουμε νὰ φυλακισθοῦμε μαζί. Κι' ἂν γίνῃ αὐτό, τότε νὰ ἰδῇς τί τύψι θὰ ἔχῃς γιὰ μένα!... Ἐπὶ τέλους, ἂν ἦσουν χρήσιμος σ' αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους θὰ καταλάβαινα τὴν ἐπιμονή σου' θὰ ἦταν κάτι ὡραῖο. Μ' αὐτοὶ δὲν σὲ χρειάζουνται καθόλου. Ὅπως ζοῦσαν καὶ πρῶτα, ἔτσι θὰ ζήσουν καὶ τώρα, χωρὶς ἐσέ. Πᾶμε νὰ φύγουμε τὸ γρηγορώτερο!

— Καλά' ἄφησέ με πρῶτα νὰ σκεφθῶ λίγες ἡμέρες, κι' ὕστερα... βλέπουμε.

— Τὸ γρηγορώτερο! Ὁ Δράκος τοῦ παραμυθιοῦ μυρίζεται τὸ ἀνθρώπινο κρέας ἀπὸ μακριά' κι' ἐγὼ τὸν κίνδυνο.

Ποτὲ τὰ λόγια, τὰ ἐπιχειρήματα, τὰ παρακάλια τοῦ Ματτία δὲν μὲ τάραξαν περισσότερο' κι' ὅταν τὰ συλλογιζόμουν, ἔλεγα μέσα μου πὼς ἦταν δειλία νὰ στέκουμαι ἔτσι μετέωρος καὶ πὼς ἔπρεπε νὰ πάρω ἐπὶ τέλους μιὰ ἀπόφασι γενναία.

Οἱ περιστάσεις ἔκαναν ἐκεῖνο ποὺ ἐγὼ δὲν τολμοῦσα νὰ τὸ κάνω μόνος μου.

Πολλὲς ἑβδομάδες εἶχαν περάσει ἀφότου φύγαμε ἀπὸ τὸ Λονδῖνο, ὅταν φθάσαμε σὲ μιὰ πόλι, ποὺ στὰ περίχωρά της ἐπρόκειτο νὰ γίνουν ἱπποδρομίες (κοῦρσες). Στὴν Ἀγγλία, οἱ ἱπποδρομίες δὲν εἶναι, ὅπως στὴ Γαλλία, διασκέδασι γιὰ τοὺς πλουσίους, ποὺ πηγαίνουν νὰ ἰδοῦν δυὸ-τρία ἄλογα νὰ παραβγαίνουν, νὰ δειχθοῦν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι καὶ νὰ χάσουν ἢ νὰ κερδίσουν μερικὰ εἰκοσάφραγκα σὲ στοιχήματα. Εἶναι ἕνα λαϊκὸ πανηγύρι, ὅπου τἄλογα δὲν ἀποτελοῦν καὶ τὸ μόνο θέαμα. Στὰ χωράφια ποὺ χρησιμεύουν γιὰ ἱπποδρόμιο, καταφθάνουν, κάποτε πολλὲς ἡμέρες πρωτήτερα, σαλτιμπάγκοι, ἀτσίγγανοι καὶ γυρολόγοι. Ἔτσι θὰ πηγαίναμε νὰ πιάσουμε θέσι σ' αὐτὴ τὴν ἐμποροπανήγυρι κι' ἐμεῖς, δηλαδὴ ἐγὼ κι' ὁ Ματτίας μὲ τὰ ὄργανά μας, κι' ἡ οἰκογένεια Δρίσκολλ μὲ τὶς πραμάτειες της.

Ἀλλ' ἀντὶ νὰ πάῃ στὸ ἱπποδρόμιο, ὁ πατέρας μου ἐπροτίμησε νὰ μείνῃ στὴν πόλι, ὅπου λογάριαζε βέβαια νὰ κάμῃ καλλίτερες ἐργασίες.

Ἐπειδὴ φθάσαμε νωρὶς καὶ δὲν εἴχαμε ἄλλη δουλειά, ὁ Ματτίας κι' ἐγὼ πήγαμε νὰ ἰδοῦμε τὸ ἱπποδρόμιο, ποὺ ἦταν σὲ κάποια ἀπόστασι ἀπὸ τὴν πόλι, σ' ἕνα μεγάλο χωράφι. Πολλὲς σκηνὲς εἴδαμε στημένες ἐδῶ κι' ἐκεῖ, καθὼς καὶ κάτι κολωνίτσες, ποὺ ἔδειχναν τὴ θέσι καὶ τὰ ὅρια τοῦ στίβου. Δὲν ἀργήσαμε νὰ φθάσουμε ἀπὸ ἕνα ἐξοχικὸ δρόμο, γυμνὸ κι' ἔρημο συνήθως, ὅπου ἔβλεπες τώρα, δεξιὰ κι' ἀριστερά, ὑπόστεγα, παράγγες, ξύλινα σπιτάκια, ταβέρνες, ξενοδοχεῖα, σκηνές, τραπέζια, ἁμάξια, πάγκους, καὶ γύρω σ' αὐτὰ ἕνα πλῆθος ἀνθρώπων μὲ γραφικώτατα κουρέλια.

Καθὼς περνούσαμε μπροστὰ ἀπὸ ἕνα καζάνι, κρεμασμένο ἐπάνω ἀπὸ μιὰ μεγάλη φωτιά, ἐγνωρίσαμε τὸ φίλο μας Μπόμπ. Ἔδειξε μεγάλη χαρὰ ποὺ μᾶς ἔβλεπε. Εἶχ' ἔλθει κι' αὐτὸς στὶς ἱπποδρομίες μὲ δυὸ συντρόφους του, γιὰ νὰ δώσῃ παραστάσεις μὲ διάφορα γυμνάσματα, σὰν κλόουν ποὺ ἦταν μιὰ φορά. Κάποιοι μουσικοὶ ὅμως, ποὺ τοῦ εἶχαν δώσει τὸ λόγο τους νὰ τὸν συνοδεύσουν, τὸν ἐγέλασαν. Καὶ χωρὶς μουσική, πὼς ἦταν δυνατὸ νὰ γίνουν γυμνάσματα; Μᾶς ἐπρότεινε λοιπόν, γιὰ νὰ μὴν πάῃ χαμένη ἡ αὐριανὴ ἡμέρα, νὰ τοῦ κάναμε τὴ χάρι ν' ἀντικαταστήσουμε τοὺς μουσικοὺς καὶ θὰ μοιραζόμαστε ἐμεῖς οἱ πέντε τὴν εἴσπραξι' ἕνα μερτικὸ μάλιστα θὰ εἶχε κι' ὁ Κάπης.

Ἀπὸ τὴ ματιὰ ποὺ μοῦ ἔρριξε ὁ Ματτίας, κατάλαβα πὼς θὰ τοῦ ἔκανα εὐχαρίστησι ἂν δεχόμουν τὴν πρότασι τοῦ Μπόμπ, καί, ἐπειδὴ ἤμαστε ἐλεύθεροι νὰ κάνουμε ὅ,τι θέλουμε, φθάνει μόνο νὰ κερδίζαμε λεπτά, τὴ δέχθηκα.

Ἀποφασίσθηκε λοιπὸν ν' ἀνταμωθοῦμε ἐκεῖ τὴν ἐπαύριο, γιὰ νὰ συνοδεύσουμε μὲ τὰ ὄργανά μας τὰ γυμνάσματα τοῦ Μπόμπ καὶ τῶν δυὸ φίλων του.

Ἀλλὰ ὅταν γυρίσαμε στὴν πόλι καὶ εἶπα αὐτὸ τὸ σχέδιο στὸν πατέρα μου, παρουσιάσθηκε μιὰ δυσκολία.

— Μοῦ χρειάζεται ὁ Κάπης, εἶπε, δὲν θὰ μπορέσετε νὰ τὸν πάρετε μαζί σας.

Αὐτὸ δὲν μοῦ ἄρεσε καθόλου! Τί τὸν ἤθελαν τὸν Κάπη; Γιὰ καμμιὰ βρωμοδουλειὰ πάλι; Ἀλλὰ ὁ πατέρας μου ἔδιωξε ἀμέσως αὐτὸ τὸ φόβο.

— Ὁ Κάπης, εἶπε, ἔχει καλὸ αὐτὶ κι' εἶναι καλὸς φύλακας. Τὸν θέλω νὰ φυλάῃ τ' ἁμάξια, γιατὶ μ' αὐτὴ τὴ φασαρία μπορεῖ νὰ μᾶς κλέψουν τίποτα. Θὰ πᾶτε λοιπὸν μόνοι σας νὰ ἐργασθῆτε μὲ τὸν Μπόμπ καὶ ἂν νυκτωθῆτε κεῖ-πέρα, θὰ ἔλθετε νὰ μᾶς βρῆτε στὸ ξενοδοχεῖο «Ἡ Μεγάλη Βαλανιδιά», ὅπου θὰ κοιμηθοῦμε, γιατὶ σκοπεύω νὰ φύγω ἀπὸ 'δῶ ἅμα βραδυάσῃ.

(Ἀκολουθεῖ)

Πήραμε πάλι τοὺς δρόμους τῆς ἐξοχῆς.

Η ΠΡΩΤΗ ΣΧΟΛΗ ΑΝΕΜΟΠΟΡΙΑΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΕ ΤΟ ΑΝΕΜΟΠΤΕΡΟ ΣΑΣ

Τὸ μόνο πράγμα ποὺ δὲν θὰ κατορθώση ποτὲ ὁ ἄνθρωπος — ἔλεγαν οἱ παλαιότεροί μας — εἶναι: «νὰ πετάξη μόνος του, χωρὶς τὴ δύναμι καὶ τὴ βοήθεια τῆς μηχανῆς». Τέτοιο θαῦμα, ποὺ μόνον ἡ μυθολογία μας ἀναφέρει — ὅλοι ξέρουμε τὴν ἱστορία τοῦ Δαιδάλου καὶ τοῦ Ἰκάρου — «δὲν θὰ γίνη», ἔλεγαν κατηγορηματικὰ οἱ ἴδιοι οἱ παλαιότεροί μας. Καὶ ὅμως τὸ θαῦμα ἔγινε καὶ συνεχίζεται καὶ εἶναι πιὰ μιὰ πραγματικότης ποὺ ὅλο καὶ τελειοποιεῖται. Ὁ ἄνθρωπος πετᾷ μόνος του, μὲ τὰ ἀνεμόπτερα, ποὺ δὲν ἔχουν μηχανὴ κι' οὔτε ἄλλη καμμιὰ δύναμι, ἀπὸ τὴν ἱκανότητα αὐτοῦ ποὺ πετᾷ, τοῦ ἀνεμοπόρου. Ἀντὶ νὰ κολλήση — νὰ ποῦμε — πτερὰ στὸ σῶμά του ὁ ἄνθρωπος, ἀνεβαίνει σὲ πτερά, στὸ ἀνεμόπτερο, ποὺ μοιάζει μὲ πουλί, ἑπομένως καὶ μὲ ἀεροπλάνο.

Στὴν ἔκθεσι τῆς Ὀργανώσεώς μας, ὅσοι τὴν ἐπεσκέφθησαν στὸ Ζάππειο, εἶδαν ἀνεμόπτερο ἀπὸ αὐτὰ ποὺ ἔχει ἡ Ε.Ο.Ν. καὶ ποὺ ἔκαναν μὲ τὰ ἴδια τους τὰ χέρια Φαλαγγῖται. Ἀνεμόπτερα ἐπίσης ἔχουν δῆ ὅλα τὰ παιδιὰ τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων ποὺ ἔχουν κέντρα Ἀνεμοπορίας. Καὶ ὅσα ὅμως δὲν εἶδαν, θὰ δοῦν πολὺ σύντομα, γιατί, ὅπως μᾶς εἶπαν, στὸ πρόγραμμα τῆς Ε.Ο.Ν. εἶναι νὰ ἀποκτήση ὄχι μόνο κάθε Περιφερειακὴ Διοίκησις, ἀλλὰ καὶ κάθε σχηματισμὸς τῆς Ε.Ο.Ν. — καὶ ὁ πιὸ μικρὸς — τὸ ἀνεμόπτερό του. Κάθε σχηματισμὸς ἀγοριῶν καὶ κοριτσιῶν. Κι' αὐτὸ γιατὶ ἡ ἀνεμοπορία δὲν εἶναι οὔτε ἐπικίνδυνο ἄθλημα, οὔτε κουραστικό, οὔτε δύσκολο. Κάθε ἄλλο μάλιστα. Εἶναι ἕνα ἄθλημα στὸ ὁποῖον δὲν μπορεῖ νὰ πάθη κανεὶς οὔτε μιὰ γκρατζουνιά, μὲ τὸ ὁποῖο διασκεδάζει κανεὶς πολὺ καὶ ποὺ ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι πολὺ-πολὺ εὔκολο, εἶναι ἄλλο τόσο καὶ πολὺ-πολὺ ὠφέλιμο, γιατὶ φέρνει ὅσους ἐπιδίδονται σ' αὐτό, στὸ ὕπαιθρο, στὸ βουνό, στὸν καθαρὸ ἀέρα καὶ στὶς ἀνεκτίμητες χάρες τῆς φύσεως.

Ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Νεολαίας, ἀφοῦ ἔκανε πολλὲς καὶ σοβαρὲς μελέτες ἐπάνω στὸ ζήτημα αὐτό, μὲ τὴν ἔγκρισι τοῦ Ἀρχηγοῦ, ξεκινᾷ σὲ μιὰ πολὺ μεγάλη προσπάθεια γιὰ νὰ ἐπιτύχη τὴν ἵδρυσι Κέντρων Ἀνεμοπορίας σὲ ὅσο τὸ δυνατὸν περισσότερα μέρη τοῦ τόπου καὶ γιὰ τὴ δημιουργία, σιγά-σιγά, μυριάδων ἀνεμοπόρων, ἀπὸ τοὺς ὁποίους θὰ μποροῦν νὰ γίνωνται ἀεροπόροι οἱ καλλίτεοροι καὶ μονάχα μὲ πρακτικὴ ἐκπαίδευσι σὲ ἀεροπλάνο ποὺ δὲν θὰ περνᾷ τὶς ... πέντε ὧρες!! Ἔτσι ἐφέτος θὰ λειτουργήση σὲ δυὸ περιόδους, στὸ Ἀνεμοπορικὸ Κέντρο τοῦ Βόλου, κατασκήνωσις ἀνεμοπόρων ποὺ δὲν θὰ εἶναι ἄλλο ἀπὸ Σχολὴ ἐκπαιδευτῶν ἀνεμοπόρων, οἱ ὁποῖοι θὰ σκορπισθοῦν ἀργότερα σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα, γιὰ νὰ χαρίσουν σὲ περισσότερα ἀγόρια καὶ κορίτσια τῆς Ὀργανώσεώς μας τὰ μυστικὰ καὶ τὶς χαρὲς τῆς ἀνεμοπορίας.

Στὴ Σχολὴ—κατασκήνωσι αὐτὴ θὰ φοιτήσουν μέλη τῆς Ε.Ο.Ν., ἀγόρια καὶ κορίτσια, σὲ δυὸ ὁμίλους. Ὁ πρῶτος ἀπὸ τὴν 1η Ἰουλίου ὡς τὶς 15 Αὐγούστου καὶ ὁ δεύτερος ἀπὸ τὶς 15 Αὐγούστου ὡς τὶς 30 Σεπτεμβρίου. Σαρανταπέντε ἡμέρας θὰ κρατήση κάθε ὁμίλου ἡ ἐκπαίδευσις. Φαντασθῆτε λοιπὸν πόσο... δύσκολα μπορεῖ νὰ γίνη κανεὶς ἀνεμοπόρος, ἀφοῦ σὲ... 45 ἡμέρες μπορεῖ νὰ γίνη ἐκπαιδευτὴς ἄλλων, δηλαδὴ πρώτης τάξεως ἀνεμοπόρος καὶ δάσκαλος ἄλλων!

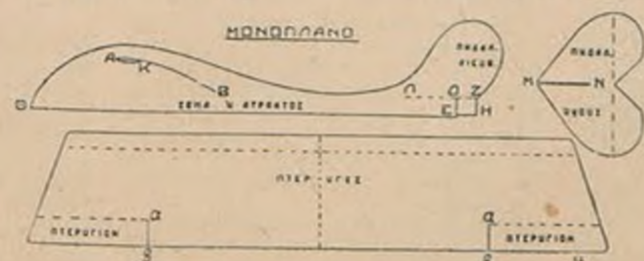
Ἀλλὰ δὲν πρόκειται νὰ περιορισθῆ ἡ Ὀργάνωσίς μας μονάχα στὴ δημιουργία ἐκπαιδευτῶν ἀνεμοπόρων. Πρόκειται ἀκόμη καὶ κυρίως νὰ κάνη τὰ παιδιὰ τῆς Ὀργανώσεως νὰ ἀγαπήσουν τόσο πολὺ τὴν ἀνεμοπορία ὥστε νὰ κάνουν μὲ προσωπική τους δουλειὰ ὅσα διὰ τὴν ἐπίδοσίν των εἰς τὸ ἄθλημα αὐτὸ θὰ τοὺς εἶναι ἀπαραίτητα. Ἀκόμη καὶ ἀνεμόπτερα, ὁποιου τύπου καὶ ἂν εἶναι αὐτά. Ὅπως ὡς τώρα, μὲ ἐντελῶς προσωπική τους ἐργασία, ἔκαναν τὰ ὑπάρχοντα ἀνεμόπτερα τῆς Ὀργανώσεως, οἱ πρῶτοι πιστοὶ τῆς ἀνεμοπορίας, οἱ πρῶτοι Φαλαγγῖται ἀνεμοπόροι.

Κι' αὐτὸ θὰ τὸ κατορθώση εὔκολα μὲ τὴ διδασκαλία κατασκευῆς προτύπων (μοντέλλων) ἀνεμοπτέρων, ποὺ εἶναι εὔκολη καὶ ἐξυπηρετεῖ δυὸ σκοπούς. Κάνει πρῶτα τὸ παιδί, ποὺ ἀσχολεῖται μὲ τὴν κατασκευὴ μοντέλλων ἀνεμοπτέρων νὰ ἀγαπήση τὴν ἀνεμοπορία καὶ ἔπειτα νὰ θέλη νὰ κάνη καὶ ἀληθινὸ μεγάλο ἀνεμόπτερο ποὺ θὰ τὸ φέρη ψηλὰ ἀπὸ τὴ γῆ, στὶς πτήσεις ποὺ τόσο διασκεδάζουν καὶ συγκινοῦν.

Μὴ νομίζετε δὲ ὅτι εἶναι δύσκολη ἡ κατασκευὴ ἑνὸς προτύπου (μοντέλλου) ἀνεμοπτέρου. Εἶναι τόσο εὔκολη ὅσο καὶ εὐχάριστη ἀπασχόλησι. Γιὰ ἀπόδειξι δίδουμε τὸ σχέδιο ἑνὸς τέτοιου προτύπου ποὺ γίνεται μὲ λεπτὸ χαρτόνι. Φυσικὰ ὑπάρχουν καὶ σχέδια προτύπων ποὺ γίνονται μὲ λεπτὸ ξύλο καὶ ἄλλα ὑλικά. Ἀλλὰ αὐτὰ θὰ τ' ἀφήσουμε γιὰ ἀργότερα. Ἄλλως τε εἴτε μὲ χαρτόνι, εἴτε μὲ ἄλλα ὑλικὰ γίνη ἕνα πρότυπο ἀνεμοπτέρου, τὸ ἴδιο εὐχάριστη εἶναι ἡ κατασκευή του καὶ τὴν ἴδια... πτητικὴ ἱκανότητα ἔχει τὸ ἀνεμοπτεράκι μας.

Ἐὰν μάλιστα δὲν ξεφύγουμε καθόλου ἀπὸ τὸ σχέδιο, θὰ δοῦμε ὅτι τὸ μικρό μας χαρτονένιο ἀνεμόπτερο μπορεῖ νὰ κάνη πτῆσι ἑκατὸν καὶ ἑκατὸν πενῆντα μέτρων!!

Ἀργότερα θὰ ἐπανέλθωμεν στὸ ἐνδιαφέρον αὐτὸ θέμα καὶ μὲ ἄλλα πιὸ δύσκολα μὲν ἀλλὰ καὶ πιὸ ὡραῖα σχέδια προτύπων ἀνεμοπτέρων. Μὲ περιγραφὰς ἀπὸ τὴν ἐργασία στὴν Κατασκήνωσι—Σχολὴ ἀνεμοπόρων καὶ ἄλλα πολὺ ἐνδιαφέροντα πράγματα γιὰ τὴν ἀνεμοπορία. Κυρίως ὅμως θὰ ἐπανέλθωμεν μὲ ὡραῖα σχέδια προτύπων ἀνεμοπτέρων. Ἔτσι κάθε παιδὶ ποὺ διαβάζει τὴ «Νεολαία», θὰ μπορῆ νὰ σχηματίση ... ἕνα δυνατὸ καὶ ὡραῖο — μὲ λογιῶν-λογιῶν ἀνεμόπτερα — ἀεροπορικὸ στόλο!

Τὸ σχέδιο ἑνὸς προτύπου ἀνεμοπτέρου, ποὺ γίνεται μὲ χαρτόνι. Τὸ σῶμα, ἡ ἄτρακτος, σχεδιάζεται φυσικὰ εἰς διπλοῦν καὶ τσακίζεται στὴ γραμμὴ Θ—Ε. Στὴ γραμμὴ Α—Κ—Β γίνεται σχισμὴ ἀπὸ τὴν ὁποία περνοῦν τὰ φτερά. Στὴ γραμμὴ Δ—Ε γίνεται σχισμὴ ἐνῷ στὶς διακεκομμένες γραμμὲς Δ—Ζ τσακίζεται γιὰ νὰ κολλήση τὸ τετράγωνο τοῦ χαρτονιοῦ (Δ—Ε—Η—Ζ) στὸ πηδάλιο, τοῦ ὁποίου ἡ σχισμὴ Μ—Ν περνᾷ ὡς τὸ βάθος τῶν διακεκομμένων γραμμῶν Λ—Ζ. Τὸ πηδάλιο, ὅπως τὸ βλέπουμε, ἔχει καθέτως διακεκομμένες γραμμές. Ἐκεῖ τσακίζεται ἐλαφρῶς..— Τὸ φτερὸ τώρα: Εἶναι τὸ ἴδιο τοῦ σχεδίου. Ὅπου ὑπάρχουν διακεκομμένες γραμμὲς τσακίζεται. Ὅπου εὐθεῖες σχίζεται. Τὸ ἀνεμόπτερο αὐτὸ γίνεται μὲ λεπτὸ χαρτόνι σὲ λίγη ὥρα. Καὶ οἱ πτήσεις του εἶναι τέλειες.

ΝΙΚΟΣ ΚΑΠΙΤΣΟΓΛΟΥ

Η ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

Σήμερα θὰ ὁμιλήσωμε διὰ τὸ σπουδαιότερον ζήτημα τοῦ φιλοτελιστοῦ, πῶς δηλαδὴ καταρτίζεται ἐπιτυχῶς μία συλλογὴ γραμματοσήμων.

Τὰ εἴδη τῶν συλλογῶν εἶναι πολλὰ καὶ διάφορα καὶ ἐξαρτῶνται ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὴν ὄρεξι καὶ τὰ μέσα ποὺ ἔχει εἰς τὴν διάθεσίν του κάθε συλλέκτης. Ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ κάμη γενικὴν συλλογήν, συγκεντρώνων ἀπὸ ἓν μόνον ὅλα τὰ γραμματόσημα τοῦ κόσμου. Μὲ αὐτὴν κυρίως ἀρχίζουν οἱ ἀρχάριοι, οἱ ὁποῖοι μαζεύουν κάθε εἴδους γραμματόσημον ποὺ εὑρίσκουν. Ἡ συλλογὴ αὐτὴ εἶναι πολὺ δύσκολη καὶ ἀπαιτεῖ πολλὰ χρήματα, διότι ὑπολογίζονται ὅλα τὰ γραμματόσημα τοῦ κόσμου πλέον τῶν ἑβδομήκοντα χιλιάδων! Ἔχει ὅμως τὸ καλὸν ὅτι ποτὲ δὲν γεμίζει, καὶ διαρκῶς ὁ συλλέκτης ἱκανοποιεῖ τὴν εὐχαρίστησίν του μὲ τὸ νὰ εὑρίσκη πάντοτε γραμματόσημα ποὺ τοῦ λείπουν, καὶ νὰ συμπληρώνη τὴν συλλογήν του.

Ἄλλο εἶδος συλλογῆς, τελείως ἀντίθετον μὲ τὴν πρώτην, εἶναι ἡ «εἰδικευμένη», ποὺ ἀφορᾷ ἕνα μόνον Κράτος. Αὐτὴ δὲν περιλαμβάνει μόνον ἀπὸ ἓν γραμματόσημον ποὺ ἐξέδωκε τὸ Κράτος, ἀλλὰ καὶ ὅλας τὰς ποικιλίας του εἰς χρώματα, εἰς δαντέλλες, εἰς διαφορές, διάφορα λάθη τῶν ἐκδόσεων, σφραγισμένα καὶ καινουργῆ, ἐπὶ φακέλλων, κατὰ ζεύγη, εἰς τετράδας καὶ εἰς φύλλα ἀκόμη ὁλόκληρα, εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἶναι δυνατὴ καὶ ἡ μελέτη ἀκόμη τῶν διαφόρων ἐκδόσεων ἀπὸ τὸ περιεχόμενον μιᾶς τοιαύτης συλλογῆς.

Εἰδικευμέναι συλογαὶ τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἀρκεταί, ὅλοι δὲ σχεδὸν οἱ συλλέκται, ποὺ εἶναι μέλη τῶν φιλοτελικῶν μας Ὀργανώσεων, ἐπιδίδονται εἰς τὸν καταρτισμὸν τοιούτου εἴδους συλλογῶν. Ὄχι δὲ μόνον Ἕλληνες ἀλλὰ καὶ πολλοὶ εἰδικευμένοι συλλέκται ὑπάρχουν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, οἱ ὁποῖοι προσειλκύσθησαν ἀπὸ τὴν καλλιτεχνικὴν ἐμφάνισιν τῶν Ἑλληνικῶν γραμματοσήμων τοῦ πρώτου τύπου (μεγάλη κεφαλὴ Ἑρμοῦ), καὶ τῶν ὁποίων αἱ συλλογαὶ ἐβραβεύθησαν εἰς τὰς φιλοτελικὰς Ἐκθέσεις Παρισίων, Ν. Ὑόρκης, Βιέννης, Βερολίνου κ.τ.λ., ὅπως ἐβραβεύθησαν καὶ τῶν ἰδικῶν μας κ. κ. Δ. Ἀργυροπούλου, Ἀλιφέρη, Γαρᾶ καὶ Ἀσημακοπούλου.

Ἡμεῖς συνιστῶμεν καὶ συμβουλεύομεν τοὺς ἀναγνώστας μας νὰ καταρτίσουν τὸ τρίτον εἶδος, τὸ καὶ προτιμότερον, τῆς συλλογῆς. Μιᾶς ὁμάδος Κρατῶν μικρᾶς ἢ μεγάλης. Ἠμποροῦν νὰ κάμουν π.χ. συλλογὴν τῶν γραμματοσήμων μόνον τῆς Εὐρώπης, ἢ τῶν ἀποικιῶν. Ἠμποροῦν ὅμως νὰ κάμουν καὶ μόνον τῶν Βαλκανικῶν καὶ τῶν Μεσογειακῶν Κρατῶν, ἡ ὁποία εἶναι ἀρίστη εἰς ἐμφάνισιν καὶ εὐκόλως εὑρίσκει κανεὶς τὰ γραμματόσημα τῶν χωρῶν αὐτῶν ἐδῶ. Εἰς τὰ Βαλκανικὰ Κράτη θὰ ὑπολογίση, ἐκτὸς τῶν Κρατῶν τῆς Διαβαλκανικῆς Συνεννοήσεως (Ἑλλὰς — Τουρκία — Γιουγκοσλαυΐα — Ρουμανία), καὶ τὸ ἀνύπαρκτον πλέον Μαυροβούνιον, τὴν Βοσνίαν ἡ ὁποία ἔχει ὡραιότατα γραμματόσημα, τὴν Κρήτην, τὴν Ἤπειρον, τὴν Θράκην, ὅλα τὰ γραφεῖα τοῦ Λεβάν, διὰ τὰ ὁποῖα θὰ μᾶς ἀπασχολήση χωριστὸν ἄρθρον ἀργότερα, χωρὶς νὰ παραλείψη καὶ ὅλας τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου καὶ τῆς Μεσογείου.

Ἂν θέλη νὰ τὴν ἐπεκτείνη περισσότερον, ἠμπορεῖ νὰ συγκεντρώση καὶ τὰ γραμματόσημα τῆς Αἰγύπτου, τοῦ Σουδάν, τῆς Παλαιστίνης, Κιλικίας, Συρίας, Μεγάλου Λιβάνου καὶ Ἰράκ, ἀπὸ τὰ ὁποῖα εὔκολα εὑρίσκομεν ἐδῶ.

Ἠμπορεῖ ἀκόμη κανεὶς νὰ περιορίση τὴν συλλογήν του αὐτὴν καὶ κατὰ χρόνον. Νὰ μὴ συλλέγη δηλ. τὰ παλαιά, ἀλλὰ ν' ἀρχίση ἀπὸ τὸ 1900 καὶ ἐφεξῆς, ἢ ἀπὸ τὸ 1910, ἢ 1920. Ὅλα αὐτὰ εἶναι ζητήματα τῆς διαθέσεως τοῦ συλλέκτου καὶ τῶν χρηματικῶν μέσων ποὺ διαθέτει.

Ἡ συλλογὴ ὅμως προϋποθέτει κατάλληλον λεύκωμα γραμματοσήμων, τὰ ὁποῖα ἔχουσι τὰς σελίδας ὅλων τῶν ἐκδοθέντων γραμματοσήμων κάθε Κράτους καὶ κατὰ θέσεις συμμετρικάς, ὥστε ὅταν γεμίζουν νὰ παριστάνουν ἔκθεσιν ζωγραφικῶν πινάκων πλαισιωμένων ἁρμονικά. Τοιαῦτα λευκώματα καὶ εἰδικῶς διὰ τὰ γραμματόσημα τῶν Ἑλληνικῶν μερῶν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἔχουν ἐκδοθῆ ἀπὸ εἰδικὰ καταστήματα τῶν Ἀθηνῶν. Ἠμπορεῖτε ὅμως νὰ μεταχειρισθῆτε στὰς ἀρχάς, ἕως ὅτου συνηθίσετε, καὶ κόλλες εἰδικοῦ χαρτιοῦ μὲ μικρὰ τετραγωνίδια, ὅπου ἐπικολλᾶτε κατὰ σειρὰν τὰ γραμματόσημα κάθε σειρᾶς, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὰ πρῶτα, μὲ ὅλην τὴν δυνατὴν καλαισθησίαν ποὺ σᾶς διακρίνει. Καὶ ἀπὸ τὰ φύλλα αὐτὰ πωλοῦν οἱ ἔμποροι καὶ τὰ χαρτοπωλεῖα, ὅπως ἀκόμη καὶ εἰδικὰ δεσίματα διὰ τὰς συλλογὰς αὐτάς.

Θηλ. σελίδες

* ΤΟ ΔΕΛΤ Ο ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ *

«Κοινωνίαι, αἱ ὁποῖαι ἐμφοροῦνται ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ τὸ αἴσθημα ὅτι ἀποτελοῦν ἓν σύνολον καὶ βαδίζουν πρὸς τὸν ἅγιον σκοπὸν τῆς ἀλληλεγγύης, αὐταὶ εἶναι ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι συγκροτοῦν Ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρά!».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Νέο κορίτσι,

Ἀγαπητή μου Φαλαγγίτισσα,

Κάποιος σοφὸς τῆς Ἄπω Ἀνατολῆς, ἀπὸ κείνους ποὺ ἄντλησαν τὴ σοφία τους ὅλοι οἱ σοφοὶ καὶ ὅλες οἱ θρησκεῖες εἶπε: «Ἄνθρωπε μοίρασε τὴ χαρά σου μὲ τὸν πλαϊνό σου, γιὰ νὰ γίνη διπλῆ χαρά. Μοίρασε τὴ λύπη σου γιὰ νὰ γίνη μισὴ λύπη!»

Εἶναι μιὰ ἀλήθεια ἀναμφισβήτητη, μιὰ σοφία πολὺ βαθειά! Μπορεῖ κανεὶς ἀναλύοντας τὶς μικρὲς αὐτὲς φράσεις νὰ γράψη τόμους μεγάλους καὶ πολυσήμαντους. Ἐμεῖς θυμηθήκαμε μόνο αὐτὴ τὴν ἀλήθεια γιὰ νὰ στηρίξουμε ἀπάνω της τὰ λόγια τοῦ Ἀρχηγοῦ μας, ποὺ ἔμμεσα ἔχουν πολλὴ σχέσι μὲ τὰ παραπάνω. Καὶ παραθέσαμε τὰ λόγια του αὐτὰ στὴ μικρή μας σημερινὴ γραφτὴ κουβεντοῦλα γιατὶ εἶναι ἐπίκαιρα καὶ σὰν προγραμματικὰ σ' ὅλες του τὶς πράξεις. Εἶναι σὰν νὰ ποῦμε ἡ ὁμολογία τῆς πίστεώς του, τὸ ἰδεολογικὸ πρόγραμμα τῆς κατευθύνσεώς του.

. . . .

Στὴν ἀρχὴ τῆς ἑβδομάδος τμήματα τῆς Ε. Ο. Ν. ἀπὸ τοὺς διαφόρους ὑποτομεῖς ἐπισκέπτονταν τὰ σπίτια τῆς συνοικίας των καὶ μοίραζαν τὶς ὑπεύθυνες δηλώσεις γιὰ τὴ λῆψι τῶν δελτίων τροφίμων. Ἔδιναν εὐγενικὰ ἀπαντήσεις στὰ ἐρωτήματα, συμβούλευαν καὶ ἐξηγοῦσαν. Ὅλες βέβαια θὰ ξέρετε τὴ σημασία τοῦ δελτίου αὐτοῦ σήμερα.

Ὁ πόλεμος ἔφθασε ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα μας καὶ ἡ φρόνησι μᾶς ἐπιβάλλει νὰ πάρουμε μερικὰ προφυλακτικὰ μέτρα. Καὶ μεῖς ὡς οἰκοδέσποινες θὰ κάναμε τὸ ἴδιο ποὺ κάνει τώρα τὸ Κράτος μας, ἂν μᾶς παρουσιάζονταν κάποια ἀνάγκη. Ἂν μᾶς ἔλεγαν ξαφνικά. Δὲν ξέρουμε πότε θὰ μᾶς φέρη ὁ βουτυρᾶς μας τὸ βούτυρο. Θὰ κοιτάζαμε νὰ ἐλαττώσουμε ὅσον τὸ δυνατὸν τὴ χρῆσι τοῦ εἴδους αὐτοῦ, μεταχειριζόμενες ἴσως καὶ περισσότερο λάδι ὡς ποὺ νὰ μᾶς φέρουν τὸ νέο βούτυρο. Κι' ὅπως μιὰ οἰκοδέσποινα φροντίζει μὲ πολλὴ περίσκεψι γιὰ τὴν ἐπάρκεια τῆς διατροφῆς τῆς οἰκογενείας της, ἀπαράλλαχτα κι' ἕνα Κράτος μὲ καλὴ καὶ νοικοκυρεμένη διοίκησι.

Τὸ δελτίο εἶναι ἕνα εἶδος προφυλάξεως.

Ἀφῆστε τοὺς μεμψίμοιρους νὰ γκρινιάζουν καὶ νὰ λένε ἴσως ἀνοησίες. Κι' ἂν ἡ μητέρα σας ἢ ἡ ἀδελφή σας ἀρχίζουν νὰ φοβοῦνται ὅτι θὰ στερηθοῦν κάτι στὸ νοικοκυριό τους, δῶστε τους σεῖς εὔγλωττα νὰ καταλάβουν, ὅτι εἶναι ἡ μεμψιμοιρία ἄρνησι καὶ ὅτι φανερώνει ἀδυναμία χαρακτῆρος καὶ ψυχῆς.

Τονῶστε τις σεῖς μὲ τὴ δική σας δύναμι καὶ αἰσιοδοξία. Κι' ἂν μᾶς λάχη ἀνάγκη κάποτε πρέπει νὰ τὴν περάσουμε χωρὶς παράπονο. Γιατὶ ἡ γρίνια καὶ ἡ μεμψιμοιρία δὲν μᾶς ἀφήνουν νὰ κατεβάσουμε ἥσυχα καὶ τὴ μπουκιὰ ποὺ ἔχουμε. Ἔπειτα δὲν ἔχει τόση σημασία τὸ χαμόγελό μας κι' ἡ καλή μας διάθεσι στὶς εὐτυχισμένες καὶ εὐάρεστες στιγμὲς τῆς ζωῆς, ὅσο ἀξίζει σὲ μιὰ δύσκολη καὶ στενὴ ἐποχή.

Ἔπειτα τὸ δελτίο αὐτὸ δὲν δόθηκε μονάχα σὲ μᾶς καὶ στὴν οἰκογένειά μας. Δόθηκε σ' ὅλη τὴν Ἀθήνα καὶ θὰ δοθῆ σὲ λίγο σ' ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ ἄκρου σὲ ἄκρο. Τὸ δελτίο αὐτὸ ποὺ κρατᾶμε στὰ χέρια μας εἶναι σὰν ἕνα σοβαρὸ συμβόλαιο τῆς κοινῆς τύχης μας μὲ ὅλο μας τὸ λαό! Ὅλα τὰ ὑλικὰ ἀγαθὰ — ὅσο εἶναι ἀνάγκη σήμερα νὰ διανεμηθοῦν μὲ τάξι καὶ προσοχὴ — θὰ μοιρασθοῦν ἐξ ἴσου μὲ αὐστηρὴ δικαιοσύνη σὲ πλούσιους καὶ σὲ φτωχούς. Κανεὶς ποὺ θὰ μπορῆ νὰ διαθέτη περισσότερα λεπτὰ δὲν θὰ μπορέση καὶ νὰ ἀποθηκεύση περισσότερα ἀγαθά. Εἶναι τὸ δελτίο λοιπὸν μιὰ ἐγγύησι κι' ἕνα ντοκουμέντο γιὰ τὴν ἀλληλεγγύη τοῦ λαοῦ μας. Θὰ μοιράζουμε τὰ ὑλικά μας ἀγαθὰ δίκαια καὶ ἴσα. Ὑπάρχουν πολλά, θἄχουμε ὅλοι ὅσα θέλουμε, ὑπάρχουν λιγώτερα, θἄχουμε ὅλοι λιγώτερα.

Μοιρασμένη τὴ χαρά, μοιρασμένη καὶ τὴ λύπη.

Γι' αὐτὸ τὸ δελτίο ἂς γίνη στὰ χέρια μας ἕνα διαβατήριο γιὰ τὴν ἰδανικὴ χώρα τῆς λαϊκῆς μας ἀλληλεγγύης.

Ποτὲ μὲ γραφτὰ καὶ μὲ λόγια δὲν θὰ μπορούσαμε νὰ φθάσουμε ὡς αὐτοῦ, ὅσο τώρα μὲ τὴν ἐξάσκησι, γιὰ τὸ συναίσθημα αὐτὸ τῆς ἀλληλεγγύης καὶ τῆς κοινῆς τύχης. Καὶ εἶναι ἅγιος ὁ σκοπὸς αὐτός, γιατὶ αὐτὸς ὅπως λέγει ὁ Ἀρχηγός μας δίνει κοινωνίες ποὺ συγκροτοῦν ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρά.

Ἂς τὸ πάρουμε λοιπὸν ἔτσι τὸ ζήτημα κι' ἂς σβήσουμε κάθε τυχὸν δυσθυμία ποὺ φύτρωσε ἄθελα στὴν καρδιά μας. Τὸ δελτίο μᾶς ἐγγυᾶται ὄχι μοναχὰ τὴ διατροφὴ τῆς οἰκογενείας μας, ἀλλὰ μᾶς ἀσκεῖ πρὸς τὴ μεγίστη τῶν λαϊκῶν ἀρετῶν, τὴν ἀλληλεγγύη ποὺ ποτὲ ἀπὸ τὰ βιβλία δὲν μπορέσαμε νὰ μάθουμε καὶ πρὸ παντὸς νὰ ἐφαρμόσουμε. Πολλὲς φορὲς ἀπὸ ἀνάγκη ξεπήδησαν μεγάλα ὀφέλη γιὰ τὴ ζωὴ τῶν λαῶν. Μιὰ εἶναι καὶ ἡ σημερινὴ μὲ τὸ δελτίο. Μᾶς κάνει πιὸ γεροὺς καὶ πιὸ σταθερούς, γιατὶ μᾶς κάνει ἀλληλέγγυους. Μᾶς γεμίζει πίστι πρὸς τοὺς Ἡγέτας τοῦ Κράτους μας, γιατὶ σήμερα βλέπουμε ἀπτὰ τὴ φροντίδα γιὰ ὅλους μας χωρὶς ἐξαίρεσι καὶ τὴ δικαιοσύνη του χωρὶς μεροληψία.

Σ. Κ.

Ἡ εὐλογία τῆς γῆς μας

Ἴσως νὰ μὴ σᾶς ἐνδιαφέρουν ποτὲ τὰ δελτία τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς τῆς χώρας μας. Ἴσως νὰ μὴ ρίξατε ποτέ σας μιὰ ματιὰ σὲ ἀριθμοὺς καὶ δελτία γεωργικά. Κι' ὅμως πόσο μεγάλη σημασία ἔχουν κι' αὐτὰ καὶ πόσο μᾶς ἀνακουφίζουν τὴν ψυχὴ καὶ μᾶς διώχνουν τοὺς φόβους στὶς τωρινὲς κακὲς ἐποχές, ποὺ κάθε χώρα θὰ ἤθελε νὰ εἶναι αὐτάρκης. Τώρα ποὺ ἄρχισε τὸ ψωμὶ νὰ μᾶς δίνεται μὲ δελτίο δὲν εἶναι ἄσκοπο ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ νὰ πληροφορηθοῦμε πὼς ἡ γῆ μας, ἡ ἀγαπημένη μας ἑλληνικὴ γῆ, ἔρχεται καλὴ καὶ βολικὴ νὰ μᾶς βοηθήση στὶς δύσκολες μέρες μας. Ὁ ἀγροτικὸς κόσμος, ποὺ γιὰ τὴν ἀνύψωσί του καὶ τὴ διαφώτισί του φροντίζει τόσο πολὺ ὁ καλός μας Κυβερνήτης, ἀγάπησε τώρα ἐξαιρετικὰ τὴ γῆ αὐτὴ καὶ τὴν περιποιεῖται. Κι' αὐτὴ ἀνταποδίδει τὴ φροντίδα αὐτὴ καὶ τὰ χάδια.

Ἡ Ἑλλὰς σήμερα χάρις στὸ πρόγραμμα τῆς Κυβερνήσεως δὲν θὰ στερηθῆ τὸ ἀπολύτως ἀναγκαῖο, τὸ ψωμί της. Σύμφωνα μὲ τὶς προβλέψεις τῶν εἰδικῶν ἡ ἐσοδεία τοῦ σιταριοῦ θὰ εἶναι καὶ ἐφέτος καλὴ παρ' ὅλους τοὺς φόβους ποὺ εἶχαν ἐκδηλωθῆ ἐξ αἰτίας τῶν βροχῶν τοῦ Μαΐου καὶ Ἰουνίου. Ἔτσι θὰ ἔχομε ἕνα μέγιστον ποσοστὸν τοῦ σιταριοῦ ποὺ χρειάζεται ὁ τόπος ἀφοῦ μάλιστα ἀπὸ τώρα μὲ τὴν ἐπιβολὴ τοῦ δελτίου τὸ ψωμὶ θὰ ξοδεύεται μὲ οἰκονομία. Αὐτὸ μᾶς χαροποιεῖ καὶ μᾶς δίνει μιὰ μεγάλη παρηγοριὰ γιὰ τοὺς μελλοντικοὺς μῆνας, ποὺ δὲν ξέρουμε πῶς θὰ ἐξελιχθοῦν τὰ πράγματα μὲ τὸν πόλεμο καὶ μὲ τὸν ἐμποδισμὸ τοῦ ἐφοδιασμοῦ μας ἀπὸ τὸ ἐξωτερικό.

Ἔτσι, ἂς ἀγαποῦμε, ὅπως τῆς πρέπει, τὴν ἑλληνικὴ γῆ μας, ποὺ μᾶς δίνει καὶ μᾶς ἐξασφαλίζει τὸ ψωμὶ τῶν παιδιῶν μας!

Των μικρούλων

✳ ΠΩΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ ΠΑΙΖΟΝΤΑΣ ΝΑ ΥΦΑΝΟΥΝ ✳

Γιὰ νὰ γίνῃ ἡ πρόχειρη αὐτὴ ὑφαντικὴ χρειαζόμαστε ἕνα τελάρο (γιὰ τελάρο μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθῇ τὸ ξύλινο περιθώριο μιᾶς πλάκας, μιὰ κορνίζα στενὴ κλπ.), μιὰ σαΐτα τοῦ φιλέ, ὄχι λεπτή, καὶ χρωματιστὰ μαλλιὰ ἢ μετάξια τοῦ ἰδίου πάχους πάντοτε.

Ἀρχίζομεν κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον: Τοποθετοῦμε πάνω στὸ τελάρο τὰ στημόνια περνῶντάς τα πάνω ἀπὸ τὶς δυὸ ἀπέναντι πλευρές του καὶ φροντίζοντας, ὥστε τὰ νήματά τους νὰ εἶναι πάντοτε ζυγά, καὶ νὰ μένῃ ἀρκετὸ διάστημα (περίπου 3 ἑκ.) δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἀπὸ τὰ στημόνια ὡς τὶς πλευρὲς τοῦ τελάρου, γιὰ νὰ περνᾷ ἐλεύθερη ἡ σαΐτα.

Γιὰ στημόνια μπορεῖ νὰ χρησιμοποιήσουμε περισσότερα χρώματα ἀπὸ ἕνα, τὰ ὁποῖα θὰ συνδυάσωμε ἀνάλογα μὲ τὸ γοῦστο μας, ὁ κόμπος ὅμως τοῦ ἑνώματος τῶν δύο χρωμάτων θὰ φροντίζωμε ὥστε νὰ πέφτῃ πάνω στὴν κορνίζα τοῦ τελάρου. Δὲν πρέπει νὰ εἶναι πολὺ πυκνὰ τοποθετημένα τὰ στημόνια, γιατὶ δὲν γίνεται καλὸ τὸ ὑφαντό, πάντως ὅμως πρέπει νὰ φροντίζωμε οἱ ἀποστάσεις τους νὰ εἶναι κανονικές.

Ὕφανσις. Γεμίζομε τὴ σαΐτα μὲ ὁποιο χρῶμα μαλλὶ θέλουμε, ἀπὸ τὰ χρώματα τῶν στημονιῶν (καλὸν εἶναι νὰ ἀρχίσωμεν τὴν ὕφανσι μὲ τὴ σειρὰ τῶν χρωμάτων ποὺ ἀκολουθήσαμε στὰ στημόνια). Δένομε τὴν ἄκρη τοῦ μαλλιοῦ στὴν δεξιὰ ἄκρη τοῦ τελάρου καὶ ἀρχίζομε νὰ ὑφαίνωμε παίρνοντας ἕνα πάνω ἕνα κάτω τὰ στημόνια. Κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν στὸ τέλος τῆς σειρᾶς θὰ δοῦμε πῶς τὰ στημόνια ποὺ ἦταν ἀπὸ τὸ κάτω μέρος τοῦ τελάρου ἦρθαν ἀπὸ πάνω. Γιὰ νὰ γυρίσωμε θὰ περάσωμε τὸ ὑφάδι μας πάνω ἀπὸ τὸ ξύλινο περιθώριο. Ἡ δεύτερη σειρὰ εἶναι πολὺ εὔκολη, γιατὶ δὲν χρειάζεται νὰ περάσουν ἕνα - ἕνα τὰ στημόνια. Ὅταν ἡ πρώτη σειρὰ εἶναι κανονικὰ δουλεμένη, δηλαδὴ ἕνα πάνω ἕνα κάτω τὰ στημόνια, τότε στὴ δεύτερη σειρὰ ἡ σαΐτα βρίσκει ἀνοικτὸ δρόμο ἀπὸ τὸ κάτω μέρος τοῦ τελάρου, ὅπως στὸν ἐργαλειό. Τὴ δεύτερη καὶ τὶς ἑπόμενες σειρὲς τὶς τακτοποιοῦμε κοντὰ στὶς προηγούμενες μ᾽ ἕνα ἀραιὸ κτένι.

Ὅταν ὑφάνωμε ἀπὸ τὸ χρῶμα αὐτὸ ὅσο θέλουμε, περνοῦμε στὴ σαΐτα μας ἄλλο χρῶμα καὶ συνεχίζουμε ὡς τὸ τέλος τὴ δουλειά μας κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο, ἀλλάζοντας στὶς κανονικὲς ἀποστάσεις τ᾽ ἀνάλογα χρώματα, κι᾽ ἐδῶ πρέπει νὰ φροντίσωμε οἱ κόμβοι τῶν δύο χρωμάτων νὰ πέφτουν πάνω στὴν κορνίζα τοῦ τελάρου.

Τὰ σχέδια ποὺ μποροῦμε νὰ ἐπιτύχουμε στὴ δουλειὰ αὐτὴ εἶναι γραμμὲς φαρδειές, στενὲς ἢ καρρὲ μικρὰ καὶ μεγάλα.

Ὅταν τελειώσῃ ἡ δουλειά μας, τὰ ὑφάδια ποὺ περάσαμε πάνω ἀπὸ τὸ τελάρο τὰ κόβομε ἴσια καὶ τὰ δένομε κρόσια.

Κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο μποροῦμε νὰ ὑφάνωμε καὶ κασκόλ, μὲ τὴν διαφορὰ ὅτι τὸ τελάρο μας θὰ εἶναι στενόμακρο καὶ ἀνάλογο μὲ τὸ φάρδος καὶ τὸ μῆκος ποὺ θέλουμε νὰ δώσωμε στὸ κασκόλ. Κατὰ τὴν ὕφανσι ὅμως ἐδῶ ἡ σαΐτα δὲν θὰ περνᾷ πάνω ἀπὸ τὰ πλαϊνὰ ξύλα τοῦ τελάρου, ἀλλὰ θὰ γυρίζῃ ἀμέσως, γιὰ νὰ σχηματίσῃ τὴν οὔγια. Γιὰ νὰ διατηροῦμε πάντα τὸ ἴδιο πλάτος στὸ ὑφαντό μας, τὸ συγκρατοῦμε συχνὰ μὲ κλωστές, στὶς πλευρὲς τοῦ τελάρου.

Στὴν ἐπάνω καὶ κάτω ἄκρη τοῦ ὑφαντοῦ θὰ κάνωμε τὰ κρόσια.

Ὕπαιθρο

Ὅσες φορὲς κι᾽ ἂν μιλήσουμε γιὰ τὸ ὕπαιθρο, ὅσα κι᾽ ἂν γράψουμε γιὰ τὸν φρέσκο ἀγέρα καὶ γιὰ τὸν ἥλιο, πάλι δὲν θὰ μπορέσουμε νὰ τονίσουμε ἀρκετὰ τὶς καλὲς ἰδιότητες ποὺ ἔχουν ὅλα αὐτὰ γιὰ τὴν ὑγεία μας.

Γι᾽ αὐτὸ ἂς μὴν ἀφήνουμε καμμιὰ εὐκαιρία ἀνεκμετάλλευτη. Ἂς βγαίνουμε ὅσο καὶ ὅπως μποροῦμε στὸ ὕπαιθρο. Ἂς προσπαθήσουμε μόνο τώρα στὴν ἀρχὴ νὰ μὴν ἐκτεθοῦμε ἀπότομα στὸν ἥλιο, πρᾶγμα ποὺ μπορεῖ νὰ μᾶς κάμῃ κακό, νὰ μᾶς προξενήση ἐγκαύματα, νὰ μᾶς φέρῃ πυρεττὸ καὶ ἡλίασι. Σὲ ὅλα μας ἂς εἴμαστε μετρημένες, σὰν γνήσιες ἀπόγονοι ἐκείνων ποὺ εἶχανε ὡς ἀρχὴ τὸ «μηδὲν ἄγαν» καὶ «πᾶν μέτρον ἄριστον».

Ἂς μὴ τὸ ξεχνοῦμε λοιπὸν καὶ στὸ ἡλιόλουτρό μας. Ἐδῶ σᾶς παραθέτουμε καὶ δυὸ νόστιμα κουστούμια γιὰ τὴ δουλειὰ αὐτή. Μποροῦν νὰ φορεθοῦν στὴν ἀκρογιαλιὰ καὶ στὸ βουνό, γενικὰ στὸ ὕπαιθρο. Εἶναι χαριτωμένα καὶ εὐπρεπῆ. Γίνονται ἀπὸ κρετὸν ἢ ἀπὸ ἁπλὸ λινὸ πλουμιστό.

Τὰ παρκέ σας

Τώρα ποὺ τὰ χαλιὰ σηκώθηκαν καὶ τὰ παρκέ μας ἔμειναν γυμνά, χρειάζεται νὰ τὰ σκεφθοῦμε καὶ νὰ τὰ περιποιηθοῦμε κάπως.

«Τὰ πατώματα, εἶπε κάποιος γιατρός, εἶναι ἐξαίρετοι φορεῖς μικροβίων». Γι᾽ αὐτὸ πρέπει νὰ διατηροῦνται ὅσο μπορεῖ περισσότερον καθαρά. Τὸ καλύτερο ἀπ᾽ ὅλα πρέπει νὰ εἶναι παρκεταρισμένα. Τὰ κερωμένα πατώματα διατηροῦνται καλύτερα ἀπὸ τὰ πατώματα τὰ σκέτα. Εἶναι ὑγιεινότερα, γιατὶ ἀπορροφοῦν λιγώτερη σκόνη, τὸ κέρωμα τὰ προφυλάσσει ἀπὸ τὴν ὑγρασία, ἡ δὲ τερεβινθίνη ἡ περιεχομένη εἰς τὸ ἀνκοστίκ, ποὺ τὰ κερώνουμε, παίζει ρόλον ἀπολυμαντικοῦ. Πατώματα ἀπὸ σκληρὸ ξύλο εἶναι τὰ πλέον κατάλληλα διὰ παρκέ, γιατὶ σ᾽ αὐτὰ μποροῦμε νὰ ἐπιτύχουμε λεία καὶ γυαλιστερὴ ἐπιφάνεια, ἡ ὁποία κοντὰ στὰ ἄλλα, δίνει τόση εὐμορφιά.

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

ΤΟ ΧΡΥΣΟ ΒΕΡΓΙ

Ἦταν μιὰ φορὰ ἕνας πραμματευτὴς ποὺ εἶχε τρεῖς θυγατέρες. Αὐτὸς ὁ πραμματευτὴς ἔκανε ἐμπόριο μὲ τὶς Ἰνδίες.

Σὰν κίνησε καμμιὰ φορὰ νὰ πάη γιὰ τὶς Ἰνδίες, τὸν παρεκάλεσαν οἱ τρεῖς θυγατέρες του, ἡ μία νὰ τῆς φέρη ἕνα φόρεμα Ἰνδικό, ἡ ἄλλη ἕνα φακιόλι κι' ἡ μικρότερη τὸ χρυσὸ βεργί. Καὶ τὸν καταράστηκαν, ἂν δὲν τοὺς τὰ φέρη νὰ μὴ κινήση τὸ καράβι του.

Σὰν πῆγε λοιπὸν στὶς Ἰνδίες ἀγόρασε διάφορες πραμμάτειες ὅσες ἤθελε, καὶ πῆρε καὶ τῶν δυὸ θυγατέρων του ἐκεῖνα ποὺ τοῦ ζήτησαν. Μόνον τῆς μικρότερης τὸ χρυσὸ βεργὶ λησμόνησε.

Καθὼς κίνησε νὰ φύγη ἀπ' τὶς Ἰνδίες, μ' ὅλο ποὺ ἦταν καλὸς καιρός, δὲν κινοῦσε τὸ καράβι του. Τότες κάθονταν καὶ συλλογιζόνταν, κι' ἕνας χωριάτης ποὺ πέρασε ἀπὸ κοντά του τὸν ρωτάει γιατ' εἶν' ἔτσι συλλογισμένος. Ὁ πραμματευτὴς δὲν τοῦ εἶπε τίποτες. Ὁ χωριάτης βλέποντας τὴ σιωπὴ τοῦ πραμματευτῆ, τοῦ λέει:

— Στοχάσου, μὴν ἔταξες τίποτε.

Ὁ πραμματευτὴς στοχάστηκε, καὶ θυμήθηκε τότες, ἐκεῖνο ποὺ εἶχε τάξει τῆς θυγατέρας του· καὶ ρωτάει τὸ χωριάτη νὰ τοῦ πῆ ποῦ βρίσκεται τὸ χρυσὸ βεργί;

Ὁ χωριάτης τοῦ ἔδειξε ἕνα δρόμο καὶ τοῦ εἶπε νὰ περπατήση τρεῖς ὧρες, κι' ἐκεῖ εἶναι τὸ χρυσὸ βεργί. Ὁ πραμματευτὴς ἔκανε ὅπως τοῦ εἶπε ὁ χωριάτης, κι' ἀφοῦ περπάτησε τρεῖς ὧρες, πῆγε σ' ἕναν τόπο, κι' ἐκεῖ ρώτησε. Καὶ τοῦ ἔδειξαν ἕνα παλάτι καὶ τοῦ εἶπαν, πὼς αὐτοῦ μέσα εἶναι τὸ χρυσὸ βεργί, κι' αὐτὸ τὸ χρυσὸ βεργὶ δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὸ βασιλόπουλο. Αὐτὸς φοβήθηκε σὰν τοῦ εἶπαν πὼς εἶναι τὸ βασιλόπουλο. Ὕστερα ὅμως θάρρεψε, καὶ πῆγε ἴσια στὸ παλάτι, καὶ ζήτησε τὴν ἄδεια ἀπὸ τὸ βασιλιὰ νὰ μπῆ μέσα, κι' ὁ βασιλιὰς τοῦ τὴν ἔδωσε. Καὶ σὰν τὸν ρώτησε ὁ βασιλιὰς τί θέλει, τοῦ εἶπε πὼς ἤθελε νὰ μιλήση μὲ τὸ βασιλόπουλο. Ὁ βασιλιὰς τὸν πῆγε στὸ δωμάτιο ποὺ κάθονταν τὸ βασιλόπουλο, καὶ τὸ βασιλόπουλο τὸν ρώτησε τί τὸ ἤθελε. Κι' ἐκεῖνος τοῦ ὡμολόγησε ὅλα ὅσα τοῦ εἶπε ἡ θυγατέρα του Τότες τὸ βασιλόπουλο τὸν παίρνει καὶ τὸν μπάζει μέσα σ' ἕνα δωμάτιο, ὅπου εἶχε πολλὲς ζωγραφιές, καὶ τὸν ρωτάει:

— Εἶναι ἡ θυγατέρα σου τόσο ὄμορφη ὅπως αὐτές;

Κι' ἐκεῖνος τοῦ εἶπε:

— Ποῦ! εἶναι χίλιες φορὲς ὀμορφότερη ἀπ' αὐτές.

Τότες τὸν ἔμπασε σ' ἕνα ἄλλο δωμάτιο, ποὺ εἶχε ζωγραφισμένη κάποια ποὺ τὴν εἶχε ἰδεῖ στὸν ὕπνο του πὼς θὰ τὴν πάρη γυναῖκα, καὶ τὸν ρωτάει:

— Εἶναι τόσο ὄμορφη ἡ κόρη σου;

Κι' αὐτὸς τοῦ εἶπε:

— Αὐτὴ ἡ ἴδια εἶναι!

Τότες τὸ βασιλόπουλο τοῦ ἔδωσε ἕνα γράμμα, κι' ἕνα ποτῆρι, κι' ἕνα δαχτυλίδι, νὰ τὰ δώση τῆς θυγατέρας του. Κι' ὁ πραμματευτὴς τὰ πῆρε καὶ πῆγε στὸ καράβι του. Κι' εὐθὺς τὸ καράβι κίνησε, κι' ἔφυγε γιὰ τὴν πατρίδα του.

Σὰν ἔφτασε στὸ σπίτι του, τὸν ρώτησαν οἱ θυγατέρες του:

— Ἔ, πατέρα, μᾶς ἔφερες ἐκεῖνα ποὺ μᾶς ἔταξες;

— Σᾶς τἄφερα, τοὺς εἶπε, κι' ἔβγαλε κι' ἔδωσε καθεμιανῆς τὸ τάξιμο. Ἔδωσε καὶ τῆς μικρῆς τὸ γράμμα, τὸ ποτῆρι καὶ τὸ δαχτυλίδι, ποὺ τοῦ εἶχε δώσει τὸ βασιλόπουλο. Κι' αὐτὴ τὰ πῆρε καὶ πῆγε καὶ κλείστηκε μέσα στὸ δωμάτιό της, κι' ἄνοιξε τὸ γράμμα καὶ τὸ διάβασε καὶ εἶδε νὰ τῆς γράφη, πὼς ὅταν τὸν χρειάζεται νὰ βάζη μέσα στὸ ποτῆρι νερό, κι' ὕστερα νὰ βάζη τὸ δαχτυλίδι μέσα στὸ νερό, καὶ νὰ λέη τρεῖς φορές: «Ἔλα, ἔλα, ἔλα, χρυσό μου βεργί!» καὶ τότες αὐτὸς θὰ ἔρχεται σὰν περιστέρι, θὰ νίβεται στὸ νερὸ καὶ θὰ γίνεται ἄνθρωπος. Τότες κι' αὐτὴ ἔκανε καθὼς τῆς ἔγραφε, κι' ἦρθε τὸ περιστέρι, κι' ἀφοῦ κολύμπησε στὸ νερό, ἔγινε ἄνθρωπος. Κι' ἀφοῦ κουβέντιασαν πολλὴν ὥρα, κολύμπησε πάλι στὸ νερό, κι' ἔγινε περιστέρι, κι' ἔφυγε. Καὶ φεύγοντας τῆς ἄφησε ἕνα καρύδι καὶ τῆς εἶπε νὰ τὸ τσακίση κι' ὅ,τι βρῆ μέσα νὰ τὸ φορέση. Καὶ σὰν ἔφυγε αὐτός, τσάκισε τὸ καρύδι καὶ βρῆκε μέσα μιὰ φορεσιὰ σωστή, ποὺ εἶχε ζωγραφισμένο τὸν οὐρανὸ μὲ τ' ἄστρα. Τὴ ντύθηκε αὐτὴ τὴ φορεσιὰ καὶ βγῆκε ἔξω. Σὰν τὴν εἶδαν οἱ ἀδερφές της, θαύμασαν κι' ἄρχισαν νὰ τὴν ρωτοῦν, καὶ τὴν ἐφθόνησαν. Αὐτὴ ἔκανε πάλι τὸ ἴδιο, καὶ πάλι ἦρθε ὁ χρυσοβεργής, κι' ὅταν ἔφυγε, τῆς ἄφησε ἕνα μοσχοκάρυδο καὶ τῆς εἶπε νὰ τὸ τσακίση καὶ ὅ,τι βρῆ μέσα νὰ τὸ φορέση. Κι' ἀφοῦ ἔφυγε τὸ περιστέρι, τότες τσάκισε τὸ μοσχοκάρυδο κι' ηὗρε μιὰ φορεσιὰ ποὺ εἶχε ζωγραφισμένη τὴ θάλασσα μὲ τὰ κύματα, καὶ ντύθηκε καὶ βγῆκε ἔξω. Πάλι θαύμαζαν οἱ ἀδερφές της, σὰν τὴν εἶδαν, καὶ τὴν φθονοῦσαν ἀκόμη περισσότερο. Πάλι αὐτὴ ἔβαλε τὸ δαχτυλίδι μέσα στὸ ποτῆρι μὲ τὸ νερὸ καὶ εἶπε: «Ἔλα, ἔλα, ἔλα χρυσό μου βεργί!» Κι' ἦρθε καὶ κολύμπησε στὸ νερὸ κι' ἔγινε ἄνθρωπος. Σὰν ἔφυγε, τῆς ἄφησε πάλι ἕνα σῦκο, καὶ τῆς εἶπε νὰ τὸ κόψη, κι' ὅ,τι βρῆ μέσα νὰ τὸ φορέση. Ἀφοῦ ἔφυγε, τὄκοψε κι' ηὗρε ἄλλη φορεσιά, ποὺ ἦταν ζωγραφισμένος ὁ Μάης μὲ τὰ λουλούδια. Τὴ φόρεσε κι' αὐτὴ καὶ βγῆκε ἔξω. Τότες θαύμασαν ἀκόμη περισσότερο οἱ ἀδερφές της, καὶ σκέπτονταν, πῶς νὰ τῆς κάνουν κακό. Σκέφθηκαν λοιπόν, νὰ πάρη ἡ μεγάλη ἕνα σακκούλι μαργαριτάρι, καὶ νὰ κάνη τάχα πὼς θὰ τὸ χύση, κι' αὐτὲς θὰ πᾶνε νὰ λουσθοῦν, ἐνῶ αὐτὴ θὰ γυρίση στὸ σπίτι καὶ θὰ κάνη ἐκεῖνο ποὺ ἔκανε ἡ μικρότερη — γιατὶ τὴν εἶχαν παραμονέψει καὶ εἶχαν δῆ πῶς ἔκανε — νὰ προσποιηθῆ πὼς εἶναι ἡ ἴδια, καὶ νὰ τῆς δώση κι' αὐτηνῆς τίποτες. Καὶ τὸ πρωΐ, καθὼς ξεκίνησαν καὶ πήγαιναν νὰ λουσθοῦν, πῆρε ἡ μεγάλη τὸ σακκούλι μὲ τὸ μαργαριτάρι, κι' ἐκεῖ ποὺ πήγαιναν στὸ δρόμο, ἔκανε πὼς γλίστρησε, κι' ἔχυσε τὸ μαργαριτάρι, κι' εἶπε στὶς ἄλλες:

— Σύρτε σεῖς μπροστά, κι' ἐγὼ θὰ μάσω τὸ μαργαριτάρι.

Καὶ καθὼς ξεμάκρυναν οἱ ἄλλες, αὐτὴ τὸ ἔμασε ὅλο καὶ τὄβαλε μέσα στὸ σακκούλι, καὶ πῆγε στὸ σπίτι, καὶ πῆρε τὸ κλειδὶ ἀπ' τὸ δωμάτιο τῆς μικρῆς — ἐπειδὴ τὴν εἶχε παραμονέψει καὶ ἤξερε ποῦ τὄβαλε τὸ κλειδὶ — κι' ἄνοιξε τὸ ντουλάπι, κι' ἀφοῦ πῆρε τὸ ποτῆρι καὶ τὸ γιόμισε νερό, ἔρριξε καὶ τὸ δαχτυλίδι μέσα. Μονάχα ποὺ ἡ μικρότερη εἶχε ἕνα μαχαῖρι, καὶ λησμόνησε καὶ τὸ ἄφησε πάνω στὸ ποτῆρι, κι' ὅταν εἶπε, «ἔλα, χρυσό μου βεργί», ἦρθε τὸ βασιλόπουλο καὶ κολύμπησε, μὰ καθὼς ἔκανε νὰ σηκωθῆ, κόπηκε ἀπ' τὸ μαχαῖρι.

Αὐτὴ σὰν εἶδε τὸ αἷμα μέσα στὸ νερό, στενοχωρέθηκε, ἀφήνει τὸ ποτῆρι μὲ τὸ αἷμα μέσα στὸ ντουλάπι καὶ φεύγει, καὶ πῆγε κι' ἀντάμωσε τὶς ἀδερφές της. Κι' ὅταν γύρισαν πίσω, πῆγε ἡ μικρὴ μέσα στὸ δωμάτιο, κι' ἄρχισε νὰ λέη:

«Ἔλα, ἔλα, ἔλα χρυσό μου βεργί!». Καὶ καθὼς πῆγε νὰ πάρη τὸ ποτῆρι, τὸ βλέπει γεμάτο αἷμα. Κλαίει, φωνάζει, ἄχ τί ἔπαθα! Σὰν ἔκλαψε πολύ, βγῆκε ἔξω. Κατάλαβε ὅμως πὼς τὸ ἔκαναν οἱ ἀδερφές της, καὶ πηγαίνει στὸν πατέρα της καὶ τοῦ λέει: Πατέρα, νὰ μοῦ κόψης μιὰ φορεσιὰ φράγκικη καλὴ καλή, καὶ νὰ μοῦ δώσης κι' ἕνα καράβι καλό, γιὰ νὰ πάω στὰ ξένα. Τότες ὁ πατέρας της τῆς ἔκοψε τὰ φράγκικα ροῦχα ποὺ τοῦ ζήτησε, κι' ἀφοῦ τὰ ντύθηκε, μπῆκε στὸ καράβι γιὰ νὰ πάη στὶς Ἰνδίες νὰ τὸν εὕρη. Στὸ δρόμο ποὺ πήγαινε, εἶδε ἕνα πουλὶ ποὺ ἤθελε νὰ πιάση ἕν' ἄλλο, κι' αὐτὸ τὸ πουλὶ ποὺ ἦταν περιστέρι λέει στὸ πρῶτο:

— Δὲ μὲ λυπᾶσαι ποὺ εἶναι τὸ βασιλόπουλο ἄρρωστο, κι' οἱ γιατροὶ τὤχουν ἀποφασίσει; Καὶ τὸ ἄλλο πουλὶ τοῦ λέει:

— Δὲν ξέρουν οἱ γιατροί, καὶ τὸ βασιλόπουλο γιατρεύεται.

Καὶ τὸ ρωτάει τὸ ἄλλο πουλί:

— Μὲ τί γιατρικὸ γιατρεύεται;

Κι' ἦρθε τὸ περιστέρι καὶ κολύμπησε στὸ νερό!

ΓΝΩΡΙΖΟΜΕΝ ΤΗΝ ΣΕΛΗΝΗΝ;

Μία περιοχή τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης δεικνύουσα μερικοὺς ἀπὸ τοὺς κρατῆράς της. Ἡ φωτογραφία ἐλήφθη μὲ τὸ μεγάλο τηλεσκόπιον τοῦ Ὄρους Οὔϊλσων ἐν Ἀμερικῇ.

Ἴσως μερικοὶ νομίζουν ὅτι γνωρίζομεν πολὺ καλὰ τὴν Σελήνην, ἡ ὁποία παρακολουθεῖ τὴν Γῆν στὴν κίνησι ποὺ κάμνει γύρω ἀπὸ τὸν Ἥλιον. Καὶ ὅμως ὑπάρχουν πολλὰ ζητήματα διὰ τὴν Σελήνην, ποὺ δὲν ἐλύθησαν ἀκόμη ἱκανοποιητικὰ ἀπὸ τὴν Ἀστρονομίαν.

* * *

Βεβαίως, ξεύρομεν ὅλοι ὅτι ἡ Σελήνη ἀπεσπάσθη ἀπὸ τὴν Γῆν, ὅταν ἡ τελευταία ἦταν ἀκόμη σὲ διάπυρο κατάστασι. Ὁ Γάλλος ἀστρονόμος καὶ μαθηματικὸς Λαπλὰς εἶπεν ὅτι ἡ ἀπόσπασις αὐτὴ ἔγινε λόγῳ τῆς μεγάλης φυγοκέντρου δυνάμεως ποὺ ἐδημιουργήθηκε περὶ τὸν ἰσημερινὸν τῆς Γῆς, ἡ ὁποία ἄφησε νὰ φύγουν μερικὰ κομμάτια γηΐνης ὕλης ποὺ ἀπετέλεσαν τὸν δορυφόρον μας. Δύο νεώτεροι Ἀμερικανοὶ ἀστρονόμοι, ὁ Μοῦλτον καὶ ὁ Τσάμπερλαιν, εἶπαν ὅτι πρὸ ἑκατομμυρίων χρόνων κάποιο ἄλλο οὐράνιο σῶμα πέρασε κοντὰ στὴ Γῆ καὶ ἕνεκα τῆς μεγάλης παρελκτικῆς δυνάμεως ποὺ ἤσκησεν ἐπάνω στὸν πλανήτη μας, ἔκαμεν ὥστε νὰ ἀποσπασθῇ ἡ Σελήνη.

Εἴτε ἡ μιὰ θεωρία εἶναι σωστή, εἴτε ἡ ἄλλη, τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ δορυφόρος μας ποὺ μᾶς φωτίζει πολλάκις κατὰ τὰς σκοτεινὰς νύκτας μὲ τὸ φῶς ποὺ δανείζεται ἀπὸ τὸν Ἥλιον, εἶναι μιὰ χώρα πολὺ ἀνώμαλος καὶ βραχώδης. Τὰ βουνὰ ποὺ ἐμέτρησαν ἐπάνω στὴν ἐπιφάνεια τοῦ δορυφόρου μας ἀνέρχονται εἰς 50.000! Καὶ τὸ περίεργον εἶναι ὅτι μοιάζουν σὰν τοὺς κρατῆρας τῶν ἡφαιστείων τῆς Γῆς, ἐνῷ εἰς τὴν πραγματικότητα δὲν φαίνεται νὰ ἔχουν μεγάλην σχέσιν μὲ τοὺς γηΐνους κρατῆρας.

Ἡ Σελήνη δὲν ἔχει οὔτε ἀέρα, οὔτε νερό. Στὴν ἐπιφάνειά της δὲν βλέπομεν ποτὲ σύννεφα. Οὔτε βροχάς. Ὁλόκληρος ἡ ἐπιφάνειά της εἶναι ἔρημος καὶ ἀγρία, γεμάτη ἀπὸ ὑψηλὰ καὶ πολὺ ἀπόκρημνα βουνά. Καμμία χώρα τῆς Γῆς δὲν ἠμπορεῖ νὰ συγκριθῇ μὲ τὴν ἀγριότητα τοῦ ἐδάφους τῆς Σελήνης. Κανένας τόπος τῆς Γῆς δὲν ὑπῆρξε τόσον ἀνώμαλος. Κανένα ἴσως ἄλλο οὐράνιο σῶμα δὲν κατεξεσχίσθη τόσον βαθειά, ὅσον τὸ φεγγάρι.

Τὸ ἡμερονύκτιον ἐπάνω στὸ φεγγάρι διαρκεῖ 30 περίπου γήϊνα ἡμερονύκτια. Ἡ ἡμέρα δηλαδὴ εἶναι ἴση μὲ 15 εἰκοσιτετράωρα καὶ ἡ νύκτα μὲ ἄλλα 15 τοιαῦτα! Καὶ ἐπειδὴ αὐτὴ δὲν ἔχει ἀτμόσφαιρα, ἡ ἀκτινοβολία τῆς ἡλιακῆς θερμότητος εἶναι πολὺ μεγάλη κατὰ τὴν νύκτα. Ἀποτέλεσμα αὐτοῦ εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ θερμοκρασία κατέρχεται τὰ βράδια εἰς 273 βαθμοὺς κάτω τοῦ μηδενός! Τὴν ἡμέρα ἡ θερμοκρασία ἀνέρχεται σιγὰ-σιγὰ εἰς 100 βαθμοὺς ἐπάνω ἀπὸ τὸ μηδέν. Ἔτσι, ὅπως κατανοεῖ ὁ καθένας, ἐπάνω στὸν δορυφόρον αὐτὸν ποὺ λέγεται Σελήνη, δὲν ἠμπορεῖ νὰ διατηρηθῇ ζωή. Εἶναι πρᾶγμα ἀδύνατον.

Αὐτὰ τὰ σκοτεινὰ μέρη ποὺ διακρίνομεν ἐπάνω στὴν Σελήνη, ὅταν εἶναι πανσέληνος, λέγουν οἱ ἀστρονόμοι ὅτι εἶναι αἱ πεδιάδες τῆς Σελήνης ποὺ ἀποτελοῦν τὰ περισσότερον ἐπίπεδα μέρη αὐτῆς. Ἄλλοτε ἐνόμιζαν ὅτι εἶναι θάλασσαι. Ἀλλὰ αὐτὸ δὲν εἶναι σωστό. Γιατὶ ἡ Σελήνη ἔχει τόσους κρατῆρας, γιατὶ δὲν ἔχει νερό, γιατὶ δὲν ὑπάρχει ἀέρας, γιατὶ κατεξεσχίσθη τόσον βαθειά; Οἱ ἀστρονόμοι ἀπαντοῦν ὅλο μὲ ὑποθέσεις καὶ μὲ θεωρίες.

Ὅλα τὰ τηλεσκόπια εἰργάσθησαν διὰ νὰ λύσουν τὰ αἰνίγματα αὐτά, ἀλλ' ἠμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν ὅτι ἀκόμη δὲν ἐδόθηκε ἱκανοποιητικὴ ἀπάντησις εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ ἐρωτήματα. Τὸ νέον τηλεσκόπιον ποὺ γίνεται στὴν Ἀμερική, τὸ ὁποῖον θὰ μᾶς φέρῃ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ φεγγαριοῦ εἰς ἀπόστασιν μόνον 38.000 μέτρων, θὰ ἠμπορέσῃ νὰ μᾶς δώσῃ μιὰ ὁριστικὴ ἀπάντησι στὰ ἐρωτήματα ποὺ ἀνεφέραμε προηγουμένως.

Πρὸς τὸ παρὸν μένομεν εἰς τὰ ἐξαγόμενα ἐκεῖνα, εἰς τὰ ὁποῖα κατέληξε τὸ 1878 ὁ διευθυντὴς τοῦ Βασιλικοῦ μας Ἀστεροσκοπείου Ἰούλιος Σμίτ, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ μικροῦ τότε ἑλληνικοῦ τηλεσκοπίου καὶ χάρις εἰς τὸν ἐκτάκτως διαυγῆ οὐρανὸν τῆς Ἀττικῆς, εἰργάσθη 30 ὁλόκληρα χρόνια διὰ νὰ δωρήσῃ κάτι σπουδαῖον εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν ἐπιστήμην. Ἕναν τοπογραφικὸν χάρτην τῆς Σελήνης, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ σήμερον κάτι τὸ ἐντελῶς ἐξαιρετικὸν διὰ τὴν ἐπιστήμην

Οἱ Εὐρωπαῖοι καὶ οἱ Ἀμερικανοὶ ἔκαμαν μεγαλύτερα τηλεσκόπια καὶ ἐμελέτησαν μετὰ προσοχῆς τὴν Σελήνην. Ἐν τούτοις ἐπανῆλθαν πάλιν εἰς τὰ συμπεράσματα τοῦ Ἰουλίου Σμίτ, τὰ ὁποῖα θεωροῦν κλασσικὰ καὶ ἀνεπίδεκτα ἀντιρρήσεως καὶ ἀναφέρουν πάντοτε μαζὶ μὲ τὸ ὄνομα τοῦ δημιουργοῦ τοῦ χάρτου καὶ τὸ Ἀστεροσκοπεῖον Ἀθηνῶν.

Σείριος

Κι' ἐκεῖνο τοῦ εἶπε:

— Νὰ μᾶς σκοτώσουν ἐμᾶς, καὶ νὰ μᾶς πάρουν, νὰ πάρουν καὶ λίγο νερὸ ἀπ' αὐτὴν ἐδῶ τὴ βρύση, ποὺ εἶναι ἀγνάντια, νὰ φτιάξουν ἀλοιφή, ν' ἀλείψουν τὸ λαιμό του ποὺ εἶναι κομμένος, καὶ νὰ ἰδῇς πῶς γιατρεύεται.

Ἡ κόρη τἄκουσε ὅλα αὐτὰ κι' ἐπειδὴ ἤξερε τὴ γλῶσσα τῶν περιστεριῶν, ἀπ' τὸ χρυσὸ βεργί, κατάλαβε τί εἶπαν τὰ πουλιά. Τότες ἔρριξε ἕνα ντουφέκι καὶ τὰ σκότωσε καὶ τὰ δυό, καὶ τὰ πῆρε, καὶ πῆρε καὶ νερὸ ἀπ' ἐκείνη τὴ βρύση, κι' ἔφτιασε τὴν ἀλοιφή, καὶ πῆγε στὸ παλάτι ποὺ κάθονταν τὸ βασιλόπουλο, καὶ φώναζε δυνατά:

— Γιατρὸς καλός, γιατρὸς καλός, γιατρικὰ καλά!

Τὴν ἄκουσε ὁ βασιλιᾶς τότες καὶ τὴ φώναξε ἀπάνω, καὶ τῆς εἶπε:

— Μπορεῖς νὰ γιατρέψῃς τὸ παιδί μου;

Κι' ἐκείνη τοῦ εἶπε:

— Ἀφοῦ τὸ ἰδῶ!

Καὶ σὰν τὸ εἶδε, εἶπε στὸ βασιλιᾶ:

— Σ' ὀχτὼ μέρες διορία τὸ γιατρεύω καὶ νὰ τὸ βγάλω καὶ στὸ κυνήγι.

Ὁ βασιλιᾶς σὰν ἄκουσε αὐτό, χάρηκε. Οἱ ἄλλοι γιατροὶ ποὺ ἄκουσαν πῶς τὸ γιατρεύει, εἶπαν στὸ βασιλιᾶ:

— Ἂν τὸ γιατρέψῃ αὐτός, καθὼς λέει, ἐμᾶς νὰ μᾶς κόψῃς τὸ κεφάλι.

Τότες ὁ γιατρὸς πῆγε στὸ βασιλόπουλο καὶ τὸ ἄλειψε μὲ τὴν ἀλοιφή, καὶ γίνηκε καλλίτερα, κι' ὕστερ' ἀπὸ δυὸ μέρες ἄρχισε νὰ μιλάῃ, καὶ σὰν τοῦ ἔβαλε πολλὲς φορὲς τὴν ἀλοιφή, σ' ὀχτὼ μέρες τὸ γιάτρεψε καὶ τὸ ἔβγαλε καὶ στὸ κυνήγι. Σὰν τὸν εἶδε ὁ πατέρας του, χάρηκε πολὺ κι' εἶπε τοῦ ψευτογιατροῦ:

— Τί καλὸ θέλεις νὰ σοῦ κάνω γιὰ τὸ καλὸ ποὺ μοῦ ἔκαμες;

Κι' ὁ γιατρὸς τοῦ εἶπε:

— Ἄλλο δὲ ζητάω ἀπὸ τὴ βασιλεία σου, μονάχα ἕνα τραπέζι νὰ μοῦ κάνῃς καὶ νὰ φωνάξῃς ὅλους τοὺς ἄρχοντες τῆς Ἰνδίας. Τότες ὁ βασιλιᾶς ἄρχισε τὶς ἑτοιμασίες γιὰ τὸ τραπέζι, καὶ φώναξε ὅλους τοὺς ἄρχοντες τῆς Ἰνδίας.

Ἀφοῦ ἔφαγαν κι' ἤπιαν, εἶπε ὁ ψευτογιατρὸς τοῦ βασιλιᾶ:

— Πρόσταξε νὰ σωπάσουν, γιατὶ θὰ πῶ ἕνα παραμύθι.

Τότες ὁ βασιλιᾶς πρόσταξε καὶ σώπασαν ὅλοι, κι' ἄρχισε ὁ γιατρὸς κι' ἔλεγε τὸ παραμύθι, τοῦτο καὶ τοῦτο καὶ τοῦτο. Καὶ εἶπε ὅλα ὅσα ἔπαθε, χωρὶς νὰ μαρτυρήσῃ πῶς ἦταν αὐτός. Κι' ὅταν εἶπε πῶς ἡ κόρη αὐτὴ γίνηκε γιατρός, τοὺς φανερώθηκε καὶ τοὺς εἶπε:

— Ἐγὼ εἶμαι ἡ κόρη κι' ἡ γυναῖκα τοῦ βασιλόπουλου, καὶ τὸ βασιλόπουλο δὲν τὄσφαξα ἐγὼ παρὰ ἡ ἀδερφή μου.

Τότες τὸ βασιλόπουλο σὰν τἄκουσε ὅλα αὐτὰ τὴν ἀγκάλιασε καὶ τὴν πῆρε γυναῖκα του.

ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ

Ὅπως ἔγραφα στὸ προηγούμενο τεῦχος, ὁ φαλαγγάρχης μας ὡμίλησε γιὰ τὶς οἰκονομίες ποὺ τὴ δύσκολη αὐτὴ ἐποχὴ πρέπει νὰ κάνουμε ὅλοι. Ἰδιαίτερα μίλησε γιὰ μᾶς τοὺς Σκαπανεῖς. Πῶς μποροῦμε δηλαδὴ καὶ μεῖς νὰ βοηθήσουμε στὴ σπουδαία αὐτὴ προσπάθεια ποὺ μᾶς ζητᾶ ὁ Ἀρχηγὸς καὶ ἡ Ὀργάνωσις.

Καὶ πρῶτα - πρῶτα στὸ σπίτι. Κάθε τι ποὺ ὡς τώρα τὸ θεωρούσαμε ἄχρηστο καὶ τὸ πετούσαμε στὰ σκουπίδια, αὐτὸ πρέπει τώρα νὰ τὸ μαζεύουμε. Ἡ Ε. Ο. Ν. μὲ ἰδιαίτερη διαταγή της συνιστᾶ νὰ μαζεύουμε τὰ παληὰ χαρτιά. Τὴν ξέρομε ὅλοι τὴ διαταγὴ αὐτὴ καὶ τὴν δημοσιεύσαμε καὶ στὸ περιοδικό. Μὰ δὲν εἶναι μονάχα αὐτό. Κομμάτια σίδερο, κομμάτια σύρματα, λάμες ξυρίσματος μεταχειρισμένες, καρφιά, κλειδιὰ σπασμένα καὶ κάθε τι ποὺ εἶναι καμωμένο ἀπὸ σίδερο ἢ ἀπὸ μολύβι ἢ ἀπὸ χαλκό, ὅλα αὐτὰ μποροῦμε περίφημα νὰ τὰ περιμαζεύουμε γιατὶ εἶναι κατάλληλα νὰ χρησιμοποιηθοῦν ὡς πρῶτες ὕλες ἀπὸ τὰ δικά μας ἐργοστάσια, ποὺ θὰ τὰ ξανακάμουν πάλι καλὸ χαρτί, καλὸ σίδερο, καλὸ μολύβι, καλὸ χαλκό, γιατὶ αὐτὰ τὰ πράγματα μᾶς ἔρχονται ἀπὸ ἄλλες χῶρες καὶ σήμερα ποὺ ἐκεῖ πέρα γίνεται πόλεμος δὲν εἶναι εὔκολο νὰ μᾶς ἔρθουν καὶ ἔτσι θὰχουμε ἔλλειψι ἀπ' αὐτά. Μὲ τὸ μάζεμα ὅμως αὐτὸ θὰ βοηθήσουμε πολύ. Τὰ παληοπράγματα αὐτὰ θὰ τὰ πάρουν ὡρισμένοι ἔμποροι καὶ αὐτοὶ πάλι θὰ τὰ δώσουν στὰ ἐργοστάσια καὶ αὐτὰ πάλι ὅπως εἴπαμε θὰ τὰ κατεργασθοῦν καὶ ἔτσι οἱ ἐλλείψεις μας θἆναι μικρότερες.

Καὶ νὰ σᾶς πῶ ἐγὼ ἄρχισα ἀπὸ τώρα τὴ συλλογή. Ἔχω ὡς τώρα ἕνα τσουβάλι χαρτιὰ καὶ ἕνα μεγάλο καλάθι παληοσίδερα. Τὸ ἴδιο βέβαια θὰ κάμετε καὶ σεῖς.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Ἄνω: Ἡ Σκαπάνισσα Ἀλίκη Βαρβιτσιώτη. Κάτω: Οἱ Σκαπανεῖς Τάκης καὶ Γεώργιος Παπαστάμου καὶ Νίκος Τερζάκης.

Τὸ παραμυθάκι μας

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΠΑΠΑΡΟΥΝΑΣ

Ἦταν ἄνοιξις! Ὁ οὐρανὸς ἐπάνω καταγάλανος! Τὰ χωράφια κάτω καταπράσινα.

Στὴν ἄκρη ἑνὸς χωραφιοῦ βρισκόταν μιὰ ἀνθισμένη ταπεινὴ ἀγριοβιολέττα. Ἀνάμεσα στὰ σιτάρια ἐκορδώνετο ὑπερήφανα μιὰ παπαρούνα. Καὶ καθὼς ἦταν καὶ Κυριακή, ἐφόρεσε τὸ καινούργιο της φόρεμα καὶ τὸ κόκκινο φέσι της. Ἡ ἀγριοβιολέττα πάλι, ἀνθισμένη καθὼς ἦταν, εἶχε δύο λουλουδάκια ποὺ ἔμοιαζαν σὰν δυὸ γαλανὰ ματάκια. Αὐτὸ ἦταν τὸ καθημερινό της ντύσιμο. Ἡ παπαρούνα ἐκαλημέρισε περιπαικτικὰ τὴν ἀγριοβιολέττα καὶ τὴν ἐρώτησε πῶς τέτοια ἡμέρα δὲν ἐφόρεσε τὰ καλά της ροῦχα.

— Δὲν φροντίζω νὰ ἔχω καινούργια φορέματα. Ὅ,τι θέλω τὸ ἔχω. Ἔχω τὸ ἄρωμά μου, ἀπήντησε ἡ ἀγριοβιολέττα καὶ αὐτὸ μὲ φτάνει.

— Γιατὶ δὲν ἔρχεσαι μαζί μας παρὰ κάθεσαι ἔξω ἀπὸ τὸ χωράφι; ξαναρώτησε ἡ παπαρούνα.

— Τὸ μέρος ὅπου μὲ προσκαλεῖς νὰ ἔλθω δὲν εἶναι γιὰ σένα, εἶναι γιὰ τὰ

3. (Συνέχεια)

Μιὰ βδομάδα εἶχε περάσει, ὅταν ἕνα μεσημέρι ὁ Ζαχαρίας πῆρε τὴν πολεμική του ἐξάρτυσι... τὴν σφεντόνα του δηλαδὴ καὶ ξανοίχτηκε παρέα μὲ τὸν λυκοσκυλό του, πρὸς τὴν ἐξοχή.

Τρελλαινόταν νὰ περιπλανᾶται μέσα στὰ δέντρα, νὰ κόβῃ βατόμουρα, νὰ σφεντονίζῃ ἐδῶ κι' ἐκεῖ καὶ νὰ ξαπλώνῃ κάτω ἀπὸ τὰ δέντρα...

Τὸ ἴδιο ἔκανε κι' ἐκείνη τὴν ἡμέρα. Ἀφοῦ περπάτησε ἀρκετὰ κι' ἐχάρηκε, βρῆκε μιὰ συκιὰ καὶ ξάπλωσε ἀπὸ κάτω...

Κάτι κορυδαλλοὶ ἀπὸ μακρυὰ σφύριζαν χαρούμενοι, μιὰ γελάδα ἐκεῖ κοντὰ μουγκάνιζε πότε πότε καὶ τὸ μεσημέρι ἔβραζε...

Ξαφνικὰ ὁ Ζαχαρίας εἶδε τὴ γελάδα ν' ἀγριεύῃ...

Καμπύλωσε τὴν οὐρά της, ξεφύσησε θυμωμένα καὶ χαμηλώνοντας τὸ κεφάλι ρίχτηκε ἐπάνω του...

Ὁ Ζαχαρίας τὰ χρειάστηκε, πετάχτηκε ἐπάνω καὶ τὄβαλε στὰ πόδια...

Ποῦ νὰ γλυτώσῃ ὅμως ἀπὸ τὴν ἐξαγριωμένη γελάδα, ποὺ τὸν κυνηγοῦσε μὲ μανία;

Ὁ Ζαχαρίας ἀναγκάστηκε νὰ πηδάῃ φράχτες καὶ χαντάκια γιὰ νὰ σωθῇ... Εἶχε λαχανιάσει πιὰ καὶ τὰ ροῦχα του εἶχαν γίνει κουρέλια.

Τὸ λυκόσκυλο ἔτρεχε κι' αὐτὸ μαζὶ καὶ γαύγιζε, κι' ὅταν πιὰ ὁ Ζαχαρίας κόντευε νὰ πέσῃ στὰ κέρατα τῆς ἀγελάδας θυμήθηκε τὸν σκύλο του:

—Ἀπάνω της Στάρ, φώναζε ἀπελπισμένα...

Ὁ Στὰρ πράγματι ρίχτηκε μὲ μανία πάνω στὰ πόδια τῆς ἀγελάδας καὶ τὴν δάγκωσε ἄγρια...

Μὰ ἡ ἀγελάδα ἦταν θηρίο! Γύρισε ἀπότομα καὶ ἁρπάζοντας μὲ τὰ κέρατά της τὸν Στὰρ τὸν τίναξε ψηλά... πάει τὸ καημένο τὸ σκυλί... κι' ἡ ἀγελάδα ξανακυνήγησε τὸν Ζαχαρία...

Ἔ, δὲν ὑπῆρχε σωτηρία γιὰ τὸν Ζαχαρία.

—Ἀντίο μανοῦλα μου σκέφθηκε κι' ἔκλεισε τὰ μάτια τὴν στιγμὴ ποὺ ἡ ἀγελάδα τὸν ἅρπαξε καὶ τὸν πετοῦσε ψηλά...

. . . .

Μὰ τί περίεργο! Τὴν ὥρα ποὺ ὁ Ζαχαρίας βρισκόταν στὸν... ἀέρα ἄκουσε μιὰ γλυκειὰ φωνή:

— Ζαχαρία!

Παραξενεύτηκε λοιπὸν κι' ἄνοιξε τὰ μάτια του...

Πλάϊ του ἦταν ξαπλωμένος καὶ κοιμόταν μακάρια ὁ Στάρ... Παρέκει ἡ ἀγελάδα ἔβοσκε ἥσυχα - ἥσυχα καὶ μπρός του στεκόταν ὁ πατέρας του μ' ἕνα χωριάτη...

— Τί ἔπαθες Ζαχαρία; τὸν ρώτησε ὁ πατέρας του μὲ γέλια...

Ὁ Ζαχαρίας δὲν ἤξερε τί νὰ πῇ. Διηγήθηκε τὸ τί τοῦ συνέβη καὶ

τῶν σκαπανέων μας

σιτάρια. Ἐγὼ ἐδῶ ποὺ εἶμαι ἔχω τὴν ἡσυχία μου.

Καὶ σὰν εἶπε αὐτὰ ἡ ἀγριοβιολέττα ἔστρεψε τὸ κεφαλάκι της ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά.

Ἡ παπαρούνα τότε ἐγύρισε καὶ εἶπε σὲ μιὰ ἀνεμώνη ποὺ ἦταν ἐκεῖ δίπλα της:

— Δὲν σοῦ φαίνεται περίεργο μερικοὶ νὰ μὴ θέλουν νὰ καλυτερέψουν τὴ θέσι τους;

Δὲν πέρασε ὅμως πολλὴ ὥρα καὶ νά! Ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ χωραφιοῦ ἦρθε νὰ ἰδῇ πῶς πηγαίνει τὸ σιτάρι.

Μόλις ἀντίκρυσε ἀπὸ μακριὰ τὴν παπαρούνα, ἐπλησίασε κοντά της, τὴν ἐξερρίζωσε καὶ τὴν πέταξε κοντὰ στὴν ἀγριοβιολέττα λέγοντας: Ἄει στὸ καλὸ παλιοβότανο! Μοῦ χαλᾷς τὸ σιτάρι μου.

Ἐκοντοστάθηκε ἔπειτα καὶ εἶπε μέσα του: Μὰ τί μοσχοβολᾷ ἐδῶ; Καμμιὰ ἀγριοβιολέττα θὰ εἶναι.

Ἐγύρισε τότε καὶ εἶδε στὴν ἄκρη τοῦ χωραφιοῦ τὴν ταπεινὴ ἀγριοβιολέττα. Ἐπέρασε ἀπὸ κοντά της καὶ χωρὶς νὰ τὴν πειράξῃ ἔφυγε. Τὸ φόρεμα τῆς παπαρούνας εἶχε ξεσχισθῆ καὶ τὸ φέσι της ἦταν μαραμένο. Ἕως τὸ βράδυ εἶχε ξεψυχήσει. Ἕνα ἀγκάθι τότε γυρίζει καὶ λέγει τῆς ἀγριοβιολέττας:

— Καλὰ νὰ πάθη. Ἄλλοτε νὰ μάθη νὰ μὴ φυτρώνῃ ἐκεῖ ποὺ δὲν πρέπει.

Ἡ ἀγριοβιολέττα ὅμως ἀπήντησε: Εἶναι ἁμαρτία νὰ τὴν κακολογῇς τώρα.

Ἔκλινε τότε πρὸς τὸ χῶμα λυπημένη καὶ δυὸ δάκρυα ἔπεσαν ἀπὸ τὰ γαλανὰ ματάκια της.

Ἔλλη Οἰκονόμου

ΠΕΤΑΛΟΥΔΙΤΣΑ

Μέσ' στὰ λούλουδα τοῦ κήπου
ξεχωρίζει ἕνας ἀνθός.
Μοιάζει μὲ τὴ μαργαρίτα
μὰ εἶν' ἀκόμη πιὸ ξανθός.

Μ' ἀσπρολούλουδο ταιριάζει
μὰ ἔχει πιότερη ὀμορφιά.
Κι' εἶναι μέσ' στὰ χορταράκια
κεντημένη ζωγραφιά.

Πάω τὸ χέρι μου ν' ἁπλώσω
νὰ τὸν κόψω μὰ πετᾷ.
Ἦτο μιὰ πεταλουδίτσα
μὲ πτερὰ μεταξωτά.

Ἔλλη Οἰκονόμου

ξεχωνε κοντά

Ὁ Δάσκαλος: Δὲν ἔφαγα, δὲν ἔφαγες, δὲν ἔφαγε, δὲν ἐφάγαμε, δὲν ἐφάγατε, δὲν ἔφαγαν. Τοτὸ ἐπανάλαβε καὶ σὺ ὅ,τι εἶπα.

Ὁ Τοτός: Μάλιστα, κ. Καθηγητά. Κανεὶς δὲν ἔφαγε!

Μαμά: Πέτρο, ἔλα ἐδῶ. Νὰ μοῦ ἐξηγήσῃς πῶς ἐνῷ ἐδῶ εἶχα πέντε σοκολάτες, εἶναι μόνο δύο;

Πέτρος: Αὐτὸ εἶναι εὔκολο νὰ τὸ καταλάβῃς, μαμά. Οἱ δύο ἦταν μακριὰ καὶ δὲν τὶς ἔφτανε τὸ χέρι μου.

Μαμά: Γιατί δὲν διαβάζεις γιὰ αὔριο, Πάνο;

Πάνος: Μὰ δὲν γράφει στὸ Εὐαγγέλιο πῶς ὁ Χριστὸς εἶπε νὰ μὴ φροντίζωμε διὰ τὴν αὔριον;

κατάπληκτος ἄκουσε τοὺς ἄλλους νὰ γελοῦν.

— Ὄνειρο ἦταν Ζαχαρία... Κάτω ἀπὸ τὴν συκιὰ δὲν κοιμοῦνται. Ὁ ἴσκιος τῆς συκιᾶς φέρνει κακὰ ὄνειρα... Πράγματι οὔτε ὁ Στὰρ ἦταν σκοτωμένος οὔτε ἡ ἀγελάδα ἦταν ἀγριεμένη κι' οὔτε κι' αὐτὸς εἶχε πεθάνει... Ὅταν μάλιστα μιὰ κουρούνα πάνω ἀπὸ τὴ συκιὰ τὸν κατάβρεξε, τότε πιὰ συνῆλθε ὁλότελα...

Ὄνειρο ἦταν;

Δὲν τὄβαζε ὅμως κάτω ὁ Ζαχαρίας αὐτὸ τὸ ρεζιλίκι ποὺ τοῦ εἶχε σκαρώνει αὐτὴ ἡ ἀσχημογελάδα...

Ἔβγαλε λοιπὸν τὴν σφεντόνα του καὶ τῆς ἔστειλε μὲ μεγάλη τέχνη ἕνα πετραδάκι...

Ἡ ἀγελάδα βέβαια μόλις... κατάλαβε τί συνέβη. Γυρίζοντας ὅμως πρὸς τὸ μέρος του μούγκρισε ἐλαφρὰ σὰν νὰ ἔλεγε:

— Μμ, Ζαχαρία, εἶσαι βλάκας!...

Ὁ Ζαχαρίας ὅμως ἱκανοποιήθηκε. Εἶχε ἐκδικηθῆ.

Ὕστερα σκαρφάλωσε στὴ συκιὰ κι' ἄρχισε νὰ κόβῃ τὰ ἄγουρα ἀκόμη σῦκα ἀπὸ ἐκδίκησι ὡς ὅτου ὁ πατέρας του, ποὺ τὸν γύρευε ἀπὸ τὶς δέκα τὸ πρωΐ, τὸν φοβέρισε ὅτι... θὰ τὸν χειροτονήσῃ...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.
ΤΑΞΙΔΙ Μ' ΕΝΑΝ ΓΑΪΔΑΡΟ

Ὁ Ζαχαρίας ἦταν ἔξυπνο παιδὶ κι' ὕστερα ἀπὸ τὴν περιπέτεια καὶ τὸ ὄνειρο τῆς συκιᾶς ἀπέφευγε πιὰ νὰ βγαίνῃ μόνος του στὴν ἐξοχή...

Πιὸ πολὺ φοβήθηκε ἀπ' αὐτὰ ποὺ τοῦ ἔλεγε ὁ πατέρας του:

— Νὰ προσέχῃς Ζαχαρία... ὑπάρχουν ἀγριόγατες, ὑπάρχουν λυσσασμένα σκυλιά, ὑπάρχουν φίδια μὲ κέρατα καὶ μὲ φτερά. Κατάλαβες;

Γι' αὐτὸ ὁ Ζαχαρίας στὶς ἐξοχικὲς του ἐκδρομὲς ἄρχισε νὰ πηγαίνῃ μὲ παρέα...

Πήγαινε πότε γιὰ πεταλοῦδες, πότε γιὰ βατόμουρα καὶ ἄλλοτε πάλι γιὰ λουλούδια...

Ἕνα πρωΐ ὅμως, ποιὸς ξέρει γιατί ὁ Ζαχαρίας ἄλλαξε σχέδια...

Τὸν πῆρε στὸ λαιμό του ἕνας... γάϊδαρος!

Ὁ Ζαχαρίας βρῆκε τὸν γάϊδαρο αὐτὸν νὰ βόσκῃ ξεσαμάρωτος σ' ἕνα χωράφι κι' ἀμέσως τοῦ μπῆκαν ψύλλοι στ' αὐτιά του...

«Βρὲ δὲν τὸν καβαλλικεύω νὰ πάω περίπατο;», σκέφτηκε...

Κι' ἀμέσως πλησιάζει τὸν γάϊδαρο καὶ τὸν ἀρχίζει στὰ χάδια... Ἀπὸ χάδι σὲ χάδι τοῦ περνάει γρήγορα τὴν πέτσινη ζώνη του γιὰ καπίστρι καὶ ἀνεβαίνει μεγαλοπρεπῶς στὴν πλάτη του...

Ἡ γελάδα ἀγρίεψε καὶ τὸν κυνήγησε.

Πάνω ὅμως στὴν ὥρα παρουσιάζεται ἄξαφνα μπροστά του τρέχοντας κι' ἕνας φίλος του ἀπ' τὸ χωριό, ὁ Προκόπης.

— Ποῦ τοῦ πᾶς τοῦ ζωντανό, Ἀθηναῖε;

— Ἕνα περίπατο θὰ πάω, ἀπάντησε ὁ Ζαχαρίας...

— Στάσ' ν' ἀνιέβου κι' 'γὼ γιατὶ τοῦ ζῶ τσνάει κὶ θὰ σὶ πετάξ' κάτ'.

Καὶ μὲ ἕνα σάλτο ὁ Προκόπης ἀνέβηκε κι' αὐτὸς στὸν δυστυχῆ γάϊδαρο ποὺ κουνοῦσε ἀνήσυχος τ' αὐτιά του καὶ ρουθούνιζε θυμωμένα...

Ὅταν ὁ Ζαχαρίας καὶ ὁ Προκόπης καλοκάθησαν πάνω στὴν πλάτη τοῦ γαϊδάρου, ὁ Προκόπης εἶχε τὴν κακὴ ἔμπνευσι νὰ τὸν κεντήσῃ μ' ἕνα ξύλο ποὺ κρατοῦσε... Κι' ἄλλο ποὺ δὲν ἤθελε ὁ γάϊδαρος· τὄβαλε ὁλοταχῶς στὰ πόδια καὶ ὥρμησε πρὸς τὰ χωράφια σὰν τρελλός...

Οἱ δυὸ πιτσιρίκοι τὰ χρειάστηκαν. Σφίχτηκαν γιὰ καλὰ πάνω στὴν πλάτη τοῦ γαϊδάρου καὶ παρακαλοῦσαν τὸν Θεὸ νὰ κουρασθῇ ὁ γάϊδαρος καὶ νὰ πάψῃ νὰ καλπάζῃ...

Αὐτὸς ὅμως δὲν εἶχε σκοπὸ ἕνα τέτοιο πρᾶγμα καὶ ἔτρεχε μὲ τὴν κρυφὴ ἐλπίδα ὅτι κάποτε κάποιος ἀπ' τούς... ἀνεπιθύμητους τῆς πλάτης του θὰ γκρεμοτσακιζόταν καὶ θὰ γλύτωνε...

Ἔβαλε λοιπὸν πλώρη πρὸς τὰ ἀνατολικὰ τοῦ χωριοῦ καὶ σηκώνοντας σύννεφο τὴ σκόνη ἔτρεχε, ἔτρεχε σὰν τρελλός. Ἀδίκως τὰ δυὸ παιδιὰ τραβοῦσαν τὸ πρόχειρο καπίστρι του...

(Ἀκολουθεῖ)

Γιά νά μαθαίνετε

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Ἔχουμε φῶς!

— Τοτό, ποιό εἶναι χρησιμώτερο, ὁ ἥλιος ἢ τὸ φεγγάρι;

— Τὸ φεγγάρι.

— Γιατί Τοτό;

— Γιατί τὸ φεγγάρι μᾶς φωτίζει τὴ νύχτα ποὺ δὲν ἔχουμε φῶς, ἐνῶ ὁ ἥλιος μᾶς φωτίζει τὴν ἡμέρα ποὺ ἔχουμε φῶς!

Καλά, εὐχαριστῶ...

Ὁ θεῖος: Νίνα, τί κάνει παιδί μου ἡ μαμά σου;

Ἡ Νίνα: Βράζει τὸ φαγητό.

Ὁ θεῖος: Κύριε ἐλέησον, τί ἀπάντησις εἶναι αὐτὴ Νίνα; Κι' ὁ μπαμπᾶς σου;

Ἡ Νίνα: Ὁ μπαμπᾶς σκαλίζει τὸ περιβόλι.

Γιατί κλαῖς;

Τοτός: Γιατί κλαῖς, Λέλα;

Λέλα: Ἄχ, ἄχ! Κατάπια μιὰ χάνδρα.

Τοτός: Γιατί κλαῖς ἀνόητη; Σοῦ δίνει ἡ μαμά σου, ἔχει κι' ἄλλες πολλές.

Δικαιολογία...

Ὁ πατέρας: Γιατί Τάκη δὲν παίρνεις ἕνα καλὸ βαθμό, παρὰ ἀρκεῖσαι στὸ 5;

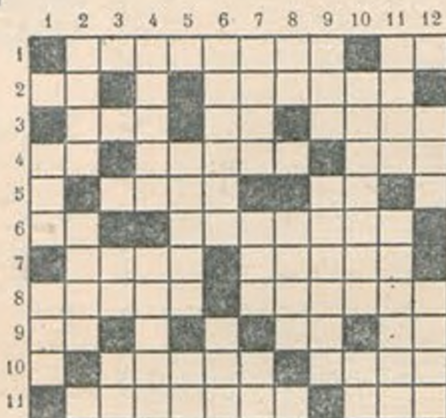
Ὁ Τάκης: Δὲν θέλω καλὲ μπαμπᾶ, γιατί λένε ὅτι ὅποιος ζητάει τὰ πολλὰ χάνει καὶ τὰ λίγα.

ΧΑΡΙΝ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΣΜΟΥ...

—Ἄ! Ἤλθατε γιατρέ; Σᾶς τηλεφώνησα γιατί ἡ γυναῖκα μου ἤθελε ἁπλῶς νὰ μάθη σὲ πόση ὥρα μπορεῖτε νὰ φθάσετε, ἂν σᾶς χρειασθοῦμε καμμιὰ φορὰ γιὰ τὸ μωρό!...

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΜΑΣ

Ὁριζοντίως:

1) Νῆσος τοῦ Αἰγαίου — Δὲν ἔχω πεθάνει.

2) Ἄρθρον (πληθ.) — Ἡ κατάστασις τοῦ ἀνθρώπου ποὺ δὲν ἔχει πόρους ζωῆς.

3) Ἀγγλικὸς τίτλος εὐγενείας — Αἰγυπτιακὴ θεότης τοῦ ἡλίου — Τραγοῦδι.

4) Ἄνθος (δοτ.) — «Ὅπου φτωχὸς καὶ ἡ .... του» — Θεὸς τῶν δασῶν.

5) Στρατιωτικὸν παράγγελμα — Ἄνθη.

6) ΑΠ — Μᾶς καλεῖ εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

7) Ὅπως ὁ ἀέρας, εἶναι καὶ αὐτὸ ἀπαραίτητο στὴ ζωὴ — Χαιρετισμὸς (ξεν.).

8) Ἁρπακτικὸν πτηνὸν — Ἐξάρτημα τοῦ ραδιοφώνου.

9) Ἄνθος (δοτ.) — Δύο φωνήεντα ποὺ δὲν μοιάζουν στὴ γραφή, ἀλλὰ εἶναι ὅμοια στὴν ἐκφώνησι — ΔΡ.

10) Ὑπάρχουν εἰς τὰ ὀχήματα — Διεθνὴς λέξις ποὺ ἀναφέρεται ἰδίως στὰ τηλεγραφήματα.

11) Ναυτικὸς ἥρως τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 — Ὅμοια εἰς ἔκτασιν.

Καθέτως:

1) Τελικὸς σύνδεσμος — Ταῖς ὁποίαις.

2) Ὄχι μόνον δὲν ἀγαπῶ, ἀλλὰ ἐχθρεύομαι κάποιον μὲ φανατισμὸν — Φυσῶ.

3) ΕΤ — Θεὸς τῶν ἀρχαίων Αἰγυπτίων.

4) Τὸ τέλος (ἡ λέξις χρησιμοποιεῖται συχνὰ καὶ εἰς τὸν ἀθλητισμὸν) — Ἄνθος.

5) Δίδεται ἀπὸ τοὺς νεοσυλλέκτους στρατιώτας — ΔΑ.

6) Πόλις τῆς Ἑλλάδος — Τὸ ἴδιο μὲ τὸ 3 ὁριζοντίως.

7) Τὸ σηκῶτι — Ξενικὸν ὄνομα — Δική σου.

8) Ἄρνησις (γαλλ.) — Φυσῶ.

9) Ἀρχαία θεὰ — Ἐπιστήμων.

10) Κράτος τῆς Εὐρώπης — Ἐρωτηματικόν.

11) Ὀνομασία μάχης, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Σκιπίων ἐνίκησε τοὺς Καρχηδονίους τοῦ Ἀννίβα — Τραγουδιστής.

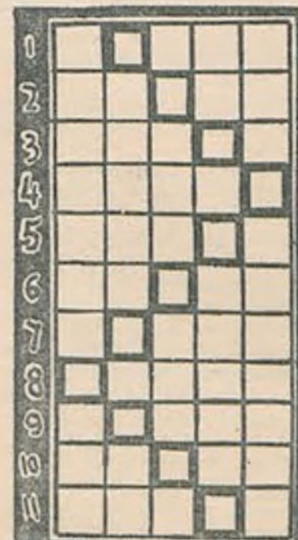
12) Ἐπάνω — Ἔγχορδον ὄργανον.

Ε. Ν. ΨΑΡΑΔΕΛΛΗΣ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 38ου ΦΥΛΛΟΥ

Σταυρόλεξον. Ὁριζοντίως: 1. Ἀραράτ — εἰ, 2 Ἴον — σῖτος, 3 Ἀμαλίας, 4 ΣΦ — ἐαρ — τά, 5 ἄνω — αἰών, 6 διάνα, 7 ἐάν — γωνία, 8 Ὄσιρις, 9 σωστά — Ἀαρ. Καθέτως: 1 Αἴας — δέος, 2 ρομφαία, 3 ἀνά — νᾶνος, 4 λέων — ΣΤ, 5 Ἀσία — ἁγία, 6 Τιάρα — ὥρ(α), 7 ΤΣ — Ἰωνία, 8 τὸ — τῷ — ἴσα, 9 Ἱσπανία. Λεξίγριφος: Μαλάχη (μάλα—χί). Συλλαβόγριφος: Μηδὲν (μὶ—δέν). Στοιχειόγριφος: Ἀμάλθεια—ἀμάθεια. Τονόγριφος: Τύρος—τυρός. Ἀναγραμματισμός: Λέσβος—Λέσβο—Βέλος. Μεταγραμματισμός: Ἠὼς — Κῶς. Μαγικὸν γράμμα: Διὰ τοῦ Μ (Μῆλος, μάγος, μόνος-ἅλμα, Ἑρμῆς). Διπλῆ ἀκροστιχίς: ΕΛΑΤΕΙΑ — ΚΙΚΕΡΩΝ (Ἕκτωρ, ΛΙέγη, ἀΚρίς, ΤΕρψιχόρη, ΕΡεχθεύς, ἸΩνᾶς, ΑΝακρέων). Ἀρχαῖον Λογοπαίγνιον: Εἰ ὠὰ νησσῶν φιλεῖς, πόσον μᾶλλον τὰ χηνῶν; Ἐπιγραφή: Φύσιν πονηρὰν μεταβαλεῖν οὐ ῥάδιον (διαβάζεται κατὰ στήλας ἐκ τῶν ἄνω καὶ ἐκ τῶν κάτω, ἐναλλάξ). Συλλαβικὸν κυβόλεξον: Γαλ-λί-α, Λι-βύ-η, Ἀ-η-δών. Τρίγωνον: Κικέρων, Ἰκαρία, κακῶς, ἔρως, ρίς, ὠά, Ν. Ρόμβος: Κ, Γάδ, γάμος, κάμηλος, δόλος, σός, Σ. Λεξίγριφος: Πολύβιος (Πολὺ—βίος). Διπλῆ Ἀκροστιχίς: Κρόνος — Κάδμος (Κρίνον, ΡΑδάμανθυς, ΟὐΔείς, ΝοέΜβριος, ὌμηρΟς, ΣκῦροΣ). Ἀστήρ: Σαλαμίς, Φάλαινα, Μαραθών, Ροδανός. Αἴνιγμα: Ὁ Ἡμεροδείκτης. Κρυπτογραφικόν: Σαρωνικὸς (Ἀαρών, ρανίς, ᾠδόν, Νικίας, Ἰάσων, Καρία, ὄρνις). Μαγικὴ εἰκὼν ἄνευ εἰκόνος: Ρόκα (ΜάΡΩ! ΚΑτίνα). Ἀναγραμματισμός: Λίμνη—Λιμήν. Μεταγραμματισμός: Ψιττακὸς —Πιττακός. Συλλαβόγραφος: Αἴγιον (Αἰ-γῆ-ὄν).

Δικτυωτὸν

Νὰ γραφοῦν ὁριζοντίως λέξεις μὲ τὴν κάτωθι σημασίαν:

1) Ἀπογευματινὴ ἐφημερὶς τῶν Ἀθηνῶν.

2) Εἶδος παγωτοῦ.

3) Οἶνος.

4) Ἅγιος.

5) Ἐθνικὸς εὐεργέτης.

6) Ἀπὸ αὐτὸ γίνονται τὰ ὑφάσματα.

7) Ἀρχαῖος νομοθέτης.

8) Αὐτοκράτωρ τῆς Ρώμης.

9) Ὕμνος, ᾆσμα.

10) Κάτοικος περιφερείας τῆς Πελοποννήσου.

11) Φάσις τοῦ πολέμου (γεν.).

Ἂν εὑρεθοῦν οἱ σωστὲς λέξεις, πρέπει νὰ σχηματισθῇ μὲ τὰ γράμματα ποὺ εἶναι στὰ τονισμένα τετραγωνίδια ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω, τὸ ὄνομα ἑλληνικῆς πόλεως.

Ε. Ν. ΜΟΣΧΟΣ

Κρυπτογραφικὸν

1234567 = Ποταμὸς
73417 = Φυσ. φαινόμενον
71467 = Ταραχὴ
46267 = Στρατ. μονὰς
73441 = Ἐφίππιον
3467 = Λιμνάζει
12 = Ἐπιφώνημα.

Ἐλλιποσύμφωνον

ΕΟ - ΙΑ - ΙΑ - ΕΑΑ - ΕΑ

Μεταξὺ τῶν ἀνωτέρω φωνηέντων νὰ τοποθετηθοῦν τὰ κατάλληλα σύμφωνα, ὥστε νὰ ἀναγινώσκεται ὁ στίχος γνωστοῦ ποιήματος.

Διασκεδάζοντας

Μεσοστιχίς

Τὰ μεσαῖα γράμματα τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν Μεσογειακὴν χώραν:

1) Κατοικία ὡρισμένων ζώων, 2) Ρωμαῖος Αὐτοκράτωρ, 3) Ζῶον, 4) στρατιωτικὸν παράγγελμα, 5) Περιβόλι, 6) Σημεῖον τοῦ ὁρίζοντος, 7) Μέρος τοῦ προσώπου, 8) Νῆσος τοῦ Β. Αἰγαίου.

Οἱ συλλαβὲς

Σὲ κάθε λευκὸ κύκλο θὰ τοποθετήσετε μιὰ συλλαβή, ὥστε ὁριζοντίως νὰ σχηματισθοῦν λέξεις μὲ τὴν ἑξῆς σημασίαν:

1η σειρά:
Α καὶ Β: Θεὰ τοῦ Ὀλύμπου.
Β καὶ Γ: Ἄφησέ τα.
Α καὶ Γ: Ὑπόλοιπα χρημάτων.

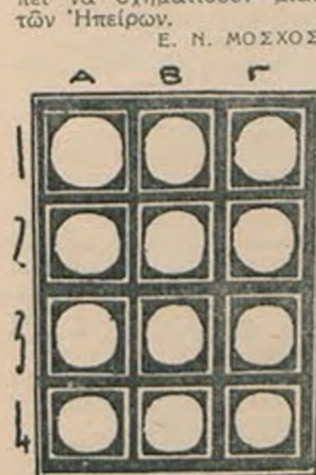
2α σειρά:
Α καὶ Β: Πήγαινε (δημ).
Β καὶ Γ: Μακεδονομάχος, μάρτυς τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Μακεδονία.
Α καὶ Γ: Ἀπαραίτητο γιὰ τὸ φαγητό.

3η σειρά:
Α καὶ Β: Τὸ ἀνάβουμε στὴν ἐκκλησία.
Β καὶ Γ: Ὄργανον αἰσθήσεως (γεν.).
Α καὶ Γ: Ἄδειος (καθ.).

4η σειρά:
Α καὶ Β: Δένδρον καρποφόρον.
Β καὶ Γ: Φωτιστικὴ ὕλη.
Α καὶ Γ: Μία τῶν Κυκλάδων.

Οἱ τέσσαρες συλλαβὲς τῆς στήλης Β καθέτως πρέπει νὰ σχηματίσουν μίαν τῶν Ἠπείρων.

Ε. Ν. ΜΟΣΧΟΣ

ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ

Ὅσοι ἔχουν κάποια μικρὴ ἱκανότητα νὰ σχεδιάζουν μποροῦν νὰ φτιάξουν ἕνα διασκεδαστικὸ παιγνίδι.

Μὲ λεπτὸ χαρτόνι καλῆς ποιότητος κατασκευάζετε ἕνα τετράδιο μὲ 10 σελίδες. Σὲ κάθε σελίδα σχεδιάσατε ἕνα ἄνθρωπο σύγχρονο ἢ ἕνα ἀπὸ τὰ ζῶα ποὺ βλέπετε στὸ Μίκυ-μάους στὸν κινηματογράφο ἢ ἕνα ἀρχαῖο πολεμιστή. Ἀκόμη μπορεῖτε νὰ ζωγραφίσετε ἕνα κολυμβητή, ἕνα δένδρο καὶ ὅ,τι ἄλλο ἐμπνευσθῆτε ἀπὸ τὴ φαντασία σας. Ἔπειτα κόβετε κάθε σελίδα παραλλήλως σὲ τρία κομμάτια, ὅπως φαίνεται στὴν εἰκόνα. Πρέπει νὰ προσέξετε ὅμως πολύ, γιὰ νὰ εἶναι ἡ μία εἰκὼν τοῦ αὐτοῦ ὕψους καὶ τοῦ αὐτοῦ πλάτους μὲ τὶς ἄλλες καὶ νὰ σχεδιασθῆ στὴ μέση ἀκριβῶς καθε σελίδος.

Ἂν ἐπιτύχετε, θὰ μπορῆτε, γυρίζοντας μιὰ σελίδα ὑψηλά, δυὸ στὴ μέση καὶ ἑπτὰ κάτω (αὐτὸ εἶναι ἕνα παράδειγμα· τὶς σελίδες μπορεῖτε νὰ τὶς γυρίσετε ὅπως θέλετε), νὰ συνθέσετε τὶς πιὸ ἀλλόκοτες καὶ τὶς πιὸ ἀπροσδόκητες εἰκόνες: Τὸ κεφάλι λ. χ. ἑνὸς ἀνθρώπου, τὸ σῶμα μιᾶς κόττας καὶ τὰ πόδια ἑνὸς πιθήκου... Οἱ συνδυασμοὶ εἶναι πολλοί.

Εἶναι εὔκολο νὰ καταλάβη κανεὶς ὅτι τὰ κεφάλια θὰ σχεδιασθοῦν στὸ ἐπάνω κομμάτι, οἱ κορμοὶ στὸ μεσαῖο καὶ τὰ πόδια στὸ τελευταῖο κομμάτι.

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 39ου ΦΥΛΛΟΥ

Σταυρόλεξον. Ὁριζοντίως: 1 λωρὶς — Βόρις, 2 Ἀνήλικα, 3 ΥΚ — Ἀμιγῆ — ΚΑ, 4 Κάπα — ἀπὸ — ἐάν, 5 ἄρα — ἀρνί, 6 πρόγραμμα, 7 βοὸς — Ἥρα, 8 Οἷς — ἔτη — Σήμ, 9 ΡΣ — Κρήτη — ΣΜ, 10 Καίσαρι, 11 σελὶς — νάνος. Καθέτως: 1 λεύκα — Βόρις, 2 καρποῖς, 3 Ρὰ — Πάρος — Κ Λ, 4 Ἶνα — ὃς — καί, 5 σῆμα — ἔρις, 6 Λιπαρότης, 7 λίγο — ἦταν, 8 ΑΚΗ — ΑΜ — Ἥρα, 9 Ἰα — Ἑρμῆς — ΙΝ, 10 Καινάρης, 11 ἀλάνι — ἄμμος. Λογοπαίγνιο: Τὸ μέτωπον (μὲ τόπον) — ἡ Ἠὼς (ἰός). Μαγ. εἰκ. χωρὶς εἰκόνα: Φωτογραφίαν (Φῶτο γράφει ἄν). Μαγ. γράμμα: Διὰ τοῦ Μ, τρόμος, ἀκόμη, μία, κώμη, ἄνεμος. Παροράματα: 1) Δῶσε τόπον τῆ ὀργῆ. 2) Τὸ γάλα εἶναι τελεία τροφή, 3) Ὁ λόγος εἶναι σπόρος. 4) Ὅποιος γυρεύει τὸ πολύ, χάνει καὶ τὸ λίγο. 5) Τὰ χρώματα εἶναι ἑπτά. Δικτυωτόν: Καμπάνα, Μοῦστος, Ἀκταίων, Ἀρσινόη. Κρυπτογραφικόν: Βελισάριος (Ἑλλάς, Λάϊος, Ἶρις, σέλας, Ἄρειος, Ῥέα, ὅσιος). Συλλαβόγριφος: Κέως (Καὶ—ος). Λεξίγριφος: Ρωμύλος (Ρῶ—μύλος). Μαγικὸν γράμμα: Διὰ τοῦ Μ (τρόμος, ἀκόμη, μία, κώμη, ἄνεμος). Τονόγριφος: Λερὸς — Λέρος. Στοιχειόγριφος: Λαιμὸς — Λιμός. Ποικίλη Ἀκροστιχίς: Ἄρτεμις (Ἀμαζόνιος, ΑΡγος, Ἑστία, ἙλβΕτία, ΚαλάΜαι, ἈφροδΙτη, ἌτροποΣ).

Ἀριθμητικὸν

9 5 3 6 7 + − × : = 1

Μεταξὺ τῶν ἀνωτέρω πέντε ἀριθμῶν, τῶν ὁποίων ἡ σειρὰ δὲν πρέπει ν' ἀλλάξη, νὰ τοποθετηθοῦν καθ' οἱανδήποτε τάξιν τὰ σημεῖα τῶν τεσσάρων ἀριθμητικῶν πράξεων, ὥστε νὰ προκύψη (ἀποτέλεσμα τῶν πράξεων) ὁ ἀριθμὸς 1.

Τρίγωνον

****** = Ἀρχ. ποιητής
***** = Ἔχει 12 ὁ χρόνος
**** = Ἔχουν τὰ ἄλογα
*** = Ἀρχαία θεά
** = Ἀντωνυμία
* = Σύμφωνον.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Γ. ΜΕΓΚΛΗΣ

Τονόγριφος

Εἶμαι πόλις τῆς Ἑλλάδος
Κι' ἂν ὁ τόνος μου ἀνεβῆ
τέρας εἰς τὰ παραμύθια
ἐν τῷ ἅμα θὰ φανῆ.

Γ. ΚΟΡΟΛΗΣ

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Στὴ θάλασσα!

Ὁ Δάσκαλος: Ποῦ εὑρίσκεται Τάκη ἡ νῆσος Χίος;

Ὁ Τάκης: Στὴ θάλασσα, κύριε!

Ἀπέθαναν!

Ὁ Ντῖνος καμαρώνει γιὰ τοὺς προγόνους του καὶ τοὺς ἐπαινεῖ.

— Οἱ πρόγονοί μου, λέγει σ' ἕνα φίλο του, ἦσαν ὅλοι σοφοὶ ἄνθρωποι.

Κι' ὁ φίλος του ἀπαντᾶ:

— Ἐγὼ σοῦ λέγω πὼς ἦσαν ὅλοι ξεροκέφαλοι, γιατὶ ἄκουγαν τὶς συμβουλὲς τῶν γιατρῶν καὶ πέθαναν ὅλοι!

Πατὴρ καὶ υἱός...

Κάποτε, ἕνας πλούσιος χωρικὸς ἐμπῆκε μαζὶ μὲ τὸ γυιό του σ' ἕνα βιβλιοπωλεῖο γιὰ νὰ τοῦ ἀγοράση ἕνα χάρτη τῆς Γαλλίας. Ὅταν ὁ ὑπάλληλος τοὺς ἔφερε τὸ χάρτη, ὁ γυιός, γιὰ νὰ δείξη τὶς γνώσεις του, ἄρχισε ν' ἀναζητεῖ στὴ Γαλλία τή... Μόσχα.

— Περίεργο! Πῶς δὲν ὑπάρχει σ' ἐτοῦτο τὸ χάρτη ἡ Μόσχα; εἶπε στὸν ὑπάλληλο ποὺ μόλις συγκρατοῦσε τὰ γέλια του.

— Πῶς ἔκαμες τέτοια γκάφα παιδί μου; τοῦ εἶπε μὲ θυμὸ ὁ πατέρας του. Πῶς θέλεις νὰ βρῆς τὴ Μόσχα, ἀφοῦ τὴν ἔκαψε ὁ Μέγας Ναπολέων;

ΕΙΧΕ ΤΗΝ ΕΝΤΥΠΩΣΙΝ...

Ὁ ἀφηρημένος γλύπτης, ποὺ τελείωσε ἕνα ἀνδριάντα:

— Ἐπὶ τέλους!.... Περίεργο πρᾶγμα ὅμως.... Ἔχω τὴν ἐντύπωσι ὅτι κάτι δὲν πάει καλά... ὡστόσο, εἶναι ἐν τάξει...

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

Η ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ Α. Β. Υ. ΤΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ

Ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Νεολαίας ἑώρτασεν εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα ἐπιβλητικὰ ἀλλὰ καὶ μὲ ἐνθουσιασμὸν τὴν ὀνομαστικὴν ἑορτὴν τοῦ Γενικοῦ της Ἀρχηγοῦ, Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου Παύλου.

Εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ εἰς ὅλας τὰς πόλεις ἐτελέσθησαν δοξολογίαι, εἰς τοὺς ἄλλους δὲ σχηματισμοὺς ἐγένοντο πανηγυρικαὶ συγκεντρώσεις εἰς τὰς ὁποίας τὰ μέλη τῆς Ὀργανώσεως προέβησαν εἰς θερμὰς ἐκδηλώσεις ὑπὲρ τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου.

Εἰς τὰς Ἀθήνας ἐτελέσθη δοξολογία τὴν 11ην πρωϊνὴν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Διονυσίου παρουσίᾳ τοῦ Κ. Ε. Ν. κ. Κανελλοπούλου καὶ ὅλων τῶν ἀνωτάτων καὶ ἀνωτέρων βαθμοφόρων τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, τῶν Δ. Α. Σ. Ἀρρένων καὶ Θηλέων, τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Ἀρρένων καὶ Θηλέων Πρωτευούσης, τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Ἀττικοβοιωτίας καὶ τῆς Διοικήσεως Ταγμάτων Ἐργασίας.

Ὁ Κ.Ε.Ν. κ. Ἀλέξ. Ν. Κανελλόπουλος μὲ στολὴν ἀνθυποσμηναγοῦ κατὰ τὴν δοξολογίαν τῆς Ε.Ο.Ν., ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ὀνομαστικῆς ἑορτῆς τῆς Α.Β.Υ. τοῦ Διαδόχου.

Μετὰ τὴν δοξολογίαν ὁ Κ. Ε. Ν. ἀνῆλθεν εἰς τὰ ἀνάκτορα Ψυχικοῦ καὶ ἐνεγράφη εἰς τὸ Βιβλίον Συγχαρητηρίων.

Τὴν πρωΐαν ἐν τῷ μεταξὺ ὁμάδες Σκαπανέων καὶ Σκαπανισσῶν ἀνῆλθον εἰς τὰ Ἀνάκτορα τοῦ Ψυχικοῦ καὶ προσέφεραν ὡραιότατες ἀνθοδέσμες διὰ τὸν ἑορτάζοντα Γενικὸν Ἀρχηγόν των, Α. Β. Υ. τὸν Διάδοχον.

ΕΥΑΡΕΣΚΕΙΑ ΤΟΥ κ. Ι. ΜΕΤΑΞΑ

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Ἰωάννης Μεταξᾶς δι' ἐγγράφου του πρὸς τὴν Στέγην Φαλαγγίτου Πειραιῶς ἐκφράζει τὴν πλήρη εὐαρέσκειάν του πρὸς τὴν διοικητικὴν ἐπιτροπὴν τῆς Στέγης καὶ πρὸς τοὺς καθηγητὰς καὶ μαθητὰς τῶν νυκτερινῶν γυμνασίων διὰ τὴν ἐπιτυχῆ διεξαγωγὴν τῶν τελεσθεισῶν παρὰ τούτου γυμναστικῶν ἐπιδείξεων.

ΜΙΑ ΔΩΡΕΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Ε. Ο. Ν.

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Ἰωάννης Μεταξᾶς ἀπέστειλεν εὐχαριστήριον ἐπιστολὴν πρὸς τὸν κ. Σωκράτην Γερ. Αὐγερινόν, Πατησίων 48α ἐνταῦθα, διὰ τὰς δωρεὰς τὰς ὁποίας ἔκαμεν οὗτος πρὸς τὴν Ε.Ο.Ν. ἔχουσαν ὡς ἑξῆς:

«Κύριε,

Μετ' εὐχαριστήσεως ἐπληροφορήθην ὅτι προσεφέρατε πρὸς τὴν Ε. Ο. Ν. τὰ κάτωθι εἴδη: Ἤτοι, 100 σινδόνας, 100 κελύφη προσκεφάλων, 41 κλινοσκεπάσματα βαμβάκινα, 39 κλινοσκεπάσματα μάλλινα, 40 προσόψια.

Διὰ τὴν εὐγενῆ καὶ πατριωτικὴν ταύτην πρᾶξιν σας σᾶς συγχαίρω θερμότατα. Χαίρω ἰδιαιτέρως διὰ τὴν προθυμίαν καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν μὲ τὸν ὁποῖον ἐνισχύει ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς τὴν πατριωτικὴν ταύτην Ὀργάνωσιν εἰς τὸν Ἐθνικὸν ἀγῶνά της. Συνημμένως λαμβάνετε τριπλότυπον ἀπόδειξιν παραλαβῆς τῶν ἀνωτέρω εἰδῶν.

Ο Κ. Ε. Ν. ΕΙΣ ΔΡΑΜΑΝ

Τὸ παρελθὸν Σάββατον ἀνεχώρησε μέσῳ Θεσσαλονίκης διὰ Δράμαν, ὅπου ἀντεπροσώπευσε τὴν Ε. Ο. Ν. εἰς τοὺς Πανθρακικοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς ἑορτὰς ἀποτίσεως φόρου τιμῆς εἰς τὸν Ἄγνωστον Μακεδονομάχον, ὁ Κ. Ε. Ν. κ. Ἀλέξ. Κανελλόπουλος.

Ἐπιστρέφων ἐκ Δράμας ὁ Κ. Ε. Ν. θὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Καβάλλαν, τὴν Ἔδεσσαν, τὴν Φλώριναν, τὴν Καστοριά, τὰ Γρεβενά, τὰ Τρίκκαλα, τὴν Λάρισαν, τὰ Φάρσαλα καὶ τὸν Βόλον, ὅπου θὰ κηρύξῃ τὴν ἔναρξιν τῆς Ἀθλητικῆς Ἡμερίδος καὶ θὰ ἐπιθεωρήσῃ τὸ Πανελλήνιον Κέντρον Ἀνεμοπορίας Ε. Ο. Ν., τὰ στρατόπεδα Περιφερειακῆς Διοικήσεως Λαρίσης Ἀρρένων καὶ Θηλέων εἰς τὸ Πήλιον.

Ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΥΠ/ΣΕΩΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Ἡ Ὑποδιοίκησις Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας Ἑλλάδος ἐξέδωκεν ἐγκύκλιον πρὸς ἅπαντα τὰ μέλη της, διὰ τῆς ὁποίας καλεῖ ταῦτα ὅπως κατὰ τὰς θερινὰς Πανεπιστημιακὰς διακοπὰς ἀσχοληθοῦν μὲ τὴν συγγραφὴν μιᾶς ἢ πλειόνων πραγματειῶν ἐπὶ τῶν ἑξῆς θεμάτων:

1) Πολιτεία: Γένεσις, ἔννοια, σκοπός, ἱστορία. Θεωρίαι Ἑλλήνων φιλοσόφων, ἡ χριστιανική, μεσαιωνικὴ καὶ νεωτέρα περὶ αὐτῆς ἀντίληψις.
2) Φυλή, ἔθνος, πατρίς, λαός, κράτος: Διασάφησις τῶν ἐννοιῶν.
3) Κοινωνία: Ἄτομον - Σύνολον.
4) Πολιτισμός: Ἠθικός, πνευματικός, ὑλικός. Ἀρχαῖαι, μεσαιωνικαὶ καὶ νεώτεραι θεωρίαι περὶ αὐτοῦ.
5) Ὁ Ἐθνικὸς Ἡγέτης: Ἐν τῇ ἱστορίᾳ καὶ τῇ συγχρόνῳ ἐποχῇ.
6) Ὑγεία: Ἀτομική, οἰκογενειακή, κοινωνική. Γυμναστική, ἀθλητισμός. Ἱστορικὴ ἀνασκόπησις.
7) Κοινωνικὴ συνεργασία: Ἐμφύλιος πόλεμος. Πάλη τάξεων.
8) Οἰκογένεια: Θέσις αὐτῆς ἐν τῇ πολιτείᾳ. Αἱ περὶ αὐτῆς θεωρίαι.
9) Μεγάλοι σταθμοὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας.
10) Ἡ 4η Αὐγούστου ὡς σταθμὸς ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἱστορίᾳ.
11) Θέσις ἐργασίας καὶ ἐργαζομένου ἐν τῷ Ἐθνικῷ Κράτει τῆς 4ης Αὐγούστου.
12) Πολιτικὰ διδάγματα ἐκ τοῦ Θουκυδίδου.
13) Πολιτικὴ Ἑρμηνεία τῶν ἔργων τῶν τριῶν τραγικῶν.
14) Πολιτικὴ ἑρμηνεία τοῦ Ἀριστοφάνους.
15) Ἡ Τέχνη ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Πολιτείας. Ἡ Ἀρχαία Ἑλληνικὴ ἀντίληψις.
16) Τὸ ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν δίκαιον ὡς βάσις τῶν μετὰ ταῦτα δικαίων.
17) Αἱ Θρησκεῖαι: Γένεσις καὶ ἐξέλιξις αὐτῶν. Ἡ ἰδιάζουσα θέσις τοῦ Χριστιανισμοῦ.
18) Τὸ ἀξιολογικὸν περιεχόμενον τοῦ Ἐθνικισμοῦ.
19) Θέσις τοῦ πολίτου ἐν τῷ Ἐθνικῷ Κράτει τῆς 4ης Αὐγούστου.
20) Ἀνάλυσις τοῦ περὶ ἀέρων, ὑδάτων καὶ τόπων ἔργου τοῦ Ἱπποκράτους.
21) Τὸ ἰδεῶδες τῆς Παιδείας (μορφώσεως). Ἀρχαιότης, Μεσαίων, Ἀναγέννησις, Νεώτεροι Χρόνοι, Σύγχρονος ἐποχή.
22) Ἑρμηνεία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως.
23) Ὁ ἑνιαῖος χαρακτὴρ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους.
24) Οἱ κοινότητες ἐπὶ Τουρκοκρατίας.
25) Ὁ χαρακτὴρ τοῦ Βυζαντίου.
26) Ὁ Σολωμὸς καὶ οἱ ἀγωνισταί. Σχέσεις Τέχνης καὶ Δράσεως.
27) Ὁ Κυβερνήτης Ἰωάννης Καποδίστριας.
28) Δημήτριος Ὑψηλάντης. Ὁ ἄνθρωπος τοῦ καθήκοντος.
29) Τὸ ἔργον τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου.
30) Ἀπόστολος Παῦλος, ὡς ἱδρυτὴς τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Χριστιανισμοῦ.
31) Ὁ Ἑλληνικὸς ἀποικισμὸς εἰς τὴν ἀρχαιότητα. Αἱ ἀνὰ τὸν κόσμον παροικίαι τοῦ Νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ καὶ τὰ σημερινὰ προβλήματα αὐτῶν.
32) Οἱ Βενετοὶ ἐν Βυζαντίῳ. Ἐξέτασις τοῦ προβλήματος τῆς ἐγκαταστάσεως ξένων.
33) Φραγκοκρατία - Τουρκοκρατία.
34) Ἡ Ἑλληνικὴ Κοινωνία ἀπὸ τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ ἐντεῦθεν.
35) Ἡ φιλανθρωπία: Ἀθῆναι, Βυζάντιον, Δυτικὸς Μεσαίων, Νεώτεροι

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

χρόνοι. Ἡ σημερινὴ θέσις τοῦ προβλήματος.

36) Ἡ ἀρχὴ τῶν ἐθνοτήτων. Ἱστορία καὶ σημερινὴ θέσις τοῦ προβλήματος.

37) Ἀδαμάντιος Κοραῆς.

38) Ὁ πνευματικὸς βίος τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ Τουρκοκρατίας.

39) Ἡ στρατιωτικὴ ὀργάνωσις τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ Τουρκοκρατίας.

40) Ἡ θέσις τοῦ συγχρόνου Ἑλληνισμοῦ ἔναντι τῆς ἐθνικῆς παραδόσεως καὶ τῆς Δύσεως.

41) Δημήτριος Βερναρδάκης.

42) Κωνσταντῖνος Παπαρρηγόπουλος.

43) Παῦλος Καλλιγᾶς.

44) Φαρμακίδης - Οἰκονόμος.

45) Ἡ θέσις τῆς γεωργίας ἐν τῇ συγχρόνῳ ἑλληνικῇ οἰκονομίᾳ.

46) Οἱ συνεταιρισμοὶ ἐν τῷ συγχρόνῳ κράτει τῆς 4ης Αὐγούστου ὡς παράγοντες εὐημερίας καὶ πολιτισμοῦ τῆς ἑλληνικῆς ὑπαίθρου.

47) Ὁ χωρικὸς στοιχεῖον συντηρήσεως τῆς φυλετικῆς ἀκμῆς τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

48) Σκοπὸς τῆς χωρικῆς κοινότητος ἐν τῷ συγχρόνῳ κράτει τῆς 4ης Αὐγούστου.

49) Σκοπὸς τῆς Δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

50) Γενικοὶ μορφωτικοὶ σκοποὶ τῆς Μέσης ἐκπαιδεύσεως.

51) Ἡ θέσις τοῦ ἐπιστήμονος ἔναντι τῆς ἱστορικῆς ἀποστολῆς τοῦ Ἔθνους.

Πρὸς ὑποβοήθησιν τῶν φοιτητῶν εἰς τὴν ἐξεύρεσιν τῆς σχετικῆς βιβλιογραφίας πρὸς τὰ ἀνωτέρω θέματα, ὁ παρὰ τῷ III Γραφείῳ τῆς Ὑποδιοικήσεως Πανεπιστημίου Συνεργάτης τῆς Ε. Ο. Ν. καὶ Διευθυντὴς τοῦ Α΄ Τμήματος αὐτοῦ Φωτιάδης Εὐάγγελος θὰ δέχεται τοὺς συναγωνιστὰς ἑκάστην Δευτέραν καὶ Τετάρτην 7 - 8 μ. μ. εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ὑποδιοικήσεως, καθημερινῶς δὲ κατὰ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας καὶ ὥρας ἐν τῇ Βαλλιανείῳ Ἐθνικῇ Βιβλιοθήκῃ.

Ἔκτασις ἀναπτύξεως ἑκάστου θέματος ὁρίζεται μέχρι δέκα (10) δακτυλογραφημένων σελίδων. Τὰ θέματα ταῦτα θὰ συζητηθοῦν κατὰ τὸ προσεχὲς Πανεπιστημιακὸν ἔτος, ὁπότε αἱ ὑπὸ τῆς Κριτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ὑποδιοικήσεως Πανεπιστημίου Λάμπρου Μιλτιάδου καὶ τῶν συνεργατῶν τῆς Ε. Ο. Ν. Μελᾶ Σπύρου, Ἀκαδημαϊκοῦ καὶ Φωτιάδου Εὐαγγέλου φιλολόγου κρινόμεναι τρεῖς καλύτεραι πραγματεῖαι θὰ ὑποβληθοῦν εἰς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας κ. Ἰωάννην Μεταξᾶν καὶ θὰ βραβευθοῦν ὑπ' αὐτοῦ.

ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν. ΔΙΑ ΦΑΛΑΓΓΙΤΑΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις Ἀρρένων Πρωτευούσης τῆς Ε. Ο. Ν., εἰς ἐκτέλεσιν σχετικῆς Διαταγῆς τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως ὠργάνωσεν, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν θερινῶν διακοπῶν, στρατόπεδα ἐκπαιδεύσεως Φαλαγγιτῶν στελεχῶν ἢ ὑποψηφίων στελεχῶν, πρὸς πληρεστέραν κατάρτισίν των, ὑπὸ μορφὴν μετεκπαιδεύσεως. Τοιαῦτα στρατόπεδα ὠργανώθησαν τρία: Τὸ Στρατόπεδον «Ἰωάννης Μεταξᾶς» εἰς Ζούμπερι, τὸ Στρατόπεδον τῆς Φανερωμένης καὶ τὸ Στρατόπεδον τὸ ὁποῖον ὠργανώθη πρὸς ἐκπαίδευσιν εἰς διαφόρους εἰδικότητας, καὶ ἰδίᾳ εἰς τὰ ζητήματα τὰ ἀφορῶντα τὴν παθητικὴν ἀεράμυναν, εἰς τὸ Ἀμαρούσιον. Βάσει τῶν σχετικῶν μὲ τὰ στρατόπεδα τῆς Ε. Ο. Ν. κανονισμῶν, ἑκάστου τῶν στρατοπέδων θὰ προΐσταται ὁ Στρατοπεδάρχης, τὸ ἐπιτελεῖον τοῦ ὁποίου θὰ ἀποτελῆται ἀπὸ ἕνα Γυμναστήν, διὰ τὴν σωματικὴν ἀγωγήν, ἀπὸ ἕνα ἀξιωματικὸν διὰ τὴν στρατιωτικὴν προπαίδευσιν, ἀπὸ ἕνα Διαχειριστὴν διὰ τὰ ζητήματα διατροφῆς, προμηθειῶν, συντηρήσεως τροφίμων, ὑλικοῦ κλπ. καὶ τέλος ἀπὸ ἕνα ἰατρὸν διὰ τὴν παρακολούθησιν τῆς ὑγείας τῶν ἐν τῷ Στρατοπέδῳ.

Ἰδιαιτέρα ὅλως μέριμνα κατεβλήθη εἰς τὸν καταρτισμὸν τῶν προγραμμάτων ἐκπαιδεύσεως, εἰς τρόπον ὥστε ἡ μόρφωσις τῶν μελλόντων βαθμοφόρων τῆς Ὀργανώσεως νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατὸν ἀρτιωτέρα καὶ πληρεστέρα μετὰ τὴν ἀποχώρησίν των ἐκ τῶν ἐν λόγῳ Στρατοπέδων. Προσθετέον ὅτι ἡ διάρκεια τῆς παραμονῆς τῶν στελεχῶν εἰς τὰ στρατόπεδα ὡρίσθη εἰς 21 ἡμέρας.

ΝΕΟΙ ΓΥΜΝΑΣΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΝΕΟΛΑΙΑΝ

Ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Νεολαίας θὰ προσλάβῃ διὰ τὴν ἀθλητικήν της ἐξόρμησιν καὶ νέους γυμναστὰς καὶ γυμναστρίας, κατόπιν ὅμως διαγωνισμοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ ἐνεργηθῇ τὴν 26ην Ἰουλίου.

Εἰς τὸν διαγωνισμὸν τοῦτον δύνανται νὰ συμμετάσχουν οἱ κεκτημένοι πτυχίον τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

Οἱ ἐπιθυμοῦντες ὅπως συμμετάσχουν εἰς τὸν διαγωνισμὸν ὑποχρεοῦνται ὅπως ὑποβάλουν μέχρι τῆς 23 Ἰουλίου ἐ. ἔ. αἴτησιν (ἡ αἴτησις δέον νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν Ε.Ο.Ν., Γενικὴν Διεύθυνσιν Συντονισμοῦ Ἐκπαιδεύσεως) μετὰ τῶν ἑξῆς πιστοποιητικῶν:

1) Ἀντίγραφον πτυχίου. 2) Πιστοποιητικὸν Δήμου ἢ Κοινότητος. 3) Σημείωμα ὑποβολῆς αἰτήσεως περὶ ἐκδόσεως πιστοποιητικοῦ κοινωνικῶν φρονημάτων. 4) Πιστοποιητικὸν ὑγείας (ἐκδοθησόμενον ὑπὸ ἰατροῦ τῆς Ε.Ο.Ν.). Ἐπίσης δέον νὰ ἔχουν ἀφυπηρετήσει τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καὶ νὰ μὴ ἔχουν ἡλικίαν ἀνωτέραν τῶν 30 ἐτῶν.

Ο ΣΤΡΑΤΟΣ ΥΠΕΡ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Οἱ στρατιῶται τοῦ 1ου Λόχου τοῦ 42ου Συντάγματος Εὐζώνων Λαμίας προσέφεραν διὰ τοὺς σκοποὺς τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας δραχ. 1.443.80 εἰς ἔνδειξιν τῶν αἰσθημάτων των διὰ τὴν Ὀργάνωσιν, τῆς ὁποίας οἱ περισσότεροι, πρὸ τῆς κατατάξεώς των εἰς τὸν στρατόν, ἦσαν μέλη. Τὸ ἄνω ποσὸν διεβιβάσθη εἰς τὴν Κεντρικὴν Διοίκησιν τῆς Ε.Ο.Ν. διὰ θερμοῦ ἐγγράφου ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Συντάγματος.

ΜΙΑ ΚΑΛΗ ΠΡΑΞΙΣ

Ἡ Φαλαγγίτισσα Χρυσῶ Σπυρογιάννη ἐκ Κορίνθου, ἀνεῦρε πρὸ ἡμερῶν χρηματόδεμα ἐκ 2.600 δραχμῶν τὸ ὁποῖον καὶ παρέδωσεν ἀμέσως εἰς τὸ πλησιέστερον ἀστυνομικὸν τμῆμα διὰ νὰ δοθῇ εἰς τὸν ἀπολέσαντα αὐτό.

Ἡ ἐν λόγῳ Φαλαγγίτισσα ἠμείφθη ἠθικῶς ἐκ μέρους τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ἀργολιδοκορινθίας διὰ τὴν εὐγενῆ της πρᾶξιν.

Σχετικῶς ὁ Ὑφυπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Σπέντζας ἀπέστειλε πρὸς τὸν κ. Γυμνασιάρχην θηλέων εἰς Κόρινθον τὸ κάτωθι τηλεγράφημα:

«Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπ' ἀριθ. 158 τῆς 30)3)40 ὑμετέραν ἀναφοράν, δι' ἧς ἀναφέρετε ἡμῖν, ὅτι ἡ μαθήτρια τῆς Γ΄ τάξεως τοῦ ὑφ' ὑμᾶς Γυμνασίου Χρυσῶ Σπυρογιάννη, ἥτις εἶναι μέλος τῆς Ε. Ο. Ν. εὑροῦσα τὸ σεβαστὸν ποσὸν τῶν 2.600 δραχμῶν καθ' ὁδὸν ἔσπευσε νὰ παραδώσῃ τοῦτο, ἂν καὶ προέρχεται ἐκ πτωχοτάτης οἰκογενείας, εἰς τὸ Ἀστυνομικὸν Τμῆμα Κορίνθου, ἐπαινοῦμεν τὴν ὡς ἄνω μαθήτριαν διὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην, ἥτις ἀποδεικνύει ὅτι ἡ συντελουμένη ψυχικὴ καλλιέργεια τῶν μαθητῶν τόσον ὑπὸ τῆς Ε. Ο. Ν. ὅσον καὶ ὑπὸ τοῦ Σχολείου ἔσχε τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασίν της».

ΟΙ ΓΕΩΡΓΟΙ ΥΠΕΡ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Οἱ συνεταιρισμένοι γεωργοὶ τῆς περιφερείας Τρικκάλων, κατὰ τελευταίαν Γενικὴν Συνέλευσιν τῆς Ἑνώσεως Συνεταιρισμῶν, ἀπεφάσισαν ὅπως εἰσφέρωσιν ὑπὲρ τῆς Ε. Ο. Ν. ἕκαστος δέκα λεπτὰ κατ' ὀκᾶν σίτου προσκομισθησομένου εἰς τὰ συνεργεῖα Συγκεντρώσεως.

Ἡ χειρονομία αὕτη τῶν συνεταιρισμένων γεωργῶν, ἀποτελοῦσα τρανὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀπολύτου συνεργασίας τῶν Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων μὲ τὴν Ἐθνικὴν Ὀργάνωσιν Νεολαίας, θεμελιώνει τὸν κυριώτερον συντελεστήν, διὰ τὴν ταυτόχρονον πρόοδον τῶν δύο θεσμῶν, τοῦ Συνεργατισμοῦ ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς Ε. Ο. Ν. ἀφ' ἑτέρου, ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ τῆς μεταβολῆς τῆς 4ης Αὐγούστου.

ΜΙΚΡΑ ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΝΕΑ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις Ἀρρένων Πρωτευούσης ὀργανώνει διὰ τὴν 7ην Ἰουλίου, εἰς τὸ Ζηρίνειον Γυμναστήριον τῆς Κηφισιᾶς, ἀθλητικὴν ἡμερίδα, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ μετάσχουν, διὰ τῶν ἀθλητικῶν ὁμάδων των, αἱ Περιφερειακαὶ Διοικήσεις Ἀρρένων καὶ Θηλέων Χίου, Φθ)κίδος, Κυκλάδων, Λέσβου καὶ Σάμου. Ἡ Π. Δ. Α. Π. θὰ ἐκπροσωπηθῇ εἰς τοὺς ὡς ἄνω ἀγῶνας διὰ τῶν ἀθλητῶν τῆς Ὑποδιοικήσεως Βορρᾶ.

— Ἡ ἀθλητικὴ ὁμὰς τῆς Ὑποδιοικήσεως Νότου, Ἀρρένων καὶ Θηλέων, ἀναχωρεῖ εἰς Χανιὰ Κρήτης, ὅπου θὰ μετάσχῃ τῶν ἐκεῖ ὀργανουμένων ἀγώνων κατὰ τὴν 7ην Ἰουλίου.

— Κατὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον ὡρίσθησαν καὶ θὰ ἀρχίσουν οἱ ἀγῶνες διὰ τὴν ἀπονομὴν «Εὐσήμων» μεταξὺ τῶν Φαλάγγων. Εἰς τοὺς ἀγῶνας τούτους θὰ μετάσχουν ὅλοι οἱ Φαλαγγῖται τῆς δυνάμεως τῆς Π. Δ. Α. Π.

— Καταρτίζεται πλῆρες πρόγραμμα ἐκγυμνάσεως εἰς τὴν κολύμβησιν ἁπάντων τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων ὑπὸ Γυμναστῶν τῆς Π.Δ.Α.Π.

Μὲ ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν καὶ παρουσίᾳ χιλιάδων θεατῶν ἐγένοντο οἱ Α΄ ἀθλητικοὶ ἀγῶνες καὶ ἐπιδείξεις τοῦ 20οῦ Τάγματος τῆς Νέας Ἰωνίας. Τοὺς ἀγῶνας ἐτίμησαν ἀνώτεροι βαθμοφόροι τῆς Ὀργανώσεώς μας, ὁ Δήμαρχος καὶ αἱ θρησκευτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ Ἀρχαὶ τῆς πόλεώς μας. Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν ἀγώνων ὁ κόσμος ἐχειροκρότει μὲ ἐνθουσιασμὸν τὴν ὡραίαν προσπάθειαν τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων τοῦ 20οῦ Τάγματος. Ἡ παρέλασις τῶν ἐνόπλων Σκαπανέων, αἱ ψευδομάχαι κλπ. ἐκορύφωσαν τὴν συγκίνησιν τοῦ πλήθους, τὸ ὁποῖον ἐξητωκραύγασε τοὺς μικροὺς στρατιώτας καὶ τὸν Δημιουργὸν τῆς 4ης Αὐγούστου.

ΣΧΟΛΗ ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΩΝ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ

Παρισταμένων ὅλων τῶν μελῶν τῆς Ἐξωραϊστικῆς Λέσχης Περιστερίου, ἡ ὁποία ἀπὸ ἑξαετίας συντηρεῖ ἐκ τῶν ἰδίων της πόρων τὴν Νυκτερινὴν Σχολὴν Ἀγραμμάτων, ὡς καὶ τῆς καλυτέρας μερίδος τῆς κοινωνίας Περιστερίου, ἐγένετο ἡ τελετὴ τῆς λήξεως τῶν μαθημάτων καὶ τῆς ἀπονομῆς χρηματικῶν βραβείων εἰς τοὺς καλυτέρους μαθητὰς καὶ μαθητρίας.

Τὸ ποσὸν τῶν χρηματικῶν βραβείων κατέθεσεν ἡ σύζυγος τοῦ προέδρου τῆς Λέσχης κ. Καρυστινοῦ.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ.— Ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις τῆς Ε.Ο.Ν. Θεσσαλονίκης, ἐν τῇ μερίμνῃ της διὰ τὴν μόρφωσιν τῶν ἀπόρων καὶ τῶν ἐργαζομένων μελῶν της, ἀπεφάσισε τὴν ἵδρυσιν καὶ τὴν λειτουργίαν ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς σχολικοῦ ἔτους καὶ ἐν τῇ Στέγῃ τοῦ Φαλαγγίτου Θεσσαλονίκης νυκτερινοῦ Γυμνασίου καὶ δημοτικοῦ σχολείου, εἰς ἃ θὰ σπουδάζωσι δωρεὰν οἱ ἄποροι καὶ οἱ ἐργαζόμενοι Φαλαγγῖται, χωρὶς νὰ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ἐγκαταλείπωσι τὰς βιοποριστικὰς ἐργασίας των, χάριν τῶν σπουδῶν των.

Ἐπίσης χάριν τῶν ἀναλφαβήτων τῶν πέριξ

Ἀπὸ τὰ νοσοκομειακὰ μαθήματα Ε.Ο.Ν. Θηλέων Θεσσαλονίκης.

καὶ ἐντὸς τῆς πόλεως συνοικισμῶν ἀπεφασίσθη ὁριστικῶς ἡ ἵδρυσις καὶ ἡ λειτουργία σχολείων ἀναλφαβήτων, τὰ ὁποῖα μερίμνῃ τῆς Περιφ. Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Θεσσαλονίκης θὰ λειτουργήσουν ἐφέτος καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τέσσαρα σημεῖα τῆς πόλεως, ἤτοι εἰς τοὺς Συνοικισμοὺς Τούμπας, Χαριλάου, Καλαμαριᾶς, ὡς καὶ εἰς τὴν συνοικίαν Βαρδαρίου.

ΦΛΩΡΙΝΑ.— Εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Φλωρίνης συνεχίζονται αἱ συγκεντρώσεις τῶν Φαλαγγιτῶν, καθ' ἃς ὁμιλοῦσιν ἐκ περιτροπῆς διάφοροι συνεργάται καὶ ἀξιωματοῦχοι.

— Ὁ Ὑποδιοικητὴς Ἀμυνταίου ἐπεθεώρησε τοὺς Σχηματισμοὺς Πεδινοῦ, Σκλήθρου καὶ Ἀετοῦ; εἰς συγκεντρώσεις δὲ τῶν Σχηματισμῶν τούτων ὡμίλησε περὶ τοῦ σκοποῦ καὶ τῶν ἐπιδιώξεων τῆς Ε.Ο.Ν. Ὡσαύτως ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ μετέβη εἰς τὸν Σχηματισμὸν Ἁγίων Ἀναργύρων, ὅπου ἐπεσκέφθη τὸν ἐκ 40 στρεμμάτων ἐσπαρμένον ἀγρόν.

— Ἡ λειτουργία τῆς Σχολῆς Βαθμοφόρων εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Ἀμυνταίου συνεχίζεται μὲ τὸν αὐτὸν ρυθμόν.

— Εἰς διαφόρους Σχηματισμοὺς τῆς Ὑποδιοικήσεως Καστορίας ἐγένοντο ἐπιτυχεῖς ἀσκήσεις πυκνῆς Φάλαγγος καὶ διδασκαλίαι περὶ διακριτικῶν τῶν βαθμοφόρων, περὶ συναδελφότητος κλπ.

— Εἰς γενομένην συγκέντρωσιν εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Νεστορίου ἐγένετο ὁμιλία μὲ θέμα: «Ἡ πίστις πρὸς τοὺς ἀνωτέρους ὁδηγεῖ πρὸς νίκην».

— Ὁ κ. Ὑποδιοικητής, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Α' Ἐπιτελοῦς, μετέβη καὶ ἐπεθεώρησε τοὺς Σχηματισμοὺς Ὠμορφοκκλησιᾶς καὶ Πενταβρύσου.

— Εἰς ἅπαντας γενικῶς τοὺς Σχηματισμοὺς συνεχίζονται αἱ κατὰ Τετάρτην καὶ Σάββατον συγκεντρώσεις.

— Ὑπὸ τοῦ θεατρικοῦ τμήματος τῆς Ε.Ο.Ν. Θηλέων Φλωρίνης ἐδόθη ὡραιοτάτη θεατρικὴ παράστασις ὑπὲρ τῶν Ἀκριτῶν μας μὲ τὸ ἔργον «Ὁ Θᾶνος καὶ ἡ Ξάνθω». Τὸ ἔργον ἐσημείωσε μεγάλην ἐπιτυχίαν.

ΚΑΣΤΟΡΙΑ.— Κατὰ τὴν λήξασαν ἑβδομάδα ἐγένοντο μία ἐκδρομή, ὁμιλία ὑπὸ τοῦ Ὑποδιοικητοῦ Περιφερείας Σχολικῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων, σπορὰ ἀραβοσίτου 3 στρεμμάτων εἰς τοποθεσίαν Λιβάδια καὶ ἀσκήσεις βολῆς. Ἕνας ἐκ τῶν Τετραρχῶν ὡμίλησε «Περὶ Ἀλεξάνδρου» καὶ ἕτερος «Περὶ καθήκοντος».

Καὶ εἰς τὴν ὕπαιθρον ἐπίσης παρετηρήθη ζωηρὰ κίνησις.

Οὕτω εἰς Ἀμπελοκήπους ἐγένοντο θεωρίαι τοῦ κανονισμοῦ τῆς Ε.Ο.Ν.

Εἰς αὐγὴν ἀνάγνωσις διαταγῶν Ε.Ο.Ν. καὶ ἀσκήσεις.

Εἰς Κρύα Νερὰ ἐκκλησιασμός, θεωρίαι περὶ καθήκοντος καὶ ἀλληλεγγύης, αὐτοθυσίας καὶ ἀνδρείας, ἀπονομῆς χαιρετισμοῦ ἐν στάσει καὶ ἐν κινήσει, ἀνάγνωσις καὶ ἑρμηνεία περιοδικοῦ «Νεολαία» καὶ ἀσκήσεις.

Εἰς Κωσταράζι θεωρίαι «Περὶ Θρησκείας», ἠθικοθρησκευτικὰ διηγήματα, παίγνια, χοροὶ καὶ γυμναστικαὶ ἀσκήσεις.

Εἰς Οἰνόην ἀσχολίαι εἰς ἀγροὺς τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ ἐκκλησιασμὸς καὶ εἰς Φτελιὰν ἐφαρμογὴ διδαχθέντων προηγουμένων καὶ ἀσχολίαι εἰς ἀγροὺς ἀπόρων.

ΔΡΑΜΑ.— Τὴν παρελθοῦσαν Παρασκευὴν εἰς τὴν Σχολὴν ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων στελεχῶν τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Δράμας ὡμίλησεν ὁ Περιφερειακὸς Διοικητὴς ἐπὶ τῆς τελευταίας Β' Πανελληνίου Διασκέψεως τῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν καὶ Διοικητριῶν Ε.Ο.Ν.

Ὁ κ. Περιφερειακὸς Διοικητὴς ἀνέπτυξεν ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ τὰς κατευθυντηρίους γραμμὰς ἃς ἔδωκεν ὁ Ἀρχηγὸς καὶ ὁ συναγωνιστὴς Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος, ὑπεγράμμισε δὲ ἰδιαιτέρως τοὺς λόγους τοῦ Ἀρχηγοῦ, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν μνημειώδη ὑποθήκην οὐ μόνον διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Νεότητα, ἀλλὰ δι' ὁλόκληρον τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν. Τελευτῶν ὁ κ. Περιφ. Διοικητὴς συνέστησεν εἰς πάντας τοὺς βαθμοφόρους δημιουργικὴν ἐργασίαν, προσήλωσιν εἰς τοὺς ἡγέτας τοῦ Ἔθνους καὶ μελέτην ἐπισταμένην τῶν λόγων καὶ ὑποθηκῶν τοῦ Ἀρχηγοῦ, διότι μόνον οὕτω θὰ γίνουν πραγματικοὶ φορεῖς τῶν ἀρχῶν τοῦ Νέου Κράτους.

— Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν εἰς τὸ Στάδιον «Δόξης» ἐγένετο γενικὴ συγκέντρωσις τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων τῆς Ὑποδιοικήσεως Ε.Ο.Ν. Δράμας, καθ' ἣν ἐξετελέσθη τὸ εἰδικὸν πρόγραμμα τῆς ἡμέρας, μετὰ τὸ πέρας τοῦ ὁποίου ἐπηκολούθησαν διάφοροι παιδιαί, ἐθνικοὶ χοροὶ καὶ πατριωτικὰ ᾄσματα.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

ΛΑΡΙΣΑ.— Εἰς τὴν ἕδραν τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως ἤρχισεν ἡ λειτουργία Σχολῆς Ἀνωτέρων Στελεχῶν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς Περιφερειακῆς Διοικητρίας καὶ μὲ εἰδικοὺς ἐκπαιδευτάς. Τὰ στελέχη τὰ ὁποῖα θὰ καταρτισθοῦν εἰς τὴν Σχολὴν αὐτὴν θὰ ἀποτελέσουν τὸν πρῶτον πυρῆνα στελεχῶν τῆς Περιφ. Διοικήσεως, θὰ χρησιμεύσουν δὲ ὡς ἐκπαιδευταὶ τῶν στελεχῶν ὅλης τῆς Περιφ. Διοικήσεως εἰς τὸ στρατόπεδον, τὸ ὁποῖον θὰ λειτουργήσῃ καθ' ὅλον τὸν Ἰούλιον καὶ ὅπου θὰ συγκεντρωθοῦν τὰ στελέχη καὶ τῶν πλέον ἀπομεμακρυσμένων τμημάτων, οὕτως ὥστε τὸ ἑπόμενον ἔτος ἡ ἐργασία εἰς ὅλην τὴν Περιφερειακὴν Διοίκησιν θὰ εἶναι περισσότερον συστηματοποιημένη καὶ συντονισμένη.

Ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια, συνοδευομένη ὑπὸ τῆς Διευθυντρίας τῆς Πολιτικῆς Διαφωτίσεως, μετέβη τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν εἰς Ἀγυιὰν καὶ ὡμίλησεν εἰς τὰς βαθμοφόρους, τὰς Σκαπανίσσας καὶ τὰς Φαλαγγιτίσσας. Ἐπίσης μετέβη εἰς Βόλον, ὅπου καὶ ὡμίλησε. Τὸ ἀπόγευμα τῆς Πέμπτης, ἡμέρας ἀφιερωμένης εἰς τὴν Ε.Ο.Ν. διὰ τὰς Φαλαγγιτίσσας τῆς Λέσχης Ἐργαζομένου Κοριτσιοῦ Βόλου, παρηκολούθησε τὴν ἐκπαίδευσίν των. Ἦτο μιὰ χαρὰ νὰ βλέπῃ κανεὶς τὰ εὐχαριστημένα πρόσωπα τῶν ἐργαζομένων κοριτσιῶν ποὺ δὲν ἤξεραν πῶς νὰ ἐκδηλώσουν τὴν χαράν των στὴ Διοικήτριά τους. Ἀπήγγειλαν ὡραιότατα ποιήματα, συνθήματα κλπ. Ἡ Περιφ. Διοικήτρια ἐτόνισεν εἰς αὐτὰς τὴν ἐξαιρετικὴν ἀγάπην ποὺ τρέφει γιὰ τὰ ἐργαζόμενα κορίτσια ὁ Ἀρχηγὸς καὶ μὲ πόσον ἐνδιαφέρον ὡμιλοῦσε γι' αὐτὰ στὸ συνέδριο.

— Αἱ Σκαπάνισσαι σηροτρόφοι τῆς Λαρίσης μὲ χαρὰν καὶ ἐνδιαφέρον παρακολουθοῦν τὴν ἐξέλιξιν τῶν μεταξοσκωλήκων, οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται εἰς τὸ τέλος των. Πάρα πολλαὶ Σκαπάνισσαι, τῶν ὁποίων τὸ ἐνδιαφέρον προεκλήθη μὲ τὴν ὡραίαν αὐτὴν πρωτοβουλίαν τῆς Περιφερειακῆς Διοικητρίας, ἡ ὁποία διέθεσε τὸ ὑπόγειον τῶν Γραφείων διὰ τὰς ἐγκαταστάσεις τῆς σηροτροφίας, ἐκτρέφουν στὰ σπίτια των μεταξοσκώληκας.

— 105 Φαλαγγίτισσαι τῶν ἐργοστασίων τῆς Λαρίσης ἐξέδραμον εἰς Βόλον καὶ ἐκεῖθεν ἔκαμαν πορείαν 9 χιλιομέτρων, ἐπέρασαν δὲ τὴν ἡμέραν των εἰς τὸ ὡραιότατον χωρίον τοῦ Πηλείου, τὴν Ἀνακασιάν.

ΗΠΕΙΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ.— Ἡ Νεολαία Θηλέων Ἰωαννίνων ἀπέκτησε πρότυπον Ὀρνιθοτροφεῖον, Κονικλοτροφεῖον, Μελισσοκομεῖον καὶ Περιστερεῶνα, τὰ ὁποῖα ἐγκατέστησεν εἰς τὸν κῆπον τῆς Ε.Ο.Ν. Θηλέων. Τὸ Γεωργικὸν Τμῆμα ἀνέλαβε τὴν καθημερινὴν διατροφὴν τῶν ζώων καὶ τὴν περιποίησιν αὐτῶν. Τὴν ἐγκατάστασιν ἐπέβλεψεν αὐτοπροσώπως ὁ κ. Γενικὸς Ἐπόπτης, δώσας ὁδηγίας καὶ κατευθύνσεις. Τὸ Γεωργικὸν Τμῆμα ἐπίσης μετὰ τὴν συγκομιδὴν τῶν ψυχανθῶν, ἔσπειρε τὸν ἔμπροσθεν τοῦ κτιρίου χῶρον μὲ φυτὸν μέντας, τὸ ὁποῖον διὰ πρώτην φορὰν καλλιεργεῖται εἰς τὴν περιφέρειάν μας.

— Χάρις στὶς ἐμπνευσμένες ἐνέργειες καὶ τὶς ἡμερήσιες διαταγὲς τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ἰωαννίνων Θηλέων ἤρχισεν ἡ ἀθρόα συλλογὴ χάρτου ἀχρήστου, κυτίων σιγαρέττων, σωληναρίων ὀδοντόκρεμας κ.τ.λ.

Ἐπίσης αἱ Σκαπάνισσαι ἐμάζευσαν χαμομήλι, τὸ ὁποῖον θὰ πωληθῇ διὰ λογαριασμὸν τῆς Ε.Ο.Ν. Θηλέων εἰς τὰ διάφορα φαρμακεῖα τῆς πόλεώς μας.

ΒΗΣΣΑΝΗ.— Τὸ Τμῆμα Ε.Ο.Ν. Θηλέων Βησσάνης ἐργάζεται ὡς πάντοτε μὲ ἐξαιρετικὸν ἐνθουσιασμόν. Ὑπὸ τοῦ θεατρικοῦ ὁμίλου ἐπαίχθησαν τὰ ἔργα «Τὰ Σουλιωτόπουλα δὲν πέθαναν» καὶ «Τὰ χελιδόνια». Λόγῳ τῆς ἐξαιρετικῆς ἐπιτυχίας ὁ κ. Ἔπαρχος Πωγωνίου παρεκάλεσε τὸ καλλιτεχνικὸν τμῆμα νὰ δώσῃ μίαν παράστασιν εἰς Δελβινάκιον. Πράγματι, ἐξέδραμεν ἡ Ε.Ο.Ν. εἰς Δελβινάκιον καὶ ἐδόθη παράστασις μετὰ τῆς ἰδίας ἐπιτυχίας, τὴν ὁποίαν παρηκολούθησεν ὁλόκληρος ἡ Κοινότης, καταχειροκροτήσασα τοὺς νεαροὺς καλλιτέχνας τῆς Ε.Ο.Ν.

ΤΑ ΝΗΣΙΑ

ΧΙΟΣ.— Ἀνὰ πᾶσαν Τετάρτην καὶ Κυριακὴν γίνονται αἱ τακτικαὶ συγκεντρώσεις τῶν Σχηματισμῶν. Κατὰ ταύτας, συμφώνως πρὸς τὸ πρόγραμμα τῆς Διοικήσεως καὶ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ διαφόρων γεγονότων, γίνονται ὁμιλίαι ὑπὸ τῶν συνεργατῶν συναγωνιστῶν μὲ διάφορα ἐπίκαιρα θέματα. Ἐξήρθη κατ' αὐτὰς τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως, ἡ προσωπικότης τοῦ Ἀρχηγοῦ, ὁ θεσμὸς τῆς βασιλείας, ἡ ἀνάστασις τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὸ καθεστὼς τῆς 4ης Αὐγούστου, θεσμὸς τῆς οἰκογενείας ἐν Ἑλλάδι καὶ ἄλλα ἐποικοδομητικὰ διὰ τὴν διαφώτισιν τῶν μελῶν καὶ τὴν Ἐθνικὴν αὐτῶν ἀγωγήν.

Σκαπανεῖς καὶ Σκαπάνισσαι τοῦ Σχηματισμοῦ Δενδροχωρίου Καστορίας.

Ὁμιλίαι διαφωτίσεως γίνονται τακτικὰ καὶ κατὰ τὰς συγκεντρώσεις τῶν Σχηματισμῶν τῆς ὑπαίθρου, ὡς εἰς τὸν Τομέα Ε.Ο.Ν. Βροντάδου, ὑποτομέα Κάμπου, Ὑποδιοικήσεις Καρδαμύλων, Καλαμωτῆς καὶ τὰ Ἀνεξάρτητα Τάγματα. Εἰς τὰς συγκεντρώσεις τῆς

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακών Διοικήσεων

ὑπαίθρου ἐτονίσθη κατὰ τὰς ὁμιλίας ἡ μεγάλη πρὸς τὴν γεωργίαν ὑποστήριξις τοῦ Κράτους τῆς 4ης Αὐγούστου, ἐκαλλιεργήθη τὸ αἴσθημα τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν γῆν καὶ γενικῶς ἐξῆρθησαν τὰ εὐεργετικὰ μέτρα τῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τῆς μεγάλης ἀγροτικῆς τάξεως.

— Ὁ Τομεὺς Βροντάδου ὠργάνωσεν ἐκδρομὴν εἰς τὴν ἱστορικὴν Μονὴν Ἁγίου Μηνᾶ, ἔνθα ἐγένετο ἡ σφαγὴ τῶν Χίων κατὰ τὸ 1822, ἀνεπτύχθη δὲ ἐκεῖ τὸ ἱστορικόν.

Εἰς τὸν αὐτὸν Τομέα ἐγένοντο μαθήματα ἐθνικῶν χορῶν εἰς τοὺς βαθμοφόρους, Φαλαγγίτας καὶ Σκαπανεῖς.

Τὰ Τάγματα Πόλεως παρηκολούθησαν τὴν τελετὴν ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τῶν κατηχητικῶν σχολείων, ὁμιλίαν τοῦ Διοικητοῦ

Τὸ ἀνεξάρτητον τμῆμα Φούρνων Σάμου εἰς ἐκδρομὴν εἰς Λ. Βαθέος.

τοῦ 23ου Συντάγματος περὶ ἀπελευθερώσεως τῆς Χίου, τὴν ταινίαν «Στρατόπεδον Μεταξᾶ» ἐν μέσῳ ἐθνικοῦ παραληρήματος καὶ ἐνθουσιωδῶν ἐκδηλώσεων ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου, ὡς καὶ παράστασιν ἑνὸς ἀθλητοῦ διελθόντος ἐντεῦθεν. Τὴν ταινίαν «Στρατόπεδον Μεταξᾶ» παρηκολούθησαν καὶ οἱ Σχηματισμοὶ Τομέως Βροντάδου καὶ Ὑποτομέως Κάμπου.

— Οἱ διάφοροι Σχηματισμοὶ πόλεως καὶ ὑπαίθρου, οἵτινες ἔσπειραν σῖτον γραμμικῆς καλλιεργείας, ἠσχολήθησαν μὲ τὸ σκάλισμα καὶ βοτάνισμα, ἐξηγήθη δὲ εἰς τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. ὑπὸ τῶν κοινοτικῶν γεωπόνων ἡ σημασία τῆς σκαλιστικῆς καλλιεργείας.

Οἱ Σχηματισμοὶ πόλεως ἐπεδόθησαν ἐπανειλημμένως εἰς τὴν καταπολέμησιν τῆς κάμπης τῶν πλησίον τῆς πόλεως δασῶν Καρακάρη.

Γεωργικὰ μαθήματα ἐγένοντο εἰς ὅλους σχεδὸν τοὺς Σχηματισμοὺς τῆς ὑπαίθρου, εἰς δὲ τὰς Ὑποδιοικήσεις Καρδαμύλων καὶ Καλαμωτῆς μαθήματα κλαδεύματος ἐλαιῶν καὶ ἀμυγδαλῶν, ἐμβολιασμοῦ καὶ πατατοκαλλιεργείας.

Εἰς τὴν πόλιν ἤρχισαν ἀπὸ τὰ μέσα Μαΐου μαθήματα νοσοκόμων καὶ τραυματιοφορέων, εἰς τὰ ὁποῖα φοιτῶσιν ὅλοι οἱ ἀνώτεροι βαθμοφόροι τῆς Ε.Ο.Ν., διδάσκουσι δὲ χειρουργοὶ καὶ ἄλλοι ἰατροὶ ἐκ τῶν διαπρεπεστέρων. Θὰ ἐπακολουθήσῃ καὶ ἄλλη σειρὰ μαθημάτων διὰ κατωτέρους βαθμοφόρους καὶ Φαλαγγίτας. Ἐπίσης εἰς τὸν Σχηματισμὸν Καρδαμύλων καὶ εἰς τὴν πόλιν Χίου ἐγένοντο καὶ συνεχίζονται μαθήματα παθητικῆς ἀεραμύνης καὶ ἀεροχημικοῦ πολέμου.

Ἐσυνεχίσθησαν καὶ ἔληξαν κατὰ τὸ τέλος Μαΐου τὰ μαθήματα τῶν δύο οὐλαμῶν τῆς πόλεως, τοῦ τῶν μέσων συνδέσμων καὶ τοῦ Ὑποτομέως Κάμπου, μὲ ἀρκετὰ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα. Τὰ μαθήματα θὰ συνεχισθῶσι καὶ εἰς τὰ μέλλοντα κατ' Αὔγουστον στρατόπεδα, εἰς ἃ θὰ μετάσχωσι οἱ κατώτεροι βαθμοφόροι τῆς πόλεως καὶ τῆς ὑπαίθρου.

ΣΑΜΟΣ.— Ὑπὸ τοῦ ὑφυπουργοῦ τῆς Παιδείας κατηρτίσθη νόμος, διὰ τοῦ ὁποίου ἱδρύεται ἐν Λιμένι Βαθέος Σάμου ἵδρυμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Στάδιον Ἰωάννης Μεταξᾶς». Εἰς τὸ ἐν λόγῳ στάδιον θὰ ἀσκοῦνται τὸ ἐν Σάμῳ ἑδρεῦον τμῆμα στρατοῦ, ἡ Ε.Ο.Ν., τὰ σχολεῖα, τὰ φίλαθλα σωματεῖα, καθὼς καὶ πάντες οἱ ἐπιθυμοῦντες πολῖται.

Τὸ ὡς ἄνω στάδιον θὰ ἱδρυθῇ ἐπὶ χώρου τοῦ δημοσίου, ἔνθα ὑπῆρχε τὸ παλαιὸν στάδιον, τὸ ὁποῖον νῦν κατέχει τὸ ἐκεῖ τμῆμα στρατοῦ, χρησιμοποιοῦν τοῦτο διὰ στρατιωτικὰς ἀσκήσεις.

ΣΥΡΟΣ.— Ἡ Ὑποδιοίκησις Ε.Ο.Ν. Θηλέων Σύρου παρουσίασε τὴν ἑξῆς ἐργασίαν κατὰ τὸ διαρρεῦσαν 15θήμερον.

Εἰς τὸν οὐλαμὸν βαθμοφόρων ἐγένοντο μαθήματα ψυχολογίας ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Κατσουροῦ, χορῳδία, μαθήματα οἰκοκυρικῆς ὑπὸ τῆς καθηγητρίας κ. Τζοδάρα, συνέχεια ἀναλύσεως ἐκ τοῦ τεύχους «28» «Περὶ γενικῶν τινων κατευθύνσεων καὶ ὁδηγιῶν» ὑπὸ τῆς Α' Ἐπιτελοῦς, μάθημα Ὑγιεινῆς ὑπὸ συναγωνιστοῦ ἰατροῦ, «Αἱμορραγία καὶ κάταγμα», μάθημα παιδαγωγικῆς ὑπὸ συναγωνιστρίας δημοδιδασκαλίσσης, ὁμιλία ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἀβούρη «Περὶ χαρακτῆρος», στρατιωτικὴ προπαίδευσις ὁλοκλήρου τῆς Φάλαγγος εἰς τὸ Γυμναστήριον καὶ μικραὶ ἐκδρομαί.

Εἰς τὰς Φαλαννιτίσσας καὶ Σκαπανίσσας ἐγένοντο ὑπὸ Ὁμαδαρχῶν καὶ Λοχιτῶν τὰ ἑξῆς μαθήματα: Περὶ τῆς Βασιλικῆς μας Οἰκογενείας, ἡ προσωπικότης τοῦ Ἀρχηγοῦ μας καὶ ἡ ἀξία τοῦ ἔργου του, ἐργόχειρον, ἐκμάθησις τοῦ Ὕμνου τῆς Φαλαγγιτίσσης, στρατιωτικὴ ἐκπαίδευσις, παίγνια καὶ μικραὶ ἐκδρομαί. Πλὴν τῶν ἀνωτέρω ἔλαβε μέρος ὁλόκληρος ἡ Φάλαγξ εἰς τὴν λιτανείαν τῆς εὑρέσεως τοῦ Ἁγίου Δημητρίου.

ΤΗΝΟΣ.— Εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Τήνου ἐσημειώθη ἡ ἀκόλουθος κίνησις: Εἰς τὰς Σκαπανίσσας ἐδιδάχθησαν ἐργόχειρον καὶ μουσικὴν, ἐγένοντο ὁμιλίαι μὲ θέμα: «Ἡ Μαντὼ Μαυρογένους» καὶ «Ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος», μαθήματα οἰκοκυρικῆς, στρατιωτικαὶ ἀσκήσεις καὶ περίπατος. Εἰς τὰς Φαλαγγιτίσσας ἐπίσης ἐγένετο ὁμιλία «Περὶ Ἐθνικοῦ Ὕμνου, μουσικῆς καὶ ὑγιεινῆς». Ἐπίσης ὁμιλία ὑπὸ τῆς Περιφ. Ὑποδιοικητρίας «Περὶ ὑποχρεώσεων τῶν Φαλαγγιτισσῶν ὡς Ἑλληνίδων», μαθήματα κοπτικῆς κλπ.

ΣΕΡΙΦΟΣ.— Εἰς τὸν Σχηματισμὸν Σερίφου ἐδόθησαν μαθήματα ἐκ τῶν τευχῶν «Ἀπαραίτητοι πρῶται βοήθειαι» καὶ «Ἡ γεωργία στὴν Ἑλλάδα». Ἐγένοντο ἐπίσης γυμναστικαὶ ἀσκήσεις, παιδιαί, μαθήματα εἰς βαθμοφόρους ὑγιεινῆς, ἐργοχείρου, ᾠδικῆς κλπ.

ΝΑΞΟΣ.— Ἐγένετο ὁμιλία ὑπὸ τοῦ Γυμνασιάρχου μὲ θέμα «Ἡ γυναῖκα» καὶ ἐδιδάχθησαν μαθήματα ὑγιεινῆς, ραπτικῆς, ἀθλοπαιδιαί, σκοποβολὴ καὶ ἐκδρομαί.

ΚΕΑ.— Εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Κέας ἐγένετο ἐπίσης ἐντατικωτάτη ἐργασία παρ' ὅλον ὅτι ἡ Ὑποδιοίκησις αὐτὴ στερεῖται διδακτικοῦ προσωπικοῦ.

Εἰς τὰς Φαλαγγιτίσσας καὶ Σκαπανίσσας ἐγένοντο μαθήματα Ἐθνικῆς ἀγωγῆς, παθητικῆς ἀεραμύνης, περὶ πολεμικῶν ἀερίων καὶ τῆς παροχῆς βοηθειῶν, παίγνια καὶ ἐκδρομαὶ ἡμερήσιαι.

ΚΕΡΚΥΡΑ.— Καθ' ὅλον τὸν λήξαντα μῆνα ἐσυνεχίσθη ἡ ἐκπαίδευσις τῶν Τμημάτων. Φαλαγγῖται τῆς 117ης Φάλαγγος (Λευκίμμης) ἐπεδείξαντο ἀξιομίμητον παράδειγμα συνεργασίας καὶ αὐτοθυσίας κατὰ τὴν ἐκραγεῖσαν πυρκαϊὰν εἰς ἐλαιοστάσιον «Μποτσιόνας» περιφερείας Λευκίμμης. Οἱ Φαλαγγῖται μὲ πολὺν κόπον ἠδυνήθησαν νὰ κατασβέσουν τὸ πῦρ, ἀποφευχθείσης οὕτω ἐπεκτάσεώς του εἰς τὰ γειτονικὰ ἐλαιοστάσια.

Τὰ Ναυτικὰ Τμήματα ἐξέδραμον εἰς Δασιάν, ὅπου ἠσκήθησαν εἰς τὰ μέσα συνδέσμων καὶ σηματοδοσίας.

Ὁ Περιφ. Διοικητὴς μετὰ τοῦ Ἐπιτελείου του καὶ πλείστων βαθμοφόρων τῆς 365ης Φάλαγγος παρέστη εἰς τὴν δοξολογίαν τὴν τελεσθεῖσαν ἐπὶ τῇ γεννήσει τοῦ Ἐπιδόξου Διαδόχου, τμήματα δὲ παρετάχθησαν πρὸ τοῦ Ναοῦ τῆς Μητροπόλεως πρὸς ἀπόδοσιν τιμῶν.

ΧΑΝΙΑ.— Ὁ Γενικὸς Ἐπόπτης τῆς Ε.Ο.Ν. Ὑπουργὸς Γενικὸς Διοικητὴς Κρήτης ἐπεθεώρησε τὰ Γραφεῖα τῆς Ε.Ο.Ν. Θηλέων Χανίων.

Ἡ Περιφ. Διοικήτρια Θηλέων Χανίων ἐπεθεώρησε τὰς συγκεντρωθείσας ἐπὶ τούτῳ Σκαπανίσσας καὶ Φαλαγγιτίσσας εἰς τὸ προαύλιον τοῦ Γυμνασίου Θηλέων τῆς 249ης Φάλαγγος. Μετὰ τὴν ἀναφορὰν καὶ τὴν ἐπιθεώρησιν εἰσῆλθον καθ' ὁμάδας εἰς τὰς τάξεις, ὅπου ἐγένοντο τὰ ἑξῆς μαθήματα:

Περὶ πειθαρχίας καὶ ἱεραρχίας. Ἐν συνεχείᾳ ἐγένετο πολιτικὴ διαφώτισις περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς Ε.Ο.Ν., περὶ τῆς ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ πρὸς τοὺς ἀνωτέρους καὶ περὶ τῆς ἀφοσιώσεως εἰς τὸν Βασιλέα καὶ τὸν Κυβερνήτην. Ἐδιδάχθη εἶτα ὁ Ὕμνος πρὸς τὸν Κυβερνητικὸν Ἐπίτροπον.

Ἀκολούθως ἠσκήθη ἡ χορῳδία εἰς διάφορα ᾄσματα. Τὰς μεσημβρινὰς ὥρας ἐδιδάχθησαν ὡς συνήθως τὰ μαθήματα τῶν εἰδικοτήτων.

Ὁ ἰατρὸς ἐπιθεωρητὴς ἑλονοσίας κ. Τριανταφυλλίδης, εὐγενῶς ἀποδεχθεὶς πρότασιν τῆς Περιφ. Διοικητρίας, ὡμίλησεν εἰς τὰς Φαλαγγιτίσσας περὶ ἑλονοσίας καὶ εἰδικῶς περὶ τῆς ἱστορίας τῆς ἑλονοσίας καὶ τοῦ ρόλου τὸν ὁποῖον ἔπαιξεν ἀνὰ τοὺς αἰῶνας εἰς τὴν ἀνακοπὴν τῆς ἐξελίξεως τοῦ πολιτισμοῦ. Κατόπιν παραστατικώτατα καὶ διὰ τῶν ὑπαρχόντων ἐποπτικῶν μέσων ἀνέπτυξε τὴν βιολογικὴν ἐξέλιξιν τοῦ μικροβίου εἰς τὸν στόμαχον τοῦ κώνωπος καὶ τὸν τρόπον μεταδόσεως τῆς ἀσθενείας, ἡ ὁποία μαστίζει τόσας περιοχὰς τῆς ὡραίας μας Πατρίδος. Θὰ ἐπακολουθήσῃ σειρὰ ὁμιλιῶν ὑπὸ τοῦ ἰδίου ὑπὸ τύπον μαθήματος, μέχρις ἐξαντλήσεως τοῦ θέματος.

ΡΕΘΥΜΝΟΝ.— Ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια, συνοδευομένη ὑπὸ δύο Ἐπιτελῶν βαθμοφόρων της, μετέβη εἰς τὰ χωρία Ἀπόστολοι, Βυζάρι, Φουρφουρᾶ, Κουρούτες, Νέο Ἀμάρι, Μέρωνας καὶ Γερακάρι τῆς ἐπαρχίας Ἀμαρίου πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἐκεῖ τμημάτων Ε.Ο.Ν. Θηλέων καὶ ἐπίλυσιν διαφόρων ζητημάτων.

Εἰς ἅπαντα τὰ ἀνωτέρω τμήματα διωργάνωσεν ἐκδρομὰς καὶ ἔδωσε σχετικὰς ὁδηγίας ὅσον ἀφορᾷ τὰς θερινὰς κατασκηνώσεις, συνεννοηθεῖσα δὲ μετὰ τῶν Διοικητῶν τμημάτων εὗρε κατάλληλα πρόσωπα, ληφθέντα ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ Ἀρχηγοῦ μας, ἵνα ταῦτα, ἀφοῦ παρακολουθήσουν μαθήματα πυρήνων ἅτινα θὰ γίνουν εἰς τὰς θερινὰς κατασκηνώσεις τῆς Ε.Ο.Ν., καταστοῦν ἱκανὰ νὰ μεταδώσουν, ὡς καλῶς πλέον κατηρτισμένα, τὰς γνώσεις των εἰς τὰ λοιπὰ μέλη τῶν τμημάτων τῆς Ε.Ο.Ν.

Ἐπίσης ἐζήτησεν ὀνομαστικὸν κατάλογον Σκαπανισσῶν, αἵτινες ἔχουν ἀνάγκην νὰ μεταβοῦν εἰς παιδικὰς ἐξοχάς.

Ἐξ ἄλλου ὁ κ. Γενικὸς Ἐπόπτης Ε.Ο.Ν. Ρεθύμνης, συνοδευόμενος ὑπὸ τῆς Περιφερειακῆς Διοικητρίας μετέβη εἰς τὸ χωρίον Κισσός, ὅπου εἶχον συγκεντρωθῆ κατ' ἐντολήν του τὰ τμήματα Ἀρρένων Κεραμέ, Σπηλίου καὶ Ἀκουμίων, ἵνα ἐπιθεωρήσῃ ταῦτα.

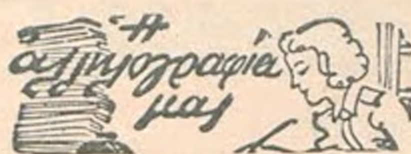
Τὰ ἀνωτέρω τμήματα, παρατεταγμένα κατ' ἀντιζυγίαν πρὸ τοῦ Ναοῦ, ἀπέδωσαν τιμάς.

Ναυτοφαλαγγῖται Κερκύρας εἰς ἐκδρομήν.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς θείας λειτουργίας, ἅπαντα τὰ τμήματα παρήλασαν πρὸ τοῦ Γενικοῦ Ἐπόπτου, ὅστις καὶ τὰ ἐπεθεώρησε, ἔδωσε δὲ κατόπιν καὶ γενικὰς κατευθύνσεις καὶ ὁδηγίας ὡς πρὸς τὴν καλυτέραν διοργάνωσιν αὐτῶν. Ἀκολούθως, ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς κατοίκους, ἐτόνισεν εἰς αὐτοὺς ὅτι πρέπει νὰ ἔχουν πίστιν εἰς τὸν Κυβερνήτην καὶ νὰ μὴν ἀνησυχοῦν ἀπὸ τὰς διαδόσεις αἱ ὁποῖαι κυκλοφοροῦν σχετικῶς μὲ τὸν πόλεμον, διότι ἡμεῖς πάντοτε θὰ εἴμεθα ἀσφαλεῖς ἐφ' ὅσον ἔχομεν ἄγρυπνον φύλακα καὶ προστάτην παρὰ τὸν πλευρόν μας τὸν Μεγάλο μας Ἀρχηγό.

Ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια ἐν γενικῇ συγκεντρώσει κατοίκων καὶ κοριτσιῶν ὡμίλησε γιὰ τὸν σκοπὸ τῆς Ὀργανώσεως καὶ γιὰ τὴ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΠ. Δ. ΘΕΟΔΟΣΗΝ. Μιὰ καὶ εἶναι τὸ πρῶτο ποίημά σου, δὲν μποροῦμε νὰ τὸ ποῦμε κακό. Πόσο ὅμως ἡ τόσο ἁπλῆ ἀγροτικὴ εἰκόνα ποὺ θέλεις νὰ μᾶς δώσῃς εἶναι ἀσυμβίβαστη μὲ τὶς καθαρευουσιάνικες λέξεις ποὺ χρησιμοποιεῖς! Εἶναι σὰν νὰ παίρνῃς τὴν ἁγνὴ ὠμορφιὰ μιᾶς χωριατοπούλας καὶ νὰ τῆς φορᾷς ἕνα σωρὸ ἀταίριαστα καὶ ψεύτικα κοσμήματα καὶ μπιχλιμπίδια! Μᾶς μιλᾷς γιὰ τὴ φλογέρα τοῦ βοσκοῦ καὶ μᾶς λὲς πὼς οἱ ἦχοι της ελούζουνε τὴν ἀτμόσφαιρα σὲ μελπομένους φθόγγους. Ἀπόφευγέ τα κάτι τέτοια. Ὅσο μπορεῖς πιὸ ἁπλᾶ, πιὸ ἁπλᾶ! — Ι. ΜΑΡΚΟΜΑΝΩΛΑΚΗΝ. Τὸ ποίημά σου «Στ' Ἀρκάδι» δείχνει τὸ ἐθνικό σου αἴσθημα, ἀλλὰ τὸ θέμα εἶναι ἀκόμη ἀνώτερο τῶν δυνάμεών σου. Τὸ ἄλλο, τὸ φυσιολατρικό, εἶναι καλύτερο, ἀλλὰ ἔχει τεχνικὰ καὶ γλωσσικὰ λάθη, ποὺ ἐμποδίζουν τὴ δημοσίευσί του. Μόνον τὸ τελευταῖο ἑξάστιχο εἶναι καλὸ καὶ τὸ δημοσιεύουμε ἐδῶ:

Στὶς φύσεως τὶς ὀμορφιές,
στὰ δάση, στὰ λουλούδια,
βρίσκω τὴν ποθητὴ χαρά,
ρουφῶντας πάντα μυρωδιὲς
καὶ ψάλλοντας τραγούδια
κοντὰ στὰ γάργαρα νερά.

ΕΥΣΤΑΘΙΑΝ ΧΑΡΟΚΟΠΟΥ. Σᾶς συγχαίρουμε γιὰ τὰ αἰσθήματά σας πρὸς τὸν Ἀρχηγὸ καὶ γιὰ τὴν ἔμπνευσί σας νὰ Τοῦ ἀφιερώσετε ἕναν ὕμνον. Ἀλλὰ ἡ ποίησις εἶναι δύσκολο πρᾶγμα, ποὺ δὲν μπορεῖ κανεὶς εὔκολα νὰ τὸ κατακτήσῃ καὶ νὰ τὸ κυβερνήσῃ. — Μ. ΚΑΛΑΒΡΥΤΗΝΟΝ. Ὡραία ἡ ἔμπνευσίς σου νὰ χαιρετήσῃς τὴ γέννησι τοῦ ἐπιδόξου Διαδόχου, ἀλλὰ δὲν τὸ ἐπέτυχες σὲ σημεῖο ποὺ νὰ μπορῇ νὰ δημοσιευθῇ. Πάντως σὲ συγχαίρουμε γιὰ τὰ ὡραῖα αἰσθήματά σου. — ΚΩΝΣΤ. ΚΟΛΛΙΑΝ. Τὸ παραμύθι ποὺ μᾶς ἔστειλες δὲν εἶναι παραμύθι, ἀλλὰ ὄνειρό σου ἢ μᾶλλον ἕνας ἐφιάλτης, ποὺ ἔπαθες, συνηθισμένος· ἀλλὰ βέβαια αὐτὸ δὲν ἐνδιαφέρει τόσο πολὺ καὶ τόσο γενικά, ὥστε νὰ τὸ δημοσιεύσουμε. Ὡς πρὸς δὲ τὸ ποίημά σου, ἐκτιμοῦμε βέβαια τὴ διάθεσί σου νὰ πολεμήσῃς γιὰ τὴν Πατρίδα σου ἂν ἀπειληθῇ, ἀλλὰ τὸ ποίημα δὲν εἶναι ἐπιτυχημένο. — Κ. ΜΑΡΑΝ. Ἂν καὶ δὲν τοῦ λείπουν τεχνικὰ λάθη (μετρικὰ καὶ χασμωδίες), τὸ ποιηματάκι σου δίνει καλὰ τὸ αἴσθημα τῆς λύπης γιὰ τὸν χαμὸ τοῦ φίλου· γι' αὐτό, ἂν καὶ κατ' ἀρχὴν δὲν δημοσιεύουμε θλιβερὰ πράγματα, παραθέτουμε ἐδῶ τὸ ποίημά σου:

Μᾶς ἄφησες, μᾶς ἄφησες,
φίλε ἀγαπημένε,
κι' ἔφυγες μακριά.
Ὁ Χάρος ἀσυγκίνητος
σὲ πῆρε στὴ φωληά του
μὲ ἄσπλαχνη καρδιά.

Βλαστάρι ἤσουν καὶ σ' ἔκοψε
τὸ ἄπονό του χέρι
μέσα στὰ νειᾶτα τὰ γλυκά.
Σ' ἄρπαξε, σὲ ξενήτεψε
καὶ σ' ἄφησε στὰ ξένα
νὰ μὴ γυρίσῃς πιά.

ΑΛΕΞ. Δ. ΤΣΟΧΑΤΖΗΝ. Σὲ συγχαίρουμε γιὰ τὸ ὡραῖο καὶ ἐνθουσιῶδες γράμμα σου. Τὸ ποίημά σου εἶναι ἐπίσης καλὸ ὡς ἔμπνευσις καὶ ὡς τεχνικὴ ἐκτέλεσις· ἐκεῖνο ὅμως τὸ «καθάριου» στὴ φράσι «μοιάζει σὰν προσευχὴ καθάριου ἀσώτου» δὲν μᾶς ἀρέσει· βρὲς ἕνα ἄλλο πιὸ καθάριο στὸ νόημα ἐπίθετο. — ΗΛ. Π. ΣΚΛΗΚΑΝ. Ἔχεις ἀσφαλῶς ταλέντο, καλὲς ἐμπνεύσεις καὶ λιτὴ καὶ καθαρὴν ἔκφρασι, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ βιάζεσαι. Τὰ τρία νέα ποιήματα ποὺ μᾶς ἔστειλες ἔχουν τὴ σφραγίδα τῆς βιασύνης καὶ χάνουν ἔτσι ἕνα μεγάλο μέρος τῆς ὀμορφιᾶς τους καὶ τῆς ἀξίας τους. Ξαναδούλεψέ τα. Καὶ πρὸ παντός: νὰ μὴ βιάζεσαι. — ΜΗΝΑΝ ΜΑΤΣΑΚΗΝ. Δημοσιεύομε στὴ στήλη αὐτὴ τὸ «Ἡ Ἑλλάδα»:

I

Πατρίδα ποὺ μὲ γέννησες
μιὰ μυρωμένη μέρα,
ποὺ στάθηκες πάντα γιὰ μὲ
μεγάλη σὰ μητέρα
κοντά σου πάντα εἶν' ἡ χαρὰ
γαλήνη πέρα ὡς πέρα...

II

Ἐδῶ δὲν κλαῖνε οἱ ἰτιὲς
τριανταφυλλιὲς ἀνθοῦνε·
μαῦρα δὲν τρέχουν αἵματα
νεράκια ροβολοῦνε
κι' ἀλλοῦ ποὺ τὰ πουλιὰ σιγοῦν
'δῶ πέρα κελαηδοῦνε.

III

Κι' ὅπου σταθῶ, στοὺς κάμπους σου
κοντὰ σ' ἀκροθαλάσσι
μοῦ φαίνεται νὰ βρίσκωμαι
σ' ὠνειρεμένη πλάσι·
πατρίδα μου τὰ κάλλη σου
ποιός ἄλλος θὰ τὰ φτάσῃ;

Τὸ «Στὸ χωριό μου» πολὺ μακρύ. — ΣΤΕΡΓΙΟΝ ΧΡ. ΙΩΑΝΝΟΥ. — Λαμπρὰ ἐνασχόλησι ἡ ἔκδοσις τῆς μαθητικῆς ἐφημερίδος σας, προσέξετε ὅμως μὴ σᾶς ἀπασχολεῖ πολὺ καὶ πρὸ παντὸς εἰς βάρος τῶν μαθημάτων σας καὶ τῆς ἀναψυχῆς σας, ποὺ εἶναι ἀπαραίτητος. Τὸ πεζὸ «Ὡραῖο χωριό» καλὸ ὡς ἔκθεσις. Μὴ βιάζεσαι νὰ δημοσιεύσῃς. — Ε. ΖΕΡΒΑΝ. Ἡ μελέτη σου γιὰ τὸν Κώστα Κρυστάλλη εἶναι γραμμένη στὶς δύο ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ. — ΑΝΝΑ ΤΑΡΕΚΤΟΠΟΥΛΟΥ. Ἀπὸ τὰ «ἔξυπνα καὶ κουτά», ποὺ μᾶς ἔστειλες, θὰ δημοσιευθοῦν τὰ καλύτερα. — ΑΝΔΡ. ΕΥΑΓΓΕΛΑΤΟΝ. Τὸ ποίημά σου «Τὸ σκυλάκι» προχειρογραμμένο. Ἰδοὺ τὸ πρῶτο τετράστιχο:

Ξέρω κάποιο δὰ σκυλάκι
ὅταν παίζ' μὲ τὰ παιδιὰ
τρέχει, παίζει, τριγυρνάει
καὶ κουνάει τὴν οὐρά.

Η ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΠΕΤΣΟΒΟΥ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 1253)

Ἡ μάχη συνάπτεται ἀγοία πρὸ τοῦ Πετσόβου καὶ ἐπὶ τῶν βουνῶν ποὺ τὸ προστατεύουν. Τὰ ἰδικά μας πυρὰ μαζὶ μὲ τὰ συμμαχικά, τὰ σερβικά, κάμνουν ἀληθινὴ θραῦσι καὶ συντρίβουν παντοῦ τὴν ἀντίστασι τοῦ ἐχθροῦ, ὁ ὁποῖος δὲν ἠμπορεῖ νὰ συγκρατηθῇ πρὸ τῆς ὁρμῆς τῶν στρατευμάτων μας.

Ὅλη τὴν ἡμέρα τῆς 6ης Ἰουλίου ἡ μάχη γίνεται σ' ὁλόκληρο τὸ μέτωπο, ἐκτάσεως πολλῶν δεκάδων χιλιομέτρων. Ἡ μάχη ὑπῆρξε φονική, ἀλλὰ εἰς τὸ τέλος, τὰς ἑσπερινὰς ὥρας τῆς 6ης Ἰουλίου, τὸ Πέτσοβον παραδίδεται. Πρῶτοι, ὑπὸ δριμύτατον ψῦχος, εἰσῆλθον οἱ εὔζωνοι... Κατόπιν καὶ ἄλλαι μονάδες... Ὁ ἐχθρὸς τὸ εἶχεν ἐγκαταλείψει...

Τὸ Πέτσοβον ἦταν τουρκικὴ κωμόπολις κατὰ τὸ ἥμισυ. Τὸ ἄλλο μισὸ ἦταν βουλγαρικὸ καὶ σερβικό. Οἱ Τοῦρκοι καὶ οἱ Σέρβοι ὑπεδέχθησαν τοὺς Ἕλληνες στρατιῶτες μὲ ἐνθουσιασμόν. Ὅλο τὸ Πέτσοβο εἶχε σημαιοστολισθῆ μὲ πρόχειρα γαλανὰ ὑφάσματα, πάνω στὰ ὁποῖα εἶχαν ραφῆ πρόχειρα καὶ ἀκαλαίσθητα ἀπὸ τοὺς Τούρκους καὶ Σέρβους λευκοὶ πάνινοι σταυροί. Οἱ πρόχειρες αὐτὲς σημαῖες, ἀκαλαίσθητες, κακοκομμένες καὶ κακοραμμένες, εἶχαν πάντως προσδώσει τὸ ἑλληνικὸν χρῶμα εἰς τὴν κωμόπολιν, ἡ ὁποία ἔτσι ἑώρταζε τὴν νέαν νίκην τῶν Ἑλληνικῶν ὅπλων.

Μόνον ὁ βουλγαρικὸς πληθυσμὸς εἶχε κρυφθῆ, διπλομανταλωμένος στὰ σπίτια του, καὶ δὲν ἐμφανίσθηκε παρὰ μονάχα ὅταν ἐπείσθηκε ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς εἶναι ὁρμητικὸς καὶ μαχητικώτατος στὸν πόλεμο μόνον, ὅταν εὑρίσκεται πρὸ ὡπλισμένου ἐχθροῦ. Πρὸ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ ὁ Ἕλληνας στρατιώτης εἶναι ἱπποτικὸς καὶ εὐγενικός!...

Μὲ τὴν κατάληψιν τοῦ Πετσόβου ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς εὑρίσκετο πλέον πρὸ τῶν βουλγαρικῶν συνόρων... Καὶ δὲν εἶχε διάθεσιν νὰ σταματήσῃ μέχρις ἐκεῖ...

Τὸ «πάντα ἐμπρὸς» τοῦ Βασιλέως καὶ Ἀρχιστρατήγου θὰ τοῦ ἐπέτρεπε ἄλλη μιὰ φορὰ νὰ τραγουδήσῃ νικητηρίους παιᾶνας.

Ἄγγ. Μεταξᾶς

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΚΙΝΗΣΕΩΣ

σημασία ποὺ ἀποδίδει ὁ Ἀρχηγὸς εἰς τὴν Ε.Ο.Ν. Θηλέων.

Μετὰ τοῦτο μετέβησαν εἰς Μέλαμπες, ὅπου ὁ μὲν Γενικὸς Ἐπόπτης ἐφρόντισε διὰ τὴν διευθέτησιν ὡρισμένων ζητημάτων ἀφορώντων τὴν Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων, ἡ δὲ Περιφερειακὴ Διοικήτρια ἐκάλεσε τὴν Διοικήτριαν τοῦ Τάγματος Μελάμπων καὶ ἔδωσεν εἰς αὐτὴν ὡρισμένας ὁδηγίας διὰ τὸ Τάγμα της.

ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ.—Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ὁ Νομάρχης Λασηθίου καὶ Γενικὸς Ἐπόπτης Ε.Ο.Ν. κ. Παπαδημητρίου, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Περιφερειακοῦ Διοικητοῦ καὶ τῆς Περιφερειακῆς Διοικητρίας, ἐπεθεώρησε τοὺς Σχηματισμοὺς τῆς Ε.Ο.Ν. τῶν χωρίων Καλοῦ Χωρίου, Παχείας Ἄμμου, Κάτω Χωρίου, Ἱεραπέτρας καὶ Βαινιᾶς.

Τὸ ἀπόγευμα ὁ κ. Νομάρχης ὡμίλησεν εἰς συγκέντρωσιν τῶν ἐργαζομένων Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων περὶ τῶν Ἐθνικῶν Ἰδεωδῶν καὶ περὶ τῶν κατευθύνσεων τῆς Ε.Ο.Ν.

Ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια Ε.Ο.Ν. Λασηθίου μετὰ τοῦ Περιφερειακοῦ Διοικητοῦ καὶ ἀνωτέρων βαθμοφόρων Θηλέων ἐπεσκέφθησαν τὰ χωρία Λίμνες, Νικηθιανό, Χουμεριάκο, Λατσίδα, Βουλισμένη καὶ Βραχάτι, πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ἐκεῖ Σχηματισμῶν.

ΠΑΤΡΑΙ. — Τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐξέδραμον ἐπ' αὐτοκινήτων εἰς τὴν ὡραίαν τοποθεσίαν «Ἅγιος Κωνσταντῖνος» 600 Φαλαγγίτισσαι. Τῆς δυνάμεως προηγήθη συνεργεῖον Φαλαγγιτισσῶν, τὸ ὁποῖον, ἀφοῦ προέβη εἰς ἀναγνώρισιν τοῦ τόπου, ἤρχισε τὰς προετοιμασίας διὰ τὴν παρασκευὴν τοῦ συσσιτίου. Συγκεντρωθείσης τῆς ἐκδραμούσης δυνάμεως εἰς τὸν καθορισθέντα πρὸς στρατοπέδευσιν χῶρον, ἐγένετο ἔπαρσις τῆς σημαίας τοῦ στρατοπέδου. Αἱ φαλαγγίτισσαι ἔψαλον προσευχὴν καὶ τοὺς ὕμνους Ἐθνικόν, 4ης Αὐγούστου καὶ Ε.Ο.Ν. Μετὰ ταῦτα ὡμίλησε πρὸς τὰς Φαλαγγιτίσσας ζωηρῶς ἐπευφημουμένη ἡ Περιφ. Διοικήτρια Θηλέων Ἀχαΐας, ἥτις καὶ ἡγήθη τῆς ἐκδρομῆς. Εἰς τὴν ὁμιλίαν της ἡ Περιφ. Διοικήτρια ἀνεφέρθη εἰς τὴν σπουδαιότητα τῶν ἐκδρομῶν, καθ' ἃς ὅλαι μαζὶ αἱ Φαλαγγίτισσαι ἀδελφωμέναι ἐκπαιδεύονται καὶ ψυχαγωγοῦνται, ἀποβάλλουν κάθε ἐγωϊστικὸν συναίσθημα καὶ ἀντιλαμβάνονται πλήρως τὴν ἔννοιαν τοῦ συνόλου.

Εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγ. Κωνσταντίνου ἐτελέσθη λειτουργία, ψαλείσης τῆς ἀκολουθίας ὑπὸ τῆς Χορῳδίας τῆς Διοικήσεως. Ἐπηκολούθησε κατάθεσις στεφάνου εἰς τὴν ἀναμνηστικὴν πλάκα καὶ ὡμίλησε καταλλήλως βαθμοφόρος ἐπιτελής. Μετὰ μικρὰν ἀνάπαυσιν ἤρχισεν ἐκτελούμενον τὸ πρωϊνὸν πρόγραμμα τῆς ἐκδρομῆς ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν τῆς Περιφ. Διοικητρίας. Τὴν μεσημβρίαν αἱ Φαλαγγίτισσαι μετὰ τῆς Περιφ. Διοικητρίας καὶ τῶν βαθμοφόρων ἔφαγον τὸ παρασκευασθὲν ἀπὸ τὰς ἰδίας συσσίτιον.

Τὸ ἀπόγευμα ἐπεσκέφθη τὰς ἐκδραμούσας ὁ Νομάρχης Ἀχαΐας καὶ Γενικὸς Ἐπόπτης Ε.Ο.Ν. κ. Πέππας. Μετὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ κ. Ἐπόπτου ἤρχισεν ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἀπογευματινοῦ προγράμματος, τὸ ὁποῖον εἶχε ψυχαγωγικὸν χαρακτῆρα. Ὑπὸ τοὺς ἤχους τῆς Δημοτικῆς Μουσικῆς αἱ Φαλαγγίτισσαι ἐχόρευσαν ἑλληνικοὺς χοροὺς καὶ ἐτραγούδησαν. Ἀπηγγέλθησαν ὡραῖα ποιήματα. Ἐξετελέσθησαν ὑπὸ Φαλαγγιτισσῶν χαριτωμένα κωμικὰ σκέτς. Αἱ ἐκδραμοῦσαι Φαλαγγίτισσαι πέρασαν ἀληθινὰ μίαν ἀλησμόνητον ἡμέραν.

Ὁ κ. Ἐπόπτης ὁμιλῶν ἐξέφρασε τὴν πλήρη ἱκανοποίησίν του καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν του διὰ τὸ ὡραῖον πρόγραμμα τῆς ἐκδρομῆς.

Ἡ προστασία τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ ἀπὸ τὰς ἀεροπορικὰς ἐπιδρομάς.

Ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Κ. ΓΑΛΑΝΑΚΗ
καθηγητοῦ τῆς Παθητικῆς Ἀεραμύνης παρὰ τῇ Α.Δ.Α.Α.

Ἡ καταστρεπτικὴ θύελλα τοῦ πολέμου ἐκάλυψε καὶ πάλιν τὴν γηραιὰν Εὐρωπαϊκὴν Ἤπειρον. Ποῦ θὰ φθάσῃ, πότε θὰ τελειώσῃ, ποίους λαοὺς θὰ σκεπάσῃ μὲ τὸν μαῦρον πέπλον της, δὲν γνωρίζομεν. Ὅλοι οἱ λαοὶ σήμερον, μικροὶ καὶ μεγάλοι, φροντίζουν γιὰ τὴν προστασία τους ἀπὸ ἕνα σοβαρὸν κίνδυνον, ποὺ μπορεῖ νὰ προέλθῃ ἐκ τοῦ ἀέρος.

Ὅπως εἶναι γνωστόν, οἱ σημερινοὶ πόλεμοι δὲν εἶναι, ὅπως ἄλλοτε, πόλεμοι μὲ τὰς δαντελλωτὰς παρατάξεις τοῦ μετώπου. Εἶναι πόλεμοι ὁλοκληρωτικοί, εἰς τοὺς ὁποίους λαμβάνει μέρος καὶ ὁ πληθυσμὸς τῆς ἐνδοχώρας. Διὰ τοῦτο οἱ λαοὶ σήμερον πρέπει νὰ προπαρασκευάζουν ἀπὸ τὸν καιρὸν τῆς εἰρήνης καὶ ἐπὶ τῇ βάσει καθωρισμένου σχεδίου τὴν ἄμυνάν των ἐναντίον τῶν κινδύνων ἐκ τοῦ ἀέρος. Μὲ τὴν προπαρασκευὴν αὐτὴν θ' ἀποφευχθῇ ὁ αἰφνιδιασμός, ὁ ὁποῖος προκαλεῖ τὸν πανικὸν καὶ τὴν καταστροφήν.

Αἱ δυνατότητες τοῦ σημερινοῦ ἀεροπλάνου εἶναι τόσον πολὺ ἀνεπτυγμέναι, ὥστε κανεὶς δὲν μπορεῖ πλέον νὰ παραβλέψῃ τὸν ἐξ αὐτῶν κίνδυνον. Καὶ ναὶ μὲν διαθέτουν βεβαίως τὰ Κράτη τὰ Ἐνεργὰ λεγόμενα μέσα ἀμύνης, ἀλλὰ αὐτὰ καὶ μόνα, ὅσον ἰσχυρὰ καὶ ἂν εἶναι, δὲν εἶναι ἀρκετὰ γιὰ νὰ παρεμποδίσουν ἐχθρικὴν ἐπιδρομὴν ἐξ ὁλοκλήρου· διὰ τοῦτο χρησιμοποιεῖται καὶ ἡ Παθητικὴ λεγομένη ἀεράμυνα, εἰς τὴν ὁποίαν μετέχει καὶ ὁ ἄμαχος πληθυσμός.

Καὶ τὰ ἰσχυρότερα ἀκόμη Κράτη δὲν ἔχουν ἀπεριορίστους δυνατότητας διὰ ν' ἀμυνθοῦν ἐναντίον τοῦ ἀντιπάλου των, διὰ τοῦτο ἐπικαλοῦνται καὶ τὴν βοήθειαν τῶν πολιτῶν, ἀνεξαρτήτως φύλου, διὰ ν' ἀντεπεξέλθουν εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς καλῆς λειτουργίας τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Παθητικῆς ἀεραμύνης.

ΕΙΣ ΤΙ ΑΠΟΒΛΕΠΕΙ ΜΙΑ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΕΠΙΔΡΟΜΗ

1ον. Εἰς τὴν παράλυσιν τοῦ ἠθικοῦ τοῦ πληθυσμοῦ.

Ἡ δημιουργία πανικοῦ ὑπόσχεται πολλὰ ὠφελήματα εἰς τὸν ἐπιτιθέμενον ἐχθρόν.

Τὸ ἀκμαῖον ἠθικὸν ἑνὸς λαοῦ συντελεῖ εἰς τὴν νίκην. Τοὐναντίον ὁ πανικὸς ἐπιφέρει τὴν ἀποσύνθεσιν, ἡ ὁποία δὲν ἀργεῖ νὰ μεταδοθῇ καὶ εἰς τὸν μάχιμον στρατόν.

Μία ὅμως τοιαύτη ἐπιτυχία τοῦ ἐχθροῦ προϋποθέτει πληθυσμὸν ἀπαίδευτον καὶ ἀπροστάτευτον διὰ τὰς ἀπὸ τοῦ ἀέρος ἐπιδρομάς.

2ον. Εἰς τὴν παράλυσιν συγκοινωνιῶν καὶ ἀχρήστευσιν τροφίμων καὶ ἄλλων οὐσιωδῶν ἀνέσεων τῆς ζωῆς.

Ἐὰν ἐξαρθρωθῇ τὸ συγκοινωνιακὸν δίκτυον μιᾶς χώρας, ἐὰν αἱ ἀποθῆκαι τροφίμων μολυνθοῦν ὑπὸ χημικῶν πολεμικῶν οὐσιῶν εἰς ἱκανὴν ἔκτασιν, ἡ ἐχθρικὴ ἐπιδρομὴ ἐπιτυγχάνει ἐμμέσως εἰς τοὺς σκοποὺς της.

3ον. Εἰς τὴν καταστροφὴν βιομηχανικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἐγκαταστάσεων. Ναυστάθμων, ἐργοστασίων πυρομαχικῶν καὶ ἀεροπλάνων, πυροβολείων, στρατώνων κ.λ.π.

Ἐναντίον τῶν ἐπιδρομῶν τούτων ἀντιτάσσεται, ὅπως εἴπομεν, ἡ ἐνεργὸς καὶ ἡ παθητικὴ ἀεράμυνα.

Η ΕΝΕΡΓΟΣ ΑΕΡΑΜΥΝΑ

Ὀργανουμένη ὑπὸ τοῦ Κράτους, ἀποσκοπεῖ εἰς τὸ νὰ παρεμποδίσῃ τὰ ἐχθρικὰ ἀεροσκάφη ἀπὸ τοῦ νὰ ἐπιτύχουν τὸν σκοπόν των. Περιλαμβάνει ὅθεν τὰς ἀεροπορικὰς δυνάμεις μιᾶς χώρας, ἤτοι:

— Ἀεροπλάνα διώξεως, βομβαρδισμοῦ καὶ ἀναγνωρίσεως,
— Ἀντιαεροπορικὰ τηλεβόλα,
— Ἀντιαεροπορικὰ πολυβόλα,
— Φωτεινοὺς προβολεῖς,
— Ἀκουστικὰ μηχανήματα,
— Ἐναέρια φράγματα μὲ μεταλλικὰ δίκτυα κρεμάμενα ἀπὸ μικρὰ ἀερόστατα ἄνωθεν τοῦ σημείου, τοῦ ὁποίου ἐπιδιώκεται ἡ προστασία.

Η ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΑΕΡΑΜΥΝΑ

Τὴν παθητικὴν ἀεράμυναν ὀργανώνει τὸ Κράτος διὰ τῆς Ἀνωτέρας Διοικήσεως Ἀντιαεροπορικῆς Ἀμύνης, συνεργάζονται δὲ μὲ αὐτὴν αἱ Ἀστυνομικαὶ καὶ Δημοτικαὶ Ἀρχαί. Καὶ ὅλοι ὅμως οἱ Ἕλληνες ὑποχρεοῦνται νὰ προσφέρουν προσωπικὴν ὑπηρεσίαν καὶ νὰ ὑποβληθοῦν εἰς ἐνεργείας, ἀνοχὰς ἢ παροχάς, αἱ ὁποῖαι ἐξυπηρετοῦν τοὺς σκοποὺς τῆς ἀμύνης. Εἰς περιπτώσεις ἀρνήσεως προβλέπονται ποιναὶ χρηματικαὶ καὶ φυλακίσεις. (Ν. 17-2-36, ἄρθρ. V).

Κάθε πολίτης ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ τὰς ἀρχὰς τῆς Ἀεραμύνης τῆς περιφερείας του.

> **ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ**
>
> Ἡ ὀργάνωσις δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ παρεμβαίνῃ εἰς ζητήματα ἔξω τοῦ κύκλου τῆς ἁρμοδιότητός της. Ὀφείλει ὅμως νὰ ἐπεμβαίνῃ, καὶ νὰ ἐπεμβαίνῃ καὶ μὲ θυσίας ἀκόμη, ὅταν ἀντιληφθῇ ἄμεσον ἀπειλὴν κατὰ τῆς ὀργανώσεως, ἢ καὶ κατὰ μέλους αὐτῆς ἢ κατὰ τῆς ἰδεολογίας της ἢ κατ' αὐτοῦ τούτου τοῦ κράτους.

ΜΕΤΡΑ ΤΗΣ ΠΑΘΗΤΙΚΗΣ ΑΕΡΑΜΥΝΗΣ

α) Μέτρα Ἀσφαλείας:
— Διαφώτισις τοῦ κοινοῦ.
— Ἐκπαίδευσις προσωπικοῦ.
— Ἐπιτήρησις τοῦ ἀέρος.
— Συναγερμός.
— Συσκότισις.
— Παραλλαγὴ (καμουφλάρισμα).
— Λειτουργία ὑπηρεσιῶν κοινῆς χρησιμότητος.
— Ἐξασφάλισις τροφίμων καὶ ὕδατος.

β) Μέτρα πρὸς ἐλάττωσιν τῆς τρωτότητος:
— Κατασκευὴ καταφυγίων.
— Κατασκευὴ ὀρυγμάτων.
— Προστασία ἀπὸ τὰ πολεμικὰ ἀέρια.
— Μέτρα προληπτικὰ πυρκαϊῶν.
— Διασπορὰ καὶ συγκέντρωσις τῶν κατοίκων.
— Προστασία πολυτίμων ὑλικῶν.

γ) Μέτρα ἐπανορθωτικά:
— Ἀνίχνευσις χημικῶν πολεμικῶν οὐσιῶν.
— Ἀπολύμανσις χημ. πολεμικῶν οὐσιῶν.
— Πάλη κατὰ τοῦ πυρός.
— Διακομιδὴ θυμάτων.
— Α' Βοήθειαι.
— Ἐκκαθάρισις περιοχῶν ἀπὸ μὴ ἐκραγέντα βλήματα, ἀπὸ ἑτοιμόρροπα κτίρια.
— Τεχνικαὶ ἐπισκευαί.

Ὅταν εἰς κάθε πολίτην γίνῃ συνειδητὸς ὁ ἀπὸ τοῦ ἀέρος κίνδυνος καὶ ὁ τρόπος κατὰ τὸν ὁποῖον μπορεῖ νὰ προστατεύσῃ τὴν ζωὴν καὶ τὴν περιουσίαν του, ἀσφαλῶς θὰ συντρέξῃ ὅσον δύναται τὰς προσπαθείας τῆς Παθητικῆς Ἀεραμύνης.

Ι. ΜΕΤΡΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Α' Διαφώτισις:

Ἡ ἐκπαίδευσις τοῦ πληθυσμοῦ εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν αὐτοπροστασίαν του ἔχει θεμελιώδη σπουδαιότητα, διότι ἡ ἐπιτυχία τῶν ἐπιθέσεων τοῦ ἐχθροῦ καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἐκ τούτων ζημιῶν ἐξαρτᾶται κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τὴν ὀργάνωσιν καὶ προετοιμασίαν τοῦ πληθυσμοῦ.

Ἐὰν ὁ πληθυσμὸς ἀδιαφορήσῃ εἴτε ἀπὸ ἄγνοιαν, εἴτε ἀπὸ δυσπιστίαν διὰ τὴν ἀποτελεσματικότητα τῶν μέτρων, εἴτε ἀπὸ μοιρολατρείαν, ὁ κίνδυνος θὰ εἶναι μέγιστος, τόσον διὰ τὰ ἄτομα, ὅσον καὶ διὰ τὸν ὑλικὸν πλοῦτον τῆς Χώρας, διότι οὐδεμία κρατικὴ ὀργάνωσις εἶναι δυνατὸν νὰ προφυλάξῃ ἕνα ἕκαστον τῶν πολιτῶν ἀπὸ τραυματισμοὺς ἢ ἀέρια ἢ νὰ ἐξασφαλίσῃ τόσας ὁμάδας πυροσβεστῶν, ὥστε νὰ δράσουν διὰ κάθε οἰκίαν, ἡ ὁποία θὰ ὑποστῇ ἐμπρηστικὴν προσβολήν.

Ἀντιθέτως, ἂν ὁ πληθυσμὸς διαφωτισθῇ, ἐξασκηθῇ καὶ ὀργανωθῇ, λάβῃ δὲ τὰ ἐπιβαλλόμενα μέτρα αὐτοπροστασίας καὶ δράσῃ ψυχραίμως, θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ προληφθοῦν καὶ νὰ καταπνιγοῦν ἐν τῇ γενέσει των πλεῖσται πυρκαϊαὶ καὶ νὰ σωθοῦν οἱ τραυματιζόμενοι καὶ προσβαλλόμενοι ἀπὸ πολεμικὰ ἀέρια μὲ τὴν ἔγκαιρον παροχὴν εἰς αὐτοὺς τῶν Α' βοηθειῶν.

Ὁλόκληρος ὁ πληθυσμὸς τῆς χώρας πρέπει νὰ μάθῃ ἐπακριβῶς ποῖον κίνδυνον διατρέχει καὶ πῶς μπορεῖ νὰ τὸν ἀντιμετωπίσῃ, τί θὰ κάμῃ κατὰ τὸν συναγερμόν, διατί πρέπει νὰ συσκοτίσῃ τὴν οἰκίαν του, πῶς θὰ μεταβῇ εἰς καταφύγια, πῶς θὰ φορέσῃ τὴν προσωπίδα του, πῶς θὰ βοηθήσῃ τὸν πλησίον του κ.τ.λ.

Διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν λειτουργοῦν σήμερον τὰ Σχολεῖα διαφωτίσεως τοῦ πληθυσμοῦ, μὲ τὴν φροντίδα τῆς Ἀνωτ. Διοικήσεως Ἀντιαεροπορικῆς Ἀμύνης, ὅπου διδάσκονται αἱ ἀναγκαῖαι γνώσεις ἀπὸ καθηγητὰς εἰδικῶς πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἐκπαιδευθέντας.

Β'. Ἐκπαίδευσις προσωπικοῦ:

Διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Παθητικῆς Ἀεραμύνης ἐκπαιδεύονται εἰδικῶς ἰατροί, νοσοκόμοι, οἰκονοσοκόμοι, τραυματιοφορεῖς, ἀνιχνευταί, ἀπολυμανταί, οἰκοφύλακες, οἰκοπυροσβέσται, δι' εἰδικῶν διαλέξεων καὶ πρακτικῶν ἀσκήσεων βραχείας περιόδου.

Γ'. Ἐπιτήρησις τοῦ ἀέρος:

Ἡ ὑπηρεσία αὐτὴ περιλαμβάνει Σταθμοὺς Παρατηρήσεως, οἱ ὁποῖοι εἶναι κατανεμημένοι εἰς ὁλόκληρον τὴν χώραν καὶ ἐπικοινωνοῦν μὲ Κέντρα Παρατηρήσεως, τὰ ὁποῖα συγκεντρώνουν τὰς πληροφορίας περὶ τῶν κινήσεων τῶν ἐχθρικῶν ἀεροπλάνων καὶ τὰς διαβιβάζουν εἰς τὰ Κέντρα Συναγερμοῦ.

Δ' Συναγερμός:

Μόλις τὸ Κέντρον λάβῃ εἰδοποίησιν παρὰ τῶν Σταθμῶν Παρατηρήσεως ὅτι ἐχθρικὰ ἀεροπλάνα κατευθύνονται πρὸς κάποιο σημεῖον τῆς Χώρας, δίδεται τὸ σύνθημα τοῦ συναγερμοῦ διὰ κωδωνοκρουσιῶν καὶ δι' εἰδικῶν σειρήνων ἢ καὶ διὰ κανονιοβολισμῶν.

Τὴν ἔναρξιν καὶ τὴν λῆξιν τοῦ συναγερμοῦ δίδουν τ' ἀνωτέρω μέσα δι' εἰδικῶν σημάνσεων, τὰς ὁποίας ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ ὁ πληθυσμός.

Ἡ σήμανσις συναγερμοῦ σημαίνει διαταγήν, εἰς τὴν ὁποίαν ὀφείλουν νὰ ὑπακούσουν πάντες, ἡ δὲ παράβασις αὐτῆς συνεπάγεται ποινικὴν δίωξιν.

(Ἀκολουθεῖ)